

STORTINGET

Dokument 15:5

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr.601-750
03.12–16.12.2022

Innhold

601. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. flypassasjeravgift utenfor EØS, besvart av finansminister	11
602. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. fullføringsreformen, besvart av kunnskapsminister.....	12
603. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. de endelige planene for nytt Rikshospital på Gaustad, nytt Aker sykehus og nedleggelse av Ullevål, besvart av helse- og omsorgsminister.....	13
604. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. finansieringen av det fransk-norske samarbeidet mellom universitetet i Caen og norske universiteter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	13
605. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utredningsprogram for Storheia og Roan vindkraftverk, besvart av olje- og energiminister	14
606. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bosette flyktingene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	15
607. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. HMS-regelverket for havvind, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	16
608. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. miljødifferensiert takstopplegg etter veglova § 27 annet ledd, besvart av samferdselsminister	17
609. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. hurtigtester for benzimidazolopioder, besvart av helse- og omsorgsminister	18
610. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. skolebesøk, besvart av kunnskapsminister.....	19
611. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. strømstøtte, besvart av olje- og energiminister	20
612. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. oppdrettsnæringen, besvart av finansminister.....	21
613. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. opprette PCI tilbud ved Nordlandsykehuset i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister	22
614. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. utslippsforpliktelsen, besvart av klima- og miljøminister	22
615. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandske pengespillselskaper, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	24
616. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. erstatningsordningen for pelsrier og førkjøkken, besvart av landbruks- og matminister	25
617. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. kriterier for å kvalifisere til det som i utlendingsloven omtales som "særlig tilknytning til riket", besvart av justis- og beredskapsminister.....	26
618. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. opprette et nasjonalt varslingsombud for politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	27
619. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. varslingsombud som ansatte i politiet kan benytte seg av, besvart av justis- og beredskapsminister.....	28
620. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. havvind som satsingsområde, besvart av olje- og energiminister	29
621. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. avkortningsreglene for barnetillegget på uføretrygd, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	30
622. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Utlendingsforskriften, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
623. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. en 83 år gammel kvinne med japansk statsborgerskap som må forlate Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	32
624. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. statsansatteloven, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	33
625. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. oljeeksport, besvart av fiskeri- og havminister	33
626. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. byggetrinn 2 ved Stavanger Universitetssjukehus, besvart av helse- og omsorgsminister	35
627. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. permittering, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	35
628. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	36
629. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. luftfartsmyndighet, besvart av forsvarsminister.....	37
630. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. personer med en likningsformue på over 100 millioner som må flytte ut av landet, besvart av finansminister.....	38
631. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. gyldig permitteringsgrunn, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	38

632. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. limatoppmøtet COP27, besvart av olje- og energiminister	39
633. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. bedre tolketilbudet til barns fritidsaktiviteter, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	40
634. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. forsvunne enslige mindreårige asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	41
635. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. prostatakreft, besvart av helse- og omsorgsminister.....	41
636. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. foreldelsesfristen for alle typer seksualforbrytelser mot barn, besvart av justis- og beredskapsminister	42
637. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. formueskatten, besvart av finansminister.....	43
638. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. Dr. Peter Dvergsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	43
639. Fra stortingsrepresentant Marte Eide Klovning, vedr. Moster 2024, besvart av barne- og familieminister	44
640. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. utenlandsadopterte, besvart av barne- og familieminister.....	44
641. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. auksjonsmodell for Sørlige Nordsjø II, besvart av finansminister.....	46
642. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. forsvunne asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	47
643. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. å sikre at Statnett bidrar til utviklingen av kompetanse for sentralnettet i Norge, besvart av olje- og energiminister	47
644. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. avviklingen av Fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	48
645. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. varslingsombud for politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
646. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. andelen plasser ideelle aktører står for, som for eksempel Modum Bad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	50
647. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. EDIRPA, besvart av forsvarsminister	51
648. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. den varslede gjennomgangen av norske utenlandsadopsjoner, besvart av barne- og familieminister.....	52
649. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. de med for lite i uføretrygd som følge av feilpraksis i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	53
650. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. strl. § 315, besvart av justis- og beredskapsminister.....	54
651. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. kva som skil “PR-bransjen” frå “konsulentfirma som driv med økonomisk analyse”, besvart av statsminister.....	55
652. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. habilitetsreglene, besvart av statsminister	56
653. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. taksering av pelsdyrgårdene, besvart av landbruks- og matminister	58
654. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utdjuningsprosjektet av Fosnavåg havn i Herøy kommune, besvart av fiskeri- og havminister.....	59
655. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. lover og forskrifter fra nyttår, besvart av justis- og beredskapsminister.....	60
656. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Trollstigen, besvart av samferdselsminister	64
657. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nasjonalt senter for distriktsbasert høyere utdanning og forskning for hele landet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	65
658. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. budsjetter på kapittel 6A-skolene, besvart av kunnskapsminister.....	66
659. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Prop. 1 LS, besvart av finansminister	67
660. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. skatter og avgifter, besvart av finansminister.....	70
661. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. skadeskyting av villrein i vinterjakten, besvart av klima- og miljøminister.....	71
662. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. barn som forsvinner fra asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71
663. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. fellesprosjektet FRE16, besvart av samferdselsminister	72

664. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at det ikkje er aktuelt å auke satsane frå 4 til 7 promille på den kommunale eigedomsskatten, besvart av finansminister.....	73
665. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. tvangssende asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73
666. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	74
667. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. språklova, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	75
668. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. Teknologisenter Mongstad (TCM), besvart av olje- og energiminister	76
669. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. nytt knutepunkt på Grønli og dobbeltspor Haug – Seut – Rolvsøy, besvart av samferdselsminister	76
670. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Aktivitetstilbud-ordningen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	77
671. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. menneskerettigheter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	78
672. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. avslag som gis på søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
673. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. effekt budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV har på de tallfestede utslippene i regjeringens klimastatus- og plan, besvart av klima- og miljøminister.....	80
674. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. kostnadene ved å bosette flyktninger med store medisinske behov, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	81
675. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. det norske skipet Heenvliet på vei til Vest-Sahara, besvart av utenriksminister	82
676. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. barnetrygden, besvart av barne- og familieminister.....	82
677. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. studieprogram/masterprogram som i dag har over 20 % utenlandsstudenter frå land utanfor EU/EØS ved norske universitet og høgskular, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	83
678. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. behandlingstilbudet for pasienter med kroniske sår, besvart av helse- og omsorgsminister	84
679. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. reservister, besvart av forsvarsminister	85
680. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. oppfølging av vedtakene fattet i behandlingen av innst. 25 S (2022-2023), besvart av klima- og miljøminister.....	86
681. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. barn som forsvinner fra norske asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	87
682. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. iransk etterretningsevne på norsk jord, besvart av justis- og beredskapsminister	88
683. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. asylkomstene til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	89
684. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. beboere på asylmottak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
685. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. pengebruken på ledernivå i Statnett, besvart av olje- og energiminister	90
686. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. høyere avgift på bensin og diesel, besvart av finansminister	91
687. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. veibygging, besvart av klima- og miljøminister	92
688. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister	92
689. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statnett, besvart av olje- og energiminister.....	93
690. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. mellomlandsforbindelsene til England og Tyskland, besvart av olje- og energiminister	94
691. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. støtte fra Eksportfinansiering Norge til gassfeltet Sakarya i Tyrkia, besvart av næringsminister.....	95
692. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. REC Solar Norway AS, besvart av næringsminister	96
693. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. etablerte organisasjoner som mister øremerket tilskudd, besvart av helse- og omsorgsminister	97
694. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. idrettsutøveres yringsfrihet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	98

695. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Stranda kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	99
696. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. energimeldingen, besvart av klima- og miljøminister	100
697. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. strømknaster, besvart av helse- og omsorgsminister	101
698. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Nordlandssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister	102
699. Fra stortingsrepresentant Erlend Svandal Bøe, vedr. vaksinasjon mot influensa, besvart av helse- og omsorgsminister	103
700. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. gratisprinsippet i skulen, besvart av kunnskapsminister	105
701. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser, besvart av kommunal- og distriktsminister	105
702. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. "ekstremt koko mye veibygging", besvart av samferdselsminister	106
703. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. bistand og støtte til trusselutsatte som ønsker beskyttelsestiltak, besvart av justis- og beredskapsminister	107
704. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Norsk pasientskadeerstatning, besvart av helse- og omsorgsminister	108
705. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. utarbeidelse av styringsmekanisme for begrensning i krafteksport, besvart av olje- og energiminister	109
706. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. barnets beste i utsendelsessaker der en av foreldrene blir utvist som følge av brudd på utlendingsloven, besvart av justis- og beredskapsminister	110
707. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Tysklands energipolitikk, besvart av olje- og energiminister	111
708. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. anbudsutsatte tiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	111
709. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. statsforvalterne, besvart av barne- og familieminister	113
710. Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. konsekvensen for Forsvaret, Politiet, Kriminalomsorgen, Barnevernet, NAV, Tolletaten og vei- og jernbanepanlegging i Norge dersom det ble gjennomført et ABE-kutt tilsvarende en prosent i statsbudsjettet for 2023, besvart av finansminister	117
711. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. ukrainske førerkort, besvart av samferdselsminister	118
712. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. konkurransepolitiske virkemidlene i meierisektoren, besvart av landbruks- og matminister	118
713. Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre, vedr. trakassering og hets, besvart av kultur- og likestillingsminister	119
714. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. småkommunetilskuddet, besvart av kommunal- og distriktsminister	121
715. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. antall søknader om konsesjon for lakseoppdrett på land som er under behandling, besvart av fiskeri- og havminister	122
716. Fra stortingsrepresentant Steinar Rørvik, vedr. basistilskuddet som ble redusert til frivillige små kommuner, besvart av kommunal- og distriktsminister	123
717. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. det totale skatteprovenyet i form skatt av formuesskattepliktig formue som samlet går tapt for den Norske stat ved utflytting av de utflyttede, besvart av finansminister	124
718. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. strømselskaper, besvart av næringsminister	125
719. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. analyser og konkrete planer for de ulike pasientgruppene som har fått behandling under ordningen fritt behandlingsvalg (FBV), besvart av helse- og omsorgsminister	126
720. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. utvida garanti for finansiering/bompengar for Nordøyvegen, besvart av samferdselsminister	127
721. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsminister	128
722. Fra stortingsrepresentant Olve Grotle, vedr. Energitilskuddsordningen for bedrifter, besvart av næringsminister	129
723. Fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. prisveksten i Norge i november sammenliknet med andre land i Eurosonen i samme periode, besvart av finansminister	129

724. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. reduserte skatteinntekter som følge av at personer med en formue på over 100 millioner kroner har flyttet ut av landet, besvart av finansminister.....	130
725. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. hvor store midler som har blitt frosset i norske banker som følge av russlandssanksjonene, besvart av utenriksminister.....	131
726. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. gamingturneringer, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	132
727. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. promillekjøring på el sparkesykler, besvart av samferdselsminister.....	133
728. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. det kinesiske selskapet ByteDance, besvart av justis- og beredskapsminister.....	134
729. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. NSMs råd nr. 13 for mobilbruk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	134
730. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. politiattesten, besvart av kunnskapsminister.....	135
731. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. St. Olavs hospital, besvart av helse- og omsorgsminister.....	136
732. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. foretak som gjennomfører energikartlegging, besvart av næringsminister.....	137
733. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. Stortingets vedtak om at eierskapsregisteret, besvart av finansminister.....	138
734. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. fastsettelse av strømpris, besvart av olje- og energiminister...	139
735. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. nedleggelse av Norsk Pasientforening, besvart av helse- og omsorgsminister.....	140
736. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. det endelige antallet søkere på Energitilskuddsordningen til Enova, besvart av næringsminister.....	141
737. Fra stortingsrepresentant Steinar Rørvik, vedr. behov og lokalisering av arbeidsplasser, besvart av næringsminister.....	141
738. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. prognoser for resultat for både de regionale helseforetakene og enkeltvis for hvert sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
739. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. hvordan Stortinget på selvstendig grunnlag kan kontrollere at en ordinær statsutgift ikke budsjetteres på 90-post, besvart av finansminister.....	145
740. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. forskjellsbehandlingen mellom somatiske pasienter og pasienter innen psykisk helse og rusbehandling, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	146
741. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. de som nå oppsøker Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	147
742. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. solenergi fra tak på privatboliger og næringsareal, besvart av olje- og energiminister.....	148
743. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. starten på utvikling av demokratiet Noreg, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	149
744. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. EuroFusion, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	149
745. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Situasjonen for Solcelleprodusenten REC Solar Norway AS, besvart av næringsminister.....	151
746. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Amnesty krever at Qatar oppretter et fond for migrantarbeidere, besvart av utenriksminister.....	152
747. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Luftforsvares teknikere, besvart av forsvarsminister.....	153
748. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. fiskedød, besvart av olje- og energiminister.....	153
749. Fra stortingsrepresentant Terje Kollbotn, vedr. norske vindkraftverk, besvart av olje- og energiminister.....	154
750. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. inngrep i norske verneområder, besvart av klima- og miljøminister.....	155

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (601 - 750) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	648
Amundsen, Per-Willy (FrP)	728, 729
Astrup, Nikolai (H)	641, 673
Aydar, Seher (R)	603, 652, 666, 701
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	634, 665, 698, 726
Bergstø, Kirsti (SV)	649
Bjørlo, Alfred Jens (V)	626, 677, 696, 704
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	623, 646, 693, 731
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	662, 668, 700
Bøe, Erlend Svardal (H)	635, 699
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	672
Elvenes, Hårek (H)	679
Elvestuen, Ola (V)	614, 643, 694
Eskeland, Liv Kari (H)	620, 667
Fagerås, Mona (SV)	657, 712
Farahmand, Mahmoud (H)	659, 660
Grotle, Olve (H)	722
Gulati, Himanshu (FrP)	610, 611, 630, 730
Hagen, Carl I. (FrP)	638, 718
Halleland, Terje (FrP)	608
Haltbrekken, Lars (SV)	633, 642, 691, 692
Hansson, Rasmus (MDG)	682, 745, 746
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	632, 748, 750
Hjemdal, Silje (FrP)	615, 636
Hoksrud, Bård (FrP)	697, 738
Johnsen, Tor André (FrP)	727
Jønnes, Kari-Anne (H)	644
Jørgensen, Geir (R)	631, 715
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	661
Klovning, Marte Eide (A)	639
Kollbotn, Terje (R)	749
Kristjánsson, Mímir (R)	621
Limi, Hans Andreas (FrP)	724
Lund, Tobias Drevland (R)	617, 628, 706
Lunde, Heidi Nordby (H)	739
Lønseth, Mari Holm (H)	674
Laabak, Bjørnar (FrP)	669
Marhaug, Sofie (R)	605, 680, 685, 705
Martinussen, Marie Sneve (R)	733
Melby, Guri (V)	602, 629, 647, 719
Mølberg, Anna (H)	732
Moxnes, Bjørnar (R)	734
Nilsen, Marius Arion (FrP)	689, 690, 707

Njåstad, Helge André (FrP)	606, 664, 688, 714, 743
Nyholt, Hege Bae (R)	604, 736
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	612, 613, 637
Orten, Helge (H)	655
Pettersen, Tage (H)	640
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	658, 676
Rotevatn, Sveinung (V)	651, 678, 740
Rørvik, Steinar (FrP)	716, 737
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	710, 723
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	627, 741
Schou, Ingjerd (H)	725
Skjelstad, André N. (V)	721, 735
Steffensen, Roy (FrP)	601, 686, 687, 702
Stensland, Sveinung (H)	645
Stokkebø, Aleksander (H)	607, 670, 708, 709
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	616, 653
Sve, Frank Edvard (FrP)	654, 656, 695, 720
Tajik, Hadia (A)	624
Thoresen-Vestre, Kim (SV)	713
Thorheim, Bård Ludvig (H)	625, 742, 744
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	609, 618, 681
Trellevik, Ove (H)	717
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	747
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	711
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	619, 650, 703
Wiborg, Erlend (FrP)	683, 684
Wold, Grete (SV)	622, 671
Wold, Morten (FrP)	663
Øvstegård, Freddy André (SV)	675

STORTINGET

Dokument 15:5

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 601

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 8. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I budsjettforliket mellom Ap/Sp/SV er det bestemt at flypassasjeravgift utenfor EØS skal økes, med om lag 140 millioner kroner, et månedlig proveny på om lag 11,5 millioner kroner. Jeg antar at de fleste som skal reise langdistanse i første kvartal 2023 allerede har bestilt og kjøpt billetter.

Når skal denne nye avgiften innføres, hva vil den utgjøre per billett, og vil ekstraregningen for allerede solgte billetter sendes selskapene, kunden eller være noe staten dekker?

allerede har kjøpt billett, vil avhenge av privatrettslige forhold, det vil si avtalen mellom flyselskap og kunde.

Svar:

Flypassasjeravgiften er en avgift på flygning av passasjerer fra norske flyplasser og har til formål å skaffe staten inntekter. Avgiften er differensiert etter flygningens lengde ved to satser. Det er en lav sats for flygninger innad i Europa og en høy sats for flygninger ut av Europa. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 ble det foreslått å prisjustere den lave satsen i flypassasjeravgiften til 82 kroner per passasjer og den høye satsen til 220 kroner per passasjer. I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV ble den høye satsen økt med 100 kroner i forhold til regjeringens forslag, til 320 kroner per passasjer.

Satsøkningen vil gjelde fra 1. januar 2023. Satsen vil gjelde for alle flyreiser som foretas etter denne datoen, uavhengig av når reisen ble bestilt. Det er flyselskapet som er ansvarlig for å innbetale avgiften. Hvorvidt flyselskapene kan kreve betalt for avgiftsøkningen fra kunder som

SPØRSMÅL NR. 602**Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 13. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp alle tiltakene i fullføringsreformen?

BEGRUNNELSE:

Fullføringsreformen var den største utvidelsen av retten til videregående opplæring på mange tiår i Norge. Den innebærer blant annet at elever som velger å begynne på videregående skal ha en rett til å fullføre med bistand fra skolen, og at de som allerede har et fagbrev fra yrkesfaglige utdanningsprogram skal ha muligheten til å ta et nytt fagbrev. Det handler om å forberede unge mennesker på framtidens arbeidsmarked, der man kan trenge flere bein å stå på.

Ikke alle tiltakene i reformen er finansiert med regjeringens forslag til statsbudsjett. Kapittel 225 post 69 dekker kostnader knyttet til tiltak for fullføring og kvalifisering i videregående opplæring, herunder tiltak for oppfølging av Fullføringsreformen. Stortingsmeldingen inneholdt en rekke kostnadsestimerte tiltak, som for eksempel systematisk oppfølging av elever som står i fare for å falle fra, ett ekstra års opplæring for elever som har innvandret og har svake ferdigheter, utvidelse av målgruppa for Oppfølgingstjenesten, utprøving av innføringsfag og tiltak for å forebygge psykiske plager. Stortinget sluttet seg til tiltakene, men bare noen av dem følges opp i Statsbudsjettet for 2023.

Svar:

Regjeringen følger opp Fullføringsreformen. I tråd med det som ble fremlagt i Meld. St. 21 (2020-2021) og som fikk tilslutning fra Stortinget, er intensjonen at arbeidet med fullføringsreformen skal pågå i et tiårsperspektiv, blant annet fordi en del tiltak krever nærmere utredning. Vi kan derfor ikke følge opp alle tiltak i forslaget til statsbudsjett for 2023.

Regjeringens mål er at alle skal fullføre videregående opplæring med en kompetanse som er etterspurt av arbeidslivet og som gjør elevene godt forberedt til videre utdanning.

Når alle får rett til å få opplæring til de har bestått videregående opplæring, ikke bare rett til å gå i videregående et antall år, vil også flere kunne få opplæring som treffer deres behov og flere vil bli kvalifisert til arbeid, læreplass og videre utdanning. Rett til yrkesfaglig rekvali-

fisering vil også bidra til at flere kan tilegne seg ny fagkompetanse eller omstille seg. Noen av de viktigste grepene i Fullføringsreformen er rettighetsutvidelsene. Regjeringen tar derfor sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Høringsforslaget fra høsten 2021 omfatter blant annet en fullføringsrett og en yrkesfaglig rekvalifiseringsrett. Departementet jobber nå med oppfølging av høringen.

Budsjettforslaget for 2023 legger også til rette for flere lovendringer som skal bidra til at flere fullfører videregående opplæring. Det omfatter blant annet utvidet målgruppe for oppfølgingstjenesten for unge utenfor utdanning og arbeid, tilgang til rådgivning for lærlinger og rett til særskilt norskopplæring og plikt til å tilby rådgivning for voksne i grunnopplæringen.

Regjeringen foreslår en samlet økning på 330 millioner kroner til tiltak for at flere skal fullføre videregående opplæring.

For å legge til rette for innføringen av fullføringsretten og rekvalifiseringsretten viderefører vi også tilskuddet for at personer uten lovfestet rett til videregående opplæring kan få studie- eller yrkeskompetanse med 302 millioner kroner i 2023, og vi trapper opp tilskuddet for at flere som har studie- eller yrkeskompetanse fra videregående opplæring skal få tilbud om å ta et fagbrev til 149 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 603**Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Styret i Oslo universitetssykehus vedtok 02.12 de endelige planene for nytt Rikshospital på Gaustad, nytt Aker sykehus og nedleggelse av Ullevål. Både OUS-ledelsen og styret erkjenner at risikoen er stor, men flertallet mener at risikoen ved å fortsette sykehusdrift i gamle bygg er enda større.

Hvilke risikoer er vurdert, hvilke undersøkelser bygger denne vurderingen på og er kostandene for byggeprosjektet justert i tråd med prisvekst og sett i forhold til kostnadsoverskridelsene på Drammen sykehus?

Svar:

Det er Helse Sør-Øst RHF som er byggherre for utbygging av Nye Aker og Nye Rikshospitalet, Oslo universitetssykehus. Styret for Helse Sør-Øst RHF skal behandle forprosjektrapporten for Nye Aker og Nye Rikshospitalet ved Oslo universitetssykehus i sitt styremøte den 16. desember. Styret for Oslo universitetssykehus HF behandlet forprosjektrapporten for nye Aker og Nye Rikshospitalet i sitt styremøte 2. desember og anbefalte Helse Sør-Øst å legge forprosjektrapporten til grunn for byggeprosjektet.

Det er risiko i alle prosjekter. Utbygging av Nye Aker og Nye Rikshospitalet ved Oslo universitetssykehus er et

stort og komplekst prosjekt og det er gjennomført ekstern kvalitetssikring av forprosjektrapporten. Helse Sør-Øst RHF har i tidligere utbyggingsprosjekter vist evne til å styre sine prosjekter. I et slikt stort prosjekt som dette vil det være en rekke ulike risikofaktorer som Helse Sør-Øst RHF må følge opp.

En faktor som sykehusene ikke kan styre selv er prisutviklingen i byggemarkedet. Helse Sør-Øst RHF fastsatte i 2019 en styringsramme for prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet ved Oslo universitetssykehus på 32 mrd. kroner (P50, prisenivå januar 2018), eksklusiv kostnader til tomteerverv. Rammen inkluderte universitetsarealer på 1,7 mrd. kroner og ikke-byggnær IKT på 1,4 mrd. kroner. Prisjustering til juni 2022 gir en styringsramme på nær 39,1 mrd. kroner. Prisutviklingen i byggeprosjekter har vært meget høy de siste årene. Dette har også rammet byggeprosjektet i Drammen ved Vestre Viken HF og andre sykehusbyggprosjekter i landet.

Jeg vil også vise til at styret i Oslo universitetssykehus HF ved styrebehandlingen 2. desember gjorde følgende vedtak:

«Styret erkjenner at prosjektet har ulike risikofaktorer, og ber administrerende direktør i samarbeid med Helse Sør-Øst om kontinuerlig å gjennomføre risikoreducerende tiltak».

SPØRSMÅL NR. 604**Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 9. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at finansieringen av det fransk-norske samarbeidet mellom universitetet i Caen og norske universiteter blir opprettholdt, slik at OFNEC-senteret – som har komplettert fremmedspråkstudiene bl.a. for lærerstudenter fra hele Norge i snart 40 år – ikke må legges ned?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår å kutte den økonomiske støtten til studiesenteret OFNEC ved Universitetet i Caen i Normandie. I 40 år har OFNEC-senteret spilt en sentral rolle i utdanningen av norske franskstudenter og norske fransk-lærere. Hvert år sender universitetene NTNU, UiB og UiA omlag 100 studenter til OFNEC-senteret på opptil 5 ukers

opphold. I denne perioden bor studentene hos franske vertsfamilier og får intensive kurs i fransk språk og kultur. I tillegg har NTNU et helt årsstudium med didaktikk (60 studiepoeng) ved OFNEC-senteret som gir undervisningskompetanse i den norske skolen. Dette kurset er svært populært og har i år 30 studenter.

Foreleserne ved de tre norske universitetene sier at OFNEC-samarbeidet er fundamentalt for kvaliteten i fransktilbudene deres. Sammen med sine respektive instituttledere har de uttrykt stor bekymring for konsekvensene hvis den økonomiske støtten nå oppheves.

Svar:

Norge og Frankrike har et tett samarbeid innenfor mange viktige områder, inkludert høyere utdanning og forskning. Sett i lys av den krevende økonomiske situasjonen har regjeringen vært nødt til å gjøre vanskelige og tydelige

prioriteringer i statsbudsjettet for 2023. Dette er bakgrunnen for at regjeringen foreslår å redusere tildelingen til Det fransk-norske studiesenteret i Caen (OFNEC). Forslaget innebærer en reduksjon i støtten til OFNEC for 2023 og en avvikling fra og med 2024. Dette gjøres for å opprettholde forpliktelser ut studieåret 2022/2023. Støtten til OFNEC forvaltes av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og departementet er i tett dialog med direktoratet om saken.

Universitetene og høyskolene har anledning til å støtte relevante tiltak ved Det fransk-norske studiesenteret over sine egne budsjetter dersom de ønsker det. Det sentrale rammeprogrammet for europeisk utdanningsamarbeid er Erasmus+, og jeg legger til grunn at universitetene og høyskolene vurderer mulighetene programmet gir for samarbeid innenfor høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 605

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med utredningsprogram, hvilke deler av utredningsprogrammet gjenstår å avklare og hva er tidsplanen for å ferdigstille dette, og hvilken oppfølging av dommen foretar departementet seg mens utredningsprogrammet avklares?

BEGRUNNELSE:

Snart har det gått 3 måneder siden Olje- og energidepartementet laget forslag til utredningsprogram for Storheia og Roan vindkraftverk for å følge opp Fosen-dommen som konkluderte med at vindkraftutbyggingene på Storheia og Roan utgjør et brudd på FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 27. I Dokument nr. 15:576 (2022-2023) svarer statsråden at det konkrete innholdet i utredningsprogrammet ikke er avgjort.

Svar:

Regjeringen følger nå opp Høyesteretts dom i Fosen-saken. Vi skal sikre at staten oppfyller sine folkerettslige for-

pliktelser overfor samene som urfolk. Og vi må finne løsninger som står seg for ettertiden.

Departementet har utarbeidet et utkast til utredningsprogram som ble oversendt reindriften på Fosen i september. I november ble det gjennomført konsultasjoner med de to driftsgruppene. Det er utarbeidet utkast til protokoller som er oversendt reindriften for godkjenning. Reindriften har signalisert at den ønsker nye konsultasjoner om utredningsprogrammet.

Jeg ønsker å komme over i neste fase, der det gjennomføres faktiske utredninger i saken, så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 606**Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 9. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden bidra til at kommuner som har blitt anmodet om å ta imot ca. like mange flyktninger i 2023 som i 2022 skal få hjelp til å bosette flyktningene uten at det påvirker kommunens økonomi og deres lovpålagte oppgaver, også når det private leiemarkedet er sprenget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen inviterte fredag 25. november alle landets kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere til et møte vedrørende flyktnings situasjonen. Tema for dette møtet var bosetting av flyktninger fremover, anmodningsprosessen for 2023 og tilgangen på boliger. Mange kommuner har det siste året bosatt ukrainske flyktninger, og har klart dette gjennom å bruke ledig kapasitet i det private leiemarkedet. Nå har kommunene blitt anmodet om å ta imot ca. like mange flyktninger i 2023 som i 2022. Mange kommuner opplever nå at kapasiteten i det private leiemarkedet har blitt sprenget. Under møtet innledet to ordførere, hvor begge poengterte at det vil bli svært krevende å bosette like mange flyktninger når kapasiteten i det private leiemarkedet er sprenget. Likevel har Regjeringen og SV i budsjettforlik ikke foreslått en eneste krone i tilskudd til utleieboliger som hadde vært et tiltak som hadde hjulpet kommunene i arbeidet med å bosette flyktninger.

Svar:

Bosetting og integrering av flyktninger ligger under mitt ansvarsområdet. Jeg har innhentet svar fra kommunal- og distriktsdepartementet til omtalen av rammefinansieringen og om virkemidlene for framskaffelse av bolig. Kommunene har gjort en solid innsats og viser stor bosettingsvilje. Per 8. desember 2022 er over 33 000 flyktninger bosatt eller på vei til å bli bosatt. For 2023 er kommunene anmodet om å bosette 35 000 flyktninger, tilsvarende som i 2022. Alle landets kommuner er bedt om å bosette. Kommunene mottar særskilte tilskudd fra staten til arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger. Finansieringen skjer i hovedsak gjennom integreringstilskuddet, sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddene skal gi en rimelig dekning av kommunenes gjennomsnittlige mer-

utgifter til bosettings- kvalifiserings- og integreringsarbeid i bosettingsåret og de fire neste årene. Bevilningene justeres i tråd med anslag på antall personer i målgruppen for tilskuddene i de ulike budsjetttrundene. Kommunene får også finansiering via innbyggertilskuddet i rammetilskuddet. Innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, og her inngår flyktninger som er bosatt og folkeregistrert i kommunen 1. juli før budsjettåret. I innbyggertilskuddet foretas det også en utjevning, via kostnadsnøkkelen, basert på kommunenes utgiftsbehov. Flyktninger folkeregistrert i kommunen telles med, på lik linje med andre innbyggere. Det er også to sosiale kriterier i kostnadsnøkkelen, knyttet til flyktninger: innvandrere 6-15 år utenom Skandinavia inngår i utgiftsbehovet knyttet til grunnskole, og personer med flyktningbakgrunn inngår i utgiftsbehovet knyttet til sosialhjelp. Siste kriterium gjelder imidlertid flyktninger med botid 6-30 år, dvs. etter perioden for integreringstilskuddet. I svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Grete Wold (besvart 18. oktober), viste jeg til at kommuner og andre aktører kan få lån fra Husbanken til å oppføre eller kjøpe kommunalt disponerte utleieboliger til flyktninger og andre vanskeligstilte på boligmarkedet. Private aktører som får lån til utleieboliger må inngå en tilvisningsavtale med kommunen. Det gir kommunen rett til å disponere 40 prosent av boligene til sine boligsøkere i 20 år, og resten av boligene blir tilgjengelige på det ordinære leiemarkedet. I 2021 ga Husbanken tilsagn om lån til utleieboliger for 1,3 mrd. kroner. Det innebar oppføring og kjøp av 538 utleieboliger, herav 178 boliger med kommunal tilvisningsrett. Per 7. desember 2022 har Husbanken gitt tilsagn om lån til utleieboliger for 750 mill. kroner til 253 utleieboliger, hvorav 97 boliger med kommunal tilvisningsrett. I Prop. 1 S (2022–2023) har regjeringen foreslått å videreføre Husbankens låneramme på 21 mrd. kroner, der lån til utleieboliger er et av formålene. Husbanken gir veiledning til kommuner om hvordan de kan utnytte boligmassen sin best mulig.

Mange av flyktningene fra Ukraina er bosatt i private leieboliger. Det private leiemarkedet er fleksibelt, og boliger kan raskt legges til og trekkes ut av markedet. Tall fra SSB viser at opp mot 150 000 boliger sto tomme i starten av 2022, og flere av disse er trolig tatt i bruk til bosetting. Noen kommuner opplever nå at det er få ledige boliger til disposisjon. Andre steder er det fortsatt potensial for å frigjøre flere private leieboliger til flyktningene framover.

Kommuner kan kontakte Husbanken for råd om mobilisering av flere private utleiere.

Det er også viktig å benytte de kommunalt disponerte utleieboligene best mulig. I 2023 får kommunene tilgang til et nytt digitalt system for kommunale utleieboliger, kalt Kobo. Kobo gir bedre forutsetninger for å tilpasse boligporteføljen til boligsøkernes behov.

Så langt det er mulig, skal ordinære saksbehandlingsregler etter plan- og bygningsloven (PBL) følges ved fram-

skaffelse av boliger til flyktninger. For å sikre at regelverket er fleksibelt nok til at kommunene raskt og effektivt kan bosette et stort antall flyktninger, har Stortinget vedtatt en midlertidig beredskapshjemmel i PBL. Denne gir kommunene økt mulighet til å gi unntak fra loven, slik at de raskt kan framskaffe flere boliger. For eksempel gjør beredskapshjemmelen det enkelt å ta fritidsboliger midlertidig i bruk som helårsboliger. Beredskapshjemmelen varer fram til 1. juli 2023.

SPØRSMÅL NR. 607

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 9. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Når kan vi forvente at HMS-regelverket for havvind vil være på plass, og vil det nye regelverket ta hensyn til industriens særegenheter?

BEGRUNNELSE:

Havvind har potensiale for å utvikle seg til et nytt norsk industrieventyr. Det forutsetter imidlertid at regjeringen og Petroleumstilsynet avklarer hvilke rammevilkår som skal gjelde, slik at aktørene vet hva man skal planlegge for. Det er derfor viktig at man så snart som mulig får utferdiget HMS-regelverket for offshore vind og at dette tar hensyn til industriens særegenheter, da offshore vind eksempelvis har en annen risikoprofil enn tradisjonell olje- og gassvirksomhet.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for utviklingen av vindkraft til havs. Innen 2040 skal det lyses ut områder for 30 000 MW havvind. Det er nesten like mye kraft som vi produserer i Norge i dag. Utlysning av første fase av Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord er planlagt gjennomført innen utgangen av første kvartal 2023. Regjeringen ønsker tett dialog med havvindnæringen og andre brukere av havet i forkant av utlysningen, og har nettopp sendt utkast til blant annet prekvalifisering, auksjonsmodell og støtteordning på høring.

Petroleumstilsynet er delegert myndighet til å regulere og føre tilsyn med sikkerhet og arbeidsmiljø ved fornybar energiproduksjon til havs. Arbeidet med å etablere

HMS-regler for slik virksomhet er godt i gang, og skjer i nær dialog med partene i arbeidslivet, samt andre bransjeorganisasjoner og norske og utenlandske myndigheter med tilsvarende eller tilstøtende ansvar.

Jeg er naturligvis enig i at havvind ikke har samme risiko som petroleumsvirksomhet offshore, og at dette skal gjenspeiles i regelverket. Det er derfor en grunnleggende forutsetning for arbeidet at regelverket skal være tilpasset risikoen ved havenergivirksomhet. I regelverk-sarbeidet legges det blant annet vekt på at anerkjente internasjonale standarder benyttes der det finnes. Og der det finnes relevant, eksisterende norsk regelverk, legges dette til grunn så langt det er mulig og hensiktsmessig.

Petroleumstilsynet planlegger for alminnelig høring før sommeren 2023, med en målsetting om iverksettelse fra 1. januar 2024.

SPØRSMÅL NR. 608**Innlevert 3. desember 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 9. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvorfor begrense fritak/reduert takst til byområder der det er miljødifferensiert takstopplegg etter veglova § 27 annet ledd når Stortinget har gjort et generelt vedtak, og hvorfor begrenses vedtaket til kun til å gjelde tunge kjøretøy i takstgruppe 2?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde vedtak 2. desember 2021:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om hvordan man kan likestille GA-kjøretøy som kjører på biogass, med el- og hydrogendrevne biler i bomringene snarest mulig og i løpet av 2022.»

I denne forbindelse skriver samferdselsdepartementet i oppfølgingen at en ordning med redusert takst/fritak for tunge kjøretøy på biogass kan ikke håndteres innenfor det tekniske bompengesystemet AutoPASS, jf. omtalen av anmodningsvedtak nr. 1008 av 27. mai 2021 i Prop. 1 S (2021–2022). Som det går frem av denne omtalen, er AutoPASS basert på kjøretøyregisteret. Det er der kun registrert om kjøretøyet er et gasskjøretøy. Gasskjøretøy kan fylle naturgass og biogass om hverandre, og det er ikke mulig å registrere om kjøretøyet har biogass eller naturgass på tanken ved bompassering. Samferdselsdepartementet har derfor gitt Statens vegvesen i oppdrag å utarbeide en løsning med egen takstgruppe for alle gassdrevne kjøretøy (GA) i takstgruppe 2 (tunge kjøretøy). Det legges opp til en ordning innenfor AutoPASS som omfatter alle GA-kjøretøy, og som det først og fremst legges til rette for i byer der det allerede i dag er mulighet for et takstsystem med tids- og miljødifferensierte takster, jf. veglova § 27 andre ledd. Dette kan gi grunnlag for redusert bompengetakst eller fritak for bompenger dersom det er lokalt ønske om det.

Svar:

Bakgrunnen for at det er lagt opp til at fritak/reduert takst for gassdrevne kjøretøy først og fremst kan tas i bruk i byområder, er at det i dag kun er i byområdene det er mulighet til og tilrettelagt for - både juridisk og teknisk innenfor AutoPASS - et fleksibelt takstsystem der takstene bl.a. kan differensieres etter kjøretøyet's miljøegenskaper, jf. veglova § 27 andre ledd. I byområder kan formålet med bompenger være både finansiering og trafikkregulering.

Samferdselsdepartementet ba Statens vegvesen om å opprette egen takstklasse («gass») innenfor takstgruppe 2 (tunge kjøretøy), som omfatter alle tyngre gassdrevne kjøretøy med unntak av kjøretøy drevet av hydrogengass. Takstklasse «gass» likestilles med takstklasse «nullutslippskjøretøy» når det gjelder mulighet for fritak/reduert takst. En slik takstklasse kan anvendes i de bompengefinansierte bypakkene i byområder der lokale myndigheter har fått innføre et miljødifferensiert takstopplegg etter veglova § 27 andre ledd, og som det derfor også er teknisk tilrettelagt for. En ny takstklasse «gass» var på plass 1. september 2022, og forutsatt lokalpolitiske vedtak, kan det innføres fritak eller redusert takst for gassdrevne kjøretøy i takstgruppe 2 i de bompengefinansierte bypakkene som allerede har et opplegg for miljødifferensiering.

Når det gjelder spørsmålet om hvorfor ordningen begrenses til kun å gjelde tunge kjøretøy i takstgruppe 2, mener jeg at det i takstgruppe 1 (kjøretøy til og med 3 500 kg) er ønskelig å motivere til nullutslippsteknologi fremfor lavutslippsteknologi. En mulighet for miljødifferensiering av bompengetakster i byområder ble innført for å endre publikums preferanser i retning av kjøretøy med miljøvennlige kjøretøyssegenskaper, og i takstklasse 1 har elektrifiseringen av kjøretøyparken kommet langt. I følge Statistisk sentralbyrå ble det førstegangsregistrert 176 000 personbiler i 2021, og 65 prosent av disse hadde kun elektrisk motor. Det å motivere for innføring av lavutslippsteknologi som biogass anses ikke hensiktsmessig for denne gruppen kjøretøy.

SPØRSMÅL NR. 609**Innlevert 4. desember 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at det utvikles hurtigtester for benzimidazolopioder?

BEGRUNNELSE:

De siste ukene har det blitt meldt om et farlig stoff kalt Protonitazen, som er i omløp i Norge. Politiet har gått ut og uttrykt bekymring for at stoffet er i omløp, da folk kan få det i seg uten at de er klar over hvor sterkt det er. Det finnes allerede enkelte immunologiske hurtigtester som avdekker fentanyl og flere fentanylanaloger. Dette gjør det mulig å avdekke stoff som er så potent at det kan være farlig også i lave konsentrasjoner, og på den måten hindre skade og dødsfall. Per i dag finnes det ikke hurtigtester for å avdekke Protonitazen. Protonitazen er klassifisert som et nytt opioid av benzimidazol-underklassen.

Svar:

Jeg er svært opptatt av å redusere risikoen for skader og overdoser. I 2022 ga jeg derfor Helsedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en bred gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med å redusere overdoser i Norge. På bakgrunn av gjennomgangen skal direktoratet vurdere eventuelle behov for endringer i nasjonal overdosestrategi og foreslå nødvendige organisatoriske, økonomiske og juridiske tiltak for å redusere antallet narkotikautløste dødsfall i Norge.

Det har eksistert en nasjonal overdosestrategi i Norge siden 2014. Gjennom strategien fikk Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) i 2019 i oppdrag å lage en kunnskapsoppsummering for å kunne vurdere grunnlaget for etablering av tilbud om rusmiddeltesting for brukere av ulovlige rusmidler. Oppdraget ble gitt av Helsedirektoratet, hvor de ba SERAF om å utarbeide en oppsummering av eksisterende forskning innen feltet og annen kunnskap om testing av rusmidler for brukere av illegale stoffer, i tillegg til å anbefale veien videre. Basert på denne rapporten skal Helsedirektoratet i 2023 utrede muligheten for tiltak med forsvarlig drift, minimal risiko og følgeforskning.

Rapporten fra SERAF konkluderte med at det finnes en rekke ulike metoder for rusmiddeltesting som vil være mer eller mindre hensiktsmessig, avhengig av målgruppen. Selv om forskningen støtter bruken av ulike metoder for rusmiddeltesting, anbefales det at ulike interesse-

grupper involveres i utviklingen av eventuelle prosjekter eller programmer. Dette bør omfatte representanter fra brukerorganisasjoner, forskere, personell fra lavterskeltenestene, personell fra sprøyterommene, eksperter fra laboratoriefagmiljøene og evt. andre relevante aktører. Et slikt samarbeid i form av en arbeidsgruppe vil bidra til å identifisere og løse utfordringer, samt til å utvikle og evaluere metodene som er best egnet for å nå ut til de tiltenkte målgruppene.

I statsbudsjettet foreslår regjeringen 150 millioner kroner til styrking og utvikling av nye tiltak innen psykisk helse- og rusfeltet, herunder 6 millioner kroner til styrket arbeid mot overdoser. Jeg håper den økte innsatsen og den reviderte nasjonale overdosestrategien vil bidra til at antallet personer som dør i overdose vil gå ned i årene fremover.

Jeg vil også komme tilbake til hvordan arbeidet med å redusere overdoser bør innrettes fremover gjennom regjeringens varslede forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet som er planlagt lagt frem i løpet av 2023.

Jeg viser ellers til mitt svar på spørsmål nr. 451 fra representanten Rasmus Hanson og til mitt svar på spørsmål nr. 440 fra representanten Marian Hussein.

SPØRSMÅL NR. 610**Innlevert 4. desember 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 13. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er statsrådens tanker om ungdomspartiernes mulighet til å ha informative stands og å verve medlemmer i forbindelse med skolebesøk, hva er hennes tanker om politisk sensur fra lærere eller andre ansatte på skolene, og vil statsråden foreta seg noe for at det ikke skal finne sted overtramp mot ungdomspartiernes og elevenes demokratiske frihet i forbindelse med god norsk tradisjonell politisk aktivitet i.f.m. skolebesøk?

BEGRUNNELSE:

NRK har skrevet om en hendelse tirsdag 22. november i.f.m. at Fremskrittspartiets Ungdom (FpU) hadde politisk stand på Alta videregående skole. Der opplevde de å bli hindret i medlemsverving og fikk melding fra en lærer om at politisk aktivitet ikke er foretrukket i skoletiden. Fylkesleder i Troms og Finnmark FpU sa til NRK:

«Når elever på skolen kom for å melde seg inn i FpU, brøt læreren inn på en sur og sint måte. Han sa at elevene ikke kunne bli medlem hos oss».

Senere på dagen sendte læreren melding til elevene som sto på standen. I meldingen sto det at det ikke var foretrukket at elevene drev med politisk aktivitet i skoletida. Elever har rett på ti dager fravær for å drive politisk aktivitet, det følger av opplæringsloven. Det er imidlertid ikke første gang FpU opplever slike utfordringer eller holdninger i.f.m. skolebesøk.

Som både kunnskapsministeren og jeg har hatt stor glede av og opplevd gjennom deltagelse i to konkurrerende partier, er det å delta i ungdomspolitikken, uavhengig hvilket parti man tilhører, både viktig for demokratiet og en god læringsarena for politikk, demokrati og samfunnet forøvrig. Min oppfatning er at rektorer og lærere ikke skal blande seg inn i hvilket parti elevene er eller ønsker å bli medlem av, ei heller stille spørsmål ved fravær i henhold til opplæringsloven § 3-45.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til ytringsfriheten som er nedfelt i Grunnloven § 100 og som har vern i internasjonale konvensjoner om menneskerettigheter. Ytringsfriheten er en demokratisk menneskerettighet som også verner om politiske ytringer. Jeg er opptatt av å styrke valgdeltakelsen og deltakelsen blant unge, og skolen er en viktig arena for god demokratisk opplæring. Ungdomspartiene er vik-

tige for å vekke engasjement og meningsdannelse blant unge i Norge.

Ungdomspartiernes rolle i Norge er unik. De er viktige for gjennomføringen av den modellen med skolevalg vi har i Norge. Det er selvsagt ikke ønskelig at rektor, lærere eller andre ansatte ved skolen skal gripe inn i den meningsutvekslingen som politiske ungdomspartier i slike tilfeller innbyr til. Imidlertid må skolene selv kunne sette visse ytre rammer for de politiske ungdomspartiene når de skal ha slik virksomhet på skolene. Virksomheten må også foregå på det stedet av skolens område som er anvist og i den tidsperioden som skolen har angitt. Dette må ligge innenfor skolens egen rett til å bestemme over egen skolehverdag. Samtidig er det min oppfatning at det er en styrke at elever i norsk skole får møte ungdomspartier og organisasjoner fra det sivile samfunn. Det er en viktig del av hvordan demokratiet vårt virker.

Opplæringslovens bestemmelse om forbud mot reklame i skolen kan i særskilte tilfeller også omfatte politisk reklame, men den er likevel ikke til hinder for at politiske ungdomspartier kan fremme sine politiske synspunkter på skolens område. Dette gjelder i hvert fall dersom ungdomspartiene har fått tillatelse fra skolen til å ha stand eller delta i debattopplegg. Dette innebærer at de politiske partiene kan fremme sine synspunkter og begrunne disse gjennom debattinnlegg, valgtorg og utdeling av valgkampmateriell. På den måten kan unge mennesker nettopp få en god innføring og opplæring i demokrati og ytringsfrihet.

Jeg legger til grunn at skolene finner gode løsninger lokalt i samarbeid med de politiske partiene.

Jeg er positiv til at ungdomspartier får adgang til å ha politiske stands på skolene og slik få øvelse i sunn meningsutveksling, også om politiske temaer. Dette er positivt for elevenes læring om samfunnet som helhet, demokrati, politikk og ikke minst om respekt for andres syn.

SPØRSMÅL NR. 611**Innlevert 4. desember 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 12. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Anslagsvis hvor mange nordmenn som er folkeregistrert og fast boende i en fritidsbolig er nå ikke kvalifisert til å motta strømstøtte, og mener statsråden at personer som har valgt å gjøre boliger som er registrert som fritidsboliger til sitt faste hjem (og er folkeregistrert der) har mindre behov eller utfordringer enn andre innbyggere som gjør at de ikke fortjener den sårt trengte hjelpen som strømstøtten kan gi i en tid med svært ekstraordinære høye strømpriser?

BEGRUNNELSE:

For å få strømstøtte, må en strømkunde være registrert hos nettselskapet som sluttbrukergruppe «husholdning». Sluttbrukergruppene er definert av leveringskvalitetsforskriften, og NVEs veileder til denne sier at «det er bruken av eiendommen/huset/bygget som avgjør hvilken sluttbrukergruppe som skal benyttes for den aktuelle sluttbrukeren.» Derfor var mange av matrikkelens fritidsboliger allerede registrert som «husholdning» hos nettselskapene før strømstøtten i desember 2021, uten at det hadde noen større praktisk betydning for beboerne.

Med strømstøtten endret dette seg radikalt, og fram til i høst tillot en rekke nettselskaper, deriblant Elvia, at kunder søkte om omregistrering fra «hytte» til «husholdning» basert på bostedsattest fra Folkeregisteret som viste at kunden bodde i boligen før vedtaket av strømstøtten i desember 2021. Slik omregistreringer behøver ikke å ha tilbakevirkende kraft. I avisen Amta den 2. november uttalte Norgesnett at det tar 5 minutter å behandle hver slik søknad og at Elvia sier at det «går svært raskt».

30.9 presiserte RME at kun bruksendring etter plan- og bygningsloven vil gjøre disse kundene berettiget strømstøtte, ved at boligene i matrikkelen endres til helårsbolig.

Jeg vil blant annet vise til flere saker i Amta og en stor diskusjon i Ås kommune rundt denne problemstillingen.

Svar:

Jeg forstår at mange er bekymret for hvordan vinteren vil bli med vedvarende høye strømpriser, og jeg deler denne bekymringen. Strømstøttsordningen for husholdninger er en omfattende støtteordning som i det store og hele fungerer godt. Samtidig er jeg kjent med at enkelte

faller utenfor ordningen slik den er innrettet i dag, og ikke mottar strømstøtte.

Det er omtrent 445 000 fritidseiendommer i Norge, basert på tall fra SSB. Det eksisterer per i dag ingen oversikt over hvordan fritidsboligene brukes, herunder hvor mange som bor permanent i disse fritidsboligene. Folkeregisteret har opplyst at det er omtrent 10 000 personer som er registrert bosatt på en adresse med status som fritidsbolig. Det er ukjent hvor stor andel av disse som har fritidsbolig som eneste bolig, og som ikke disponerer eller eier annen bolig i tillegg.

Det er utfordrende å identifisere «reelle hyttehusholdninger» sammenlignet med annen bruk av fritidseiendommer. Hvis man for eksempel legger folkeregistrert adresse til grunn alene, vil det være risiko for at det åpnes for muligheter for omgåelse av regelverket og utbetaling av uberettiget stønad. Med det store antallet hytter som finnes i Norge, kan de administrative oppgavene ved et slikt arbeid bli krevende.

For at ordningen skal fungere etter sin hensikt og være praktiserbar for nettselskapene og RME, er det viktig at virkeområdet bygger på objektive og klare kriterier.

Jeg har forståelse for at personer boende i fritidsboliger som ikke mottar strømstøtte bekymrer seg for høye strømpriser, og at de kan ha tilsvarende utfordringer som andre innbyggere. Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i ordningen, og jeg har bedt RME om å se nærmere problemstillingen som gjelder husholdninger som ikke har annet fast bosted enn fritidsbolig.

I alle vurderinger av eventuelle justeringer, må omfanget av problemet som skal løses veies opp mot ressursbruk og eventuelle andre konsekvenser ved å foreta endringer. Ordningen med strømstøtte til husholdninger fungerer stort sett godt. Jeg mener det er viktig at vi er sikre på at vi ikke gjør endringer i ordningen som rokker ved dette.

Jeg vil imidlertid arbeide videre med de problemstillingene som er tatt opp i spørsmålet her, og som nylig også er tatt opp i et anmodningsvedtak fra Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 612**Innlevert 4. desember 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 13. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Regjeringen har besluttet å innføre grunnrente for oppdrettsnæringen, noe som har resultert i investeringstopp for mange aktører og totalt er det prosjekter for 35 milliarder som er utsatt eller kansellert grunnet denne beslutningen.

Vil en slik grunnrente som regjeringen har besluttet innført også gjelde for oppdrett til havs?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har nå åpnet for oppdrett til havs. I 2019 anbefalte Fiskeridirektoratet 11 områder som kunne vurderes for havbruk til havs.

Regjeringen har besluttet at en i første omgang starter prosessen med å vurdere Trænabanken i Nordland, Frøyabanken nord utenfor Trondheim og Norskerenna sør utenfor Stavanger.

Det skal vurderes konsekvenser både med tanke på miljø og andre interesser i området. I etterkant av en slik vurdering skal det besluttes om deler av området skal lyse ut for havbruk til havs.

Regjeringen håper er at utredningen skal være ferdig i løpet av 2023. Mange vil nok være interessert i å delta i utviklingen av oppdrett til havs men rammebetingelsene for næringen må være fastslått og til å stole på.

Svar:

Jeg har fått spørsmålet oversendt fra fiskeri- og havministeren da spørsmål om skatt hører under mitt ansvarsområde.

Regjeringen har foreslått at det innføres grunnrenteskatt på havbruk fra og med 2023. Forslaget ble den 28. september 2022 sendt på høring med høringsfrist 4. januar 2023.

I høringsnotatet er virkeområdet for grunnrenteskatten på havbruk foreslått å være inntekt av virksomhet basert på antallsbegrenset akvakulturtillatelse til matfiskoppdrett i sjø. Det er videre angitt at kommersiell matfiskproduksjon i dag foregår innenfor plan- og bygningslovens virkeområde, som vil si én nautisk mil utenfor grunnlinjen. Teoretisk kan det gis tillatelse også lenger ut i «utaskjærs sjøområder» i tråd med det geografiske virkeområdet for trafikklyssystemet.

Som omtalt i høringsnotatet kan det oppstå grunnrente i matfiskproduksjon som foregår lenger ut fra kysten

enn der det foregår i dag. Grunnrente kan oppstå som følge av antallsbegrensninger på tillatelse og aktørens bruk av felles ressurser som gir naturgitte fortrinn ved produksjon av matfisk. Formålet med grunnrenteskatter er at fellesskapet skal få en andel av grunnrenten som kan oppstå ved utnyttelse av felles naturressurser. Grunnrenteskatter kan utformes helt nøytralt og dermed bidra til å redusere de samlede kostnadene ved beskatning.

Det forslaget som nå er på høring, inneholder ikke forslag om at havbruk til havs skal pålegges grunnrenteskatt.

SPØRSMÅL NR. 613**Innlevert 4. desember 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 9. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at dette tilbudet ligger fast i Bodø eller er det slik at pasienter i Nordland kan stå i fare for å miste sitt nærmeste tilbud?

BEGRUNNELSE:

I 2017 besluttet Helse Nord å opprette PCI tilbud ved Nordlandssykehuset i Bodø, frem til da hadde et slik tilbud for Nordlands innbyggere blitt gitt ved UNN i Tromsø. Beslutningen var sterkt ønsket av innbyggerne i Nordland, sjelden har en konflikt i Nord-Norge vært mer opprivende enn da Helse Nord bestemte at også Nordlandssykehuset kan gi et PCI-tilbud til hjertesyke i Nordland.

I forbindelse med at Helse Nord går med underskudd kommer det frem i media at helse- og omsorgsminister har instruert Helse Nord om å «vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling» for å få kontroll over økonomien.

I denne forbindelsen ser en at diskusjoner igjen har startet rundt PCI tilbudet i Bodø.

Svar:

Den økonomiske utviklingen i Helse Nord er svært bekymringsfull. Helse Nord har over flere år hatt negative økonomiske resultater målt mot egne budsjett ved flere av helseforetakene i regionen. Allerede før pandemien

hadde regionen identifisert behov for omstilling for å få en drift tilpasset de økonomiske rammene, men gjennomføringen av nødvendige tiltak viste seg vanskelig under pandemien. Jeg mener det er helt avgjørende for den fremtidige økonomiske bæreevnen til helseregionen og handlingsrommet til Helse Nord RHF at økonomien kommer under kontroll og at nødvendig omstilling finner sted.

Jeg har avholdt foretaksmøte i Helse Nord RHF hvor jeg har vist til at utfordringene i regionen gjør det nødvendig med omstillingsarbeid av mer langsiktig karakter for å understøtte en bærekraftig utvikling av tjenesten. Helse Nord har en svak befolkningsvekst, samtidig som andelen eldre øker. Sykehusene i Helse Nord opplever allerede i dag rekrutteringsutfordringer. Jeg har derfor bedt Helse Nord RHF om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge-for-ansvar på lang sikt.

Dette oppdraget er nå gitt styret i Helse Nord RHF. Hvilke omstillinger og funksjonsendringer som blir nødvendig kan jeg ikke si noe om nå. Jeg er opptatt av at tjenestetilbudet også i fremtiden skal være godt og forsvarlig, men kan ikke gå inn i diskusjon om enkelte funksjoner. Dette er det styret i Helse Nord RHF som har ansvar for og som må avgjøre. Jeg vil understreke at utfordringene i Helse Nord er betydelige. Det vil derfor være nødvendig med tiltak både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 614**Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 19. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden ved utregning og ved å vise til nye tiltak (verbalforslag og endringer i bevilgninger) i budsjettavtalen med SV sannsynliggjøre at utslippsforpliktelsen i ikke-kvotepiktig sektor med EU nås i 2023?

BEGRUNNELSE:

I 2019 inngikk Norge en klimaavtale med EU om å oppfylle de tidligere målene Norge og EU hadde meldt inn til Parisavtalen om å redusere utslippene av klimagasser med minst 40 prosent fra 1990 til 2030. Fra 2021 til 2030

vil vi følge det samme klimaregelverket som EU. Klimaregelverket gjør klimamålet om 40 prosent utslippskutt til en klimaforpliktelse.

Norge må kutte utslippene i ikke-kvotepliktig sektor, fra jordbruk, avfall, bygg og transport, til minimum 23 429 068 tonn CO₂ i 2023.

Nå har både EU og Norge meldt inn forsterkede mål, og EU har lagt fram sin klimapakke Klar for 55. Norsk klimapolitikk er tett knyttet til europeisk klimapolitikk, derfor vil det få stor betydning for Norge hvilke endringer EU blir enige om. Norge må i tiden fremover forsterke sin innsats for klimakutt utover avtalen som ble inngått i 2019, for å nå vårt nye klimamål.

Statsbudsjettet som ble lagt fram i oktober viste at utslippsforpliktelsen med EU ikke nås i 2023. Etter dette har regjeringen forhandlet budsjett med SV.

Svar:

I regjeringens klimastatus og -plan fremgår det at utslippsbudsjettet Norge har for ikke-kvotepliktig sektor i 2023 er omtrent 23,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er om lag 0,2 mill. tonn lavere enn det stortingsrepresentanten viser til i sin begrunnelse for spørsmålet. Grunnen til forskjeller i tallene skyldes hvilke vektingsfaktorer som har blitt brukt for å regne om gassene til CO₂ ekvivalenter. 23,4 mill. tonn CO₂-ekvivalenter er formelt riktig for 2023, men inntil videre så brukes tallet 23,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter siden det kan sammenlignes med konsistente tall for historiske utslipp og framskrivninger. Boks 4.2 i regjeringens klimastatus og -plan forklarer dette nærmere.

Med en videreføring av dagens politikk tilsier framskrivningene i Nasjonalbudsjettet 2023 at utslippene fra ikke-kvotepliktig sektor i 2023 vil kunne være om lag 0,7 mill. tonn høyere enn utslippsbudsjettet for 2023. Anslaget for utslippene i 2023 er usikre. I kapittel 5 av Regjeringens klimastatus og -plan fremgår det at de effektberegnede klimavirkemidlene i forslaget fra regjeringen til statsbudsjett for 2023 er beregnet til å redusere de ikke-kvotepliktige utslippene med opp mot 0,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2023. Videre fremgår det at regjeringen i tillegg til forslagene i budsjettet arbeider med ytterligere virkemiddel og politikk som kan bidra til å redusere utslipp i 2023 med 0,2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter utover det. Regjeringen la dermed fram politikk for et utslippsbudsjett i balanse i 2023.

Budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har gjort et godt budsjett bedre og grønnere. Budsjettenigheten gjør at vi kutter mer og vi følger opp det vi i regjeringens grønne bok sa at vi arbeider med. En del av forslagene kan gi utslippseffekt allerede i 2023, men det viktigste bidraget er politikk over hele perioden fram til 2030.

En endring som kan bidra til utslippskutt allerede i 2023 i ikke-kvotepliktig sektor er økt omsetningskrav bi-

odrivstoff for ikke-veigående trafikk. Isolert sett vil dette kunne medføre en utslippsreduksjon på om lag 70 000 tonn CO₂ i 2023. Dette kommer i tillegg til effekter beregnet i Grønn bok på om lag 700 000 tonn CO₂. I Grønn bok ble et omsetningskrav for sjøfart og fiske inkludert som virkemidler og politikk som regjeringen arbeider med, dette skal nå sendes på høring. Disse to omsetningskravene bidrar mest til mulige utslippsreduksjoner i 2023.

Andre relevante verbalforslag som kan bidra med utslippskutt i 2023 er fremskyndelse av krav om nullutslipp i offentlige anskaffelser av bybusser fra 2025 til januar 2024 og varsel om forbud mot fossile brenslere i industrien. Utslippseffekten av disse vedtakene avhenger av utforming av forslagene og signaleffekten et forbud har før det inntrer. Det er uvisst hvorvidt aktører begynner å tilpasse seg allerede i 2023 når forbudet trer i kraft i 2030.

Budsjettenigheten innebærer også at et omsetningskrav for biodrivstoff for luftfarten sendes på høring. Dette er i kvotepliktig sektor og teller derfor ikke med på EUs utslippsbudsjett som er tilknyttet utslipp i innsatsfordelingsforordningen. Tiltaket er likefullt viktig for klimaet.

Bevilgningen til Enova på 850 og 50 mill. kroner bidrar til utslippsreduksjoner over tid når prosjektene som har fått tilskudd iverksettes. En styrking av Enova innebærer at midler går til prosjekter som både bidrar til direkte utslippsreduksjoner og innovasjon som muliggjør større utslippsreduksjoner fremover. Utslippseffekten vil avhenge av hvilke prosjekter som støttes, men er anslått å være i størrelsesorden 500 000- 650 000 tonn samlet i årene frem mot 2030.

I tillegg er det enighet i budsjettavtalen om ytterligere klimapolitikk som vil kunne bidra til utslippsreduksjoner mot 2030. Det dreier seg om forbud mot bruk av fossil gass i byggvarme, med sikte på ikrafttredelse i 2025, utredning av engangsavgift på fossile lastebiler, busser og andre tunge kjøretøy og hvordan omfanget av utslippsfrie anleggsplasser kan økes. Dette er ikke effektberegnede tiltak, men er positive for klimaet.

Utslippsreduksjonene fra budsjettenigheten vil primært kunne skje innenfor ikke-kvotepliktig sektor og gjøre det mer sannsynlig at utslippsforpliktelsen i ikke-kvotepliktig sektor med EU nås i 2023. I sum kan Regjeringens forslag og budsjettenigheten til sammen føre til nye utslippskutt neste år på om lag 770 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

SPØRSMÅL NR. 615

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvilket faktagrunnlag har statsråden for å hevde at utenlandske pengespillselskaper ikke ønsker å underlegge seg ansvarlighetsvilkår i en norsk lisensmodell?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til Stortinget den 22. november, fremhever statsråden at enerettsmodellen er bedre egnet enn en lisensmodell. Ifølge statsråden, er grunnen til dette at de internasjonale selskapene ikke finner et lisensmarked, med krav til ansvarlighet, interessant. Statsråden viste også til at Norge har strengere ansvarlighetskrav enn det man finner i land som har lisensmodeller.

Selv om Norge skulle ha andre krav på ansvarlighet, enn det man finner i andre land, kan det ikke sees på som en begrunnelse for at en enerettsmodell fungerer bedre enn en lisensmodell. Det er opp til de enkelte landene selv å bestemme hvilke vilkår man skal stille for å få lisens til å tilby pengespill. Dette ville også være tilfellet ved en norsk lisensmodell.

I Norge er det allerede en rekke private aktører som har lov til å tilby ulike former for pengespill som lotteri og bingo. I den nye pengespillforskriften, som trer i kraft fra nyåret, har departementet forskriftsfestet et nytt ansvarlighetsrammeverk som skal gjelde både for de private aktørene og enerettsaktørene Norsk Tipping og Norsk Rikstoto. I høringen til den nye forskriften ble det lagt frem en gjennomgang av regelverket i Danmark, Sverige, Tyskland og Storbritannia. Denne viste at tilnærmet alle sentrale ansvarlighetstiltak som var foreslått i Norge, også er innført i et eller flere av disse landene.

Med unntak av Finland, har alle andre europeiske land innført lisensmodeller for pengespill på nett. Norsk bransjeforening for onlinespill (NBO), organiserer de største europeiske spillselskapene. Alle disse selskapene har tilpasset seg krav for lisens og er underlagt ansvarlighetsregelverket i land som Danmark og Sverige. De samme selskapene har videre uttalt at de ønsker en tilsvarende regulering i Norge, der seriøse og ansvarlige aktører kan søke om lisens til å tilby pengespill. Dette er også erfaringen fra våre nærmeste naboland. I Danmark har blant annet direktøren i Spillemyndigheten, uttalt at det "er en klar vilje hos langt størstedelen af spilindustrien til at ville etterleve reglene" (Årsberetning, 2018). Spillemyndigheten anslår også at 90 prosent av alle onlinespill nå

skjer hos aktører som er underlagt ansvarlighetskravene fra danske myndigheter.

Svar:

Norge har valgt et spesielt høyt beskyttelsesnivå på pengespillfeltet. Enerettsaktørene Norsk Tipping og Norsk Rikstoto er underlagt de strengeste ansvarlighetskravene i verden, f.eks. ved at de opererer med obligatoriske tapsgrenser og er underlagt strenge regler for markedsføringen. Et grunnprinsipp i norsk pengespillregulering er at ansvarlighet alltid blir prioritert før profit.

Som representanten påpeker, vil det være opp til hvert enkelt land å selv bestemme hvilke vilkår som skal stilles ved en eventuell lisensmodell. All den tid de utenlandske pengespillselskapene er kommersielle, vil de primært være opptatt av å skape verdier for aksjonærene. Dette vil fort komme i konflikt med strenge ansvarlighetskrav, fordi slike normalt også virker omsetningsdempende.

Dette betyr at dersom det ble innført en lisensmodell i Norge, så ville vi måtte operere med mindre omfattende ansvarlighetskrav enn det f.eks. Norsk Tipping opererer med i dag. En slik antakelse har støtte i en rapport KUD bestilte fra Rambøll i 2015. I rapporten blir det vist til at dersom de uregulerte pengespillaktørene skulle forholdt seg til det samme ansvarlighetsregimet som Norsk Tipping, ville dette hatt så stor virkning på potensielle inntekter, at de neppe ville ha funnet markedet interessant. Følgelig ville de antakelig valgt å stå utenfor det.¹ De utenlandske spillselskapene ville ikke etablere seg i en nasjonal lisensmodell i Norge om det ikke lønnet seg. Og da er det begrenset hvor tyngende ansvarlighetstiltak vi kunne pålagt dem.

Ansvarlig pengespillpolitikk er også viktig for norsk frivillighet. De frivillige organisasjonene støtter den norske enerettsmodellen. I en kronikk i VG 12. mai 2021 gikk 12 frivillige organisasjoner (bl.a. Norges Idrettsforbund, Stiftelsen Dam, Nasjonalforeningen for Folkehelse, Norsk Musikkråd og Blå Kors) sammen om et budskap om at de støtter enerettsmodellen og at de ikke ønsker flere pengespillselskaper i Norge, ei heller spillepenger til enhver pris. I kronikken skrev de bl.a. følgende:

Den norske enerettsmodellen for pengespill er ikke perfekt. Men prisen for å liberalisere og åpne opp for konkurranse er trolig økt spillreklame, økt press på forbruker og økte spilleproblemer. I likhet med et nesten sam-

¹ [Rambøll: Utredning av økonomiske konsekvenser av en mulig lisensordning for pengespill](#)

let Storting mener vi at modellen vi har i Norge, fremdeles er den best egnede reguleringsformen for å nå pengespillpolitikens mål om å forebygge spilleproblemer.

(. . . .)

For frivilligheten betyr det noe hvor pengene vi bruker kommer fra. Vi vil ikke ha økte overføringer om konsekvensen er økte spilleproblemer i samfunnet. Vi vil ha mer ansvarlighet i pengespillpolitikken, og ber regjering og Storting fortsette det viktige arbeidet med å sikre og

styrke reguleringen av pengespill – og med å sette ansvarlighet først.²

Sitatet illustrerer at Frp er i utakt med norsk frivillighet. Enerettsmodellen har tverrpolitisk støtte og bred oppslutning i de frivillige organisasjonene. Ved nyttår trer en ny pengespillov og pengespillforskrift i kraft. Det nye regelverket viderefører og styrker enerettsmodellen. Dermed styrker vi også ansvarligheten og beskyttelsen av sårbare spillere.

SPØRSMÅL NR. 616

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 9. desember 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor bokførte verdier ligger til grunn for erstatningsordningen for pelsier og førkjøkken, og hvordan regjeringens foreslåtte kompensasjonsordning skal unngå urimelige utslag i utmåling og fordeling mellom de ulike anleggene?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bedt regjeringen om å fremme en tilskuddsordning for opprydding og sanering, og en erstatningsordning for maskiner og utstyr til pelsier og førkjøkken som en del av erstatningsordningen som følge av forbudet mot pelsdyrhold. Det ble i tillegg lagt til en flertallsmerknad om «at det bør stilles midler til rådighet som kan bidra til å restrukturere byggene og maksimere gjenbruksverdier ved disse anleggene».

Departementet har lagt til grunn at erstatningsordningen for pelsier og førkjøkken skal baseres på de bokførte verdiene i anleggene. Bokførte verdier er kun en regnskapsmessig størrelse. På grunn av førende avskrivningssatser for maskiner og utstyr reflekterer dette i svært liten grad den reelle restverdien av maskiner og utstyr.

De bokførte verdiene er derfor et svært dårlig grunnlag for å utarbeide en erstatningsordning, slik Stortinget har bedt om. Eksempelvis har et førkjøkken på 8 000 kvm, med store spesialiserte maskiner og utstyr, kun 700 000 kr i bokførte verdier. Til sammenligning har et lite pelsier, som er en brøkdel av størrelsen til et førkjøkken med

færre og mindre maskiner, 800 000 kr i bokførte verdier. I regjeringens forslag vil pelsieret få utbetalt en større kompensasjon enn forlaget på 8 000 kvm.

Konsekvensen av å legge bokførte verdier til grunn er at det vil bli svært urimelige utslag ved at anleggene får utmålt svært ulik og misvisende erstatning.

Pelsier og forlag har selv kartlagt nyprisen på investeringene som skal erstattes til rundt 200 millioner kroner.

Svar:

De aktuelle virksomhetene er i hovedsak eid av pelsdyroppdrettere og har gjennomgående hatt lav lønnsomhet. Pelsdyroppdrettere som er medeiere i pelsingsanlegg, blir delvis kompensert for kapitalverdier i pelsingsanleggene gjennom et eget tillegg i bruksverdiberegningen. Pelsdyroppdretterne har trolig hatt nytte av den gjennomgående lave lønnsomheten hos forprodusentene gjennom lavere førkostnader, noe som i sin tur fører til høyere erstatning etter bruksverdi for dem.

Stortinget har i sitt anmodningsvedtak bedt om en erstatningsordning for maskiner og utstyr som er spesialisert til driften av førkjøkken og pelsier, og som er uten restverdi som følge av forbudet mot pelsdyrhold.

En kompensasjonsordning som tar utgangspunkt i bokførte verdier kan ha sine svakheter, men jeg kan ikke se at aktuelle alternative utmålingsmetoder nødvendigvis ville gi en riktigere eller bedre fordeling av kompensasjonen mellom de ulike anleggene. Eventuell alternativ utmåling av kompensasjon for maskiner og utstyr kunne

² [Mer ansvarlighet i pengespillpolitikken, kronikk publisert i VG 12. mai 2021](#)

ha tatt utgangspunkt i salgsverdi eller det bidraget de aktuelle maskiner og utstyr gir til anleggenes bruksverdi. Salgsverdi er ikke et egnet kriterium, ettersom det er maskiner og utstyr uten restverdi som skal kompenseres. Det er heller ikke åpenbart at en bruksverdiberegning ville gitt grunnlag for erstatning for maskiner og utstyr i alle anleggene, blant annet fordi det finnes eksempel på anlegg med betydelig negativt årlig driftsresultat over år.

I utgangspunktet mener jeg det er grunn til å vise måtehold når det gjelder nivået på økonomisk kompensasjon til pelsrier og førkjøkken da disse virksomhetene er de eneste leverandørene av varer og tjenester til pelsdyroppdrettere som får økonomisk kompensasjon i forbindelse med forbudet mot hold av pelsdyr.

Min vurdering er at det er lagt opp til en fornuftig oppfølging av anmodningsvedtaket med en rimelig samlet økonomisk ramme for kompensasjonen. Jeg har redegjort for oppfølgingen i Prop. 1 S (2022-2023). Stortinget er dermed gitt mulighet til å gjøre sin vurdering av om oppfølgingen vurderes som tilfredsstillende.

Min vurdering er at det er lagt opp til en fornuftig oppfølging av anmodningsvedtaket med en rimelig samlet økonomisk ramme for kompensasjonen. Jeg har redegjort for oppfølgingen i Prop. 1 S (2022-2023). Stortinget er dermed gitt mulighet til å gjøre sin vurdering av om oppfølgingen vurderes som tilfredsstillende.

SPØRSMÅL NR. 617

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva må oppfylles av kriterier for å kvalifisere til det som i utlendingsloven omtales som "særlig tilknytning til riket"?

BEGRUNNELSE:

En sak som er mye referert i flere nasjonale medier for øyeblikket omhandler en 83 år gammel kvinnen som har fått varsel fra UNE om utkastelse hvis hun ikke forlater landet innen 28. desember. Kvinnen har vært gift i 46 år med en nordmann som gikk bort i 2009. På grunn av at kvinnens ektemann primært har arbeidet i utlandet, har kvinnen også selv bodd mesteparten av sitt liv utenfor Norge. Likevel, anser kvinnen Norge som sitt hjemland og hun føler en sterk tilknytning til landet gjennom hele sitt voksne liv, blant annet kom hun til Norge for første gang i 1965. Kvinnen har både barn og barnebarn i Norge. Kvinnen har før hun flyttet til Norge igjen levd fem år i EU-landet Spania og fått lov til å være der av spanske myndigheter. Da hun så kom til Norge, skal det i utgangspunktet være likebehandling av EU/EØS-borgere i Norge. Kvinnen har sykeforsikring fra sitt hjemland, Japan, i tillegg til at kvinnens datter kan ta på seg forsørgeransvar for henne. Kvinnen vil gjerne tilbringe sine siste år av livet i Norge der hun blant annet ser til graven til hennes avdøde ektemann.

I utlendingsloven § 70 Krav til forholdsmessighet mv. står det blant annet:

«En utlending kan ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene».

Svar:

Først må jeg presisere at jeg ikke har kjennskap til de nærmere omstendighetene i den enkeltsaken det vises til. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven. Jeg har ikke adgang til å gå inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn, og jeg har derfor heller ikke kjennskap til hvilke bestemmelser denne kvinnens sak er blitt vurdert etter.

Vilkåret «særlig tilknytning til riket» fremgår av utlendingsloven § 38. Bestemmelsen åpner for å gi oppholdstillatelse selv om de øvrige vilkårene i loven ikke er oppfylt dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn eller utlendingen har særlig tilknytning til riket. Som sagt vet jeg ikke om den saken du viser til er vurdert etter bestemmelsen i § 38.

Når det gjelder hva som kreves for at dette vilkåret kan anses oppfylt, vil jeg vise til lovens forarbeider, særlig

Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) Om lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). Her sies det at det kan være saker hvor søkeren har så sterk tilknytning til riket at dette i seg selv bør gi grunnlag for opphold uavhengig av om det foreligger sterke menneskelige hensyn. Det sies videre at det i denne sammenheng vanskelig kan oppstilles noen konkrete tidsgrenser eller tilknytningspunkter der en grense for innvilgelse og avslag kan trekkes. Det vises også til at hver sak må vurderes individuelt, og både tilknytningen til Norge og tilknytningen til andre land eller hjemlandet kan være relevant i en helhetsvurdering. Blant relevante momenter

nevnes grunnlag og status for tidligere opphold i Norge, botid i Norge, tilknytning ved avstamning, slekt, arbeid mv., samt hvordan tilknytningen til Norge relativt sett fremstår ved en sammenlikning med søkerens tilknytning til ev. andre land eller hjemlandet.

Avslutningsvis i begrunnelsen for spørsmålet er det vist til utlendingsloven § 70, hvor det fremgår at en utlending ikke kan utvises dersom det vil være et «uforholdsmessig tiltak». Jeg er ikke kjent med om det i saken du viser til, er fattet vedtak om utvisning eller kun satt en utreisefrist.

SPØRSMÅL NR. 618

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 19. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er det riktig at statsråden har endret mening og at planene om å opprette et nasjonalt varslingsombud for politiet nå ikke skal gjennomføres?

BEGRUNNELSE:

Statsråden ga i spørretimen 25.05.22 inntrykk overfor Stortinget av at det skulle opprettes et nasjonalt varslingsombud for politiet. Politiets Fellesforbund fattet i 2016 et vedtak som anbefaler medlemmene om å avstå fra å varsle, fordi de ikke opplever det som trygt. Statsråden benevner dette i nevnte debatt som «uholdbart». VG publiserte nylig en sak hvor det fremgår at varslingsombudprosjektet ble skrinlagt.

Svar:

Nei, min ambisjon er fortsatt å få i stand en løsning som trykker varslere i politiet. Jeg merker meg at Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet nå stiller seg bak, noe jeg setter pris på, siden det ikke ble tatt initiativ til et slikt arbeid i periodene hvor Venstre, Høyre eller Fremskrittspartiet satt i regjering. Dette er imidlertid en krevende oppgave som kan kreve lovendring og påvirker flere politikkområder. Det er derfor behov for å se nærmere på hvilke muligheter som eventuelt finnes, og komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 619**Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 19. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden arbeide videre med et varsling-sombud som ansatte i politiet kan benytte seg av, og vil hun ta initiativ til, i likhet med varslingsutvalgets innstilling i NOU 2018:6, at det opprettes et nasjonalt varslerombud, som kan ivareta alle varsleres rettssikkerhet både i privat og offentlig sektor?

BEGRUNNELSE:

i 2016 fattet Politiets Fellesforbund et vedtak som anbefaler medlemmene om å avstå fra å varsle. Justisministeren uttalte i stortinget at:

“Det mener jeg er uholdbart. Jeg, som justisminister, kan ikke leve med et sånt vedtak. Mitt mål er at vi får gjort forbedringer og endringer som gjør at Politiets Fellesforbund vil gå tilbake på det vedtaket.”

I midten av juni sendte Mehl oppdraget til Politidirektoratet og fagforeningene. Dette møtte kritikk fra Fellesforbundet som hadde sett for seg et sivilombud, med egne kontorer og ansatte på utsiden av politiet. Men i brevet stod det blant annet at ombudet skulle ligge under politiets bedriftshelsetjeneste. Dette ville ikke ivareta tilstrekkelig uavhengighet som er viktig for tilliten til et varslingombud.

I slutten av september sendte politidirektoratet ut en pressemelding der arbeidet med varslingombud avlyses. Dersom det ikke lenger arbeides med et varslingombud i politiet er det naturlig å se hen til Innst. 315 L (2018–2019) om Endringer i arbeidsmiljøloven (varsling) der Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på behovet for et nasjonalt varslingombud.

Det vises til partienes felles merknad som sier: “Disse medlemmer mener i likhet med varslingsutvalgets innstilling i NOU 2018:6 at det er et behov for et nasjonalt varslerombud, som kan ivareta alle varsleres rettssikkerhet både i privat og offentlig sektor.

Disse medlemmer viser til at en rekke høringsinstanser (Norsk Journalistlag, Politiets Fellesforbund, Unio, Akademikerforbundet og Rettsgruppen for varsling og etikk) tar til orde for et eget varslerombud og mener det ikke er tilstrekkelig å styrke funksjoner i eksisterende etater.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om opprettelse av et eget varslerombud.»

Vil ministeren ta initiativ til å følge opp intensjonen i det forslaget som regjeringspartiene og SV fremmet i 2019.

Svar:

Jeg vil fortsette arbeidet med å vurdere løsninger for å kunne trygge varslere i politiet bedre. Det er positivt at flere partier nå støtter et slikt arbeid. Jeg vil minne om at det ikke ble tatt initiativ til et slikt arbeid under den forrige Regjeringen. Dette er imidlertid en krevende oppgave som kan kreve lovendring og påvirker flere politikkområder. Det er derfor behov for å se nærmere på hvilke muligheter som eventuelt finnes, og komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 620**Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 13. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Havvindbransjen ventar på avklaringar frå regjeringa mellom anna knytt til Statnetts rolle, ansvar og rammer for finansiering og eigarskap av nettet til havs.

Når kan ein vente at regjeringa gir desse nødvendige avklaringane?

GRUNNGJEVING:

1. desember lanserte regjeringa havvind som første satsingsområde i eksportstrategien sin. På lanseringa var næringsaktørane tydelege på at dei treng snarleg klarheit i rammevilkår for å komme i gang med ein heimemarknad. Det må skje raskt om ein skal ha sjans til å nå målet om dei første havvindprosjekta i drift før 2030.

Regjeringa sa i tilleggs meldinga at dei ville komme tilbake til nærare rammar for Statnetts planleggingsrolle for havnettet, og dessutan at dei ville arbeide vidare med avklaringar rundt bygging og eigarskap av nettet til havs og korleis det skal finansierast. Det vart også sagt at Statnett skulle peikast ut som systemansvarleg etter havenergilova for kablar og anlegg som ikkje blir regulert av petroleumslova, som endå ikkje er formalisert.

Ei avklaring på mellom anna desse spørsmåla er ein føresetnad for framdrift i havvindprosjekta i Noreg og utvikling av ein heimemarknad. Prosjekta på Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II vil igjen leggje grunnlaget for ein eventuell eksportsuksess av norsk teknologi og kompetanse.

Svar:

Regjeringa har store ambisjoner for utviklingen av vindkraft til havs i Norge og tar sikte på å lyse ut første fase av Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord innan utgangen av første kvartal 2023. Som en del av denne prosessen har vi gjort et betydelig arbeid med å avklare og få på plass sentrale rammebetingelser for næringen. Vi tok et viktig steg vidare 6. desember da vi sendte på høring en pakke med forslag til prekvalifiseringskriterier, kvalitative kriterier, samt tildelings-, auksjons- og støttemodell. Høringen inneholder også en beskrivelse av regjeringens syn på flere andre viktige spørsmål. Selv om vi kunne ha lyst ut områdene uten en slik høring, har det vært viktig for regjeringa å aktivt trekke næringen og andre interessenter inn i prosessen. Planene er å tildele areal i løpet av 2023 slik at de første havvindprosjektene kan være i drift innen 2030. Arbeidet

med rammebetingelsene er rigget med tanke på denne tidsplanen.

Departementet arbeider med å utrede organiseringen av nett til havs med sikte på å avklare de overordnede rammene for Sørlege Nordsjø II fase 1 og Utsira Nord før utlysning. Departementet har bedt Reguleringsmyndigheten for energi (RME) om bistand til departementets vurderinger knyttet til regulering av nett til havs. RMEs vurderinger vil inngå i departementets beslutningsgrunnlag sammen med innspill fra Statnett. I tillegg er det etablert en arbeidsgruppe for nett og infrastruktur under Samarbeidsforum for havvind.

For å sikre en helhetlig planlegging og effektiv drift av nettet til havs, har regjeringa besluttet å gi Statnett ansvaret for å planlegge nettet til havs, i tråd med retningslinjer gitt av departementet og basert på innspill og dialog med havvindaktørene. I tillegg til sin eksisterende rolle som systemansvarlig for kraftsystemet på land, har Statnett blitt pekt på som systemansvarlig til havs. Statnett har vidare ansvar for å anwise tilknytningspunkt i transmisjonsnettet på land.

SPØRSMÅL NR. 621**Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 13. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere regelendringer for å myke opp avkortningsreglene for barnetillegget på uføretrygd, slik at det skal lønne seg også for uføres samboere å jobbe?

BEGRUNNELSE:

Barnetillegget til uføretrygd beregnes ut ifra den samlede inntekten til begge foreldre dersom disse bor sammen. I dag er grensen for hva foreldrene samlet får tjene før tillegget blir avkortet, svært lav. Per 2022 begynner avkortning allerede når husstanden med ett barn samlet har en inntekt på 4,6G (512 794 kroner). Det er rundt 8 000 kroner lavere enn hvis begge foreldre skal ha inntekt på EUs fattigdomsgrense for 2022.

Videre er det vanskelig for de uføre og deres familier å ha full oversikt over hva årsinntekten i familien blir før årets slutt. Det kan skape økonomisk trøbbel når store krav til avkortning kommer mot årets slutt. Nylig har vi sett eksempler på at utbetaling av julegratiale hos den arbeidende i paret har ført til avkortning av barnetillegg. Denne nyheten kommer da så seint i året at det ikke er "nok" barnetillegg igjen før nyttår til å avkorte alt som skal avkortes. Resultatet er at den uføre pådrar seg et krav fra Nav med inn i det nye året. Når avkortningsreglene er så lite romslige som i dag, skaper det både merarbeid for staten og et betydelig økonomisk stress for de uføre - som selv har ansvar for å innrapportere samla inntekt og gjøre alt riktig.

Dagens strenge avkortingsregler for barnetillegg bidrar i liten grad til målet om at friske folk bør arbeide. Tvert imot opplever de som har barn med uføre at de blir straffet for å jobbe mer. Mange ser at det ikke lønner seg å ta ekstravakter eller jobbe overtid fordi de ekstra inntektene som følger med dette blir avkortet av samboers barnetillegg. Resultatet blir altså at det "ikke lønner seg å jobbe", noe som rimer dårlig med retorikken regjeringen ellers bruker på det sosialpolitiske feltet.

Spørsmålet dreier seg om det kommer noen form for initiativer fra regjeringen for å mye opp dagens strenge regelverk, eller om statsråden er fornøyd med reglene for avkortning av barnetillegget på uføretrygd slik det fungerer i dag.

Svar:

Mottakere av uføretrygd som forsørger barn under 18 år kan få barnetillegg. Fullt tillegg per barn per år utgjør 0,4 ganger grunnbeløpet (G). Dette tilsvarer 44 591 kroner per mai 2022.

Barnetillegget er behovsprøvd og skal etter hovedregelen reduseres med 50 prosent av inntekt som overstiger et fastsatt fribeløp, det vil si en gradvis reduksjon. Fribe løpet er 3,1 G (345 579 kroner) dersom barnet bor sammen med én av foreldrene. Fribe løpet er 4,6 G (512 794 kroner) dersom det er innvilget barnetillegg for ett fellesbarn hvor begge foreldrene bor sammen. Fribe løpene økes med 0,4 G (44 591 kroner) for hvert ekstra barn.

Utgangspunktet er at personinntekt etter § 12-2 i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av

formue og inntekt (skatteloven) kan føre til at barnetillegg blir redusert eller faller helt bort. Det samme gjelder for tilsvarende inntekter og ytelser fra utlandet. Personinntekt er i hovedsak inntekt vunnet ved arbeid og næring, samt pensjon.

Det er inntekt gjennom hele kalenderåret som legges til grunn ved ev. reduksjon både i uføretrygd og barnetillegg for det samme året. Det gjøres videre ingen forskjell på om inntekten utbetales som ordinær time- eller månedslønn, overtid, bonus eller annen pensjonsgivende inntekt. Dette sikrer likebehandling av uføre som har lik inntekt i løpet av året, og ivaretar at det behovsprøvede barnetillegget gis til foreldre som har et ekstra behov for stønad.

Begge foreldrenes inntekter medregnes når barnetillegget er innvilget for barn som har foreldre som bor sammen. For den av foreldrene som ikke mottar barnetillegg, skal summen av inntektene som regnes med, med unntak av pensjonsytelser og uføretrygd fra folketrygden, reduseres med grunnbeløpet. Det innebærer at den andre forelderen kan ha en arbeidsinntekt på inntil ett grunnbeløp (111 477 kroner) utover fribe løpet uten at barnetillegget blir redusert. Det betyr at ved ett barn under 18 år kan foreldrene da kan ha en samlet inntekt (før fratrukket på ett grunnbeløp) på inntil 624 271 kroner og fortsatt få fullt barnetillegg. Ved inntekt over 624 271 kroner blir barnetillegget redusert med 50 prosent av overskytende inntekt. Barnetillegget blir redusert til 0 kroner når samlet inntekt (før fratrukket på ett grunnbeløp) overstiger 713 453 kroner.

Reduksjonen kan medføre at et innvilget barnetillegg blir fastsatt til null kroner, men retten til barnetillegget

beholdes likevel. Dersom inntekten blir lavere, kan barnetillegget på nytt komme til utbetaling. For en familie på fire, hvorav to barn som bor sammen med begge foreldrene, må den samlede inntekten utgjøre kroner 735 748 – eller 847 225 kroner før fratrukket på ett grunnbeløp for den andre forelderens arbeidsinntekt – før retten til det behovsprøvede barnetillegget bortfaller i sin helhet.

Familier med lavest samlede inntekter vil ha det største behovet for å motta barnetillegg for å dekke kostnader til forsørgelse av barn, og det er også de som treffes av dagens ordning.

Dersom det er praksis hos en av de foresattes arbeidsgiver å gi bonuser, kan mottakeren av uføretrygd legge inn en høyere forventet inntekt ved begynnelsen av året slik at barnetillegget reduseres jevnt over hele året. Dersom barnetillegget har blitt redusert for mye, vil dette bli tilbakebetalt i etteroppgjøret.

Regjeringen fjernet regelen om tak på samlet uføretrygd og barnetillegg fra juli 2022, innført av Solberg-regjeringen i 2016, siden den rammet uføre med mange barn

og lave inntekter før de ble uføre. Denne gruppen kommer bedre ut med dagens regelverk.

Ordningen med barnetillegget til uføretrygdete er målrettet mot de som trenger det mest. Ettersom barnetillegget for uføretrygdete er behovsprøvd, vil det ha dårligere arbeidsinsentiver enn dersom det ikke hadde vært behovsprøvd. Samtidig vil familien normalt komme bedre ut ved økt inntekt, da reduksjonssatsen er 50 prosent av inntekt over fribeløp og summen av inntektene som regnes med for den andre forelder (unntatt pensjonssytelser og uføretrygd) reduseres med grunnbeløpet. Til sammenligning er barnetilleggene til arbeidsavklaringspenger og dagpenger ikke behovsprøvd, og her er dermed arbeidsinsentivene bedre. På den annen side er nivået lavere enn for de som mottar barnetillegg som uføretrygdete. Jeg har ingen planer om å endre innretningen av barnetilleggene i de ulike ordningene, men minner om at barnetilleggene for mottakere av arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsprogram og dagpenger økes til 35 kroner pr dag med virkning fra februar neste år.

SPØRSMÅL NR. 622

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke konkrete kriterier må ligge til grunn for at utlendingsforskriftens unntaksbestemmelse om at innvilgelse kan gis ved sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge kommer til anvendelse?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet er knyttet opp mot saken der en kvinne på 83 år bosatt i Stavanger med sin voksne datter har fått vedtak om utsendelse av Norge i romjulen. Hun har vært gift med en nordmann i 46 år, som har jobbet i ulike land over mange år, men så nå er død og er gravlagt i Stavanger. De har fire barn som alle er norske statsborgere, hun er avhengig av hjelp fra datteren som hun nå bor sammen med. Hun flyttet til Norge første gang i 1965, og ønsker å bo med sin datter her i landet. Det er rom for skjønn i Utlendingsforskriften når det foreligger sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge. Hennes situasjon eller tilknytning er ikke vurdert tilstrekkelig, dette mener vi strider mot allmenn rettsoppfatning og bør følges opp.

Svar:

Først må jeg presisere at jeg ikke har kjennskap til de nærmere omstendighetene i den enkeltsaken det vises til. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler enkeltsaker etter utlendingsloven. Jeg har ikke adgang til å gå inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn, og jeg har derfor heller ikke kjennskap til hvilke bestemmelser denne kvinnens sak er blitt vurdert etter.

Vilkårene «sterke menneskelige hensyn» og «særlig tilknytning til riket» fremgår av utlendingsloven § 38 (ikke utlendingsforskriften). Bestemmelsen åpner for å gi oppholdstillatelse selv om de øvrige vilkårene i loven ikke er oppfylt dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn eller utlendingen har særlig tilknytning til riket. Det skal foretas en totalvurdering av saken og dette er vurderinger UDI og UNE må gjøre. Som sagt vet jeg ikke om saken du viser til er vurdert etter bestemmelsen i § 38.

Bestemmelsen angir selv noen eksempler på når det kan foreligge «sterke menneskelige hensyn». Det kan bl.a. legges vekt på om utlendingen er mindreårig uten forsvarlig omsorg ved retur, om det foreligger tvingende helsemessige forhold som gjør at utlendingen har behov for opphold i riket, om det foreligger sosiale eller humanitære forhold ved retursituasjonen som gir grunnlag for å gi oppholdstillatelse eller om utlendingen har vært offer for menneskehandel.

Når det gjelder vilkåret «særlig tilknytning til riket» vil jeg vise til lovens forarbeider, særlig Ot.prp. nr. 75 (2006–2007) Om lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). Her sies det at det kan være saker hvor søkeren har så sterk tilknytning til riket at

dette i seg selv bør gi grunnlag for opphold uavhengig av om det foreligger sterke menneskelige hensyn. Det sies videre at det i denne sammenheng vanskelig kan oppstilles noen konkrete tidsgrenser eller tilknytningspunkter der en grense for innvilgelse og avslag kan trekkes. Det vises også til at hver sak må vurderes individuelt, og både tilknytningen til Norge og tilknytningen til andre land eller hjemlandet kan være relevant i en helhetsvurdering. Blant relevante momenter nevnes grunnlag og status for tidligere opphold i Norge, botid i Norge, tilknytning ved avstamning, slekt, arbeid mv., samt hvordan tilknytningen til Norge relativt sett fremstår ved en sammenlikning med søkerens tilknytning til ev. andre land eller hjemlandet.

SPØRSMÅL NR. 623

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 13. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Synes justisministeren det er rimelig at en 83 år gammel kvinne med japansk statsborgerskap, som har vært gift med sin norske ektemann i 45 år til han døde i 2009 og som har bodd fast i Norge siden 2008, må forlate sin norske datter og norske barnebarn og forlate Norge, fordi hun angivelig ikke har god nok forsikring?

BEGRUNNELSE:

Både VG og Stavanger Aftenblad beskriver saken til den eldre enken som nå bor sammen med sin norske datter i Stavanger, men som kastes ut fjerde juledag, om hun ikke frivillig forlater Norge.

UNE sier at avslaget skyldes at forsikringen hennes ikke er god nok.

83-åringen selv mener det er Norge hun er mest knyttet til, og at hun ønsker å være her de årene hun har igjen. Enken som er japansk statsborger, var i 45 år gift med sin norske ektemann. Deres fire barn er norske statsborgere.

Svar:

Saken er oversendt til meg som ansvarlig statsråd for det aktuelle regelverket.

Det er Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som etter utlendingsloven har myndighet til å avgjøre en-

keltsaker. I tillegg er Utlendingsnemnda et uavhengig organ, og de kan ikke instrueres i spørsmål om lovtolkning. Verken jeg eller departementet kan foreta en vurdering av enkeltsaker, og jeg kan derfor ikke uttale meg om rimeligheten av den konkrete saken. Imidlertid kan jeg redegjøre for regelverket.

Etter hva jeg kjenner til, så gjelder saken en søknad om oppholdskort etter EØS-regelverket som familiemedlem til en norsk borger.

EUs direktiv om fri personbevegelse regulerer oppholdsrett for EØS-borgere og deres familiemedlemmer. Direktivet er gjennomført i Norge i utlendingsloven kapittel 13 og utlendingsforskriften kapittel 19. Formålet med direktivet er at EØS-borgere skal kunne utøve sin rett til å flytte og oppholde seg i EØS-området. Fri bevegelse av personer er en av de grunnleggende prinsippene i EØS-avtalen. For at EØS-borgere skal kunne benytte seg av denne rettigheten, har også familiemedlemmene fått en rett til opphold, uavhengig av statsborgerskap, på nærmere angitte vilkår.

I enkelte av oppholdsgrunnlagene er det blant annet et vilkår om at EØS-borgeren og medfølgende familiemedlemmer må ha en sykeforsikring. Begrunnelsen for vilkårene i direktivet, inkludert vilkåret om å ha en sykeforsikring, er at opphold etter direktivet ikke skal medføre en urimelig byrde på statenes velferdssystemer. Vilkårene for opphold kan også gjelde for norske borgere

og deres familiemedlemmer når de har opparbeidet seg rettigheter gjennom EØS-regelverket.

SPØRSMÅL NR. 624

Innlevert 5. desember 2022 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 13. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Kva er status for arbeidet med Lov om statens ansatte mv. (statsansatteloven)?

GRUNNGJEVING:

I Fri fagbevegelse i februar 2022, sa statssekretær Gunn Karin Gjøl at "Det er sånn at vi har sagt at vi er åpne for å diskutere endringer i statsansatteloven. Vi har hatt et lite møte der vi har prata om det Kjersti (Barsok, red.anm.), og vi skal fortsatt ha dialog om det. Slik får vi innspill om hva dere opplever som problematisk. Det er jo et annet arbeidsliv i dag enn da loven ble vedtatt, så vi er innstilt på å ha en dialog på det".

Svar:

I februar 2015 blei det sett ned eit partssamansatt utval, tenestemannslovutvalet, med representantar frå arbeidsgivar og dei fire hovudsamanslutningane. Eit samla utval

levte i desember 2015 eit forslag til ny lov for tilsette i staten. Statstilsettelova frå 2017 byggjer i stor grad på tenestemannslovutvalet sitt framlegg, men det vart frå dåverande regjering også gjort endringar før lova blei fremma for Stortinget.

LO og NTL sendte oss tidlegare i år forslag til ei rekkje endringar i lova. Desse har vi gjort førebelse vurderingar av i departementet og vi har også møtt hovudsamanslutningane og drøfta saka med dei. Vi vart der einige om å ta diskusjonen vidare i januar 2023. For regjeringa er det viktig å jobbe vidare med å finne løysingar der alle hovudsamanslutningane er med, slik ein klarte i det partssamansette utvalet i 2015.

Ein ting regjeringa er særleg oppteken av, og som er eit sentralt punkt i Hurdalsplattforma, er at vi må sjå på kva som kan gjerast for å få ned bruken av mellombelse arbeidsavtalar, også i staten. Særleg gjeld dette universitets- og høgskulesektoren. Dette har vi, saman med Kunnskapsdepartementet, allereie hatt dialog med partane om, og denne dialogen skal vi halde fram med.

SPØRSMÅL NR. 625

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 13. desember 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Russland skal ha kjøpt over 100 tankskip anonymt for å unngå sanksjoner mot oljeeksport. Tankskipene er i dårlig stand og er uforsikret.

Har regjeringen oversikt over om noen av disse tankskipene seiler langs norskekysten og hvilke beredskapsmessige tiltak er truffet mot eventuelle oljeutslipp fra

slike skip dersom de skulle grunnstøte i nærheten av norskekysten?

BEGRUNNELSE:

Financial Times og andre medier har meldt om at over 100 tankskip er kjøpt anonymt de siste årene. Saken oppsummeres i en artikkel i Finansavisen datert 4. desember. Det antas at Russland står bak oppkjøpene og at skipene inngår i aktivitet for å eksportere russisk olje og omgå sanksjonsregimet mot russisk oljeeksport. Det er nylig bestemt et pristak på russisk sjøbåren råolje av G7 pluss Australia, noe som EU og Norge slutter seg til. Pristaket trer i kraft 5. desember og det innebærer at kjøpere av russisk olje til over 60 dollar fatet ikke får sjøforsikring, handelsfinansiering eller andre tjenester man vanligvis vil ha tilgang til.

Det kan innebære at over 100 år gamle tankskip lastet med råolje og uten forsikring seiler 12 nautiske mil eller mer ut fra norskekysten. Selv om de skulle følge ei leie litt lengre ut er det likevel betydelige miljøutfordringer knyttet til en eventuell grunnstøting. Værforholdene er tidvis svært ugunstige og kysten langs Nord-Norge er særlig utsatt.

Det legges til grunn at norske myndigheter har gjort en grundig risikovurdering knyttet til denne situasjonen, har kartlagt omfanget av slik skipstrafikk langs norskekysten, har økt beredskapen, og truffet tiltak for å redusere faren for oljesøl knyttet til slik transport.

Svar:

Norge har god oversikt over petroleumsrelatert sjøtrafikk til og fra Russland, som seiler gjennom våre sjøområder. Det er så langt ikke observert en økning i antall eldre tankskip som seiler langs Norskekysten. Samtidig følger myndighetene situasjonen nøye.

Vardø sjøtrafikksentral overvåker kontinuerlig all tankskip- og annen risikotrafikk langs hele Norskekysten og havområdet rundt Svalbard. Overvåkingen utføres både ved hjelp av radar og det automatiske skipsidentifikasjonssystemet AIS. I tillegg er all risikotrafikk, inklusive tankskip, pliktige til å avgi rapport i skipsrapporteringssystemet Barents Ship Reporting System (Barents SRS) før innseiling i området mellom Lofoten og grenselinjen mellom Norge og Russland.

Videre er det opprettet trafikkseparasjonssystemer og anbefalte seilingsleder på strekningene Vardø – Røst (i tillegg til Runde – Utsira og Egersund – Risør). Disse tiltakene reduserer sannsynligheten for kollisjoner og grunnstøtinger, og gjør det enklere for sjøtrafikksentralene å oppdage avvik og avverge ulykker.

Kystverket er på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet delegert myndighet for å ivareta beredskapen mot akutt forurensning langs kysten. Ansvarer innebærer både forebygging og aksjonering ved akutt forurensning.

Kystverket har 15 oljeverndepoter langs norskekysten. Depotene er utstyrt med oljelenser, oljeopptakere, strandrense- og nødlosseutstyr. Både Kystverkets egne fartøy, som er i arbeid langs hele kysten, og Kystvaktens fartøy er utrustet med oljevernutstyr og har et trent mannskap. I tillegg har Kystverket avtaler med andre typer fartøy langs kysten som kan bistå i en aksjon om nødvendig.

Kystverket har også ansvar for den statlige slepeberedskapen. Slepeberedskapen styres av Kystverkets sjøtrafikksentral i Vardø. Når det er behov for å bruke statlig slepeberedskap, skal Vardø sjøtrafikksentral varsle Kystvakten. Kystvakten vil så dedikere fartøy til oppdraget. Avtalen mellom Kystverket og Kystvakten innebærer en risikobasert tilnærming til posisjonering og mobilisering av statlige slepekapasiteter. Det gjøres dag til dag-analyser av risikobildet langs kysten.

I utgangspunktet er det ansvarlig forurensere som har tiltakspåklagt ved akutt forurensning. Dersom den ansvarlige ikke kan eller vil gjennomføre nødvendige tiltak, vil det offentlige, ved Kystverket, ta over. Ved hendelser som medfører fare for et større tilfelle av akutt forurensning, kan Kystverket bestemme at staten skal lede håndteringen av aksjonen. Det betyr at Kystverket tar ansvaret for å lede aksjoneringen både på sjø og i strandsonen. Nødvendige tiltak vil blant annet være tiltak for å hindre at fare for akutt forurensning utvikler seg til faktisk forurensning. Har forurensning inntrådt, vil nødvendige tiltak bestå i å stanse, fjerne eller begrense virkningen av forurensningen. Kystverket har en døgkontinuerlig beredskapsvaktordning som mottar varsler om akutt forurensning, eller fare for akutt forurensning, og som kan iverksette tiltak.

SPØRSMÅL NR. 626**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 13. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kva er planlagt framdrift for finansiering og realisering av byggetrinn 2 ved Stavanger Universitetssjukehus?

GRUNNGJEVING:

Byggetrinn 1 av nye Stavanger Universitetssjukehus er no i full gang, med planlagt ferdigstilling og innflytting i 2024. I dette byggetrinnet skal alle somatiske senger, akuttfunksjonar og naudsynte støttefunksjonar flyttast til Ullandhaug.

I Byggetrinn 2 er planen å samle all pasientbehandling på Ullandhaug, etablere eigna lokale for forskning og undervisning tett på den kliniske pasientbehandlingen og etablere eigna lokale for opplæring av pasientar og pårørande.

Byggetrinn 2 er pr no ikkje finansiert, og det ligg ingen avklaringar om vidare framdrift i statsbudsjettet for 2023. Det betyr høgst truleg at byggetrinn 2 ikkje kan stå ferdig til 2030, slik den opprinnelege planen var. Fram til ei slik avklaring kjem, vil mellom anna dagkirurgi, rehabilitering poliklinikk og døgn, radiologi og laboratorie, BUP og

psykisk helsevern for vaksne bli verande på noverande lokasjon på ubestemt tid, og ikkje bli del av ei framtidsretta samlokalisering.

Svar:

Sykehusene har et helhetlig ansvar for både investeringer og drift og må planlegge framdrift slik at dette kan gjennomføres innenfor Stortingets bevilgninger. Statlige lån til sykehusprosjekter kan bevilges etter søknad fra de regionale helseforetakene.

I Prop. 19 S (2022-2023) har regjeringen foreslått en styrking av sykehusøkonomien for 2022 med samlet 2,5 mrd. kroner for å hensynta den økte prisveksten i 2022. 477,5 millioner går til sykehusene i Helse Vest. Den økte prisveksten er ikke kompensert i 2023-budsjettet og vil derfor påvirke sykehusøkonomien i 2023. Det er styret i Helse Vest RHF som må vurdere hvordan dette skal håndteres. De bekreftet i sitt styremøte 7. desember i år Helse at byggetrinn 2 blir utsatt på ubestemt tid, som følge av manglende bærekraft og likviditet.

SPØRSMÅL NR. 627**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 13. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva de ekstraordinære tilfellene som åpner for 52 uker permittering er, og hva innebærer unntaksbestemmelsene som statsråden skriver er besluttet å innføre?

BEGRUNNELSE:

28.6.2022 svarte Arbeids- og inkluderingsminister Mjøs Persen på et svar fra representant Dagfinn Henrik Olsen på spørsmål om å sikre ansatte i fiskeindustrien faste

helårsansatte med reduksjon i antall permitteringsuker. I svaret skriver Ministeren «I noen ekstraordinære tilfeller kan det likevel være behov for å permittere i lengre perioder. For å ta høyde for det, er det samtidig besluttet å innføre en unntaksbestemmelse som gir adgang til 52 uker dersom helt ekstraordinære forhold gir grunn for det, slik at det fortsatt er en mulighet for fiskeindustrien med utvidet permitteringsperiode». I dagens situasjon med usikkerhet rundt grunnrenteskatt blir mange ansatte i fiskeindustrien når permitterte i påvente av et svar fra Regjeringen om hvordan grunnrenteskatten skal

utformes og tres i kraft. Dette gir mye usikkerhet for de ansatte i fiskeindustrien, og en ekstra belastning i en allerede utfordrende tid.

Svar:

I forbindelse med behandlingen av forslaget til statsbudsjettet for 2020, jf. Prop. 1 S (2019-2020), vedtok det daværende Storting å redusere perioden med rett til dagpenger under permitteringer i fiske- og sjømatindustrien, fra 52 til 26 uker innenfor en 18 månedersperiode. Samtidig ble det åpnet for at dagpengeperioden skulle kunne utvides til inntil 52 uker i ekstraordinære og uforutsette situasjoner. Som følge av pandemien og de midlertidige endringene i både dagpenge- og permitteringsregelverket som gjaldt helt frem til våren 2022, ble endringene for fiske- og sjømatindustrien først gjort gjeldende fra 1. januar 2022.

Unntaksregelen som gir mulighet for å utvide perioden med rett til dagpenger under permittering i fiskeindustrien, var på alminnelig høring høsten 2021, jf. høringsbrev 12. oktober 2021, se Høring - Unntaksregel ved reduksjon av perioden med rett til dagpenger under permittering i fiskeindustrien - regjeringen.no. Den ble vedtatt i desember og trådte i kraft 1. januar 2022.

Hovedregelen er altså at perioden med rett til dagpenger under permitteringer i fiske- og sjømatindustrien er 26 uker innenfor en 18-månedersperiode, men at perioden kan forlenges til 52 uker, når permitteringen skyldes «ekstraordinære situasjoner som følge av uforutsette naturomstendigheter», jf. dagpengeforskriften § 6-7 nr. 1. Det er lagt til grunn at unntaks-bestemmelsen kommer til anvendelse ved naturhendelser som inntrer plutselig, mer eller mindre uten varsel, og på en måte som gjør dem vanskelig å forutse og innrette virksomheten etter. Den voldsomme algeoppblomstringen i Nord-Norge forsommeren 2019 er i høringen nevnt som et eksempel på en slik ekstraordinær hendelse. Lignende ekstraordinære hendelser vil kunne være av en tilsvarende karakter, og komme så brått på at de i liten grad vil være mulig å forutse. Det er videre lagt til grunn at vurderingene av naturhendelsen i det enkelte tilfelle bør gjøres i tråd med praksis etter den tilsvarende bestemmelsen i permitteringslønnsloven § 3 annet ledd, som gjelder unntak fra arbeidsgiveres plikt til å betale permitteringslønn de første 15 dagene av en permitteringsperiode. I praksis er denne unntaksbestemmelsen anvendt ved permitteringer som direkte har skyldtes brann, ras, flom og lignende.

SPØRSMÅL NR. 628

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan kan statsråden forklare at ikke større innsats er gjort for å finne mindreårige asylsøkere som har forsvunnet i Norge, og hva vil hun gjøre for å sørge for at dette ikke skjer fremover?

BEGRUNNELSE:

NRK har i en lengre reportasje kunnet avdekke at siden 2015 har så mange som 432 mindreårige asylsøkere forsvunnet i Norge. Borte, uten at myndighetene har noen oversikt eller noen større innsats er gjort for å etterforske forsvinningen. De er rett og slett borte vekk uten at myndighetene har noen anelse om hvor de har blitt av eller hva som har skjedd. De har fremdeles status som savnet.

Mindreårige enslige asylsøkere er en veldig utsatt og sårbar gruppe asylsøkere. De er barn, de er her stort sett alene uten foreldre eller foresatte til å ta seg av dem. De kan lett bli ofre for menneskesmugling eller andre kriminelle hendelser.

Svar:

Asylmottakene plikter å varsle ansvarlige myndigheter dersom en enslig mindreårig har forsvunnet fra mottaket, jf. Utlendingsdirektoratets rundskriv RS 2005-009. Varslingen skal legge til rette for at politiet kan undersøke om forsvinningen skyldes et straffbart forhold, herunder iverksette undersøkelser, etterlyse den savnede og eventuelt iverksette etterforskning, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 5/2004. Opplysninger som politiet mottar om en savnet

mindreårig asylsøker skal behandles på samme måte som enhver annen melding om savnede mindreårige personer.

Dersom det er grunn til å tro at den savnede har forsvunnet som følge av en straffbar handling, skal etterforskning settes i verk, jf. straffeprosessloven § 224. Samtlige politidistrikt skal på bakgrunn av dette ha tett løpende dialog med asylmottak i deres distrikt og til å etablere gode rutiner for oppfølgingen av slike saker. Savnetmelding skal

også straks registreres i politiets registre, og den savnede skal registreres i Schengen informasjonssystem (SIS).

Hver enkelt sak vurderes og behandles individuelt og konkret, og jeg kan derfor ikke si noe generelt om hvordan disse har vært håndtert. Jeg forutsetter imidlertid at sakene er håndtert i henhold til gjeldende retningslinjer, som omtalt ovenfor.

Politidirektoratet følger opp saken videre. Det er allerede igangsatt et arbeid med å se nærmere på rutiner og praksis i distriktene.

SPØRSMÅL NR. 629

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 13. desember 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Planlegger Forsvarsdepartementet å realisere en uavhengig og helhetlig luftfartsmyndighet for norsk militær luftfart, slik Havarikommisjonen tilrådte departementet i 2021?

BEGRUNNELSE:

Statens Havarikommisjon sin rapport Forsvaret 2021/02 omhandler en alvorlig luftfartshendelse med C-130J Hercules transportfly den 11. mars 2020 ved fjelløya Mosken i Værøy kommune, Nordland.

I rapporten ble det fremmet tre sikkerhetstilrådingen, hvorav en sikkerhetstilråding (Forsvaret nr. 2021/07T) er adressert til Forsvarsdepartementet:

“Sikkerhetstilråding Forsvaret nr. 2021/07T

Undersøkelsen av nestenkollisjonen med fjelløya Mosken 11. mars 2020 med et C-130J Hercules har vist at Luftforsvarets sikkerhetsledelse, interntilsyn og oppfølging av 335 skvadron har vært utilstrekkelig. Luftforsvarets ledelse hadde dermed ikke fanget opp svakheter i sikkerheten ved 335 skvadron.

Havarikommisjonen stiller spørsmål ved om Luftforsvaret selv er i stand til å avdekke og korrigere egne systemiske sikkerhetsproblemer, og mener undersøkelsen avdekker behov for et eksternt tilsynsorgan.

Statens havarikommisjon tilrår Forsvarsdepartementet å etablere en uavhengig og helhetlig militær luftfartsmyndighet (tilsynsmyndighet). Denne luftfartsmyndigheten må tilføres nye ressurser og ikke

gå på bekostning av virksomheten i Luftforsvaret.”

En militær luftfartsmyndighet har flere oppgaver enn tilsyn med de militære luftfartsoperatørene. Blant annet skal en militær luftfartsmyndighet definere krav til bemanning, sertifiseringskrav til besetningsmedlemmer, tekniske krav knyttet til luftdyktighet for militære luftfartøy, føre militært luftfartøyregister og sørge for at militære luftfartøy er merket.

En militær luftfartsmyndighet er derfor noe annet og mer enn bare en militær tilsynsmyndighet for luftfart. Avdelingsdirektør Kåre Halvorsen i Statens havarikommisjon uttalte til Forsvarets forum 19. april 2021 at å la Luftforsvaret føre tilsyn med seg selv er som å la bukken passe havresekken.

Svar:

Forsvarsdepartementet har jobbet med denne problemstillingen over noe tid. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for å vurdere ivaretagelse av tilsyn i forsvarssektoren. Ett av flere forhold som arbeidsgruppen vurderer er å etablere en uavhengig og helhetlig luftfartsmyndighet for norsk militær luftfart. Dette arbeidet er i prosess, men det vil være for tidlig å si noe om hva konklusjonene vil bli. Havarikommisjonens anbefaling er en viktig faktor i vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 630**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 13. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Finnes det en grense på hvor mange personer med en likningsformue på over 100 millioner som må flytte ut av landet før statsråden er bekymret for provenyeffekten av regjeringens skatteskjerpelser?

BEGRUNNELSE:

De siste to årene har 41 personer med en formue på over 100 millioner kroner flyttet ut av landet ifølge Finansavisen. Tap i inntekter av formueskatten for Norge er anslått til 340 millioner kroner årlig som følge av det økende antall velstående personer som har forlatt landet under regjeringen Støre.

Regjeringen skjerpert formueskatten i budsjett for 2023 med en provenyeffekt anslått til 3 milliarder kroner.

Svar:

Regjeringen ønsker et mer omfordelende skattesystem, og formuesskatten bidrar til at skattesystemet for personer samlet sett virker mer omfordelende, både sosialt og geografisk. Formuesskatten er også begrunnet ut fra

det offentliges behov for inntekter, og jeg er selvfølgelig opptatt av provenyvirkningene av skatteendringene som regjeringen foreslår.

Selv om Norge er ett av få land med formuesskatt, er den samlede skatten på kapitalbeholdning relativt lav i Norge sammenlignet med andre land. Hvor en velger å bosette seg, vil også i stor grad avhenge av andre forhold enn hensynet til å spare formuesskatt, herunder den samlede skatten som vil bli ilagt på det nye bostedet.

Også personer med ubeskattede latente aksjegevinster, har insentiv til å flytte ut av Norge. Regjeringspartiene og SV ble i forhandlingene om budsjettet for 2023 enige om å gjøre enkelte innstramminger i utflyttingsskatten. Innstrammingene innebærer at utflyttingsskatten ikke lenger skal falle bort 5 år etter utflyttingen, og at utflyttingsskattereglene utvides til å omfatte overføring av aksjer mv. til andre nære slektninger bosatt i utlandet enn ektefelle. Innstrammingene ble gjeldende fra 29. november 2022. Jeg forventer at disse endringene i større grad vil sikre at gevinster opptjent i Norge også skattlegges i Norge. I tillegg kan endringene gjøre det mindre attraktivt å flytte ut ettersom skatteplikten aldri bortfaller.

SPØRSMÅL NR. 631**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 13. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

I hvor mange tilfeller der oppdrettsselskaper har permittert ansatte i år har Nav gjennomført en nærmere vurdering av grunnlaget for permitteringene, og dersom NAV har gjennomført slike vurderinger, konkluderte Nav med at muligheten for fremtidig grunnrenteskatt var en gyldig permitteringsgrunn?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar publisert 28. november, svarer ikke statsråden på om hun mener at permitteringene innen oppdrettsbransjen på grunn av grunnrenteskatten er i tråd med kravene folketrygden § 4-7, men at det er NAV som vurderer dette. Statsråden skriver videre at NAV som hovedregel legger til grunn at vilkårene for permitteringer er oppfylt, men

at de ved tvil kan innhente ytterligere opplysninger. Flere økonomer har uttalt at permitteringer begrunnet med frykt for en grunnrenteskatt fremstår i strid med lovverket, og det vil være interessant å vite hvilke vurderinger NAV har gjort.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten behandler søknader om dagpenger ved permittering. Når slike søknader kommer fra bedrifter i fiskeindustrien, blir det på vanlig måte vurdert om den konkrete permitteringsårsaken gir rett til dagpenger etter reglene i folketrygden § 4-7.

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 467 av 28. november er hovedregelen at Arbeids- og velferdsetaten legger til grunn at vilkårene for rett til dagpenger foreligger dersom det dokumenteres at arbeidsgiver og arbeidstaker er enige om at det er grunnlag for permittering, og at arbeidsgiver har gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permitteringer. Dersom det likevel er tvil om

hvorvidt vilkårene for rett til dagpenger under permittering er til stede, kan Arbeids- og velferdsetaten innhente ytterligere opplysninger om grunnlaget for permitteringen. I de tilfeller etaten må gjennomføre en nærmere vurdering av grunnlaget for permitteringen, gjøres en helhetlig vurdering av bedriftens situasjon, den oppgitte permitteringsårsaken og eventuelle relevante utenforliggende forhold.

Arbeids- og velferdsetaten har orientert meg om at etaten har registrert 172 søknader om dagpenger fra ansatte i fiskeindustrien i perioden fra 23. november og fram til 8. desember i år. Etaten har gjort en vurdering i alle disse sakene, og innvilget 165 saker og avslått 7 saker. Begrunnelsen for søknadene har vært råstoffmangel, men unntak av én bedrift med tre tilfeller hvor begrunnelsen var markedsmessige årsaker. Etaten opplyser at den ennå ikke har behandlet dagpengesøknader begrunnet med grunnrenteskatt eller tilhørende årsaker.

SPØRSMÅL NR. 632

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 13. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Under forhandlingene på klimatoppmøtet, COP27, var Norge et av landene som støttet forslaget om å få formulering om nedfasing av all fossil energi inn i slutterklæringen. Til tross for at dette ikke ble vedtatt, har Norge fortsatt å støtte dette.

Hvilke konsekvenser vil dette få for tildelingen av nye letelisenser til oljeselskaper på norsk sokkel?

Svar:

Klimautfordringen er global og må derfor løses gjennom internasjonalt samarbeid i regi av FN. Når utslippene framover skal reduseres ytterligere, må verden klare å erstatte fossil energi med fornybar energi. Dette er en av de største omstillingsprosessene verden har stått overfor, og ikke noe et enkelt land kan klare alene. Det vil ta tid slik at det vil være behov for betydelige investeringer også innen olje- og gassproduksjon globalt fremover. Det er i første rekke den globale etterspørselen etter fossil energi

som må reduseres. Kull er den klart mest forurensende energikilden. Det å erstatte bruk av kull med gass er et raskt utslippsreducerende tiltak i kullbrukende land.

Regjeringen fører en ansvarlig og forutsigbar petroleumpolitikk i møte med verdens bærekrafts- og klimautfordringer. En viktig del av dette er at Norge også fremover skal være med å levere den olje og gass som verden trenger. Regjeringen fører derfor en politikk som gjør at petroleumsindustrien skal utvikles, ikke avvikes, og vil som del av dette legge til rette for fortsatt høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel. En nødvendig forutsetning for å opprettholde produksjonsnivået over tid er at det gjøres lønnsomme funn regelmessig. Regjeringen vil derfor fortsette å utlyse og tildele areal fremover innenfor de rammer som til enhver tid gjelder. Arealtildelinger i denne stortingsperioden vil foregå innenfor TFO-områdene.

Regjeringen vil videreføre politikken som gjør at olje og gass i Norge produseres effektivt og med lave utslipp. Utslippene fra produksjonen på norsk kontinentalsokkel skal videre ned. Petroleumsvirksomheten i Norge er underlagt streng virkemiddelbruk for å begrense utslippene

til luft fra produksjonsaktiviteten. Virksomheten har i dag kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet for klimagasser (ETS) i tillegg til CO₂-avgift. Avgiftssatsen er høy og kommer på toppen av kvoteplikten. Sammen gir disse økonomiske virkemidlene oljeselskapene en sterk økonomisk egeninteresse av å gjennomføre alle

utslippsreducerende tiltak som har et rimelig kostnadsnivå.

I forbindelse med Meld. St. 11 (2021-2022) Tilleggsmelding til Meld. S. 36 (2020-2021) Energi til arbeid endret regjeringen PUD/PAD-veilederen slik at selskapene som sender forslag til nye prosjekter må gjennomføre en kvalitativ test av klimarisikoen i sine prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 633

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Elever ved Huseby barneskole og AC Møller tegnspråksenter i Trondheim har sendt brev til Kongen om det manglende tegnspråk tilbudet. Ofte må delta på fritidsaktiviteter uten tegnspråktolk. Det gjør det vanskelig å følge med og lære. Ifølge Norges Døveforbund er dette et stort problem over hele landet. Det prioriteres å bruke tolker på dagtid i forbindelse med utdanning og arbeid. Problemet er at barn ofte har aktiviteter på kveldstid også.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre tolketilbudet til barns fritidsaktiviteter?

BEGRUNNELSE:

Her er brevet som ble sendt Kongen:

Barn får ikke tolk.

Døve barn får av og til ikke tolk. Da må mamma og pappa tolke. Det er ikke godt nok.

For det første oppfatter vi ikke alt som blir sagt, fordi mamma og pappa har ikke gått på skole for å bli tolk.

For det andre får ikke mamma og pappa være sammen med oss og trøste oss hvis vi trenger det.

Elisabet fikk ikke tolk når hun skulle på dans, Sharvan fikk ikke tolk når han skulle på taekwondo, Aurora fikk ikke tolk når hun skulle spille trompet.

Så derfor kjære Konge, la oss få tolk når vi trenger det.

Hilsen Sharvan (7 år), Jonathan (6 år), Elisabet (7 år), Aurora (7 år) og Lene Katrine (6 år).

Elever ved Huseby barneskole og AC Møller tegnspråksenter.

Svar:

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging ved hjelpemiddelsentralene har ansvar for å formidle tolketjenester til døve, hørselshemmede og døvblinde. Det dreier seg om oppdrag til dagliglivets gjøremål, arbeid og i utdanning. Oppdragene blir dekket av både fast ansatte og frilanstolker. Retten til tolketjenester følger av folketrygdloven.

Tolketjenesten i Arbeids- og velferdsetaten har som mål at alle innmeldte oppdrag skal dekkes, og det er uheldig at det er oppdrag som står udekket. På landsbasis dekkes om lag 90 prosent av de innmeldte oppdragene. Da det ikke alltid vil være tilstrekkelig antall tolker til å dekke alle oppdrag, må tolketjenesten fordele ressursene etter prioriteringer.

Tolketjenesten vurderer oppdragene etter følgende prioritet:

- Akutt fare for liv og helse
- Viktige hendelser i livet
- Arbeid og utdanning
- Dagliglivets gjøremål

Driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten ble styrket med 31,8 mill. kroner i 2021 for å øke antallet fast ansatte tolker. Gjennom statsbudsjettet for 2023 blir tolketjenesten ytterligere styrket med 32 mill. kroner neste år. Når Arbeids- og velferdsetaten kan ansette flere tolker, gir det bedre mulighet for å styre ressursbruken. Videre vil etaten i høyere grad enn nå kunne inngå avtaler om turnus, slik at oppdrag utenfor ordinær arbeidstid i større grad kan dekkes. Arbeids- og velferdsetaten arbeider også med å bedre mulighetene for fjerntolking via skjerm, noe som vil frigjøre ressurser som nå benyttes til reise mellom oppdragene.

Jeg vil også legge til at departementet har iverksatt to FoU-opdrag på tolkeområdet: Fjerntolking for døve, hørselshemmede og døvblinde – Undersøkelse av skjerm- og videotolking under koronapandemien og Helhetlig gjen-

nomgang av honorarsystemet for frilanstolker. Formålet er å få et best mulig kunnskapsgrunnlag for å kunne legge til rette for gode kvalitative tolketjenester og økt forutsigbarhet for de som bruker tolketjenesten.

SPØRSMÅL NR. 634

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort for å følge opp Stortingets vedtak fra 2015 om at forsvunne enslige mindreårige asylsøkere skal letes etter på lik linje med andre barn?

BEGRUNNELSE:

Over flere år har både media og organisasjoner avslørt at et stort antall enslige mindreårige asylsøkere forsvinner uten at noen vet hvor de er. Mellom 2001 og 2011, forsvant 600 barn, ifølge NRK.

Stortinget vedtok i 2015 at asylbarn som forsvinner skal letes etter på lik linje med alle andre. Likevel har 432 asylsøkere under 18 år forsvunnet siden 2015. Det betyr at over 1 000 asylbarn har forsvunnet de siste 21 årene, uten at noen kan redegjøre for hvor de er eller hva som skjedde med de.

Svar:

Jeg antar at representanten sikter til vedtak 129 fra 7. desember 2015, som ble truffet på bakgrunn av Dokument 8:116 S (2014-2015) og Innst. 90 S (2015-2016). Stortinget ba her regjeringen «sikre at barn som forsvinner fra asylmottak blir ettersøkt og at det settes inn særlige tiltak for å hindre at de blir utsatt for menneskehandel og utnyttet i prostitusjon».

Politidirektoratet har i brev 1. juni 2016 til politidistriktene understreket at mottatte opplysninger om en savnet mindreårig asylsøker fra asylmottak skal behandles på samme måte som enhver annen melding om savnet mindreårig person. Dette er noe jeg forutsetter at politidistriktene forholder seg til.

Jeg viser for øvrig til svaret mitt på spørsmål nr. 628 fra representant Tobias Drevland Lund.

SPØRSMÅL NR. 635

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil den faglige vurderingen og anbefalingen fra Helse- og omsorgsdepartementet være klar, og hvordan vil statsråden følge den opp?

BEGRUNNELSE:

I interpellasjonsdebatt fra undertegnede i Stortinget torsdag 10. november om tidlig oppdagelse av prostatakreft sa helse- og omsorgsministeren følgende:

«Helsedirektoratet er nasjonal fagmyndighet og utreder og anbefaler endringer i screeningprogrammene og opprettelse av nye programmer. Dette gjøres i samarbeid med alle aktuelle aktører. Helsedirektoratet har mottatt en henvendelse om vurdering av PSA-screening, som de vil vurdere. Etter at de har foretatt en grundig faglig vurdering og anbefaling, er det til slutt en politisk beslutning om innføring av PSA-screening skal prioriteres».

Svar:

En fullstendig vurdering av forslag til nye nasjonale screeningprogrammer innen kreftområdet krever omfattende dokumentasjon og vurderinger. Det må utarbeides et kunnskapsgrunnlag der en oppsummerer forskning og effekt basert på norske data. Videre må det foretas en utredning av etiske, juridiske, logistiske, organisatoriske

og faglige implikasjoner og konsekvenser ved innføring av et nasjonalt screeningtilbud.

Forslag til nye screeningprogram må også drøftes og belyses ut fra prioriteringskriteriene. Det betyr at det må utarbeides en helseøkonomisk analyse og en vurdering av budsjettmessige og administrative konsekvenser av å innføre screeningsprogrammet i Norge. Dette arbeidet tilsier at det kan gå noe tid før Helsedirektoratet kan oversende en anbefaling om prostatakreftscreening til departementet.

Når Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Helsedirektoratets anbefaling om et nytt screeningprogram, vil den endelige beslutningen tas i den ordinære budsjettprosessen gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 636

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status for gjennomføringen av vedtak nummer 1159 (2020-2021), om å fjerne foreldelsesfristen for alle typer seksualforbrytelser mot barn?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument 8:273 S (2020-2021) fra Fremskrittspartiets stortingsrepresentanter Per-Willy Amundsen, Solveig Horne, Kari Kjønås Kjos og Silje Hjemdal om å fjerne foreldelsesfristen for seksualforbrytelser mot barn, og Innst. 634 S (2020-2021). Saken ble behandlet 7 juni 2021 og votert over 8 juni 2021. Et flertall i Stortinget vedtok å be regjeringen legge fram forslag til lovendringer, slik:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til lovendringer som fjerner foreldelsesfristen for alle typer seksualforbrytelser mot barn.»

Svar:

Vedtaket nr. 1159 (2020-2021), jf. Dokument 8:273 S (2020-2021) og Innst. 634 S (2020-2021), er under behandling i Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg viser også til omtalen av vedtaket i Prop. 1 S (2022-2023) på s. 51.

SPØRSMÅL NR. 637**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 13. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor mange personer med en formue på over 100 millioner kroner meldte flytting ut av landet i de siste to årene av regjeringen Solberg, sammenliknet med de første to årene av regjeringen Støre?

BEGRUNNELSE:

De siste to årene har 41 personer med en formue på over 100 millioner kroner flyttet ut av landet ifølge Finansavisen. Tap i inntekter av formueskatten for Norge er anslått til 340 millioner kroner årlig som følge av det økende an-

tall velstående personer som har forlatt landet under regjeringen Støre.

Svar:

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over antall utflyttinger og innflyttinger mellom 2011 og 2022 blant personer som har hatt skattemessig nettoformue over 100 mill. kroner i ett eller flere år i perioden 2011-2021, eller har vært på Kapitals liste over 400 rikeste (2019-2022), totalt 2 864 personer. Disse tallene viser at det var 4 personer som meldte flytting i 2020, 15 personer i 2021 og 23 personer per 15. november i 2022.

SPØRSMÅL NR. 638**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 13. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvorfor er ikke søknaden fra Dr. Peter Dvergsdal om forlenget autorisasjon som lege for lengst ferdigbehandlet når han sendte inn sin søknad om fortsatt autorisasjon flere måneder før den gikk ut som følge av alder?

BEGRUNNELSE:

Dr. Peter Dvergsdals autorisasjon er bortfalt som følge av alder da han i sin aldre må fornye den hvert år. Selv om han søkte om forlengelse i god tid før den gikk ut er hans søknad ikke behandlet og derved løp autorisasjonen ut.

Det faktum at det er iverksatt en tilsynssak (uten reelt grunnlag) mot ham kan jo ikke være grunnen i og med at det ikke er vedtatt noen kritikk som hjemler at han mister autorisasjonen. I tillegg har han behandlet rundt 7000 pasienter med langt bedre resultat enn staten for Covid-19. Noen få klager til statsforvalter ble oversendt Helsetilsynet i mars 2022 og der ligger den vist fortsatt, noe som kan bety at noen ansvarlige i tilsynet bør risikere

alvorlige reaksjoner for en skandaløs mangelfullt utført jobb. Når en så lang og helt uakseptabel behandlingstid medfører et reelt yrkesforbud fordi autorisasjonen kanskje ikke er fornyet fordi det er en sak hos Helsetilsynet kan det kanskje også medføre et økonomisk ansvar for staten. Statsråden bør vel derfor sørge for at autorisasjons-søknaden nå blir behandlet og avgjort uten mer trenering fra myndighetenes side.

Svar:

Det er Helsedirektoratet som behandler søknader om autorisasjon og lisens. Jeg kan ikke gripe inn i enkeltsaker som ligger til behandling der.

Som kjent faller helsepersonells autorisasjon bort ved fylte 80 år. Helsepersonell kan imidlertid søke om lisens for ett år om gangen. Ved tildeling av lisens etter fylte 80 år skal søkerens egnethet vurderes opp mot art og omfang av den virksomheten det er søkt om lisens for. Det skal legges stor vekt på hvordan søkeren har holdt og vil holde

seg faglig oppdatert. Dette innebærer blant annet at når Helsedirektoratet skal vurdere den enkelte søknad om lisens, vil en henvendelse til statsforvalteren kunne være hensiktsmessig for å undersøke om tilsynsmyndigheten har kunnskap om det aktuelle helsepersonellet som kan

få betydning for utstedelse av lisensen. Dersom søker har tilsynssaker, vil Helsedirektoratet avvente behandling av lisenssøknaden til tilsynssaken er avgjort av tilsynsmyndigheten.

SPØRSMÅL NR. 639

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Marte Eide Klovning

Besvart 14. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp den økonomiske forventning som Moster 2024 har gitt uttrykk for?

BEGRUNNELSE:

Moster 2024 skal markere 1000-årsjubileum for innføringen av Kristenretten ved Olav den hellige.

Svar:

Mostratinget i 1024, kalla saman av Olav Haraldsson og biskop Grimkjell er ei av dei hendingane i historia som

førte til ei samfunnsomvelting. Markeringa på Moster i 2024 er viktig fordi ho markerer innføringa av kristenretten som rettsgrunnlag for det norske samfunnet. Innføringa av kristenretten markerte byrjinga på ei ny tid, med sterkare menneskelege omsyn og rettsvern for individet.

Regjeringa vil på egna måte ta ansvar for at Moster 2024 får den finansieringa dei treng i 2023 for å gjennomføre denne sentrale jubileumsmarkeringa som planlagt. Eg viser også til møte eg nyleg hadde med Moster 2024 om finansieringsbehov for 2024, noko eg også vil arbeide for å sikre.

SPØRSMÅL NR. 640

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 14. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvilke prosesser hun har igangsatt hva gjelder gjennomgang av utenlandsadoperte, hvilket mandat Bufdir har fått, og hvordan man skal unngå at det skapes stigma og frykt hos grupper av adopterte og enkeltindivider?

BEGRUNNELSE:

Det har den senere tiden vært skrevet mye om gransking av utenlandsadopsjoner til Norge. Barne- og familieministeren åpnet i september for at det kan være behov for en gransking i et intervju med NRK. I November ble dette gjentatt og til NRK sa statsråden:

– Vi ser at det har vorte avdekt lovbrøt i gjennomgangen til andre europeiske land og vi vil sikre oss at det ikkje har skjedd her. Difor vil vi ha ein gjennomgang av systemet for utanlandsadopsjon.

Der fremgikk det vidare at det er Bufdir som får ansvaret for gjennomgangen, og at denne i hovedsak skal bygge på granskningen til andre land for å se om Norge har brukt samme aktører hvor det er avdekket lovbrudd. Statsråden presiserer at man i hovedsak skal se på systemet og prosessene og at man i utgangspunktet ikke skal gå igjennom enkeltsaker.

Vi ser på den ene siden at styrelederen i Utad til NRK uttaler at det er viktig å få med enkelthistoriene i granskningen, mens andre har stått frem i ulike medier og uttalt at de ikke tror flertallet av de over 20.000 utenlandsadopterte i Norge ønsker å få sett nærmere på sin sak, og at dette eventuelt må bli opp til den enkelte å få avgjøre. Flere advarer mot at en slik type granskning kan bli svært tungt for mange adopterte og at en systemgjennomgang fort kan føre til granskning av enkeltsaker.

Dette problematiseres slik i et kommentarfelt i Aftenposten:

«Jeg er enig i at en gjennomgang av systemene og prosessene kan synes nødvendig, kanskje uunngåelig. Det virker imidlertid i overkant optimistisk å tenke at “ro og trygghet” vil senke seg over feltet og de involvertes hjerter etter en slik systemgranskning. Det motsatte synes langt mer sannsynlig: at gjennomgangen vil avdekke forhold som hos mange vil skape uro om egen historie og bakgrunn, og at sår vil rives opp, eller oppstå der de ikke fantes fra før. Dersom systemfeil avdekkes (og det vil garantert skje), framstår det som bortimot utenkelig at man ikke følger opp med graving i de individuelle skjebnene. La oss ikke innbille oss selv at dette kan foregå smertefritt for enkeltmenneskene.»

Svar:

Regjeringa har bestemt at Bufdir skal gjere ein gjennomgang på systemnivå av utanlandsadopsjonar. Mandatet for gjennomgangen er enno ikkje ferdig. Når mandatet er ferdig, og innretninga på gjennomgangen er klar, vil dette bli offentleggjort.

Gjennomgangen som vi no startar opp, er eit viktig skritt, som fleire adopterte ber om. Nye lover og Haakonkonvensjonen 1993 har styrkt rettstryggleiken ved utanlandsadopsjonar samanlikna med systemet før dette. Føremålet med konvensjonen er mellom anna å førebygge menneskehandel, og etter konvensjonen har både opphavslanda og mottakarlanda plikter i så måte.

Når regjeringa vil sette i gang ein gjennomgang av utanlandsadopsjonar, er det viktig for oss å ta omsyn til dei adopterte. Eg forstår at det å skulle granske adopsjonsspraksisen for utanlandsadopsjon vil kunne oppfattast som stigmatiserande, og vil kunne føre til uro hos adopterte. Gjennomgangen må likevel følgast opp på ein betryggande måte. Eg meiner at den innretninga og fram-

gangsmåten vi no legg til grunn tar omsyn til dei ulike behova, så langt som råd er. Gjennomgangen skal i fyrste omgang skje på systemnivå, og direktoratet skal ikkje systematisk gå inn i enkeltsaker no. Dersom gjennomgangen som Bufdir får ansvar for gir haldepunkt for at noko ulovleg har skjedd i adopsjonar til Noreg, vil eg vurdere ytterlegare undersøkingar.

Ein gjennomgang vil kunne gi fleire svar på om systemet for utanlandsadopsjonar til Noreg har vore forsvarleg og om det har vore nok kontroll på feltet. Ein gjennomgang vil også kunne gi fleire svar på om det er behov for fleire undersøkingar. Gjennom den undersøkinga som no blir sett i gang, vil ein kunne sjå nærare på om Noreg har samarbeidd med same aktørar som det er funne ulovlegheiter ved i andre lands rapportar.

Målet framover vil mellom anna vere å ta lærdom av eventuelle svakheiter eller ulovlegheiter ved systemet for å sikre at utanlandsadopsjonar i framtida framleis er trygge, og godt i samsvar med menneskerettane mv.

Eg er også oppteken av korleis vi følgjer opp dei adopterte. Når det gjeld etteradopsjonstiltak, får vi no på plass kurs for adoptivforeldre og bistand til søk etter biologisk opphav. Vi får òg på plass ei kompetanseneste for adopterte og familiane etter adopsjonen. Kompetansenesta skal mellom anna gi individuell rettleiing til adopterte og familiane deira om tenestetilbodet etter adopsjon. I tillegg vil eg be Bufdir greie ut eit prøveprosjekt med samtalestøtte til nasjonalt og internasjonalt adopterte.

Adopterte og familiar som er urolege for sin situasjon, skal bli godt ivaretatt. Eg forstår at mange er uroa, og vi legg no til rette for at adopterte får eit betre tilbod frå myndighetene.

Eg har hatt innspelsmøte med adopsjonsmiljøa og -organisasjonane i juni, og vil i tida framover ha nye møter. Eg vil be Bufdir involvere aktørane og dei adopterte i sitt arbeid. Eg meiner det er viktig med ein god prosess og dialog.

SPØRSMÅL NR. 641**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 9. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I høringsnotatet om prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for Sørlige Nordsjø II skriver regjeringen at det ikke er aktuelt å innføre grunnrenteskatt på havvind "nå".

Betyr dette at det kan være aktuelt å innføre grunnrenteskatt på havvind på et senere tidspunkt, og vil den i så fall innføres med tilbakevirkende kraft?

BEGRUNNELSE:

I høringsnotatet om prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for havvindutbygging på Sørlige Nordsjø II er det presisert at det ikke er aktuelt å innføre grunnrenteskatt på havvind "nå". Det er imidlertid svært viktig for aktørene som skal investere i havvind å vite om det kan være aktuelt å innføre en slik skatt på et senere tidspunkt, og i så fall om den innføres med tilbakevirkende kraft.

Regjeringens forslag om innføring av grunnrenteskatt på vindkraft på land skal vedtas før sommeren 2023, men innføres fra 1. januar i år. Den vil gjelde for eksisterende vindkraftverk, og den er ikke nøytralt innrettet på linje med grunnrente på vannkraft og petroleumsproduksjon.

Forslaget fra regjeringen har svekket Norges omdømme som et forutsigbart sted å investere, og den politiske risikoen ansees nå som betydelig høyere enn tidligere. Det er svært viktig at de som skal investere i havvind kan forsikre seg om at de ikke vil lide samme skjebne. Det er hard konkurranse om alle innsatsfaktorene som skal til for å bygge ut havvind, herunder kapital.

Tyske Prime Capital, som har investert i Kvittfjell/Raudfjell vindkraftverk i Troms, uttalte til Montel i forrige uke at fra nå av vil de heller "investere i Sverige, Finland eller til og med Den Dominikanske Republik, fordi rammevilkårene er mye mer stabile der". Liknende signaler kommer fra investormiljøer over hele Europa.

Regjeringen har derfor en stor jobb med å berolige kapitalmarkedene fremover, og det er derfor svært viktig å avklare tidlig om det overhodet er aktuelt med grunnrenteskatt på havvind og i så fall på hvilke vilkår det kan bli aktuelt.

At det ikke er aktuelt å innføre en slik skatt "nå", er neppe tilstrekkelig til å berolige markedet. Det må i så fall presiseres at en eventuell grunnrenteskatt vil være reelt sett nøytral og at det ikke er aktuelt å innføre den med tilbakevirkende kraft slik regjeringen nå foreslår for vindkraft på land.

Svar:

Grunnrenteskatter for stedbundne virksomheter med ekstraordinær avkastning (grunnrente) er en viktig del av et vekstfremmende skattesystem. Grunnrenteskatter kan utformes nøytralt, det vil si at de ikke påvirker selskapenes insentiver til å investere i virksomheten.

Regjeringen har tidligere uttalt at en vil utrede hvordan en fremtidig grunnrenteskatt på havvind kan innrettes. Som det fremgår av høringsnotatet om tildeling av fase én av Sørlige Nordsjø II, forventes det imidlertid ikke grunnrente over tid i havvind med dagens utsikter for kostnader og kraftpriser. Det er derfor ikke aktuelt å innføre grunnrenteskatt nå.

Vurderingen av skatter og avgifter inngår som en del av arbeidet med statsbudsjettet. Statsbudsjettet for 2023 er nå til behandling i Stortinget. Regjeringens forslag til statsbudsjett for fremtidige budsjettår vil legges frem for Stortinget høsten forut for budsjettåret, i tråd med vanlig praksis.

SPØRSMÅL NR. 642**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

432 enslige barn og unge som har søkt asyl i Norge har forsvunnet siden 2015. Det store flertallet er ungdommer over 15 år, men blant de savnede er også helt små barn. Norge har tre ganger fått kritikk fra FNs barnekomité for ikke å bruke større ressurser på å finne disse barna.

Hva er grunnen til at det ikke brukes mer ressurser på det, og hva vil statsråden gjøre for å bruke mer ressurser på det?

Svar:

Opplysninger som politiet mottar om en savnet mindreårig asylsøker skal behandles på samme måte som enhver annen melding om savnede mindreårige personer. Hver sak vurderes og behandles individuelt og konkret.

Politidirektoratet har allerede igangsatt et arbeid med å se nærmere på rutiner og praksis i distriktene, og følger opp saken videre.

Jeg viser for øvrig til svar på skriftlig spørsmål nr. 628 og 634 fra representantene Tobias Drevland Lund og Lan Marie Nguyen Berg.

SPØRSMÅL NR. 643**Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 12. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at Statnett bidrar til utviklingen av kompetanse for sentralnettet i Norge?

BEGRUNNELSE:

Sentralnettet ble bygget med norsk kompetanse og arbeidskraft etter krigen. Etter år 2000 har alle store linjeprojekter gått til utenlandske entreprenører. Nå roper flere bransjeaktører og Energi Norge varsko mot utviklingen.

Energi Norge mener Statnett har systematisk medvirket til at norsk kompetanse på sentralnettet er blitt bygd ned. Kunnskap og kjennskap til ryggraden i det norske strømmettet sitter nå i stor grad hos utenlandske entreprenørselskap. Krigen i Ukraina har vist hvor viktig mål infrastruktur er i en konflikt. Den viser også viktigheten av å inneha kompetanse for utbygging og reparasjon av kritisk infrastruktur i landet.

Samtidig peker flere aktører i bransjen på lønns- og arbeidsvilkår som en av driverne til at utenlandske selskap kan tilby lavere priser på utbyggingen.

Svar:

Jeg er opptatt av at det jobbes for å både øke og sikre kompetansen blant norske leverandører innen bygging, vedlikehold og reparasjon av transmisjonsnettet. Dette er derfor et tema jeg vil vektlegge i eierdialogen med Statnett. Det er likevel Statnetts styre som har ansvaret for forvaltningen av foretaket, herunder anskaffelser. Det er opp til Statnett å avgjøre hvilke kvalifikasjonskriterier som skal ligge til grunn i anbudsprosesser, i tråd med relevant regelverk.

Statnett har blant annet jobbet godt de senere årene med å legge til rette for at også mindre aktører kan nå opp i anbudsprosesser. Ifølge Statnett går allerede i dag de fleste tildelte kontrakter knyttet til nettprosjekter til norske entreprenører og leverandører. Dette gjelder for eksempel grunnentreprise, bygg, vei, skogrydding og prosjektering. Videre har Statnett opplyst at omtrent 70 pst. av leveransene på utbyggingsprosjekter i 2020 var fra norske leverandører. Statnett er i tillegg kjent med at utenlandske entreprenører benytter norske underleverandører.

Regjeringen vil føre en aktiv politikk for å bekjempe sosial dumping. I tillegg til å være et nødvendig arbeid i seg selv, er dette viktig for at norske og utenlandske bedrifter skal kunne konkurrere om prosjekter på lik linje. På dette området er det min forståelse at mine og Statnetts ønsker om hva vi skal oppnå er sammenfallende. Alle entreprenører som jobber for Statnett er underlagt det samme regelverket knyttet til arbeidsmiljøloven og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår. Dette gjelder også for underleverandører.

Statnett har tidligere, men også så sent som forrige uke, bedt norske leverandører om å samarbeide og posisjonere seg for å skaffe seg referanseprosjekter på det spenningsnivået som Statnett planlegger for transmisionsnettet. Statnett har samtidig opplyst at omfanget av deres aktivitet alene ikke er nok til å skape et fungerende marked i Norge. Jeg deler derfor Statnetts syn om at det er viktig at norske leverandører som ønsker å etablere seg i dette markedet også sikrer seg at de er konkurransedyktige internasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 644

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 14. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Avviklingen av Fritt behandlingsvalg medfører en direkte reduksjon i det spesialiserte rehabiliteringstilbudet til pasienter med alvorlig epilepsi.

Hvordan vil helseministeren sikre at det faktiske rehabiliteringsbehovet dekkes for denne pasientgruppen?

BEGRUNNELSE:

Den ideelle helseinstitusjonen Røysumtunet på Hadeland yter høyspesialisert rehabilitering til epilepsipasienter med kompleks og alvorlig epilepsi gjennom ytelsesavtaler med alle fire regionale helseforetak. Tilsvarende rehabiliteringstjenester tilbys ikke andre steder. Pasientene henvises i hovedsak direkte fra sykehus med nevrologisk avdeling, og en mindre andel mottas etter henvisning fra primærlege etter rettighetsvurdering av Regional Koordinerende Enhet. På tross av økt kapasitet gjennom Fritt behandlingsvalg er ventelistene økende. Hvis Fritt behandlingsvalg nå avvikles uten erstatning i ytelsesavtalene er resultatet et forringet rehabiliteringstilbud for alvorlig syke epilepsipasienter.

Svar:

De regionale helseforetakene har ansvaret for å sørge for nødvendige spesialist-helsetjenester til befolkningen, herunder spesialiserte rehabiliteringstilbud. Jeg har i oppdragsdokumentet for 2022 bedt de regionale helseforetakene om å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen i

fritt behandlingsvalg får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. Videre har jeg bedt de regionale helseforetakene vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige. Jeg har også satt som en føring at avviklingen av godkjenningsordningen ikke innebærer en omprioritering av innsats mellom tjenesteområder, herunder psykisk helsevern, tverrfaglig spesialisert rusbehandling, habilitering og rehabilitering.

Representanten viser spesielt til Røysumtunet, som både har avtaler med regionale helseforetak og er godkjent av Helfo i fritt behandlingsvalgordningen. Jeg har innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF for å svare på spørsmålet.

Røysumtunet ble godkjent av Helfo som leverandør i fritt behandlingsvalg i 2021. For inneværende år (per oktober) har 31 pasienter mottatt behandling på Røysumtunet via godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg. Helse Sør-Øst RHF viser til at de har avtale med Røysumtunet om spesialisert rehabilitering til voksne pasienter med kompleks epilepsi. Avtalen omfatter 24 døgnplasser som gir et tilbud til om lag 135 pasienter fra Helse Sør-Øst per år. I 2015 ble det fremforhandlet tilleggsavtale mellom Røysumtunet og de tre øvrige regionale helseforetakene på om lag 7 døgnplasser.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at Røysumtunet gjennom mange år har hatt et nært samarbeid med Spesialsykehuset for epilepsi (SSE) ved Oslo universitetssykehus HF. Helse Sør-Øst RHF viser til at de nylig har hatt et møte

med SSE/Oslo universitetssykehus. SSE/Oslo universitetssykehus ga tilbakemelding om at antall henvisninger fra SSE til Røysumtunet har holdt seg stabil i mange år, og at de ikke ser at det er behov for en utvidelse av antall plasser for pasienter fra Helse Sør-Øst. For å ha tilstrekke-

lig kapasitet og for å opprettholde tilbudet til pasienter i egen region, tilbyr likevel Helse Sør-Øst RHF ytterligere en døgnplass til Røysumtunet i 2023. Helse Sør-Øst RHF vil i det videre ha dialog med SSE/Oslo universitetssykehus om fremtidig behov for å ivareta pasientene fra regionen.

SPØRSMÅL NR. 645

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 19. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Viser til at statsråden den 25. mai 2022 uttalte fra talerstolen på Stortinget at nå «har jeg sørget for at det skal opprettes et nasjonalt varslingsombud for politiet». Nå kan vi lese i media at dette arbeidet har stanset opp og at samarbeidet med Politiets fellesforbund har strandet.

Når og hvordan vil statsråden følge opp lovnaden om et uavhengig varslingsombud for politiet?

BEGRUNNELSE:

Mange lurer på hva som har skjedd og VG har ikke fått gode svar på sin henvendelse. Jeg vil vise til justis- og beredskapsministerens svar på skriftlig spørsmål fra undertegnede den 22. juni 2022:

«Justis- og beredskapsdepartementet sendte 17. juni 2022 et supplerende tildelingsbrev til Politidirektoratet (POD) hvor POD fikk i oppdrag å opprette et nasjonalt varslingsombud for politiet. Innretningen av ordningen må POD drøfte med ansattorganisasjoner og vernetjenesten i politiet.

Det fremgår av oppdragsbrevet at det nasjonale varslingsombudet skal være et uavhengig organ eller ombud som alle har tillit til. For å sikre uavhengighet skal ombudet ligge til bedriftshelsetjeneste eller annen liknende uavhengig instans.

Ombudet skal ha en rådgivende funksjon med fokus på støtte og ivaretagelse av den som har varslet om kritikkverdige forhold, eller den som vurderer å varsle. Ombudet skal også ha en pådriverrolle i den risikovurderingen som gjøres for å hindre at en varsler utsettes for gjengjeldelse. Ombudet skal ikke ha noen rolle når det gjelder selve prosessen med, eller undersøkelse av, et varsel. Dette ligger i henhold til arbeidsmiljøloven til arbeidsgivers plikter og ansvarsområder.

Rapport om innretningen av ordningen med nasjonalt varslingsombud for politiet skal sendes departementet innen 1. november 2022».

Dette svaret, sammen med svaret jeg fikk i spørretimen i mai, er noe helt annet enn det som er resultatet.

Svar:

Spørsmålet er basert på et premiss om at saken først har blitt kjent nå, gjennom VGs omtale. Det er ikke riktig.

Jeg avholdt møte med ansattorganisasjonene og hovedverneombudet 8. september i år, hvor det ble kommunisert at jeg ville tilbakekalle oppdraget om varslingsombud som ble gitt 17. juni. Det er også omtalt offentlig. Blant annet viser jeg til sak hos Politiforum 29. september 2022, som har følgende overskrift og ingress:

«Justisministeren trekker oppdraget om varslingsombud etter kritikk - Politiets Fellesforbund og hovedverneombudet mente det var umulig å få til et uavhengig, habilt varslingsombud ut fra rammene som ble satt. Nå er de glad justisministeren har trukket oppdragsbrevet.»

Jeg bad i supplerende tildelingsbrev 17. juni 2022 Politidirektoratet i samhandling med ansattorganisasjoner og vernetjenesten i politiet drøfte den nærmere innretning av ombudsrollen og komme tilbake til departementet med et forslag til løsning. 8. september i år tok jeg initiativ til et møte med hovedverneombudet i politiet, ansattorganisasjonene i politiet og Politidirektoratet. Dette var som følge av at Politidirektoratet hadde gitt uttrykk for at det ikke lot seg gjøre å komme frem til en ordning med varslingsombud for politiet som alle de berørte kunne akseptere.

Ansattorganisasjonene og hovedverneombudet ga klart uttrykk for at det etter deres vurdering ikke er mulig å få et uavhengig, habilt varslingsombud som har tilstrekkelig myndighet innenfor denne rammen. I stedet for å bruke tid på et varslingsombud for politiet med en slik innretning, ville ansattorganisasjonene og hovedverneombudet heller prioritere opplæring og organisering av undersøkelsesgrupper, evaluering av politiets varslings-

shåndtering, intern evaluering av varslingsrutinene og nye retningslinjer for varsling. Politidirektoratet sluttet seg til dette, og vil i tillegg arbeide med hvordan politiet skal bli bedre på hverdagsledelse. På bakgrunn av innspillene fra ansattorganisasjonene, hovedverneombudet og Politidirektoratet besluttet jeg å tilbakekalle oppdraget som ble gitt 17. juni.

Jeg har likevel fortsatt arbeidet med å vurdere løsninger for å kunne trygge varslere i politiet bedre. Jeg

merker meg at Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet nå stiller seg bak, noe jeg setter pris på, siden et ikke ble tatt initiativ til et slikt arbeid i periodene hvor Venstre, Høyre eller Fremskrittspartiet satt i regjering. Dette er imidlertid en krevende oppgave som kan kreve lovendring og påvirker flere politikkområder. Det er derfor behov for å se nærmere på hvilke muligheter som eventuelt finnes, og komme tilbake til dette.

SPØRSMÅL NR. 646

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at andelen plasser ideelle aktører står for, som for eksempel Modum Bad, fortsetter å øke opp mot Stortingets målsetning på 10 pst. etter avviklingen av fritt behandlingsvalg?

BEGRUNNELSE:

Modum Bad er en anerkjent aktør, som i tillegg til spesialisert og målrettet behandling bidrar med innovasjon og utvikling innen psykisk helse og behandlingstilbudet.

Arbeiderpartiet og Senterpartiet har flere ganger, som i Innstilling 371 (2019-2020) ment at «de ideelles rolle må komme tydelig frem i oppdragsdokumentene til de regionale helseforetakene. Tidligere vedtak fra Stortinget må følges opp i oppdragsdokumentene, slik at de blir implementert i praksis», vært opptatt av å satse på ideelle aktører i tillegg til den offentlige helsetjenesten. I forbindelse med avviklingen av fritt behandlingsvalg får Modum signaler på at andre avtaler fases ut og ikke blir fornyet, samt at det ikke er intensjonen til Helse Sør-Øst å inngå avtaler som erstatter plassene innen psykisk helse som Modum har stått for. Dette er helt motsatte signaler av hva Stortinget tidligere har ment om ideelle aktører, hvor flertallet tydelig har ment at Stortingets hensikt er at bruken av ideelle aktører skal øke.

De samme signalene om utfasing av kontrakter og oppbygging av tilbud i egenregi hos RHF-ene melder ideelle aktører i flere deler av landet om.

Svar:

Det fremgår av Hurdalsplattformen at regjeringen vil videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi vil også utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.

Jeg viser til at regjeringen, som en oppfølging av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV for 2022, har satt ned et offentlig utvalg som skal vurdere alternativer til kommersiell drift for de skattefinansierte velferdstjenestene som blir levert av private, kommersielle aktører (Avkommersialiseringsutvalget). Formålet med utvalget er å utrede hvordan kommersiell drift kan fases ut i ulike skattefinansierte velferdstjenester, og legge fram en egen nullprofittmodell for hver sektor. Utvalget skal også utrede en juridisk definisjon for ideelle driftsformer. Alternativene til kommersiell drift kan være at slike tilbud tilbakeføres til offentlig egenregi, at det blir et større innslag av ideelle aktører, eller en kombinasjon av disse alternativene. En utfasing kan også innebære muligheter for fremdeles innslag av kommersielle aktører med utgangspunkt i en strengere regulering av virksomhetene deres enn i dag. I utvalgets mandat er det pekt på at utvalget skal basere seg på bl.a. Velferdstjenesteutvalgets utredning; NOU 2020:13 Private aktører i velferdsstaten. Utvalget skal levere utredningen innen 1. juni 2024. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet som er ansvarlig for utvalget.

Jeg viser til at det gjennom de siste årene er stilt mange krav til de regionale helseforetakene som skal bidra til å

ivareta de ideelle aktørenes rolle i spesialisthelsetjenesten og ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fremdeles. I januar 2018 ble de regionale helseforetakene, med unntak av Helse Nord RHF, pålagt å «reservere nye konkurranser for ideelle tjenesteleverandører innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, i den grad de regionale helseforetakene anser at de rettslige vilkårene er oppfylt». Alle de regionale helseforetakene ble pålagt å «utrede muligheten framover å reservere for ideelle tjenesteleverandører de volumene eller tilbudene som i dag ivaretas av ideelle innenfor psykisk helsevern og rehabilitering». I 2019 ble det stilt krav om å «sørge for at de ideelle tjenesteleverandørenes andel av private institusjonsplasser økes over tid i forbindelse med innkjøpsprosesser, i den grad det er rettslig mulig og det ikke er til hinder for særskilt begrunnet bruk av kommersielle tilbydere». Det ble også stilt krav om å sikre effektiv ressursutnyttelse og ikke svekke pasienttilbudet i oppbyggingsfasen. I 2020 ble det stilt krav om «innenfor rammene av regelverket for offentlige anskaffelser, å øke ideelles andel av spesialisthelsetjenester over tid og gjøre rede for utviklingen årlig». Foretakene skal også «videreutvikle strategier for å øke andelen ideelle, herunder vurdere mulighetene for å stille kvalitetskrav som bedre tar hensyn til leverandørenes særegenheter, for eksempel bruk av frivillige eller likemannsarbeid».

I 2021 ble de regionale helseforetakene bedt om å «etablere en arbeidsgruppe for å utarbeide felles retningslinjer for samarbeid med ideelle aktører knyttet til plan- og utviklingsarbeid». Retningslinjen ble ferdigstilt i år. Jeg har i brev til de regionale helseforetakene og arbeidsgiverforeningene Spekter, Virke og NHO lagt til grunn at retningslinjen implementeres og følges i relevant plan- og utviklingsarbeid.

Det er viktig å opprettholde og styrke muligheten til å reservere konkurranser om anskaffelser av kontrakter om

helse- og sosialtjenester for ideelle. Den norske staten har derfor i 2021 og 2022 benyttet muligheten til å gi innlegg i viktige saker hvor EU-domstolen og EFTA-domstolen tar stilling til reservasjonsadgangen. EU-domstolen kom i juli til at reservasjonsadgangen ikke falt bort med det nye anskaffelsesdirektivet fra 2014 og at tidligere rettspraksis fremdeles er relevant. Det reduserer den rettslige usikkerheten som mange har opplevd. Vi venter nå på en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen i forbindelse med søksmål om lovligheten av at Oslo kommune har reservert konkurranse om 800 sykehjemsplasser for ideelle. Domstolen skal vurdere om den norske forskrifts-reguleringen står seg. I tillegg kan det komme nyttige avklaringer av hvordan vilkårene for å kunne reservere kontrakter for ideelle skal forstås. EFTA-domstolens uttalelse er ventet våren 2023.

Representanten trekker særlig frem Modum bad. Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 499 til skriftlig besvarelse fra Alfred Jens Bjørlo. Det fremgår der at Helse Sør-Øst RHF har besluttet, bl.a. på bakgrunn av avviklingen av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg og tilbagemeldinger fra private avtaleparter, å ta initiativ til utvidelse av ytelsesavtalene innen psykisk helsevern for avtalene som omhandler behandling av pasienter med:

- angst, depresjon og traumelidelse
- alvorlige psykiske lidelser og omfattende tilleggsproblematikk
- alvorlige psykiske lidelser og alvorlig rusmiddelavhengighet (dobbeltdiagnose-problematikk)
- spiseforstyrrelser.

Den 22. november 2022 ble brev med forespørsel om mulighet for utvidelse av eksisterende ytelsesavtaler med inntil 10 prosent sendt til eksisterende avtaleparter innen psykisk helsevern. Modum Bad mottok også denne forespørselen.

SPØRSMÅL NR. 647

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 13. desember 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Er regjeringen interessert i at norske anskaffelser og/eller norsk industri skal ta del av EDIRPA, og hvilke initiativ

planlegger i så fall regjeringen for å sikre norsk deltakelse eller koordinering med EDIRPA?

BEGRUNNELSE:

EU har i 2022 tatt flere ulike initiativ for å øke felles investeringer, utvikling og anskaffelse av militært utstyr og materiell. Senest 1. desember kom Europarådet til politisk enighet om European Defence Industry Reinforcement through Common Procurement Act (EDIRPA). Etter at rådet nå har kommet til politisk enighet skal EDIRPA forhandles om i EU-parlamentet.

EDIRPA skal være et verktøy for å fremme europeisk forsvarsindustri blant annet gjennom at flere land går sammen om felles anbud på forsvarsmateriell. Forslaget innebærer at EDIRPA skal ha et tilknyttet budsjett på 500 millioner euro og vil blant annet finansiere fellesanskaffelser direkte fra EUs generelle budsjett. Konsortium bestående av minst tre medlemsland vil være aktuelle for slik støtte.

Bakgrunnen for initiativet er at EUs medlemsland anerkjenner at de må se på sine forsvarsplaner og -kapasiteter på ny som følge av de dramatisk endrede geo-

politiske situasjonen i Europa. EDIRPA ble først foreslått av EU-kommisjonen som en operasjonalisering av forpliktelsene som EUs statsledere annonserte 11. mars 2022 i Versailles-erklæringen – hvor det ble sagt at EU skal styrke sine forsvarskapabiliteter.

Svar:

European Defence Industry Reinforcement through common Procurement Act (EDIRPA) er et finansielt instrument for å støtte fellesanskaffelser i EU. EDIRPA har ennå ikke trådd i kraft, men i henhold til EU-kommisjonens utkast vil instrumentet også være åpent for norsk deltakelse. Forslaget ligger i skrivende stund til behandling i EU-parlamentet. Som utenriksministeren redegjorde for i møte med Stortingets Europautvalg den 27. oktober 2022 følger regjeringen utviklingen av EDIRPA og vurderer løpende norsk deltakelse.

SPØRSMÅL NR. 648

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 14. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden inkludere norskadopterte i den varslede gjennomgangen av norske utenlandsadopsjoner?

BEGRUNNELSE:

Jeg er glad for at regjeringen har varslet at de i 2023 vil starte en gjennomgang av systemet for utenlandsadopsjoner. Det er viktig å avdekke om historiske utenlandsadopsjoner til Norge har skjedd på en forsvarlig måte. Slik får vi et utgangspunkt for å kunne gi oppreisning til folk det er begått urett mot. Samtidig vil det gi oss viktig læring, slik at fremtidige adopsjoner skjer på forsvarlig vis.

Historisk urett har ikke bare skjedd i forbindelse med norske utenlandsadopsjoner. Årene etter krigen var det en eksplosiv økning i adopsjoner internt i Norge, noe som førte til et privat adopsjonsmarked uten regulering og helt nødvendig kontroll. Særlig i perioden frem til reguleringen av adopsjonsmarkedet i 1953, ble svært mange barn i Norge adoptert inn i uakseptable forhold. Dette er godt dokumentert flere steder, eksempel-

vis i Silje Førunds bok «En godt bevart hemmelighet».

Flere av de kritikkverdige forholdene i det norske adopsjonsmarkedet, ser man senere eksempler på at dukket opp i utenlandsadopsjonene. Det er derfor en naturlig sammenheng mellom sakene til norskadopterte og norske utenlandsadopterte. Derfor mener jeg at departementets varslede gjennomgang bør inkludere forholdene til norskadopterte.

Svar:

Gjennomgangen vi nå set i gang gjeld ikke nasjonale adopsjoner. En gjennomgang på systemnivå av tidligere utanlandsadopsjoner har mellom anna som eit føremål å finne ut om Noreg har samarbeida med same aktørar som det er funne ulovlegheiter ved i andre lands gjennomgangar. Sjå også mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 640 frå representant Tage Pettersen 7. desember om gjennomgangen.

Både ved utenlandsadopsjonar og nasjonale adopsjonar gir myndigheitene hjelp ved mistanke om ulovlegheit. I nasjonale adopsjonssaker kan ein be om innsyn i saka hos Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), eller statsforvaltaren, ved adopsjonar før 1. desember 1999.

Etter det Bufdir har opplyst, er slektskap, biologiske foreldres samtykke og grunngevinga for bortadopsjon jamt over godt dokumentert ved nasjonale adopsjonar. Om det skulle vise seg at det er behov for å sjå på norske saker tilbake i tid, vil eg vurdere dette seinare.

SPØRSMÅL NR. 649

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 15. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å sørge for at personer som har fått for lite i uføretrygd som følge av feilpraksis i Nav, får tilbakebetalt det de har krav på?

BEGRUNNELSE:

Trygderetten har nylig slått fast at Nav har tolket regler om virkningstidspunkt for uføretrygd feil, og at personer som har fått saken sin feilbehandlet har krav på å få tilbakebetalt mellomlegget for da det faktiske virkningstidspunkt var og da virkningstidspunktet ble fastsatt av Nav. I en sak i VG 6. desember fremkommer det at Nav har ikke tall på hvor mange som har tapt på å gå over til uføretrygd, eller hvilke beløp det er snakk om som følge av feilpraksisen. Praksisen ble oppdaget i 2019, og i 2021 ble loven foreslått endret fremfor at praksisen i Nav ble endret.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er en kjennelse som ble avsagt i Trygderetten 31. oktober 2022, som gjelder tidspunktet for start av utbetaling av uføretrygd når en mottaker går over fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd. Jeg vil innledningsvis redegjøre kort om problemstillingen.

Fram til 2000-tallet ble korttidsytelsene beregnet som pensjoner, og når det ble innvilget uførepensjon ble ytelsene avregnet mot hverandre tilbake i tid. Siden ytelsene var noenlunde like (forskjellen bestod i at det bare kunne gis særtillegg til uførepensjonen), var dette relativt enkelt å håndtere. Etter at beregningsreglene ble lagt om, ble dette klart mer komplisert. I tillegg var det prinsipielt sett uheldig å etterbetale en ev. overskytende uførepensjon for tidsrom hvor vedkommende allerede har mottatt en ytelse til livsopphold. Utbetalingsregel-

en for uførepensjon (nå uføretrygd) ble derfor endret fra 1. januar 2004 slik at pensjon ikke skulle utbetales for perioder hvor vedkommende hadde mottatt de andre midlertidige helserelaterte ytelsene (nå arbeidsavklaringspenger), jf. Ot.prp. nr. 10 (2003-2004).

Fram til 18. juni 2021 lød den aktuelle lovbestemmelsen (folketrygdloven § 22-12 tredje ledd) slik: «Uføretrygd utbetales ikke for perioder hvor medlemmet har mottatt arbeidsavklaringspenger.» Uføretrygd er en månedlig ytelse, mens arbeidsavklaringspenger er en ytelse som gis per dag og utbetales etterskuddsvis hver 14. dag. Den aktuelle problemstillingen gjelder tilfeller der medlemmet har et løpende vedtak om arbeidsavklaringspenger under behandling av krav om uføretrygd når vedtaket om uføretrygd fattes. Dersom vedtaket fattes for eksempel 15. november, kan enten uføretrygden gis med virkning fra 1. desember og arbeidsavklaringspenger ut november måned eller at uføretrygden gis med virkning fra 1. november med fradrag for arbeidsavklaringspenger eller tilbakekreving av differansen mellom arbeidsavklaringspenger og uføretrygd for perioden 1.-14. november.

I tilfeller hvor det har blitt innvilget et vedtak om arbeidsavklaringspenger for den samme kalendermåneden som uførekravet innvilges, har regelen blitt tolket slik at virknings-tidspunktet for uføretrygd fastsettes til den første i neste måned, selv om arbeidsavklaringspengene faktisk ikke har kommet til utbetaling enda for disse mellomliggende dagene. Dette vil være en fordel for noen og en ulempe for andre, avhengig av hvilken ytelse som gir høyest beløp. Dette gjelder imidlertid for et kort tidsrom, dvs. fra én dag til maksimalt én måned, og i snitt om lag en halv måned.

Fram til 18. juni 2021 var slike situasjoner ikke direkte spesifisert i ordlyden i loven, og var heller ikke særskilt nevnt i Ot.prp. nr. 10 (2003-2004).

I sak 2018/52 gikk Sivilombudsmannen gjennom Arbeids- og velferdsetatens praksis for fastsettelse av virkningstidspunkt (tidspunktet ytelsen utbetales fra) for uføretrygd i de sakene der den uføretrygdede tidligere hadde mottatt arbeidsavklaringspenger. Sivilombudsmannen uttalte i avgjørelsen blant annet at man så behovet for en praktisk og effektiv løsning i uføretrygdsaker der det forelå et løpende vedtak om arbeidsavklaringspenger, og at hensynene som direktoratet trakk fram som begrunnelse for sin praksis var relevante og vektige. Sivilombudsmannen var imidlertid ikke enig i at praksisen kunne hjemles i lovteksten slik den lød på dette tidspunktet, og at spennet mellom regelverk og praksis måtte søkes løst gjennom framsettelse av forslag om lovendring.

I Prop. 184 L (2020–2021) framkommer det at Arbeids- og sosialdepartementet har et annet syn på lovtolkningen enn Sivilombudsmannen, og at departementet mener at praksisen hadde hjemmel i loven. I proposisjonen pekte departementet blant annet på at dersom vedtaksdatoen skal legges til grunn som utbetalingstidspunkt, må det i sakene med løpende arbeidsavklaringspenger skje en avregning i ettertid. Lovgiver hadde forut for endringen i 2004 klart ønsket å unngå avregning mellom ytelse for en lang periode forut for innvilgelse for uføretrygd, og det er ingen uttalelser i forarbeidene som tyder på at bestemmelsen ikke også var ment å omfatte den kalendermåned-

en uføretrygd innvilges. Departementet anså det likevel som hensiktsmessig å klargjøre lovteksten, og presiseringen trådte i kraft 18. juni 2021. Det ble da tatt inn følgende presisering:

«Til et medlem som har fått innvilget arbeidsavklaringspenger for samme måned som kravet om uføretrygd blir innvilget, utbetales uføretrygden fra og med måneden etter.»

Den aktuelle trygderettskjennelsen gjelder fortolkning av loven slik den lød før klargjøringen i 2021. Trygderetten uttaler blant annet at det er gode grunner som taler for den løsning departementet har gitt uttrykk for, og at det er individuelle forskjeller som avgjør hvilken løsning som er til gunst eller ugunst for medlemmet. Trygderetten vurderte imidlertid rettskildebildet for perioden før 2021 slik at Arbeids- og velferdsetaten ikke hadde hjemmel til å sette virkningstidspunktet for den ankende parts uføretrygd lenger frem enn til det tidspunktet hun allerede hadde mottatt arbeidsavklaringspenger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vurderer nå om trygderettskjennelsen bør prøves rettslig for lagmannsretten. Søksmålsfristen er seks måneder fra da kjennelsen ble mottatt. Det er først når saken er rettskraftig avgjort mellom partene i denne saken, at det vil bli aktuelt å vurdere hvilken betydning den eventuelt bør få for andre saker.

SPØRSMÅL NR. 650

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Er justisministerens vurdering at å tilrettelegge kontakt mellom barn og voksne som ønsker å ha betalt for sex på digitale plattformer er et brudd på strl. § 315 bokstav b eller omfattet av annet lovverk, og dersom det ikke er forbudt etter norsk lov vil regjeringen foreslå at dette blir forbudt?

BEGRUNNELSE:

VG fortalte lørdag forrige uke om femten år gamle «Vera» som i 2020 registrerte seg på et nettsted for sugardating eid av Sigurd Henrik Vedal. Femtiåringen som endte med å betale henne for sex, er nå dømt til et år og ti måneder i fengsel.

De siste årene har voksne menn som ønsker å betale for sex møtt flere mindreårige på dette nettstedet. Flere av jentene har vært i alderen tolv til femten år. Kontakten har ført til at mennene enten har hatt sex med barna mot betaling, eller utført andre seksuelt krenkende handlinger mot dem.

Det samme året som Vera registrerte seg på nettstedet, hadde mannen bak nettstedet, Sigurd Henrik Vedal, en inntekt på 12,7 millioner kroner. Hallikvirksomhet – å legge til rette for kjøp av sex – er ulovlig i Norge. For å kunne straffes må det kunne bevises at du vet hva du bidrar til. Et unntak gjelder for den som leier ut lokaler, og som klart burde forstå at lokalene skal brukes til prostitusjon.

Jusprofessor Jon Petter Rui uttaler til VG at:

“Skal nettstedet ha et ansvar, må det påvises at de har hatt kunnskap og innsikt om at det ble inngått avtaler om kjøp av seksuelle tjenester. Og selv om eier av plattformen skulle ha slik innsikt, er det ikke gitt at det rammes av hallikparagrafen. Høyesterett har lagt til grunn at utelukkende det å ta inn annonser som averterer prostitusjon, ikke er straffbart, det kreves noe mer.”

Dersom hendelsen beskrevet av VG ikke er omfattet av forbudet mot hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon i strl. § 315 er det gode grunner for at lovverket også burde omfatte denne type digitale plattformer.

Svar:

Som statsråd ønsker jeg ikke å uttale meg om hvorvidt de konkrete handlingene som blir beskrevet i representantens spørsmål, er straffbare. Om tilrettelegging av kontakt mellom barn og voksne på digitale plattformer er straffbart, vil avhenge av de konkrete forholdene i saken, og det vil til syvende og sist være opp til påtalemyndigheten og domstolene å bedømme om det er grunnlag for straff.

På generelt grunnlag viser jeg til at straffeloven § 315 om hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon blant annet rammer den som «fremmer andres prostitusjon» (bokstav a), eller den som «leier ut lokaler og forstår at lokalene skal brukes til prostitusjon eller utviser grov uaktsomhet i så måte» (bokstav b). En forutsetning for at bestemmelsen skal komme til anvendelse, er at det foregår «prostitusjon» i lovens forstand. Videre krever

loven at noen enten «fremmer» andres prostitusjon, eller leier ut lokaler som skal brukes til prostitusjon. Straffalternativet «fremmer andres prostitusjon» favner vidt. Ifølge forarbeidene kan det å fremme andres prostitusjon skje på mange ulike måter, for eksempel ved mellommannsvirksomhet eller ved organisering av sex-klubber, jf. Ot.prp. nr. 28 (1999–2000) side 87.

Formidling av kontakt mellom to personer gjennom et nettsted er i seg selv ikke nok til å rammes av vilkåret om å leie ut lokaler som skal brukes til prostitusjon i straffeloven § 315 bokstav b. Etter forholdene vil imidlertid formidling av kontakt mellom personer gjennom et nettsted kunne rammes av straffalternativet i bokstav a om å fremme andres prostitusjon. Som nevnt innledningsvis vil det likevel avhenge av de konkrete omstendighetene i saken.

Formidling som nevnt kan etter omstendighetene også være medvirkning til overtredelse av andre seksuallovbrudd, for eksempel straffeloven § 309 om kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige, jf. § 15.

Jeg er alltid åpen for å lytte til tilbakemeldinger og vurdere mulige endringer i gjeldende lovgivning. Med dette som utgangspunkt vil jeg ikke utelukke at det kan være aktuelt å vurdere endringer i straffeloven § 315 eller andre straffebestemmelser dersom det avdekkes et behov for det. Eventuelle lovendringer vil på vanlig måte måtte utredes grundig, sendes på bred høring og i sin tur vedtas av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 651

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 14. desember 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Kan statsministeren gjere greie for kva som skil “PR-bransjen” frå “konsulentfirma som driv med økonomisk analyse”, og korleis dette skiljet styrer ulike krav til openheit rundt kundelister som SMK stiller til politiske medarbeidarar?

GRUNNGJEVING:

I Aftenposten 7. desember svarar SMK på spørsmål om utnemninga av ein ny statssekretær som har bakgrunn frå konsulentfirmaet McKinsey. Vedkomande har ikkje gjort

kjent for offentlegheita kva kundar han har jobba for, og dette er heller ikkje gjort kjent for regjeringsråden eller andre på SMK.

Dette står i skarp kontrast til dei krav statsministeren og regjeringspartia meinte det var rett å stille rundt slike utnemningar - så lenge dei var i opposisjon. Som bakgrunn for kvifor det ikkje blir vist openheit rundt kundelister i denne konkrete utnemninga har statssekretær Kristine Kalset latt set intervjuet av Aftenposten. Eg siterer frå artikkelen:

“I en e-post skriver hun at Thoner har redegjort for at McKinsey ikke gir råd av politisk art. Selskapet «driver med økonomisk analyse» og «tilhører en annen bransje enn PR-bransjen».”

Sidan dette skiljet tydelegvis har vore avgjerande for kva krav til openheit SMK stiller til sine medarbeidarar, er det av interesse om statsministeren kan gjere greie for korleis dette skiljet er definert, og kva openheitskrav han stiller for dei ulike bransjebakgrunnane.

Svar:

I politisk leiing på Statsministerens kontor og i regjeringa har eg vore opptatt av å ha ei brei samansetning av kompetanse og erfaringar. Eg har medarbeidarar som er frå ulike deler av landet, frå fagrørsla, forvaltninga og med bakgrunn frå frivillig og privat sektor.

Når forvaltninga eller politisk leiing rekrutterer, vil det kunne oppstå spørsmål om bindingar til tidlegare arbeidsgivar, kundar eller klientar. Dette gjeld særleg når dei tilsette kjem frå privat næringsliv. Det gjeld ikkje berre ved

rekruttering frå til dømes konsulentfirma, men også frå advokatfirma og andre bransjar som gir råd og bistand med krav om konfidensialitet. Habilitetsreglane skal bidra til å underbygge og oppretthalde tilliten til at forvaltninga gjer sine avgjersler på sakleg og uhilda grunnlag. Hovudregelen er at den enkelte sjølv skal ta stilling til eigen habilitet, uavhengig av kva bransje eller sektor vedkomande kjem frå. Eg legg stor vekt på at politisk leiing kjenner, forstår og etterlever habilitetsreglane. I tillegg vil openheit rundt såkalla kundelister vere tillitsskapande og ønskjeleg uansett kva form for rådgiving det er snakk om.

Eg har vidare vore opptatt av uheldige sider ved at tidlegare tilsette i politisk leiing vert rekruttert til PR-bransjen, som mellom anna har som føremål å påverke politiske prosessar på vegne av sine kundar. Ved desse overgangane er det grunn til å vere særleg varsam.

SPØRSMÅL NR. 652

Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 14. desember 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Hva vil statsministeren foreta seg for å sikre at habilitetsreglene praktiseres i henhold til gjeldende lovverk og veileder, og at Statsministerens kontor har nødvendig kontroll med praktiseringen, og er statsministeren komfortabel med at det overlates til private aktører å regulere Statsministerens kontors tilgang på nødvendig informasjon eller offentlighetens behov for innsyn?

BEGRUNNELSE:

Håndbok for politisk ledelse fra Statsministerens kontor sier at:

«Politisk ledelse skal ha god kjennskap til habilitetsreglene og på eget initiativ gjøre embetsverket oppmerksomme på forhold som gjør at en er eller kan være inhabil i behandlingen av en sak.»

Videre står det i Håndbok for politisk ledelse at:

«Statssekretærer og politiske rådgivere som er inhabile i en sak, skal ikke delta i noen deler av behandlingen av den aktuelle saken, verken i forberedende møter, dokumenthåndtering eller på andre måter. I slike tilfeller oppnevnes det ikke stedfortreder for vedkommende. Departementet skal utarbeide et kort notat

hvor det framgår at vedkommende fratrer behandlingen av saken og bakgrunnen for dette.»

De siste dagers mediedekning tyder på at dette ikke lar seg følge opp, når medlemmer av politisk ledelse har hemmelige kundelister, som ikke kan deles med verken overordnede i regjering eller noen andre i embetsverk/departement.

Statsministerens kontor har sendt brev til McKinsey og bedt om at innsyn i statssekretærens kundelister som et minimum kan gis til statsministeren, stabssjefen, regjeringsråden og ekspedisjonssjefen i Administrativ- og konstitusjonell avdeling.

Et minimum av innsyn i det aktuelle tilfellet vil ikke løse det prinsipielle spørsmålet med behovet for offentlig innsyn i tidligere oppdragsgivere og oppdragenes innhold der regjeringsmedlemmer eller statssekretærer har arbeidet med å fremme politiske eller næringsmessige interesser.

Ved en offentliggjøring fra selskapets side vil det også gjenstå et prinsipielt problem, ved at Norges regjering er prisgitt godkjennelse fra private aktører og deres eventuelle kommersielle interesser, for å utvise nødvendig åpenhet og sikre kontroll med habilitetsspørsmål.

Svar:

Tillit til forvaltningen er grunnleggende i et demokrati, og av rettsreglene som skal sikre tillit er habilitetsreglene blant de mest sentrale. Habilitetsreglene i forvaltningsloven skal bidra til å underbygge og opprettholde tillit til at forvaltningen treffer sine avgjørelser på saklig og uhildet grunnlag. Det følger videre av forvaltningsloven at hovedregelen er at den enkelte selv skal ta stilling til egen habilitet.

Jeg legger stor vekt på at politisk ledelse kjenner, forstår og etterlever habilitetsreglene. For å sikre dette får alle i politisk ledelse både en generell innføring i regelverket og vi får bistand av embetsverket til konkrete vurderinger av egen habilitet. I Håndbok for politisk ledelse er det videre gitt generell veiledning og eksempler på typetilfeller som gir grunn til å vurdere egen habilitet. Veiledningen, som gis både ved tiltredelse og underveis i tjenestetiden, skal sikre god kjennskap til habilitetsreglene og bidra til at den enkelte har høy bevissthet om egen habilitet og på eget initiativ gjør embetsverket sitt oppmerksom på forhold som gjør at en er eller kan være inhabil i behandlingen av en sak.

Ulike forhold og relasjoner kan gjøre en inhabil, inkludert slike en har taushetsplikt om overfor andre. Derfor er utgangspunktet som nevnt at en selv skal vurdere sin habilitet i en sak, siden hverken arbeidsgiver, parter eller andre vil kjenne alle forhold som kan gjøre en inhabil i saken.

I brev 7. desember 2022 anmodet Statsministerens kontor (SMK) McKinsey om samtykke til at Kristoffer

Thoner kunne fritas fra sin taushetsplikt for å kunne informere statsministeren, stabssjefen, regjeringsråden og ekspedisjonssjef i Administrativ og konstitusjonell avdeling ved SMK om hvilke kunder han har arbeidet for i sin ansettelsesperiode i selskapet. Bakgrunnen for anmodningen var at kjennskap til kundelisten vil være av betydning dersom Thoner ber om bistand til vurdering av egen habilitet. I brev 10. desember 2022 opplyste McKinsey om Kristoffer Thoners norske kunder i perioden fra oktober 2019 til desember 2022. I samme brev opplyste selskapet om at det pågår en prosess for å innhente klientsamtykke fra internasjonale kunder som Thoner har jobbet for i samme periode. Offentlige virksomheter har i dag ingen hjemmel til å pålegge private selskaper å utlevere slik informasjon.

SPØRSMÅL NR. 653**Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 15. desember 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Statsråden har uttrykt at Landbruksdirektoratet har håndtert prosessen med taksering av pelsdyrgårdene på en god måte og har uforbeholden tillit til direktoratets håndtering.

Vil statsråden allikevel ta grep for å sikre at prosessen med taksering av pelsdyrgårdene kan fortsette som planlagt, og også sikre at slike som pelsdyrbonden som ble omtalt i TV Vestb tirsdag 6. desember får erstatning etter taksten som er foretatt av Norsk Landbrukstakst på hans pelsdyranlegg?

BEGRUNNELSE:

Tirsdag 6. desember hadde TV Vest et innslag om en pelsdyrbonde som bokstavelig talt står på bar bakke og er et betydelig offer for kaoset som er skapt i takseringssaken av norske pelsdyrgårder. Haugstad har avvirket sin pelsdyrdrift, og som følge av det hadde han besøk av taksator fra staten og Norsk landbrukstakst (NLT) 20. oktober i år. Taksering var svært grundig og seriøs. Bonden hadde allerede før takseringen innhentet godkjennelse til riving og opprydding av pelsdyranlegget fra henholdsvis Statsforvalteren i Rogaland og Hå kommune. Arbeidet ble foretatt av et entreprenørfirma over en periode på fire uker.

15. november ble det kjent at Landbruksdirektoratet hadde sagt opp avtalen med Norsk Landbrukstakst fra 14. november. Tilbake står en fortvilet pelsdyrbonde som i god tro har antatt at dokumentasjonen og beskrivelsen av hans gård var tilstrekkelig og vel forvart hos Landbruksdirektoratet. Slik er det imidlertid ikke etter at avtalen er sagt opp, så bonden er i en fortvilet situasjon. Gården er revet, og all dokumentasjon som foreligger er nå Landbruksdirektoratet sin eiendom etter at de sa opp avtalen med NLT.

Bonden har kontaktet Landbruksdirektoratet annenhver dag i lang tid, men har ikke fått snakke med noen andre enn sentralbordet. De har gitt han andre telefonnumre i Landbruksdirektoratet som han kan forsøke å ringe, uten at det har bidratt til at han har kommet i kontakt med noen som kan svare på hvordan hans situasjon nå skal håndteres.

Bonden er etter denne behandlingen dypt fortvilet og frykter det blir nok en jul med betydelig uro for han og familien.

Svar:

Jeg har gitt uttrykk for at jeg gjerne skulle ha vært foruten den forsinkelsen i arbeidet med taksering av pelsdyranleggene som har oppstått. Det er Landbruksdirektoratet som skal gi tilbud om erstatning til den enkelte pelsdyroppdretter, og jeg har tillit til at Landbruksdirektoratet håndterer saken med sikte på at pelsdyroppdretterne skal få korrekt erstatning.

Det pågår nå en dialog mellom Landbruksdirektoratet og Norsk Landbrukstakst for å se om det er grunnlag for å fortsette samarbeidet om taksering av pelsdyranleggene.

Inntil det er gjort nødvendige avklaringer i denne dialogen, har jeg ikke grunnlag for å si om taksering av anleggene i regi av Norsk Landbrukstakst vil bli videreført, eller hvordan takster som allerede er utarbeidet av Norsk Landbrukstakst, vil bli håndtert.

Jeg er imidlertid opptatt av snarlig avklaring av den videre prosessen. For å redusere konsekvensene av den forsinkelsen som har oppstått i takseringsarbeidet, gir nå Landbruksdirektoratet tilbud til pelsdyroppdrettere om forskudd på erstatningen.

SPØRSMÅL NR. 654**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 15. desember 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjere greie for korleis Herøy kommune skal kunne kome vidare med det svært viktige utdjuingsprosjektet av Fosnavåg havn, og kan samferdselsministeren sørge for at kystverket og statsforvaltaren og andre statlege mynde, samhandlar best mogeleg med Herøy kommune slik at prosjektet snarleg kan realiserast?

BEGRUNNELSE:

Herøy kommune er ei av seks kommunar som signerte forskoteringsavtale på prosjekt i gjeldande NTP, knytt til fiskerihamne- og farledsprosjekt.

Kystverket/samferdselsdepartementet har heile vegen vore svært tydeleg på at den økonomiske ramma og gjennomføring av prosjektet er avgrensa til forskoteringsavtale, uavhengig av endringar som kan kome.

Felles for prosjekta er at dei låg i andre del av NTP, og med det ikkje var ferdig prosjektert og risikovurderte. Men gjennom forskoteringsavtalar overtok kommunane ansvaret og risikoen for gjennomføring – til tross for at dei på dette tidspunktet var langt frå gryteklare.

Der er sett ei rekke krav til gjennomføring, og alle vilkår i avtalen skal vere oppfylt for at kommunane skal få refundert utgiftene sine. Eventuelle endringar må omsøkast til samferdselsdepartementet.

Herøy kommune har hatt eit særleg krevjande forskoteringsprosjekt. Massene som ligg i hamna er av særleg krevjande karakter, i stor grad karbonhalding og til dels forureina som fylgje av generasjonar med aktiv næringsverksemd rundt hamnebassenget.

Deponialternativet som låg til grunn for den ytre ramma i avtalen har ikkje vore mogleg å følgje opp, og parallelt med framdrifta i prosjektet har miljømynde kome med eigen rettleiar som fraråder å bygge på deponi. I henhald til avtalen vert det vist til at massene skal deponerast i indre hamn og nytt landareal vert etablert i bakkant. I dialog med Kystverket har det vore understreka av deponi skal utløyse nytt næringsareal – ei motsetning: næringsareal på eit deponi som det er frårådd å bygge på.

Dette har ført til eit omfattande utredningsarbeid for å finne eigna lokalitet for å deponere massene frå farledsutbetringa – og i ei kommune som i stor grad består av bebudde holmar og skjer er det utfordrande å finne eigna lokalitet for deponi som ikkje skal brukast til noko i ettertid.

I utredningsarbeidet vart kommunen geleida vidare til å sjå på sjøbunnsdeponi som ei løysing i dette tilfellet – då også statlege miljømynde kunne peike på fleire stadar der dette har vore løysinga på handtering av masser.

Kommunen har gjennom eit omfattande utgreiingsarbeid peika ut to alternative lokalitetar i sjø, som er dokumentert eigna for deponi. Men opplever motstand frå koordinerande statleg mynde.

Svar:

Aller først vil eg peike på at risikoen for at det oppstår uventa utfordringar i eit prosjekt ofte vil vere betydeleg høgare om prosjektet blir sett i gong før det er tilstrekkeleg utgreidd og modent. Slik eg ser det, kunne nok dette perspektivet ha vore betre ivaretatt da førre regjering handsama spørsmål om forskottering av prosjekter.

Stortinget vedtok ved handsaminga av budsjettet for 2019 at Samferdselsdepartementet kunne inngå avtaler om forskottering av midlar til fiskerihamner og farleier ut over gitt løyving med eit samla beløp på inntil 550 mill. kroner. Samferdselsdepartementet delegerte fullmakt til å inngå avtaler om forskottering av prosjekt til Kystverket. Kystverket har inngått forskoteringsavtaler med seks kommunar, mellom anna Herøy kommune for prosjekt i Fosnavåg fiskerihamn.

Avtalen er utarbeidd med bakgrunn i kommunen sin søknad om forskottering av eit prosjekt som på det tidspunktet ikkje var ferdig planlagt frå Kystverket si side. Avtalen er inngått med føresetnad om at ferdigstilling av prosjektering, innhenting av løyve og gjennomføring av utbygging skjer i regi av Herøy kommune. Kommunen er ansvarleg for at anskaffingar og gjennomføring skjer i tråd med gjeldande lover og reglar.

Kommunen sitt vidare arbeid med prosjektet har avdekt store utfordringar med deponering av dei forureina massane som vil bli mudra i samband med utdjuvinga i hamna. Massane var opphavleg planlagt plassert i cellespundeponi innerst i hamna for å etablere nytt næringsareal. Kommunen si utgreiing har vist at massane var delvis ueigna til dette formålet og at det dermed har vore utfordrande å plassere massane på land. Kommunen har vurdert fleire ulike stader utan at nokon har vist seg å vere eigna. Kommunen har vidare utgreidd moglege lokasjonar for deponi på sjøbotn.

Slik status i prosjektet er no, er det ikkje realistisk å rekke fristen for ferdigstilling av prosjektet som står i

forskotteringsavtalen. Kystverket har ved fleire tilfelle gitt råd til kommunen, Statsforvaltaren og Miljødirektoratet, både samla og kvar for seg gjennom ulike møter og korrespondansar. Kystverket rådgir også kommunen fortløpande med rettleiing i samband med handtering av forskotteringsavtalen. Kommunen kan framleis søke om vidare utsetting av oppstart og ferdigstilling av prosjektet, og Kystverket og departementet vil handsame ein slik søknad raskt.

Avtalen har ei definert øvre kostnadsramme og beskriv kva kommunen etter gjennomført prosjekt vil

kunne få refundert i perioden 2024-2029. Om kommunen brukar meir midlar enn førespegla i avtalen må kommunen dekke mellomlegget sjølv. Dersom kommunen skulle velje å trekkje seg frå forskotteringsavtalen, vil kommunen måtte dekke kostnader som har kome til sjølv. Etter eit slikt eventuelt utfall vil Kystverket vurdere tiltaket i samband med rullering av Nasjonal transportplan. Kystverket vil da vurdere tiltaket etter fastsette prioriteringskriterier, der både modenskap og netto nytte er viktige premisser.

SPØRSMÅL NR. 655

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 16. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke lover og forskrifter trer i kraft ved nyttår?

BEGRUNNELSE:

Ber om en oversikt over hvilke lover og forskrifter som trer i kraft ved nyttår.

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentanten Helge Orten til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Justis- og beredskapsdepartementet fører ikke en egen oversikt over ikrafttredelsen av lover og forskrifter. Alle lovvedtak og vedtak om ikrafttredelse skal kunngjøres i Norsk Lovtidend. Det som er kunngjort, legges inn i Lovdatas databaser. Nedenfor er det inntatt en oversikt over lovvedtak som på Lovdata er oppført med ikrafttredelse 1. januar 2023.

Forskrifter vedtas av et stort antall ulike organer på ulike nivåer, både sentralt og lokalt. Også forskrifter skal som hovedregel kunngjøres i Norsk Lovtidend, jf. forvaltningsloven § 38. Forskriftene som kunngjøres i Norsk Lovtidend, legges inn i Lovdatas databaser. En oversikt over forskriftsvedtak som er oppført med ikrafttredelse 1. januar 2023, er inntatt nedenfor.

En del forskrifter kunngjøres på annen måte enn i Norsk Lovtidend. Disse finnes det ikke en tilsvarende samlet oversikt over. De aller fleste sentrale forskrifter kunngjøres imidlertid i Norsk Lovtidend. Forskriftene som kun-

ngjøres på annen måte, vil gjerne være lokale forskrifter eller forskrifter med svært kort virketid. For eksempel er det en betydelig mengde forskriftsvedtak om trafikkregulering som kunngjøres ved trafikkskilt.

Oversiktene viser oppføringene på Lovdata per 12. desember 2022. Listen omfatter vedtak som trer i kraft helt eller delvis, samt vedtak der anvendelsen av en eller flere regler er utsatt til 1. januar 2023 ved overgangsregler. Eventuelle nye lovvedtak, ikrafttredelsesvedtak eller forskriftsvedtak med ikrafttredelse 1. januar 2023 som fattes frem mot nyttår, vil være tilgjengelige på Lovdata.

Oversikt over lovvedtak som på Lovdata er oppført med ikrafttredelse 1. januar 2023

Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (styrking av retten til heltid)

Dato: 09.12.2022 nr. 88

Lov om endringer i verdipapirhandelloven mv. (samleproposisjon)

Dato: 22.06.2022 nr. 79

Lov om endring i skattebetalingsloven

Dato: 22.06.2022 nr. 74

Lov om endringer i bildeprogramloven mv. (oppheving av statlig forhåndskontroll av kinofilm)

Dato: 22.06.2022 nr. 83

Lov om endring i skatteloven

Dato: 22.06.2022 nr. 73

Lov om endringer i hundeloven (forsvarlig hundehold)

Dato: 17.06.2022 nr. 69
 Lov om endringer i naturskadeforsikringsloven mv. (etablering av naturskadekapital i Norsk Naturskadepool mv.)

Dato: 17.06.2022 nr. 59
 Lov om endringer i opplæringsloven, universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven (endring av NOKUTs oppgaver, studentrettigheter mv.)

Dato: 17.06.2022 nr. 68
 Lov om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven)

Dato: 17.06.2022 nr. 57
 Lov om levering av digitale ytelser til forbrukere (digitalytelsesloven)

Dato: 17.06.2022 nr. 56
 Lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv.

Dato: 17.06.2022 nr. 44
 Lov om endringer i sosialtjenesteloven og arbeidsmiljøloven (statsforvalterens tilsynsvirksomhet, økonomisk stønad, forskriftshjemmel, m.m.)

Dato: 17.06.2022 nr. 42
 Lov om endringer i barnehageloven (selvstendig rettssubjekt, forbud mot annen virksomhet, meldeplikt m.m.)

Dato: 10.06.2022 nr. 40
 Lov om endringer i inkassoloven og finanstilsynsloven (klagebehandlingen av Finanstilsynets vedtak etter inkassoloven)

Dato: 03.06.2022 nr. 33
 Lov om endringer i statsansatteloven m.m. (lovheimel for registrering av verva og dei økonomiske interessene til enkelte statstilsette)

Dato: 08.04.2022 nr. 23
 Lov om endringer i finansforetaksloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, egen pensjonskonto)

Dato: 08.04.2022 nr. 20
 Lov om pengespill (pengespilloven)

Dato: 18.03.2022 nr. 12
 Lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven)

Dato: 11.03.2022 nr. 9
 Lov om tollavgift (tollavgiftsloven)

Dato: 11.03.2022 nr. 8
 Lov om barnevern (barnevernsloven)

Dato: 18.06.2021 nr. 97
 Lov om endringer i lov om elektronisk kommunikasjon (lagring av IP-adresser mv.)

Dato: 18.06.2021 nr. 131
 Lov om endringer i plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova (endret regelverk for eksisterende byggverk og oppdeling av boenheter til hybler mv.)

Dato: 11.05.2021 nr. 37
 Lov om finansavtaler (finansavtaleloven)

Dato: 18.12.2020 nr. 146

Lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven mv. (skyldevne, samfunnsvern og sakkyndighet)

Dato: 21.06.2019 nr. 48

Oversikt over forskriftsvedtak som på Lovdata er oppført med ikrafttredelse 1. januar 2023

Forskrift om gebyr for tilsyn og feiing av fyringsanlegg, Bodø kommune, Nordland

Dato: 07.12.2022 nr. 2093

Forskrift om regulering av fisket etter tobis i 2023

Dato: 07.12.2022 nr. 2103

Forskrift om regulering av fisket etter øyepål i 2023

Dato: 07.12.2022 nr. 2102

Forskrift om endring i forskrift til innskuddspensjonsloven

Dato: 06.12.2022 nr. 2097

Forskrift om endring i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Dato: 05.12.2022 nr. 2094

Forskrift om endring i forskrift om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.

Dato: 04.12.2022 nr. 2089

Forskrift om endring i forskrift om inn- og utførsel av varer (vareførselsforskriften)

Dato: 02.12.2022 nr. 2088

Overgangsregler til lov 17. juni 2022 nr. 57 om erstatning fra staten til voldsutsatte (voldserstatningsloven)

Dato: 02.12.2022 nr. 2073

Forskrift om endring i forskrift om tollavgift (tollavgiftsforskriften)

Dato: 02.12.2022 nr. 2080

Forskrift om endring i forskrift om standarder og nasjonale e-helseløsninger

Dato: 02.12.2022 nr. 2070

Forskrift om endring i yrkestransportforskriften

Dato: 01.12.2022 nr. 2068

Forskrift om gradene philosophiae doctor (ph.d.) og philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT)

Dato: 01.12.2022 nr. 2087

Forskrift om gebyr for feiing og tilsyn av fyringsanlegg, Hamarøy kommune, Nordland

Dato: 30.11.2022 nr. 2061

Forskrift om endring i forskrift om opptak til høgare utdanning

Dato: 29.11.2022 nr. 2086

Forskrift om endring i forskrift om omregistreringsavgift

Dato: 28.11.2022 nr. 2032

Forskrift om endring av forskrift om turisme mv. på Svalbard

Dato: 25.11.2022 nr. 2022

- Forskrift om pakkereiselovens anvendelse for Svalbard
Dato: 25.11.2022 nr. 2021
Forskrift om vass- og avløpsgebyr, Stord kommune, Vestland
Dato: 24.11.2022 nr. 2028
Forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven, matrikkellova og forureiningsloven, Stord kommune, Vestland
Dato: 24.11.2022 nr. 2037
Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova, Rendalen kommune, Innlandet
Dato: 24.11.2022 nr. 2056
Forskrift om tilskudd til organisasjoner i barnevernet
Dato: 24.11.2022 nr. 2046
Forskrift om feiing, kontroll av feiebehov, tilsyn med fyringsanlegg og brannforebyggende arbeid, samt om gebyr for feiing og tilsyn, Bergen kommune, Vestland
Dato: 23.11.2022 nr. 2083
Forskrift om endring i forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften)
Dato: 22.11.2022 nr. 2008
Forskrift om gravplassvedtekter, Askøy kommune, Vestland
Dato: 22.11.2022 nr. 2036
Forskrift om tilskudd til utviklings- og samhandlingsprosjekter i barnevernet
Dato: 22.11.2022 nr. 2034
Forskrift fastsatt av Skattedirektoratet om satser mv. til bruk for forskudd og skattefastsetting for 2023
Dato: 22.11.2022 nr. 2002
Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)
Dato: 21.11.2022 nr. 1996
Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til kvensk språk og kvensk og norskfinsk kultur
Dato: 21.11.2022 nr. 2064
Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14
Dato: 21.11.2022 nr. 2001
Forskrift om endring i forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv.
Dato: 18.11.2022 nr. 1981
Forskrift om endring i forskrift til stiftelsesloven mv.
Dato: 17.11.2022 nr. 1979
Forskrift om pengespill (pengespillforskriften)
Dato: 17.11.2022 nr. 1978
Forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner som arbeider med problematisk spilleadferd
Dato: 17.11.2022 nr. 1980
Forskrift om gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket, Lørenskog kommune, Viken
Dato: 16.11.2022 nr. 2039
Forskrift om endring i forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke (funksjoner mv. i vedleggene)
Dato: 16.11.2022 nr. 1974
Forskrift om endring i forskrift om krav til varmemålere
Dato: 16.11.2022 nr. 2033
Forskrift om endring i forskrift om klagenemnd for revisor- og regnskapsførselsaker
Dato: 16.11.2022 nr. 1992
Forskrift om olje- og/eller fettholdig avløpsvann, Lørenskog kommune, Viken
Dato: 16.11.2022 nr. 2092
Forskrift om endring i forskrift om krav til vannmålere
Dato: 16.11.2022 nr. 2041
Forskrift om endring i forskrift om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsforskriften)
Dato: 15.11.2022 nr. 1960
Forskrift om minsteareal for elg, Gratangen kommune, Troms og Finnmark
Dato: 08.11.2022 nr. 1971
Forskrift om vass- og avløpsgebyr, Ørsta kommune, Møre og Romsdal
Dato: 03.11.2022 nr. 1999
Forskrift om gebyr for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forureiningsregelverket, Vestnes kommune, Møre og Romsdal
Dato: 03.11.2022 nr. 1909
Forskrift om endring i forskrift om gebyrer for Norsk akkrediterings tjenester
Dato: 01.11.2022 nr. 1898
Forskrift om endring i forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv.
Dato: 31.10.2022 nr. 1915
Forskrift om endring i forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.
Dato: 31.10.2022 nr. 1914
Forskrift om endring i forskrift om utsendte arbeidstakere
Dato: 28.10.2022 nr. 1895
Forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 39
Dato: 27.10.2022 nr. 2029
Forskrift om tollavgift (tollavgiftsforskriften)
Dato: 27.10.2022 nr. 1938
Forskrift om inn- og utførsel av varer (vareførselsforskriften)
Dato: 27.10.2022 nr. 1901
Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Lørenskog kommune
Dato: 26.10.2022 nr. 2035
Forskrift om endring i forskrift om urimelig handelsspraksis

Dato: 25.10.2022 nr. 1800

Forskrift for saksbehandlingsgebyrer for byggesaksbehandling, oppmåling, eierseksjonering, separate avløpsrenseanlegg og private reguleringsplaner, Aurskog-Høland kommune, Viken

Dato: 24.10.2022 nr. 1937

Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg, Aurskog-Høland kommune, Viken

Dato: 24.10.2022 nr. 1950

Forskrift om fangstpremie på smårovvilt, Harstad kommune, Troms og Finnmark

Dato: 20.10.2022 nr. 1907

Forskrift om gravplassvedtekter, Bamble kommune, Vestfold og Telemark

Dato: 07.10.2022 nr. 1932

Forskrift om endring i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager

Dato: 05.10.2022 nr. 1716

Forskrift om endring i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Dato: 03.10.2022 nr. 1703

Forskrift om endring i forskrift om organisering, ledelse og medvirkning

Dato: 30.09.2022 nr. 1687

Forskrift om endring i forskrift om administrative ordninger på arbeidsmiljølovens område (forskrift om administrative ordninger)

Dato: 30.09.2022 nr. 1700

Forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy, sjøkart nr. 7 og 453, Arendal kommune, Agder

Dato: 29.09.2022 nr. 1746

Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll – forurensningsforskriften kapittel 12, 13, 15 og 15A, Gjøvik kommune, Innlandet

Dato: 29.09.2022 nr. 1883

Forskrift om gebyr for saksbehandling og tilsyn etter forurensningsforskriften kap. 2, Gjøvik kommune, Innlandet

Dato: 29.09.2022 nr. 1890

Overgangsregler til lov 18. desember 2020 nr. 146 om finansavtaler

Dato: 28.09.2022 nr. 1675

Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova, Malvik kommune, Trøndelag

Dato: 26.09.2022 nr. 1718

Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til inkludering av barn og unge

Dato: 26.09.2022 nr. 1657

Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll etter forurensningsregelverket, Malvik kommune, Trøndelag

Dato: 26.09.2022 nr. 1717

Forskrift om opphevelse av forskrift 23. januar 1981 nr. 8983 i medhold av Stortingsvedtak om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling (voldsoffererstatningsforskriften) og forskrift 11. september 2012 nr. 885 om muntlig konferanse i saker etter voldsoffererstatningsloven og om endring i forskrift 12. desember 2005, nr. 1442 om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri rettshjelp og i straffesaker (stykkprisforskriften)

Dato: 23.09.2022 nr. 1636

Forskrift om endring i forskrift om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder

Dato: 21.09.2022 nr. 1665

Forskrift om finansavtaler (finansavtaleforskriften)

Dato: 19.09.2022 nr. 1612

Forskrift om gravplassvedtekter, Os kommune, Innlandet

Dato: 12.09.2022 nr. 2006

Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Midtre Gauldal kommune, Trøndelag

Dato: 08.09.2022 nr. 1623

Forskrift om endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

Dato: 22.08.2022 nr. 1486

Forskrift om endring i forskrift om reaksjoner, sanksjoner med mer ved overtredelse av akvakulturloven

Dato: 22.08.2022 nr. 1485

Forskrift om krav til teknisk standard for akvakulturanlegg for fisk i sjø, innsjø og vassdrag (NYTEK23)

Dato: 22.08.2022 nr. 1484

Forskrift om endring i forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak, forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak og forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Dato: 17.08.2022 nr. 1453

Forskrift om endring i forskrift om bibliotekstatistikk

Dato: 10.08.2022 nr. 1421

Forskrift om gjennomføring av revidert tjenestepensjonsdirektiv (IORP II) for pensjonsforetak

Dato: 22.06.2022 nr. 1139

Forskrift om utleie av små elektriske kjøretøy på offentlig grunn, Lillestrøm kommune, Viken

Dato: 15.06.2022 nr. 1545

Forskrift om tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet

Dato: 13.06.2022 nr. 1005

Forskrift om endring i avfallsforskriften (utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall)

Dato: 07.06.2022 nr. 971

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Dato: 12.05.2022 nr. 865

Forskrift om tvungen tømning av tanksystem for oppsamling av avløpsvann, Bodø kommune, Nordland

Dato: 12.05.2022 nr. 844
 Forskrift om endring i forskrift om arbeidsmarkedstiltak

Dato: 10.05.2022 nr. 855
 Forskrift om prissammenlikning på drivstoff og elektrisitet på energistasjoner

Dato: 15.03.2022 nr. 422
 Forskrift om endring i forskrift til skatteforvaltningssloven

Dato: 08.03.2022 nr. 343
 Forskrift om endring i forskrift til skatteforvaltningssloven

Dato: 08.03.2022 nr. 342
 Forskrift om folkevalgtes godtgjøring og velferdsgoder, Engerdal kommune, Innlandet

Dato: 09.02.2022 nr. 1966
 Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Hammerfest kommune, Troms og Finnmark

Dato: 03.02.2022 nr. 1251
 Forskrift om gravplassvedtekter, Birkenes kommune, Agder

Dato: 02.02.2022 nr. 1390
 Forskrift om endring i forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler

Dato: 17.09.2021 nr. 2805

Forskrift om endring i forskrift om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy

Dato: 13.01.2021 nr. 83
 Forskrift om innkreving av kontrollavgift i fiskeflåten

Dato: 21.12.2020 nr. 3090
 Forskrift om endring i forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder

Dato: 16.10.2020 nr. 2068
 Delt ikraftsetting av lov 21. juni 2019 nr. 48 om endringer i straffeloven og straffeprosessloven mv. (skyldvevne, samfunnsvern og sakkyndighet). Overgangsbestemmelser

Dato: 21.09.2020 nr. 1788
 Forskrift om opphevelse av forskrift om tilskudd til utsiktsrydding i tilknytning til landbrukets kulturlandskap, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal

Dato: 14.02.2020 nr. 134
 Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen

Dato: 04.12.2019 nr. 1630
 Forskrift om endring i forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak, forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak

Dato: 20.12.2018 nr. 2208

SPØRSMÅL NR. 656

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 16. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren gjere greie for om det kan vere muligheit for fylkeskommunen og kommunane om å få med staten på eit spleiselag for å få rassikra eit av landets viktigaste reiselivsikon og nasjonal turistvegområde som Trollstigen faktisk er?

GRUNNGJEVING:

Trollstigen på FV 63 er eit av landets største reiselivsområder med ca. 1 million turistar på besøk kvart år.

Fv 63 i dette området er også nasjonal turistveg.

Det er i lengre tid vore utfordringar i området Trollstigen med ras og steinsprang. Fylket har fleire alternativ til

rassikring men manglar midlar til å kunne gjennomføre dette tiltaket innafor rassikringsmidlane fylket mottek.

Den opprinnelige rassikringsposten 31 på statsbudsjettet er no tatt vekk og rassikringsmidlane ligg inne i riksveginvesteringsposten. Denne posten er også i årets budsjett kutta ned, og det er stor bekymring for at dette vil kunne gå ut over rassikringsmidlane og muligheita for rassikring av viktige prosjekt rundt omkring i landet.

Svar:

På Trollstigen er vegeigar Møre og Romsdal fylkeskommune. Det er fylkeskommunen som har ansvaret for og er gitt finansiering til rassikring av vegen gjennom rammetil-

skotet. Statens vegvesen har ansvar for bygg og utsiktspunkt på Trollstigen som ein del av strekninga Nasjonale turistvegar. Statens vegvesen er i gang med å reparere og bygge opp igjen bygget etter snøskredet i vår. For nytt bygg vil det bli tiltak for å beskytte mot eventuelle framtidige skred. For Nasjonale turistvegar er det ikkje rom for

finansiering ut over aktuelle prosjekt knytt til Nasjonale turistvegar sine rasteplassar og utsiktspunkt.

Statens vegvesen opplyser at dei har god dialog med fylkeskommunen når det gjeld drift av rasteplass, Fv. 63 og opprydding etter snøskredet.

SPØRSMÅL NR. 657

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 21. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Ministeren har tidligere uttalt at tidligere høyskolen på Nesna vil få en rolle i å utvikle distriktsbasert høgere utdanning og forskning for hele landet, altså som et nasjonalt senter.

Hvordan ligger arbeidet med å få et nasjonalt senter for distriktsskolene på Nesna an?

og forskning. Nord universitet har startet et utviklingsprosjekt på Nesna, og departementet har dialog med universitetet om den videre utviklingen av virksomheten på Nesna.

BEGRUNNELSE:

Vi i SV er fornøyde med jobben regjeringen så langt har gjort for å få studiestedet Nesna på føttene igjen, det å legge ned en utdanning som har føret nordnorske kommuner med kvalifiserte lærere i en tid med lærermangel var feil medisin, men i Hurdalsplattformen står det noe mer. Det står at Nesna skal bli et nasjonalt senter for distriktsskoler. Det er mange utfordringer en fådelt skole har, kontra en byskole. Jeg vil for eksempel gå så langt som å si at dagens mastergradsstudenter, som bare kan undervise i to eller maks tre fag, er nesten ubrukelige på en fådelt skole. Det finnes også flere eksempler på at forskjellene er store.

Svar:

For å sikre et godt studietilbud over hele landet ba regjeringen Nord universitet om å etablere barnehage- og grunnskolelærerutdanning på Nesna fra 2022. Dette er viktig for Helgeland og Nord-Norge. Nord universitet fikk i 2022 økt bevilgningen med 60 mill. kroner for å dekke kostnadene ved å reetablere og bygge opp disse utdanningene. Det var 72 kvalifiserte førstevalgsøkere til Nesna i 2022, og 82 fikk tilbud om studieplass.

Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil legge til rette for at utdanningsinstitusjonen på Nesna kan bli et senter for desentralisert og distriktsrettet utdanning

SPØRSMÅL NR. 658**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 19. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

De såkalte kapittel 6A-skolene har i mange år hatt forutsigbarhet i tilskudd, men for 2023 har regjeringen valgt å kutte i støtten. I henhold til Privatskolelova § 5-2 skal styret vedta både skolepenger, regnskap og budsjett. Statstilskuddet tilsvarer 75 pst. av grunnlaget og loven gir styret anledning til å vedta skolepenger på inntil 25 pst. av tilskuddsgrunnlaget, jf. § 6A-6.

Settes nå loven til side slik at man kan budsjettere med 35 pst. skolepenger, eller hvordan skal budsjettene på disse skolene kunne gå i balanse?

BEGRUNNELSE:

Statsråd Brenna har uttalt at skolene kan ta inn regjeringens reduksjon i tilskudd ved å øke skolepengesatsen til 35 pst. Men loven sier jo at de kun kan ta 25 pst. Bibelskolenes erfaringer er at skolene blir fulgt tett opp av Statsforvalteren for å sikre at regelverket følges. Bibelskolene har en lang praksis med å ta opp studenter fortløpende fra rundt september måned året før skolestart. Skolepengene blir vedtatt tidlig på høsten da prisene for neste skoleår må settes før opptaket starter. Skolene har allerede mottatt hundrevis av søknader og mange studenter er tatt opp. For hver student kan økningen være omlag 14 000 kroner. Ved endring må de kanskje også gi beskjed til studenter som er tatt opp at det vil bli en kraftig økning i skolepengene.

Regjeringen har for øvrig begrunnet kuttet med at bibelskolene ikke driver yrkesrettet opplæring. Dette er en påstand som ikke er korrekt, i og med at bibelskolene driver yrkesrettet opplæring, i tråd med læreplaner godkjent av Utdanningsdirektoratet.

Svar:

Regjeringen vil satse på den offentlige fellesskolen. Det betyr også at ressursene må rettes mot den offentlige skolen. I Prop. 1 S (2022-2023) for Kunnskapsdepartementet foreslår derfor regjeringen å redusere tilskuddssatsen for 6A-skolene fra 75 pst. til 65 pst. av tilskuddsgrunnlaget fra og med høsten 2023. Skolepengene kan tilsvarende økes fra 25 pst. til 35 pst. av tilskuddsgrunnlaget. Tilskuddsanden er regulert i privatskoleloven § 6A-6 og det er derfor nødvendig med lovendring. Dette ble varslet i regjeringens budsjettforslag.

Skolene som er godkjent etter privatskoleloven kapittel 6 A Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring i privatskoleloven er vesentlig ulike fra andre skoler godkjent etter loven. Skolene skal ha godkjente læreplaner på nivå over grunnskolen. Opplæringen gir verken studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Det er heller ikke krav om at opplæringen skal være jevngrad med offentlig videregående opplæring.

Jeg har sendt på høring forslag om endringer i privatskoleloven. Forslagene går ut på å oppheve bestemmelsene i loven § 6A-6 om at skolene får dekket 75 pst. av tilskuddsgrunnlaget ved statstilskudd, og at de kan ta inntil 25 pst. av dette grunnlaget i skolepenger. Jeg foreslår i høringsnotatet at størrelsen på statstilskuddet og skolepengene fra skoleåret 2023/24 skal fastsettes i forskrift. Jeg foreslår også å konkretisere det i forskriften at skoler godkjent etter privatskoleloven kapittel 6A fra skoleåret 2023/24 får dekket 65 pst. av de driftsutgiftene som kommer inn under tilskuddsgrunnlaget ved statstilskudd, og at skolene kan ta inntil 35 pst. av dette grunnlaget i skolepenger.

Jeg tar sikte på å fremme en lovproposisjon om endringer i privatskoleloven for Stortinget våren 2023.

SPØRSMÅL NR. 659

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 13. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan finansministeren legge frem oppdaterte versjoner av tabell 1.1, 1.3, 1.4, 1.10 og 1.11 fra Prop. 1 LS (2022-2023) etter budsjettforliket?

BEGRUNNELSE:

Skatter og avgifter ble endret i budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV. Finansdepartementets tabeller oppsummerer endringer i skattesystemet på et god måte. Det vil være av stor nytte for offentligheten at departementet gir en oppdatert oversikt.

Svar:

Oppdaterte versjoner av tabell 1.1 (provenyvirkninger), 1.10 (skattesatser) og 1.11 (avgiftssatser) etter budsjettforliket er publisert på regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/no/statsbudsjett/2023/statsbudsjettet-2023-skatter-og-avgifter/id2929574/>

Oppdaterte versjoner av tabell 1.3 og tabell 1.4 i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 er gjengitt under. Skatte- og avgiftsforslagene er fortsatt til behandling i Stortinget.

Anslåtte bokførte provenyvirkninger som følge av budsjettforliket om skatte- og avgiftsopplegget for 2023 fordelt på kapittel og post. Regnet i forhold til referansesystemet for 2023. Mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Endring
5501		Skatter på formue og inntekt ¹	
	70	Trinnskatt mv.	4 574
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	-2 796
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	11 200
	75	Formuesskatt	2 468
	76	Kildeskatt på utbytte	0
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	0
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger	0
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	0
5502		Finansskatt	
	70	Skatt på lønn	0
	71	Skatt på overskudd	0
5506	70	Avgift av arv og gaver	-
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum ²	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	0
	72	Særskatt på oljeinntekter	0
	74	Arealavgift mv	0
5508	70	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen ³	0
5509	70	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen	0
5511		Tollinntekter	

	70	Toll	0
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	0
5521	70	Merverdiavgift	1 650
5526	70	Avgift på alkohol	0
5531	70	Avgift på tobakksvarer mv.	450
5536		Avgift på motorvogner mv.	
	71	Engangsavgift	2 418
	72	Trafikkforsikringsavgift	0
	73	Vektårsavgift	0
	75	Omregistreringsavgift	250
5538		Veibruksavgift på drivstoff	
	70	Veibruksavgift på bensin	-240
	71	Veibruksavgift på autodiesel	-1 490
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	0
5540	70	Avgift på kraftproduksjon	22 700
5541	70	Avgift på elektrisk kraft	110
5542		Avgift på mineralolje mv.	
	70	Grunnavgift på mineralolje og biodiesel mv.	-1 810
	71	Avgift på smøreolje mv.	0
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.	
	70	CO ₂ -avgift	1 944
	71	Svovelaavgift	0
5546	70	Avgift på forbrenning av avfall	180
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier	
	70	Trikloretan (TRI)	0
	71	Tetrakloretan (PER)	0
5548	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	70
	71	Avgift på SF ₆	45
5549	70	Avgift på utslipp av NO _x	0
5550	70	Miljøavgift plantevernmiddel	0
5551		Avgift knyttet til mineralvirksomhet	
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	0
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	0
5552	70	Avgift på produksjon av fisk	150
5553	70	Avgift på villlevende marine ressurser	0
5554	70	Avgift på landbasert vindkraft	153
5557	70	Avgift på sukker mv.	0

5559		Avgift på drikkevareemballasje	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	0
	71	Miljøavgift på kartong	0
	72	Miljøavgift på plast	0
	73	Miljøavgift på metall	0
	74	Miljøavgift på glass	0
5561	70	Flypassasjeravgift	130
5565	70	Dokumentavgift	0
		Sektoravgifter og overprisede gebyrer ²	-48
5583	70	Avgift på frekvenser mv.	0
5700		Folketrygdens inntekter	
	71	Trygdeavgift	-1 454
	72	Arbeidsgiveravgift	9 016

¹ Virkninger gjelder for staten og kommunesektoren. Det vises til punkt 3.8 i Prop. 1 LS (2022–2023) for omtale av de kommunale skatteørene.

² Å redusere friinntekten til 12,4 pst. anslås å øke provenyet med 2 mrd. kroner påløpt og 1 mrd. kroner bokført i 2023. Over tid, summert over årene de midlertidige reglene vil gjelde, anslås provenyet å øke med 11 mrd. kroner, målt som nåverdi i 2023-kroner. Det økte provenyet vil overføres Statens pensjonsfond utland og dermed ikke øke handlingsrommet i 2023-budsjettet.

³ Hvilke sektoravgifter og overprisede gebyrer som endres, fremgår av tabell 1.1 og kapittel 10 i Prop. 1 LS (2022–2023).

Kilde: Finansdepartementet.

Anslåtte fordelingsvirkninger av endringer i personbeskatningen for alle personer 17 år og eldre etter budsjettforliket. Negative tall er skattelettelser. Sammenlignet med referansesystemet for 2023

Bruttoinntekt ¹ inkl. skattefrie ytelser	Antall	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i referansealternativet. Prosent	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner	Endring i pst. av bruttoinntekten. Prosent	Herav inntekts-skatt. Kroner	Herav formues-skatt. Kroner
0–100 000 kr	372 700	1 400	4,1	100	0,3	0	100
100 000–200 000 kr	242 300	9 400	6,1	-1 000	-0,6	-1 100	100
200 000–250 000 kr	190 100	15 200	6,7	-1 500	-0,7	-1 700	100
250 000–300 000 kr	270 500	26 100	9,5	-1 200	-0,4	-1 300	100
300 000–350 000 kr	301 100	43 900	13,5	-1 100	-0,3	-1 300	200
350 000–400 000 kr	316 900	60 100	16,0	-1 100	-0,3	-1 300	200
400 000–450 000 kr	299 600	76 900	18,1	-1 200	-0,3	-1 400	300
450 000–500 000 kr	305 400	93 900	19,8	-1 400	-0,3	-1 700	300
500 000–550 000 kr	300 300	109 900	20,9	-1 600	-0,3	-1 900	300
550 000–600 000 kr	282 600	125 700	21,9	-1 700	-0,3	-2 100	300
600 000–700 000 kr	497 100	148 200	22,9	-1 400	-0,2	-1 700	300
700 000–800 000 kr	349 200	183 400	24,6	400	0,1	0	500
800 000–1 000 000 kr	381 000	240 300	27,1	1 200	0,1	400	800
1 000 000–2 000 000 kr	385 400	413 100	32,0	5 500	0,4	3 600	1 900
2 000 000–3 000 000 kr	38 800	877 700	37,2	20 600	0,9	14 100	6 500
3 000 000 kr og over	23 900	2 515 000	41,6	102 600	1,7	70 800	31 800
I alt	4 556 900	142 200	24,6	500	0,1	-200	600

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns-, trygde-, pensjons-, nærings- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 660**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvor mye er skatter og avgifter økt i Saldert budsjett 2023 sammenlignet med Solberg-regjeringens siste budsjettforslag?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om tall i 2023-priser.

Svar:

I Solberg-regjeringens forslag til 2022-budsjett ble det foreslått skatte- og avgiftslettelser på om lag 0,5 mrd. 2023-kroner. Etter budsjettavtalen om 2023-budsjettet er samlede skatte- og avgiftsøkninger under Støre-regjeringen om lag 54 mrd. 2023-kroner, en økning sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag til 2022-budsjett på om lag 54,5 mrd. kroner. Dette inkluderer de situasjonstilpassede endringene i form av et høyprisbidrag på vannkraft (15,2 mrd. kroner) og økt arbeidsgiveravgift på lønn over 750 000 kroner (7,7 mrd. kroner) uten de situasjonstilpassede endringene er økningen på 31,6 mrd. kroner.

Som en sammenligning kan Høyres alternative budsjett anslås å gi en samlet skatteskjerpelse på 30,6 mrd. kroner i helårsvirkning sammenlignet med fremførte 2022-regler (2023-referansen), inkludert høyprisbidraget. Det er da tatt utgangspunkt i virkningen av regjeringens forslag i i Prop. 1 LS og Tillegg 2 (44 mrd. kroner) og trukket fra virkningen av Høyres alternative budsjett. Enkelte av inndekningsforslagene i Høyres budsjett er det også usikkert om kan regnes som reelle inndekninger i 2023, særlig gjelder dette forslaget om CO₂-avgift på landbruk (460 mill. kroner), som må utredes nærmere før det kan bidra med proveny.

Høyprisbidraget er begrunnet med de ekstraordinære høye inntektene i kraftproduksjonen, og er ikke et varig element i skattesystemet, slik som grunnrenteskatten. Det ble ikke omtalt en sluttdato i Prop. 1 LS (2022-2023). I Prop. 1 S Tillegg 2 (2022-2023) informerte imidlertid departementet om at det legges til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Satsene i arbeidsgiveravgiften vurderes, i likhet med alle andre skatte- og avgiftssatser, i det samlede skatteopplegget i de årlige budsjettene. Det vil blir gjort en konkret vurdering av om avgiften skal videreføres, i arbeidet med budsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 661**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 16. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

VG rapporterte 7.12 på hårreisende skadeskyting av villrein i vinterjakten. Vinterjakt er som kjent kontroversielt med tanke på dyrevelferd, det er også usikkert på om det er et effektivt tiltak for å verne bestanden mot skrantesyke. Når jakten da blir gjennomført på en slik måte er det vanskelig å begripe hvorfor jakten skal gjennomføres.

Vil statsråden innføre stans i vinterjakten, og hva gjør statsråden for å håndtere situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Det er funnet sykdom på to individer av 7 000 prøver. Det er stor usikkerhet knyttet til hvor sykdommen kommer fra. Anbefalingen for vinterjakten er å kun ta ut bukker over 2,5 år for å begrense smitten. Det er likevel vanskelig å se hvordan motorisert jakt med helikopter ikke stresser resten av bestanden. Dette har ført til at en rekke grunneiere motsetter seg det beinharde avskytningsregimet. Vinterjakt er svært belastende for villreinen, og må kun

benyttes når det er absolutt nødvendig for å stoppe smittespredning. Det er usikkert om dette er tilfellet her.

Svar:

Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet fikk tidligere i høst en felles rapport fra Mattilsynet og Miljødirektoratet om den videre forvaltningen av villreinstammen på Hardangervidda. I deres felles anbefaling lå det inne et forslag om uttak av reinsdyrbukk på Hardangervidda til vinteren 2023 i regi av Statens naturoppsyn.

Regjeringen har vurdert de faglige rådene og har som kjent konkludert med at det ikke skal åpnes for vinteruttak denne vinteren. Vi har i vår vurdering vektlagt både lokale innspill om å unngå slik felling, dyrevelferd og usikkerhet knyttet til nytten av et statlig uttak.

Regjeringens målsetning er å begrense, og om mulig utrydde skrantesjuka. Vi har kommet til at uttak gjennom intensiv ordinær jakt er det virkemidlet som best ivaretar

denne målsetningen, samt en godt forankret langsiktig forvaltning av villreinstammen på Hardangervidda.

Når det gjelder VG sin dokumentasjon fra fellingsoperasjonen som Statens naturoppsyn utførte i Nordfjella høsten 2017 og vinteren 2018, er jeg enig i at det er sterke bilder. Det er imidlertid viktig for meg å understreke at oppdraget, som ble gitt av Solberg-regjeringen, var å hindre at den mest alvorlige viltsykdommen i moderne historie fikk fotfeste i Norge gjennom å ta ut all villrein fra det aktuelle området så raskt som overhodet mulig.

Sammen med Mattilsynet besluttet Miljødirektoratet at det å bruke helikopter i enkelte situasjoner var mindre belastende for dyrene enn andre fellingsmetoder når så mange dyr måtte avlives på kort tid. De aller fleste dyrene ble felt fra bakken uten bruk av helikopter.

Jeg er kjent med at det foreligger en anmeldelse av fellingsarbeidet i Nordfjella. Derfor vil det ikke være riktig av meg å kommentere dette ytterligere på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 662

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

432 enslige barn og unge som har søkt asyl i Norge har forsvunnet siden 2015, og er fortsatt savnet. Noen av barna var under ti år og det yngste var 5 år da det forsvant, ifølge NRK. Politiet har i liten grad lett aktivt etter disse barna, flere av barna finnes ikke i politiets systemer og savnet meldinger blir i flere tilfelle liggende lenge hos politiet før det blir opprettet sak.

Vil statsråden iverksette en granskning av disse sakene og hva vil hun gjøre for å sikre bedre oppfølging av disse barna?

BEGRUNNELSE:

NRK har gjennom flere saker satt søkelyset på oppfølgingen av barn som forsvinner fra asylmottak, og den manglende oppfølgingen av dem. Tross at Stortinget i 2015 bestemte at enslige mindreårige asylsøkere som blir borte fra mottak skal letes etter, gjøres dette i liten grad. Norge har også tre ganger fått kritikk av FNs barnekomite if-

ølge Norges Institusjon for Menneskerettigheter NIM, på grunn av disse forholdene.

Det er også rapporter om at noen av disse barna havner i kriminalitet og salg av narkotika, og andre blir ofre for vold og overgrep. Kontrasten er stor til tilfeller der norske barn forsvinner. Da settes himmel og jord i bevegelse for å finne dem igjen.

Svar:

Politidirektoratet har allerede igangsatt et arbeid med å se nærmere på rutiner og praksis i distriktene. Sammen med riksadvokaten har Politidirektoratet også igangsatt et arbeid med oppdatering og videreutvikling av gjeldende retningslinjer.

Jeg viser for øvrig til svarene på skriftlig spørsmål nr. 628, 634, og 642 fra representantene Tobias Drevland Lund, Lan Marie Nguyen Berg og Lars Haltbrekken.

SPØRSMÅL NR. 663**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 14. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at Nye Veier AS får beholde ubrukte midler fra 2022 til fellesprosjektet FRE16 i 2023?

BEGRUNNELSE:

For at Nye Veier AS skal kunne fortsette planlegging og forberedende arbeider, inkludert innløsning av eiendommer, knyttet til fellesprosjektet FRE16 i 2023 vil det være

av avgjørende betydning at selskapet får beholde og kan disponere ubrukte midler fra 2022.

Svar:

Jeg kan bekrefte at Nye veier beholder ubrukte midler de har fått utbetalt i 2022, og at selskapet disponerer disse i tråd med prinsippene for fastsettelse av vederlag og utbetaling beskrevet i Rammeavtalen, inngått mellom staten og selskapet i 2021.

SPØRSMÅL NR. 664**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 13. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at det ikke er aktuelt å auke satsane frå 4 til 7 promille på den kommunale eigedomsskatten?

GRUNNGJEVING:

Inntektssystemutvalget som har komt med framlegg til nytt inntektssystem har også omtalt den kommunale eigedomsskatten i sin rapport. Utvalet skriver: Kommunenes muligheter til å øke sin finansiering gjennom eiendomsskatten har de senere årene blitt begrenset gjennom endringer i eiendomsskatteloven, hvor den maksimale skattesatsen for bolig og fritidsbolig har blitt redusert. Og videre: Etter utvalgets vurdering bør den kommunale handlefriheten til å sette skattesats for bolig og fritidsbolig føres tilbake til samme nivå som i 2019, hvor satsene fulgte de generelle reglene i eiendomsskatteloven på mellom 2 og 7 promille, og uten en nasjonalt bestemt reduksjonsfaktor på eiendomsverdien. Det ser ut som utvalet legg vekk på kommunane og gløymer vanlege folk som kan med eit slikt framlegg risikere ei nær dobling av ein allereie høg eigedomsskatt. Å få dette på toppen

av høge straumpriser, matvarepriser, rentenivå som stig, drivstoffpriser, kommunale avgifter som stig for å nemne noko vil vera hardt for hushaldningsøkonimien.

Svar:

Jeg viser til regjeringsplattformen (Hurdalsplattformen) 2021-2025 av 14. oktober 2021 side 9, hvor det heter at regjeringen vil;

«Videreføre maksimumssatsen for bolig, fritidseiendom og næringseiendom i eiendomsskatten på dagens nivå. Metoden for verdsetting av dyre eiendommer gjennom SSBs sjablongmodell må oppdateres for å reflektere eiendommens reelle verdi. Øvrige eventuelle endringer i eiendomsskatten må utredes i samarbeid med kommunene.»

Regjeringen vil komme tilbake til oppfølging av Inntektssystemutvalget og Skatteutvalgets anbefalinger senere.

SPØRSMÅL NR. 665**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil regjeringen sette en stopper for forsøk fra norske myndigheter på å tvangssende asylsøkere i Norge ut av landet til land hvor de risikerer å ikke få sine asylsøknader rettfærdig behandlet og hvor de videre risikerer å bli deportert til Russland der de står i fare for å tvangsmobiliseres til krigen mot Ukraina?

BEGRUNNELSE:

En ung russisk statsborger med opphav i Tsjetsjenia risikerer nå å bli sendt ut av Norge og til Kroatia da politiet ønsker å tvangssende personen til Kroatia. Den 26 år gamle mannen ble forsøkt tvangsmobilisert av russiske myndigheter til krigen i Ukraina og søkte derfor asyl i Kroatia, før personen dro videre til Norge for å søke asyl. Kroatia har ved flere anledninger blitt kritisert for å ikke behandle asylsøknader på en grundig måte og for å deportere flyktninger og asylsøkere ulovlig. Den Norske Helsingforskomite har dokumentert instanser hvor domstoler i Sveits, Italia og Nederland har nektet å sende asylsøkere til Kroatia på grunn av manglende rettssikkerhet. Slike momenter er noe norske myndigheter må ta inn i sin vurdering for eventuell behandling av asylsøknader selv om en person har søkt et annet sted tidligere.

Det er urimelig at asylsøkere ikke skal få mulighet til å søke asyl i andre land om det første landet de søkte asyl i ikke respekterer grunnleggende rettssikkerhet for asylsøkere og menneskerettigheter. Om andre land har en urimelig lav terskel for å sende asylsøkere tilbake til land hvor de risikerer død og fengsling, har land som Norge et ansvar for å behandle asylsøknader på en rimelig måte. Tsjetsjenere og andre minoriteter i Russland er særlig utsatt for tvangsmobilisering til krigen i Ukraina, og utviklingen vi ser med mobilisering av minoriteter i Russland har av flere forskere blitt karakterisert som etnisk rensing. Det er viktig at norske myndigheter er innforstått med dette i enhver sak hvor russiske minoriteter har flyktet fra Russland i kjølvannet av Russlands invasjon av Ukraina.

Svar:

Først vil jeg presisere at jeg ikke har kjennskap til den konkrete saken det vises til i begrunnelsen for spørsmålet. Jeg har heller ikke myndighet til å gripe inn i enkeltsaker etter utlendingsloven, med mindre saken gjelder grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske

hensyn. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør enkeltsaker etter utlendingsloven.

Det følger av utlendingsloven at utlendingsmyndighetene kan nekte å realitetsbehandle en søknad om beskyttelse (asyl) dersom søkeren kan kreves mottatt av et annet land som deltar i Dublin-samarbeidet. Dette er et samarbeid mellom EU-landene, Island, Sveits, Liechtenstein og Norge. Etter Dublin III-forordningen (som gjelder som norsk lov) skal en asylsøknad som hovedregel behandles av det første medlemslandet asylsøkeren kommer til. Hvis han eller hun søker om beskyttelse i et annet Dublin-land, skal asylsøkeren sendes tilbake til det landet som allerede har behandlet søknaden, eller som skal ha ansvar for å behandle søknaden.

Dette gjelder ikke dersom utlendingen anses å ha et absolutt vern mot utsendelse (non-refoulement). Vernet mot retur gjelder dersom han eller hun risikerer forfølgelse, dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff i det landet vedkommende sendes til. Returvernet gjelder også hvis utsendelse skjer til et område eller land hvor utlendingen ikke vil være trygg mot å bli sendt videre til et slikt område.

De konkrete vurderingene av om utlendingen er vernet mot retur slik at utsendelse ikke kan skje, er det UDI og UNE som gjør. Dersom det foreligger nye opplysninger eller forhold som utlendingen mener ikke er vurdert tidligere, er det adgang til å be om omgjøring av den siste avgjørelsen i saken.

SPØRSMÅL NR. 666**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 16. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvor mange inkassokrav har blitt sendt til pasienter på vegne av helseforetakene det siste året og hvor mye inntjening har dette generert for de aktuelle inkassoselskapene?

Svar:

De regionale helseforetakene har innhentet opplysninger fra sin felles avtalepart for innfordring av utestående krav. Mottatt informasjon over antall saker sendt til pasienter presenteres i det følgende både for den siste 12-månedersperioden og for inneværende år.

Siste 12 måneder (1. des 21 - 30. nov 22):

Omsetning (sum inkassosalær): 24 464 585 kr
Antall inkassosaker: 213 130

Hittil i år (1. jan 22 – 12. des 22):

Omsetning (sum inkassosalær): 23 280 564 kr
Antall inkassosaker: 199 709

Inkassoselskapet er underlagt «Lov om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav» (inkassoloven) og deres inntjening består i sin helhet av forskriftsfestede inkassosalærer. Rameavtalen med inkassoselskapet hjemler ingen andre inntekter enn inkassosalær og de mottar derfor ingen provisjoner osv.

SPØRSMÅL NR. 667**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 16. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Kvifor har ikkje departement og underliggende statsorgan levert rapportane, kan Språkrådet få en oversikt over fordelinga av skriftspråk som vert nytta i offentleg kommunikasjon, og kva vil statsråden gjera for at departementa og underliggende statsorgan skal klara å følgja språklova?

GRUNNGJEVING:

Frå 1. januar i år blei den nye språklova gjeldande.

Språkrådet fører tilsyn med korleis staten følgjer opp sin eigen språkpolitikk i praksis. Bokmål og nynorsk er likestilte skriftspråk, og offentlege organ har eit særleg ansvar for å bruka og styrkja nynorsk som det minst brukte skriftspråket. Det er viktig for legitimiteten til regelverket at offentlege organ bruker begge skriftspråka på ein måte som synleggjer dei for befolkninga.

Finansdepartementet og Utanriksdepartementet og 33 underliggjande statsorgan har ikkje levert dei rapportane Språkrådet har bede om. Språkrådet meiner dette

vitnar om at delar av statsapparatet manglar vilje til å oppfylle krava i regelverket.

Her er rapporten det vert vist til: <https://www.sprakradet.no/Vi-og-vart/hva-skjer/Aktuelt/2022/hvor-spraklovelydig-er-staten-selv/>

Svar:

La meg først streke under at alle statsorgan har eit sjølvstendig ansvar for å følgje språklova.

Språkrådet fører tilsyn med korleis statsorgana etterlever nærare bestemte føresegner i lova, mellom anna § 13 om veksling mellom bokmål og nynorsk i allment tilgjengelege dokument. Språkrådet har effektivisert tilsynsarbeidet, og mykje av datatilfanget blir hausta inn automatisk. Dette gir enklare rapportering og meir nøyaktige data. I tillegg skal verksemdene sjølv sende inn rapportering om bokmål og nynorsk i sosiale medium, digitale sjølvbeteningsløysingar og i skjema.

Etter språklova § 20 har statsorgana ei plikt til å gi Språkrådet dei rapportane og opplysningane som Språkrådet ber om som ledd i tilsynet. Likevel viser rapporten for 2021 at ikkje alle departement og verksemdar gjer dette. Manglande rapportering og resultat blir følgt aktivt opp av Språkrådet mot aktuelle verksemdar i tilsynsdialogen.

Det er behov for både informasjon, rettleiing og tilsyn for å bidra til betre etterleving av språklova. For å støtte opp under det arbeidet Språkrådet gjer, må departementsfellesskapen følgje opp.

I min eigen sektor følgjer eg opp i styringsdialogen med dei underliggende verksemdene. I tildelingsbrev for 2023 vil eg også minne om krava i språklova.

Kultur- og likestillingsdepartementet har eit overordna språkpolitisk ansvar i regjeringa. Dette betyr mellom anna at departementet er pådrivar for at andre departement følgjer opp språkpolitikken og språklova i si verksemd og sine sektorar. Eg vil følgje opp den manglande etterlevinga av krava til språkveksling og manglande rapportering til Språkrådet med eit eige brev til departementa.

SPØRSMÅL NR. 668

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 14. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringa som største eigar av TCM sikre ein ny periode etter 2023, med rammevilkår som skapar tryggleik for arbeidsplassar og føreseielege rammer for drifta og når tid starter eventuelt prosessen med kva som vil skje etter 2023 opp?

BEGRUNNELSE:

Teknologisenteret Mongstad (TCM) har sidan starten i 2012 testa og verifisert teknologiar for CO₂-fangst og lagring. Senteret er ein svært viktig arena for kvalitetssikring av reinseteknologi og er derfor ein svært viktig del av løysinga på klimakrisa. Gjennom å byggje bru mellom teknologitvillarar, vitenskap og industriell anvending av teknologiar for CO₂-fangst, har senteret blitt eitt av dei mest komplekse industriarlegga vi har i Norge.

TCM bidrar også inn i eit viktig arbeid med «Green-spot Mongstad» som er eit samarbeid om grøn omstilling i eit breitt partnarskap mellom fleire aktører som bl.a. kommunar, Nordhordland Næringslag og Industriutvikling Vest for å nevne nokre.

TCM har driftsmidler ut 2023. Då er perioden ein er inne i over. Slik undertegnede har forstått det, så er det ennå uvisst kva som skjer med senteret etter 2023, og om drifta vert forlenga og for kor lang periode det blir. Undertegnede viser til at TCM innehar unik kompetanse og er viktig i klimakampen. For regionen og Alver kommune er dette verdfulle kompetansesarbeidsplassar også med tanke på «Green-spot Mongstad». TCM treng føreseielege

rammer og driftsmidler over tid for å oppretthalde aktivitet og behalde forskarkompetanse og kompetanse for øvrig. Ein ny driftsperiode etter 2023 bør minimum ha ein periode på 5 til 6 år for å skape tryggleik og føreseielegheit for å inngå bla nye kontrakter.

Svar:

Teknologisenteret på Mongstad, TCM, har vært viktig for testing og utvikling av aminteknologien som vil benyttes for fangst av CO₂, og har vært en viktig byggestein for Langskip. Staten har siden 2007 støttet TCM med om lag 7 mrd. kroner til investeringer og drift. Prosessen knyttet til videre drift av TCM etter 2023 har startet opp. Gassnova SF, som forvalter departementets eierskap i TCM, har kartlagt ulike alternativer. Både Gassnova og departementet har gjennomført samtaler med de industrielle eierne om TCMs fremtid.

Jeg vil komme tilbake med vurderingen av forslag om fremtidig virksomhet og statens rolle i TCM i statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 669**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 14. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om videre framdrift for nytt knutepunkt på Grønli og dobbeltspor Haug – Seut – Rolvsøy og i forhold til dette om båndlegging av arealer?

BEGRUNNELSE:

I forkant av valget i 2021 uttalte daværende ordfører i Fredrikstad seg om at null satsing på jernbane til og gjennom byen er lammende for byen. Vesentlige områder er båndlagte i forhold til planene om nytt kollektivknutepunkt/jernbanestasjon på Grønli og dobbeltspor Haug – Seut – Rolvsøy. Innbyggere og grunneiere i Fredrikstad henvender seg stadig til lokalpolitikere om hvor lenge områdene kan være båndlagt, og det stilles etter hvert tvil om hvorvidt InterCity-prosjektene, som har vært planlagt de siste tyve til tretti årene, blir gjennomført.

Svar:

Jeg er godt kjent med utfordringene båndlegging av arealer i byer og by-områder kan føre med seg, og har stor forståelse for den utålmodigheten og frustrasjonen kommunene kjenner når realiseringen av planlagt infrastruktur lar vente på seg. Å planlegge og bygge jernbanespor og -stasjoner er et langsiktig arbeid, som medfører at store arealer båndlegges over lang tid og hemmer utvikling av byen. Særlig har nok dette vært en utfordring for InterCity-byene som har måttet ta hensyn til ambisiøse planer om nye stasjoner og dobbeltspor basert på KVUen som ble lagt frem for nærmere 10 år siden, uten at de har fått de avklaringene de har hatt behov for.

For Østfold har krevende grunnforhold og store økninger i kostnadsestimater medført en ekstra belastning i form av usikkerhet knyttet til at tilbudsutviklingen på indre InterCity til Fredrikstad ikke ble prioritert med oppstart i første perioden i Nasjonal transportplan 2022-2033.

De usikre tidene vi lever i med trangere økonomiske rammer, krig og energikrise i Europa, medfører at vi fremover må gjøre krevende prioriteringer mellom infrastrukturprosjektene innen samferdsel. For å møte transport- og mobilitetsbehovet må vi utvikle løsninger som har et kostnadsnivå som lar seg prioritere innenfor realistiske rammer. I forbindelse med NTP 2025-2036, har regjeringen derfor gitt Jernbanedirektoratet i oppdrag å vurdere videreutviklingen av togtilbudet på IC-streknin-

gene gjennom tilbudsbaserte effektpakker (Supplerende tildelingsbrev nr. 4, 2022).

Effektpakkene skal ta utgangspunkt i et tilbud som svarer godt på de reisendes behov, samtidig som en enklere og mer optimalisert infrastruktur reduserer utbyggingskostnadene. Det er også et mål at den oppdaterte strategien for tilbudsutvikling skal gjøre det mulig å frigjøre eller redusere båndlegging av areal så raskt som mulig, blant annet gjennom å vurdere et konsept med ny stasjon i Fredrikstad. For å gi kommunene avklaringer på strekningen mellom Fredrikstad og Sarpsborg, er Jernbanedirektoratet bedt om å påse at Bane NOR ferdigstiller det pågående planarbeidet på strekningen Haug–Seut–Klavestad.

Vurderingene og de videreutviklede løsningene fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR, vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget for prioriteringene som skal gjøres i neste NTP.

SPØRSMÅL NR. 670**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 14. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden bidra til at videreføring av prosjekter som allerede pågår vurderes fortløpende, slik at nødvendige avklaringer ikke uteblir unødvendig lenge; og når kan søkerne forvente svar?

BEGRUNNELSE:

De sosiale entreprenørene gjør et verdifullt arbeid. Flere av disse aktørene melder imidlertid om usikkerhet, da de opplever lang ventetid for å få saksbehandlet og avklart sine søknader. Det gjelder blant annet No Limitation, som opplyser om at de risikerer å måtte nedlegge all drift.

I 2022 har No Limitation As hjulpet over 80 mennesker. Nå risikerer man at ingen av disse får noe form for oppfølging i 2023. Flere av deltakerne står i kritiske overganger og vil ha det krevende med å takle en slik situasjon. No Limitation er naturlig nok bekymret over hva denne situasjonen kan medføre for deltakerne.

For å utdype henger noe av usikkerheten sammen med at midlene på Aktivitetstilbud-ordningen nå er søkbare. Jeg har fått opplyst at videreføring vil behandles samtidig som de resterende nye søknadene på ordningen. Det betyr at videreføring av prosjekter, som både har hatt en øremerking over 0765, post 72 tidligere, samt andre prosjekter / tiltak som søkes videreført på ordningen, vil behandles samtidig som nye tiltak / prosjekter.

Jeg har forståelse for at det er ønskelig å samlet kunne vurdere hvilke tiltak som er best egnet for å hjelpe folk ut i arbeid og aktivitet. Samtidig finnes det gode tiltak som allerede eksisterer, hvor man av hensyn til deltakerne burde kunne gi visse trygge rammer og forutsigbarhet.

En mulig løsning kunne være at videreføring av prosjekter som allerede pågår vurderes fortløpende, slik at nødvendige avklaringer ikke uteblir unødvendig lenge.

Svar:

Regjeringen har foreslått å fjerne øremerking av særskilte tilskuddsmottagere i statsbudsjettet for 2023. Bakgrunnen for dette er blant annet å sikre en rettfærdig fordeling av tilskuddsmidler basert på kriteriene for de respektive tilskuddordningene. Videre sikrer det at samfunnets ressurser benyttes på en mest mulig hensiktsmessig måte og i tråd med Stortingets tidligere budsjettvedtak.

Jeg har forståelse for at aktører som tidligere har mottatt øremerkede tilskudd nå er bekymret over å måtte

konkurrere om tilskuddsmidler. Det er svært mange søkere som har gode tiltak og formål de ønsker å søke midler til. For en mest mulig rettfærdig tilskuddsforvaltning bør alle stille likt og vurderes ut fra de samme kriteriene, selv om man tidligere har stått utenfor konkurransen. Jeg viser for øvrig til Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023, og de føringer som ligger i det endelige budsjettvedtaket.

Jeg har tillit til at Helsedirektoratet som tilskuddsforvalter vil håndtere dette på en god måte og at de vil fatte vedtak vedrørende tilskudd for 2023 så raskt som overhodet mulig.

SPØRSMÅL NR. 671**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan sikres barnas beste, retten til familieliv i Grun-
nloven og barnas menneskerettigheter når småbarns-
foreldre utvises og skilles fra sine mindreårige barn?

BEGRUNNELSE:

Det er stadig oftere vi leser og får henvendelser om menne-
sker som skal utvises fra landet. Begrunnelsene er ulike, og
ikke sjelden tynne på hvorfor. Større eller mindre brudd
på utlendingslovgivningen medfører en urimelig reaksjon
som rammer barna. Å skille barn fra sine foreldre er noe
av mest inngripende staten kan utsette sine borgere for,
og gir store konsekvenser for barns utvikling og psykiske
helse. Det er mulig å benytte reaksjonsmåter som ikke
straffer uskyldige barn, og SV har også fremmet forslag om
dette tidligere. I Hurdalsplattformen sier at regjeringen at
den vil " Sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn
i behandlingen av asylsaker som berører barn." Det er der-
for behov for å klargjør om det jobbes for en mer human
og solidarisk praksis her, som ikke bryter med mennesk-
erettighetene.

Svar:

Utlendingsloven § 70 stiller krav om at et vedtak om
utvisning må være forholdsmessig overfor utlending-
en selv og utlendingens nærmeste familiemedlemmer.
I lovbestemmelsen understrekes det uttrykkelig at «[i]
saker som berører barn, skal barnets beste være et grun-
nleggende hensyn». Dette samsvarer med det prinsippet
som er lagt til grunn i FNs barnekonvensjon, i praksis fra
Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) og i Grun-
nloven § 104.

Både Høyesterett og EMD har lagt til grunn at statene
har adgang til å avveie hensynet til barnets beste mot inn-
vandringsregulerende hensyn, og at sistnevnte type hen-
syn noen ganger kan ha like stor eller større vekt.

I UDIs rundskriv UDI 2010-024 (udiregelverk.no) er
det gitt retningslinjer for vurderingen i utvisningssaker
som gjelder utlendinger fra utenfor EØS-området. I punkt
11.5 i dette rundskrivet er det gitt en særskilt omtale av
forholdsmessighetsvurderingen overfor utlendingens
familiemedlemmer, særlig overfor utlendingens barn.
Det vises i denne sammenheng spesielt til punkt 11.5.2
Nærmere om tilknytning til barn i riket og til punkt 11.5.5

Momenter som er relevante i vurderingen av barnets
beste i utvisningssaker.

For å sikre tydelighet om hvordan hensynet til barnets
beste er vurdert i de enkelte saker, fastsetter utlendings-
forskriften § 17-1a særskilte krav til begrunnelsen i vedtak
som berører barn. Det stilles krav om at det i vedtaket skal
fremkomme:

- Hvilke vurderinger som har vært foretatt av barnets sit-
uasjon, herunder hvordan hensynet til barnets beste er
vurdert.
- Hvilke innvandringsregulerende hensyn som er
vurdert, og
- Avveiningen som er foretatt mellom eventuelle mot-
stridende hensyn.

I februar 2022 ble det etter oppdrag fra Justis- og
beredskapsdepartementet fremlagt en rapport fra en ar-
beidsgruppe ledet av lagdommer Elizabeth Baumann.
Arbeidsgruppen bemerket at det i saker om utvisning på
grunn av brudd på utlendingsloven, har skjedd synlige
oppmykninger i praksis i saker som berører barn, blant
annet gjennom en justering av innreiseforbudets lengde.
Arbeidsgruppen var delt i sine anbefalinger om hvor langt
man ellers bør gå med hensyn til ytterligere justeringer.

Etter at arbeidsgrupperapporten ble fremlagt kom
de sentrale prinsippene i norsk regelverk og praksis på
saksfeltet til vurdering i EMD i juni i år, i saken Alleleh
mfl. mot Norge. Norge ble enstemmig frifunnet, og avg-
jørelsen bekrefter synspunktet om at det er godt samsvar
mellom norsk regelverk og praksis og våre folkerettslige
forpliktelser.

Dette betyr imidlertid ikke at vi skal legge bort arbei-
det med å utvikle og forbedre både regelverk og praksis.
Tvert imot prioriterer departementet arbeidet med å fer-
digstille vurderingen av mulige tiltak, og de endelige fors-
lagene vil bli fremlagt så snart som mulig i 2023.

Jeg viser dessuten til at departementet tidligere i
år styrket retten til fritt rettsråd i saker om utvisning på
grunn av brudd på utlendingsloven, når utlendingen har
barn i Norge.

SPØRSMÅL NR. 672**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen****Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Finnes det en nasjonal oversikt over antall avslag som gis på søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester, hvor stor andel av disse som blir omgjort i ved klage og hva kan helse- og omsorgsministeren gjøre for at familier med barn med funksjonsnedsettelse får de tjenestene de trenger og har krav på for å leve liv i tråd med egne ønsker og verdier?

BEGRUNNELSE:

For ofte leser vi om familier som må kjempe en kamp for å få tjenester som avlastning, BPA, omsorgslønn og andre viktig offentlige tiltak. Mange får avslag med bakgrunn i at også funksjonsnedsatte har krav på omsorg fra sine foreldre. Mange må gjennom utmattende klagesaksprosesser.

Løvemammaene har sendt politikere og andre et varslingsbrev der de påpeker alvorlige svikt i velferden vår. Arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen har varslet en ny veileder for tildeling av økonomisk sosialhjelp og sier at "Det er viktig for meg å være sikker på at alle tilsette i NAV kjenner seg trygge på handlingsrommet dei har til å vurdere kvar enkelt søknad om økonomisk sosialhjelp."

Det er fint om helse- og omsorgsministeren kan redegjøre for hva som kan gjøres på sitt område for å gjøre det lettere for familier i møte med kommunale helse- og omsorgstjenester. Hvis ministeren ønsker at det er kommunalministeren som svarer på dette spørsmålet så ser jeg frem til et slikt svar.

Aktuelle referanser:

<https://lovemammaene.no/alvorlig-varsel-om-manglende-rettssikkerhet/>

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nav-rettleiar/id2950209/?utm_source=regjeringen.no&utm_medium=email&utm_campaign=nyhetsvarsel20221208

Svar:

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) inneholder data om personer som har søkt, mottar eller har mottatt kommunale helse- og omsorgstjenester. Tallene fra KPR for 2021 er enda ikke ferdigstilt, men tallene fra 2020 finnes i Helsedirektoratets rapport «Kommunale helse- og omsorgstjenester 2020». Rapporten sammenstiller informasjon om kommunale helse- og omsorgstjenester, herunder klager på avslag mv. Det er kommunene som

førsteinstans som behandler klager på avslag på kommunale tjenester. Dersom kommunen ikke finner grunn til å omgjøre vedtaket, blir klagen sendt videre til statsforvalteren i fylket for klagesaks-behandling.

For meg er det viktig at familier med barn med funksjonsnedsettelse får de tjenestene de trenger og har krav på. Dette er en grunnleggende forutsetning for at de kan leve sine liv i tråd med egne ønsker og verdier.

Gjennom budsjettet for 2023 har vi foreslått 12,3 mill. kroner i tilskudd til teknologisk støtte for barn, unge og voksne med medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelser. Målet er at kommunene kan gi et bedre tjenestetilbud til målgruppen ved at digitale løsninger og velferdsteknologi bidrar til økt selvstendighet, mestring av daglige gjøremål og sosial deltakelse for den enkelte, trygghet og avlastning for de pårørende, samt mer effektiv bruk av tid og ressurser for kommunene.

Fra 1. august 2022 ble det innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Barnekoordinator skal blant annet sørge for koordinering av det samlede tjenestetilbudet og ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunenes ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelse av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester. Videre skal barnekoordinatoren sikre at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbudet, andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner.

Videre har jeg bevilget 6,2 mill. kroner i 2023 til å fortsette arbeidet med Mitt livs ABC som er et kompetansehevende tiltak for ansatte som yter tjenester til personer med utviklingshemming. Målet er å bidra til bedre livskvalitet, bedre tjenester og bedre rettssikkerhet.

I tillegg blir høringssvarene fra NOU 2021:11 «Selvstyrt er velstyrt» nå vurdert i departementet og vil være med på å danne grunnlag for videre oppfølging av utredningen.

SPØRSMÅL NR. 673**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 19. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvilken effekt vil budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV ha på de tallfestede utslippene i regjeringens klimastatus- og plan?

BEGRUNNELSE:

Ber om oversikt i tabell med sammenligning post for post sammenlignet med "grønn bok".

Svar:

Budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har gjort et godt budsjett bedre og grønnere. Budsjettenigheten gjør at vi kutter mer og vi følger opp det vi i regjeringens klimastatus- og plan (Grønn bok) sa at vi arbeider med. En del av forslagene kan gi utslippseffekt allerede i 2023, men det viktigste bidraget er politikk over hele perioden fram til 2030.

Dette inkluderer bl.a. økning av det planlagte omsetningskravet for ikke-veigående maskiner fra 7 til 10 pst., sende på høring med sikte på å innføre omsetningskrav for avansert biodrivstoff til innenriks sjøfart og fiske, mulig opptrapping av omsetningskravet for luftfart, varsel om forbud mot bruk av fossile brenslere til energiformål i industrien, fremskynde kravet om nullutslipp i offentlige

anskaffelser av bybusser og betydelig økte bevilgninger til Enova.

En endring som kan bidra til utslippskutt allerede i 2023 i ikke-kvotepliktig sektor er økt omsetningskrav bi-odrivstoff for ikke-veigående trafikk. Isolert sett vil dette kunne medføre en utslippsreduksjon på om lag 70 000 tonn CO₂ i 2023. Dette kommer i tillegg til effekter beregnet i Grønn bok på om lag 0,7 millioner tonn CO₂.

Bevilgningen til Enova på 850 og 50 mill. kroner bidrar til utslippsreduksjoner over tid når prosjektene som har fått tilskudd iverksettes. En styrking av Enova innebærer at midler går til prosjekter som både bidrar til direkte utslippsreduksjoner og innovasjon som muliggjør større utslippsreduksjoner fremover. Utslippseffekten vil avhenge av hvilke prosjekter som støttes, men er anslått å være i størrelsesorden 500 000 – 650 000 tonn samlet i årene frem mot 2030.

I begrunnelsen ber stortingsrepresentanten Nikolai Astrup om en tabell med sammenligning post for post sammenlignet med "Grønn bok". De fleste forslagene er ikke knyttet til spesifikke budsjettposter, men skjer gjennom krav og reguleringer. En slik fremstilling er dermed ikke hensiktsmessig. Den forsterkede klimapolitikken vil synliggjøres i Regjeringens årlige klimastatus- og planer (grønn bok).

SPØRSMÅL NR. 674**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 15. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at personer med store medisinske behov blir bosatt raskere i en kommune?

BEGRUNNELSE:

Mange flyktninger har kommet til Norge og får opphold. Disse skal bosettes i en kommune som sørger for at flyktningen får det tilbudet den trenger. Høyre mener det er viktig å holde fast på dagens spredte og styrte bosetting-smodell, og støtter også at bosetting er frivillig for kommunene. Dette for å sikre at den enkelte får et godt tilbud

og at kommunen har kapasitet til å levere et godt tilbud. Rask bosetting er viktig for å komme i gang med integreringen.

Det er imidlertid bekymringsfullt at noen bosettinger tar for lang tid. For sen bosetting betyr at man ikke kommer i gang med livet sitt i Norge. Dette finnes flere eksempler på personer med store medisinske behov som ikke blir bosatt. Kommunene har anledning til å søke IMDi om midler for å kompensere for kostnadene ved å bosette flyktninger med store medisinske behov. Ettersom det er eksempler på at flyktninger likevel blir sent bosatt, bør det vurderes om andre tiltak kan være nødvendige for å få opp bosettingstempoet for denne gruppen.

Svar:

Kommunene har i 2022 bosatt et rekordhøyt antall flyktninger. Per 13. desember var det bosatt nærmere 29 300 flyktninger i norske kommuner og over 4 100 var på vei til å bli bosatt. Alle landets kommuner er bedt om å bosette flyktninger. I 2023 er kommunene anmodet om å bosette ytterligere 35 000 flyktninger.

Selv om bosettingen går raskt for de fleste, venter noen personer med store medisinske behov for lenge på bosetting. Flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker krever særskilt tilrettelegging og ekstra oppfølging etter bosetting. Kommunene som bosetter disse

flyktningene, trenger ofte mer tid til å skaffe egnet bolig og legge til rette for nødvendige tjenester sammenlignet med andre flyktninger. Noen ganger er det kommuner som ikke ser seg i stand til å gi et tilfredsstillende tilbud, og hvor IMDi dermed må anmode flere kommuner om bosetting. Da blir ventetiden lengre enn ønskelig.

Vi har en samarbeidsavtale med KS om bosetting av flyktninger, samt om etablering og nedlegging av asylmottak og omsorgssentre. I avtalen forplikter partene seg bl.a. til «å finne løsninger som sikrer bosetting av flyktninger med særlig ressurskrevende behov». IMDi prioriterer arbeidet med bosetting av flyktninger med særlige behov, og har dedikert særskilte ressurser til dette.

Vi har gode økonomiske støtteordninger til kommuner som bosetter flyktninger. For flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker kan kommunene få ekstratilskudd opp til 1 520 000 kroner per år, i inntil fem år, i tillegg til integreringstilskuddet. Fra 2022 ble tilskuddsordningen til kommunene styrket slik at flyktninger som bosettes fra UDIs særskilte botilbud for personer med store medisinske behov, kan utløse ekstratilskuddet i inntil 10 år. Kommunene kan i tillegg få refundert inntil 80 % av lønnsutgifter over dette nivået gjennom toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester over Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett.

SPØRSMÅL NR. 675

Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 16. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Norge har offisielt frarådet handel og annen næringsvirksomhet i Marokansk-okkuperte Vest-Sahara siden 2007, for å forhindre brudd på folkeretten, og i tråd med FN-arbeidet for å bidra til en løsning på konflikten. På tross av dette er det norske skipet Heenvliet på vei til Vest-Sahara med beregnet ankomst 11. desember, ifølge Bergens Tidende 8. desember.

Hva mener utenriksministeren om slike brudd på Norges offisielle fraråding?

Svar:

Norske myndigheter er opptatt av å unngå handlinger som kan oppfattes som en legitimering av situasjonen i Vest-Sahara. Norges «føre-var»-holdning ligger derfor fast. Dette i form av en generell fraråding mot handel, ressursutnyttelse og andre former for næringsvirksomhet som ikke er i samsvar med saharawienes interesser og følgelig kan bidra til brudd på folkeretten.

Marokko utøver ikke internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, og har dermed i utgangspunktet ikke rett til å utnytte Vest-Saharas naturressurser som om de var deres egne.

Vår fraråding er en klar oppfordring til private aktører om å utvise forsiktighet og samfunnsansvar når de vurderer sitt engasjement i Vest-Sahara. Det er samtidig viktig å være klar over at frarådingen ikke utgjør et bindende pålegg til næringslivet. Det foreligger ikke noe

rettslig bindende forbud mot eksport og næringsvirksomhet rettet mot Vest-Sahara, og heller ikke FN-sanksjoner eller restriktive tiltak fra EUs side som innebærer eksportrestriksjoner eller andre former for restriksjoner knyttet til næringsvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 676

Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 16. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvor lenge vil regjeringen vente med å prisjustere barnetrygden for den reelle prisveksten i 2023?

BEGRUNNELSE:

SSBs prognoser av 9. desember 2022 viser at konsumprisindeksen vil øke med 4,5 % i 2023 og ikke med 2,8 % slik det er lagt til grunn i statsbudsjettet for 2023. Om barnetrygden ikke prisjusteres ut i fra den reelle prisveksten for 2023, vil familiene sitte igjen med mindre penger enn i fjor. For familiene vil dette da reelt sett oppleves som et kutt.

Barnetrygden er et av de mest treffsikre tiltakene mot barnefattigdom. I en situasjon der stadig flere familier sliter med å få endene til å møtes vil det å øke barnetrygden være et åpenbart viktig grep.

Svar:

Det er i avtalen om statsbudsjett for 2023 mellom regjeringspartia og SV avklart at barnetrygda skal auke i tråd med venta prisvekst neste år. Eg er nøgd med at alle satsane i barnetrygda, og ikkje berre einskilde satsar, skal auke med venta prisvekst. Satsen i den generelle barnetrygda auka noko i 2019, men det vil være fyrste gong sidan 1996 med ein såkalla prisjustering av heile ytinga. Dette er ei viktig prioritering av barnefamiliar, innanfor det regjeringa meiner er eit naudsynt stramt budsjett.

Det er finansministeren som legg fram det regjeringa ventar av prisvekst det komande året i Nasjonalbudsjettet. Det er praksis at regjeringa legg dette talet til grunn i sine budsjettforslag, og det er ikkje lagt opp til å gjere ei endring i satsane i barnetrygda som fylgje av nye reknningar for prisvekst neste år. Reknningar for prisvekst vil ge-

nerelt vere usikre, og den endelege prisveksten kan være lågare eller høgare enn berekna.

Eg merker meg at representanten peiker på barnetrygda si tyding for barnefamiliar med låge inntekter, og eg vil difor vise til at prisjusteringa av barnetrygda kjem i tillegg til andre endringar i ordninga i 2023. Eg siktar då til omlegginga av støtte til einslege forsørgjarar, der vi aukar den utvida barnetrygda og avviklar særfrådraget for same gruppe. Dei som ikkje har nytta særfrådraget i dag vil få auka støtte med omlegginga. I tillegg får vi ein ytterlegare auke i utvida barnetrygd på 5 000 kroner i året som fylgje av budsjettavtalen. Frå hausten 2022 blir barnetrygda i tillegg halden utanfor utmåling av økonomisk sosialhjelp. Endringane vil til saman gjere at einslege forsørgjarar og dei med dei lågaste inntektene får meir å rutte med.

Til slutt vil eg peike på at eg har satt ned ei ekspertgruppe for barn i fattige familiar. Ekspertgruppa skal vurdere kva for tiltak som har best effekt, og korleis den offentlege innsatsen bør bli prioritert for å sikre sosial mobilitet og førebyggje at fattigdom går i arv. Tilrådingane frå ekspertgruppa skal eg og regjeringa ta med oss i det vidare arbeidet for å sikre at alle barn i Noreg har gode levekår, uavhengig av inntekta til foreldrane.

SPØRSMÅL NR. 677**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 21. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Kan statsråden gi ei oversikt over studieprogram/masterprogram som i dag har over 20 % utenlandsstudenter frå land utanfor EU/EØS ved norske universitet og høgskular, og har departementet henta inn vurderingar frå institusjonane på kva følger innføring av studieavgift kan få for desse programma frå og med hausten 2023?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har foreslått å endre universitets- og høgskulelova og opne for innføring av studieavgift for studenter utanfor EØS og Sveits, med verknad frå hausten 2023. Forslaget inneber ei prinsipiell endring knytt til gratisprinsippet som til no har vore gjeldande i norsk høgare utdanning, og er etter Venstres syn sterkt uheldig i ei tid kor det er viktigare enn nokon sinne å sikre internasjonal mobilitet og samarbeid mellom Noreg og land også utanfor EØS/EU-området.

Eg er kjend med at mange universitet og høgskular har reagert sterkt på forslaget, og peikt på at det kan få alvorlege følgjer for spesifikke studieprogram med mange internasjonale studenter.

Svar:

Noreg er eit populært studieland for utanlandske studenter, og det ynskjer eg at det framleis skal vere.

Eg har tolka spørsmålet frå representant Bjørlo til å omhandle studenter frå land utanfor EU/EØS-området på masterprogram ved norske universitet og høgskular, og ikkje på alle studieprogram. Eg har av omsyn til personvern også avgrensa svaret til å omhandle masterprogram med meir enn 10 studenter. Tal frå Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir), viser at det er 943 masterprogram i Noreg med meir enn 10 studenter. På 190 av masterprogramma er det registrert meir enn 20 prosent studenter frå land utanfor EU/EØS. Studentane er registrerte på masterprogram innanfor eit breitt spekter av fagområde, og på ei lang rekke universitet og høgskular over heile landet.

Tala er henta frå database for statistikk i høgare utdanning, DBH. Tala er baserte på studentanes statsborgarskap, og vil kunne innehalde personar med utanlandsk statsborgarskap som har oppheldt seg i Noreg over lengre tid, og ikkje berre dei som er i Noreg for å studere.

Forslaget om å innføre studieavgift for studenter frå utanfor EØS-området og Sveits, har vore på høyring, og høyringsfristen var 7. desember. I høyringa har mellom anna institusjonane fått høve til å komme med sine vurderingar av kva følger innføring av studieavgift kan få. Eg vil no gå gjennom alle høyringssvara før vi fastset den endelege innretninga på ordninga.

SPØRSMÅL NR. 678**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 15. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å styrke behandlingstilbudet for pasienter med kroniske sår, og hvordan vil statsråden bidra til å bygge opp flere og større tverrfaglige fagmiljø

både for å styrke det forebyggende arbeidet og behandlingen av kroniske sår?

BEGRUNNELSE:

I tidsskriftet Sykepleien d.d. kan vi lese om at det antas at 50 000 mennesker har kroniske sår som trenger spesiell sårpleie. Diabetespasienter har høy risiko for diabetessår som kan være vanskelig å få til å gro. Mange eldre, bevegelseshemmede og kronisk syke kan få smertefulle trykksår/liggesår ved feil utstyr som feil madrasser ol.. Flere pasienter med kroniske sår opplever at de blir kasterballer mellom fastlege, kommunehelsetjenesten og ulike avdelinger i spesialisthelsetjenesten. Siste eksempel jeg har blitt kjent med er at en eldre mann, som er lam fra livet og ned, fikk pådratt seg liggesår under behandling for annen sykdom på sykehus. Årsaken til liggesårene var manglende kunnskap og oppmerksomhet på pasientens behov. Denne pasienten har nå ligget flere uker både på sykehus og helsehus med de omkostningene det medfører for de pårørende og for samfunnsøkonomien. Når vi vet at riktig og helhetlig behandling av pasienten vil føre til at de fleste sår gror, så er det et tankekors at vi bruker enorme ressurser på å behandle det som kan forebygges. Dette er stikk i strid med Samhandlingsreformen der målet er å forebygge mer for å behandle mindre.

Antallet pasienter med kroniske sår har vært det samme gjennom mange år, til tross for at mange av disse sårene kan forebygges. I tillegg til at forebygging, med tettere oppfølging og økt kompetanse, vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt, så vil det også gi en langt høyere livskvalitet til den enkelte pasient. Kroniske sår fører til en betydelig redusert livskvalitet gjennom smertor og begrensninger i aktiviteter. Dette kan igjen føre til depresjoner og sosial isolasjon. I sin ytterste konsekvens kan sår som ikke gror føre til amputasjoner, alvorlige infeksjoner, sepsis og død. Spørsmålsstiller mener derfor dette er en helseutfordring vi må arbeide systematisk og godt med fremover for å få ned antallet pasienter med kroniske sår som vi faktisk kan forebygge med økt kunnskap og bedre oppfølging.

Svar:

Kroniske sår er smertefulle og kan gi stor belastning for de som rammes. Trykksår gir økt liggetid på sykehus og reinleggelse, og kroniske sår kan medføre alvorlige komplikasjoner som blodforgiftning og amputasjoner. Behandling av kroniske sår representerer således en betydelig kostnad for samfunnet.

Pasienter med diabetes utgjør en stor andel av pasienter som får kroniske sår, men kroniske sår oppstår også hos andre pasienter med kronisk sykdom. For diabetespasientene er det viktig med god diabeteskontroll og å unngå høyt sukkernivå i blodet over tid. Dette for å forebygge diabetisk fotsår og andre komplikasjoner. Tegn til komplikasjoner skal følges opp – ofte i primærhelset-

jenenesten, men også ved sykehus hvis kroniske sår ikke vil gro.

Nasjonal faglig retningslinje for diabetes beskriver hva slags oppfølging pasientgrupper med ulik risiko for fotsår bør få i primærhelsetjenesten og i sykehus. Et eget kapittel i retningslinjen gjelder forebygging av fotsår, og god behandling ved påvist sår for å unngå alvorlig infeksjon og amputasjon.

Representanten etterspør sterke tverrfaglige miljøer for å styrke forebygging og behandling av kroniske sår. Mange sykehus har organiserte tilbud med tverrfaglige fotsårteam. Flere sykehus har dedikert personell som arbeider med diabetiske fotsår, og noen sykehus har tverrfaglig sårpoliklinikk som tar seg av sår både hos diabetespasienter og andre pasientgrupper.

Trykksår var et viktig innsatsområde i pasientsikkerhetsprogrammet som ble avsluttet i 2018. Helsedirektoratet har vurdert hvilke innsatsområder som bør videreføres i eksisterende retningslinjer og innen hvilke fagområder det bør utvikles nye nasjonale faglige råd. For forebygging av trykksår vil det bli utviklet nye nasjonale faglige råd.

Helsedirektoratet gjennomførte i 2020 en kartlegging blant fagpersoner i helse- og omsorgstjenesten for å få et bedre inntrykk av behovet for nasjonale faglige råd for trykksår i helse- og omsorgstjenesten. Resultatene viser varierende kompetanse, manglende implementering av oppdaterte fagprosedyrer og usikkerhet omkring hvilke tiltak som gir best effekt.

Trykkskader kan i stor grad forebygges gjennom tidlig å identifisere risikofaktorer for utvikling av trykksår, og ny teknologi kan bidra til å identifisere en tidlig skade med økt presisjon. En skanner kan identifisere vevsskader som ikke er visuelt synlige. Det pågår studier i Norge og andre land for riktig bruk av skanner kombinert med klinisk vurdering for å identifisere personer som har økt risiko for utvikling av trykksår.

Senter for omsorgsforskning har vist at det er behov for mer kunnskap om hvordan arbeidet kan organiseres for å sikre en kunnskapsbasert praksis i sykehjem og hjemmetjenester, samt mer kunnskap om tverrfaglig samarbeid.

Digital hjemmeoppfølging innebærer at hele eller deler av et behandlingstilbud foregår uten fysisk kontakt, der dialog og deling av data mellom behandler og pasient/bruker skjer digitalt basert på data fra pasienten kombinert med veiledning og støtte fra helsepersonell.

Tilbud om digital hjemmeoppfølging vurderes spesielt egnet for personer med kronisk sykdom og behov for langvarig oppfølging som ved diabetes, kols, hjerte- og karsykdommer, herunder også kroniske sår. Helsedirektoratet har nylig gitt ut nasjonale faglige råd for digital hjemmeoppfølging.

Gjennom prosjektet Felles tjenestemodell for digitale sårtenester er det etablert samarbeid mellom fire helseforetak og kommuner som tester ut, avklarer og anbefal-

er nasjonal tjenestemodell innen fagområdet. Nasjonalt nettverk skal bidra til å spre samlet kunnskap om tjenestemodellen, kompetansetilbud, bidra til videre innovasjon og gi nødvendig rådgivning til andre som skal i gang med digitale sårtenester. Det gjennomføres også følgeforskning hvor hensikten er å utforske erfaringer og faktorer som hemmer og fremmer innføring av digital sårteneste.

Riktig ernæringsstatus er også viktig for god og effektiv sårheling, og Helsedirektoratet har høsten 2022 publisert Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring.

Norsk interessefaggruppe for sårheling (NIFS) er en ideell, allmennyttig organisasjon for helsepersonell som arbeider med diagnostisering, forebygging og behandling av sår. NIFS har blant annet utviklet retningslinjer for behandling av ulike typer sår.

Det gjøres mye godt arbeid for å forebygge og behandle kroniske sår, men det er viktig å arbeide for å øke kompetansen og unngå variasjon i forebygging og behandling.

Det er derfor godt å kunne konstatere at mange tiltak er i gang for å sikre at kunnskap spres nasjonalt og til alle deler av helse- og omsorgstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 679

Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 16. desember 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden muligheten for å utnytte kompetansen bedre hos reservister som ikke disponeres i styrkestrukturen, med henblikk på å styrke Forsvarets utholdenhet og utnytte forsvarsviljen i befolkningen bedre, og kan statsråden gi et anslag over antall udisponerte reservister i dag?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skriver følgende i Prop. 134 L (2022-2023):

«Reservister som ikke disponeres i styrkestrukturen etter avtjent førstegangstjeneste kalles udisponerte reservister. De udisponerte reservistene er en ressurs som besitter sivil kompetanse og/ eller grunnleggende militære ferdigheter, og Forsvaret kan kalle de inn til tjeneste ved behov selv om de ikke er styrkedisponert. Dette kan for eksempel være som erstatningsmannskaper i styrkestrukturen ved langvarige kriser og pågående operasjoner, for å sikre Forsvarets utholdenhet. Personer som ikke har gjennomført førstegangstjeneste blir i liten grad en del av reserven. Reserven rekrutteres hovedsakelig fra det personellet og den kompetansen som fremskaffes gjennom førstegangstjenesten, og bygger dermed hovedsakelig på verneplikten.»

Svar:

Det er Stortinget som vedtar Forsvarets struktur, og som således legger premissene for antallet reserver det er behov for å styrkedisponere i fredstid. Reservister som disponeres i Forsvarets styrkestruktur, inkludert i Heimevernet, inngår i den aktive reserven. Reservister som ikke disponeres i styrkestrukturen etter avtjent førstegangstjeneste omtales som udisponert reserve. De udisponerte reservene utgjør en viktig ressurs for å styrke Forsvarets utholdenhet og robusthet i fred, krise og krig. Den pågående krigen i Ukraina har vist nettopp betydningen av slike reserver, som kan settes inn når en konflikt trekker ut i tid.

I følge Forsvaret er det per desember 2022 om lag 140 000 personer i Forsvarets udisponerte reserve som har avtjent førstegangstjeneste, og som kan disponeres ved behov. I tråd med langtidsplanen vil det i årene fremover etableres flere nye avdelinger som i større eller mindre grad baserer seg på reservister. Regjeringen har i tillegg ambisjoner om å øke Heimevernets styrkestruktur med 5 000 flere stillinger enn i dag, hvorav de første fem hundre stillingene er foreslått opprettet allerede neste år, jf. Prop. 1 S (2022–2023). I tillegg legges det opp til å øke aktiviteten i Heimevernet og i øvrige deler av Forsvarets reserver. I sum vil dette bidra til at det vil kunne bli behov for å styrkedisponere flere reservister i årene fremover.

For øvrig jobbes det videre med innføringen av en aktiv reserve i hele Forsvaret, inkludert Heimevernet. Den aktive reserven skal bidra til at Forsvaret har nødvendig

volum og kompetanse til å ivareta nasjonal beredskap. Et viktig ledd i styrkingen av reservistordningen er loven-

dringen som gjør det mulig å inngå kontrakt om tjenest-eplikt.

SPØRSMÅL NR. 680

Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 19. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente tilbakemelding på oppfølging av vedtakene fattet i behandlingen av innst. 25 S (2022-2023), og vil statsråden prioritere ytterligere bevilgninger til energieffektiviseringstiltak utover summene som allerede er satt av til dette for å følge opp vedtakene om blant annet et tilleggsmandat til Enova om forsyningssikkerhet?

BEGRUNNELSE:

I svaret til dokument nr. 15:569 (2022-2023) skriver statsråden at å prioritere ytterligere energieffektiviseringstiltak utover summene som allerede er satt av til dette innebærer å nedprioritere utslippskutt og at det har vi ikke tid eller mulighet til om vi skal nå klimamålene i 2030. Samtidig venter Stortinget på oppfølging av en rekke anmodningsforslag vedtatt i behandlingen av innst. 25 S (2022-2023), blant annet om å gi Enova et tilleggsmandat om å bidra til å styrke forsyningssikkerheten ved å legge til rette for vesentlig mer energieffektivisering og fleksibel og effektiv energi- og effektbruk gjennom målrettede tiltak for bedrifter og husholdninger med støtte til effektiv, moden teknologi.

Svar:

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte så snart som mulig når vi har foretatt vurderingene Stortinget har anmodet om.

Jeg vil for øvrig vise til noen av de grepene vi allerede har tatt knyttet til energieffektivisering.

De med lav inntekt har ofte lite mulighet til å investere i energitiltak og rammes særlig av de høye prisene på kraft. Vi har derfor gitt Husbanken en klar rolle knyttet til å støtte modne energiløsninger rettet mot husholdninger med lave inntekter. De får lavere utgifter og økt bokomfort. Det er bevilget 160 mill. kroner til dette formålet i 2023, en økning på 60 millioner sammenlignet med i år.

I tillegg støtter Enova energitiltak i husholdninger som går foran og tester ut nye løsninger. Enova har så langt i år betalt ut over 325 millioner kroner til husholdningene. Det kan forventes utbetalinger på samme nivå også neste år, som følge av betydelig økt interesse for energitiltak. I tillegg har Enova støttet kommunale utleieboliger med 100 millioner kroner i 2022.

Over fireårsperioden 2021-2024 settes det av totalt 1,42 mrd. kroner til energitiltak i Enova og Husbanken. Også strømstøtten til næringslivet på 2,8 mrd. kroner er relevant i enøk-sammenheng fordi bedriftene må gjennomføre energikartlegging for å få utløst støtte. I denne ordningen er det en komponent med økt støtte dersom mottageren gjennomfører energieffektiviseringstiltak. I sum er dette kraftfulle og effektive tiltak for å få til mer effektiv energibruk.

Mange ENØK-teknologier er i dag lønnsomme for private husholdninger å investere i. Samtidig kan manglende informasjon være et hinder for at slike tiltak blir gjennomført. Regjeringen har allerede publisert gode tips og råd på NVEs nettsider og det forberedes en informasjonskampanje rettet mot husholdninger.

SPØRSMÅL NR. 681**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil statsråden umiddelbart iverksette for å hindre at flere barn forsvinner fra norske asylmottak?

BEGRUNNELSE:

NRK har avdekket at det er 431 enslige mindreårige asylsøkere som har forsvunnet mellom 2015 og 2020, som vi fortsatt ikke har funnet. Risikoen for at disse har blitt utsatt for noe kriminelt, som menneskehandel og prostitusjon, er høy.

Dette er sårbare barn med tung bagasje og stort beskyttelsesbehov, som norske myndigheter har ansvar for. Likevel er det flere av forsvinnings sakene som ikke en gang er registrert hos politiet. I tillegg hører vi eksempelhistorier som viser at barna har fått for dårlig oppfølging og utsettes for risiko. Som da 16-årige Agathe som verken snakker norsk eller engelsk, må foreta en kompleks reise mellom to mottak alene.

Dette er barn ingen har tatt ansvar for, og som vi ikke kjenner skjebnene til. Jeg mener det vil være på sin plass med en granskning. Likevel kan vi ikke vente på eventuelle konklusjoner fra denne før det tas grep. Vi kan ikke akseptere at ett eneste barn til forsvinner.

Svar:

I første omgang vil Politidirektoratet følge opp saken videre. Politidirektoratet har allerede igangsatt et arbeid med å se nærmere på rutiner og praksis i distriktene. Sammen med riksadvokaten har Politidirektoratet også igangsatt et arbeid med oppdatering og videreutvikling av gjeldende retningslinjer.

Jeg viser for øvrig til svarene på skriftlig spørsmål nr. 628, 634, 642 og 662 til representantene Tobias Drevland Lund, Lan Marie Nguyen Berg, Lars Haltbrekken og Astrid Aarhus Byrknes.

SPØRSMÅL NR. 682**Innlevert 9. desember 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 21. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I Nasjonal trusselvurdering for 2022 fastslår PST at Iran og andre autoritære stater bruker sine etterretningstjenester til å kartlegge og overvåke personer i Norge.

Kan justisministeren redegjøre for hva regjeringen vet om omfanget av iransk etterretningsvirksomhet på norsk jord, og hva som gjøres for å forhindre slik virksomhet?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal trusselvurdering for 2022 fastslår PST at Iran og andre autoritære stater bruker sine etterretningstjenester til å kartlegge og overvåke personer i Norge. Disse landenes myndigheter ønsker at deres politiske motstan-

dere ikke skal føle seg trygge nok til å ytre seg offentlig. Hensikten er å undergrave politisk opposisjon eller det de oppfatter som uønskede ytringer.

Iransk etterretningsvirksomhet har en dramatisk historie i Norge. I oktober 1993 ble forlagssjef William Nygaard i Aschehoug skutt utenfor sin egen bolig, etter at Irans åndelige leder ayatollah Khomeini hadde avsagt en dødsdom over forfatteren Salman Rushdie og hans forleggere og oversettere. Politiet hadde mistanke om at folk med tilknytning til ambassaden i Oslo hadde medvirket til attentatet, og i 2021 siktet politiet en høytstående, tidligere iransk diplomat ved landets ambassade i Oslo for medvirkning til drapsforsøket på Nygaard.

Som følge av demonstrasjonene i Iran er allerede elleve demonstranter blitt dømt til døden. Det er en reell fare for at regimet til Ayatolla Khamenei vil slå tilbake mot demonstrantene med like voldsom brutalitet som da mange tusen ble henrettet på 80-tallet. De siste ukene har norsk-iranere demonstrert mot regimet flere steder i Norge.

Torsdag den 25. november fattet FNs menneskerettighetsråd et vedtak om at det skal opprettes et internasjonalt utvalg som skal granske alle menneskerettsbrudd knyttet til iranske sikkerhetsstyrkers håndtering av de pågående demonstrasjonene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 5. desember 2022 på skriftlig spørsmål nr. 454 fra stortingsrepresentant Moxnes vedrørende samme tematikk som stortingsrepresentant Hansson her adresserer.

Det er en hovedprioritering for regjeringen at alle som bor i Norge skal kunne kjenne seg trygge. Trusler fra representanter for fremmede stater er noe jeg ser svært alvorlig på. Begrunnelsen for representantens spørsmål viser at han er klar over at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) anser Iran som en autoritær stat som bruker sine et-

terretningstjenester til å kartlegge og overvåke personer i Norge. Det ligger i samfunnsoppdraget til PST å avdekke, forebygge, stanse og etterforske ulovlig etterretningsvirksomhet i Norge, også med hensyn til kartlegging av eller truende adferd mot enkeltpersoner. PST har derfor fokus på slik virksomhet fra Irans side. Ved mistanke om andre straffbare forhold fra et utenlandsk regime har det øvrige politiet tilsvarende ansvar. PST og det øvrige politiet følger opp sitt ansvar i samarbeid med andre offentlige organer. Flere departementer jobber dessuten sammen for å forebygge og motvirke ulike former for transnasjonal undertrykkelse i Norge.

PST og politiet ellers trenger kunnskap for å kunne forebygge og motvirke slike handlinger. Alle som mener at de er overvåket eller truet oppfordres til å melde fra.

I saker der det fra politiets eller PSTs side avdekkes forhold hvor det kan være tale om brudd på norsk straffelov eller brudd på Wienkonvensjonen, er Utenriksdepartementet beredt til å følge opp slike forhold med de det gjelder gjennom diplomatiske kanaler. Utenriksdepartementet legger til grunn at ambassader i Oslo driver normal diplomatisk virksomhet, og forholder seg til norske lover og regler.

SPØRSMÅL NR. 683

Innlevert 10. desember 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor øker asylankomstene til Norge vesentlig mer enn Sverige og Danmark?

BEGRUNNELSE:

Nylige tall viser at vi har en kraftig økning i syriske asylsøkere til Norge. Økningen er vesentlig høyere til Norge enn den er til våre naboland Danmark og Sverige. Den nye regjeringen i Sverige har varslet betydelige innstramminger på asylfeltet. Danmark har i lengre tid ført en streng asylpolitikk og har varslet flere innstramminger. I Norge ser vi at regjeringen fører en politikk som gjør Norge enda mer attraktivt for asylsøkere.

Svar:

Per 13. desember 2022 har 38 999 personer søkt beskyttelse etter utlendingsloven (utl.) § 28 eller midlertidig kollektiv beskyttelse etter utl. § 34 i Norge. Av disse er 34 685 ukrainske borgere, og 4 314 er borgere fra andre land.

Aldri før har Norge tatt imot et så høyt antall personer som søker beskyttelse i løpet av ett år. Etter Russlands invasjon av Ukraina er mange millioner ukrainere på flukt i eget land, og over 3,9 millioner har søkt eller registrert seg for kollektiv beskyttelse i EU+ (EU, Sveits, Liechtenstein, Island og Norge). Over 34 500 av disse har altså søkt midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge. Andelsmessig har i underkant av 1,5 % av de som har søkt midlertidig kollektiv beskyttelse i EU+ kommet til Norge. Andelen har økt noe de siste seks månedene.

Dersom man ser bort fra de over 34 500 fordrevne som har søkt midlertidig kollektiv beskyttelse, er 4000-5000 asylsøkere på ett år ikke et særskilt høyt ankomsttall i et historisk perspektiv. I perioden 2008 til 2014 søkte mellom 9 000 og 17 000 personer beskyttelse i Norge årlig. 2015 var et toppår hvor det ankom over 31 000 asylsøkere. I perioden fra 2016 til og med 2021 har antallet asylankomster vært historisk lave til Norge, hvor det også må antas at pandemien har hatt innvirkning på ankomsttallene de siste årene.

Antall og andel asylsøkere som ankommer Norge fra andre land enn Ukraina har vært økende i 2022. Hittil i 2022 har andelsmessig om lag 0,6 % av asylsøkere i Europa kommet til Norge. Dette er en oppgang fra 0,3 % i 2021, men fortsatt lavt sammenliknet med 2015 da over 2 % ankom Norge. European Union Agency for Asylum (EUAA) melder i sin siste trendrapport for september 2022 at 98 0000 søkte beskyttelse i EU+ i september. Sist man så tilsvarende månedlige ankomsttall var i 2015.

I følge det svenske Migrationsverket har 15 500 søkt beskyttelse i Sverige pr. 31. november 2022, utenom fordrevne fra Ukraina. I tillegg har om lag 49 000 fordrevne fra Ukraina registrert seg for kollektiv beskyttelse. Tidligere år har Sverige mottatt langt flere asylsøkere enn Norge, ca. ni ganger så mange i 2021. Særlig de siste seks månedene har dette forholdstallet blitt redusert, og Sverige mot-

tar nå om lag tre ganger så mange som Norge, hvis man ser bort fra fordrevne fra Ukraina.

I Danmark har ifølge den danske Utlændigestyrelsen 4 100 personer søkt beskyttelse pr. 31. oktober, utenom fordrevne fra Ukraina. I tillegg har 30 500 fordrevne fra Ukraina fått oppholdstillatelse etter særloven for denne gruppen.

Både hva gjelder asylsøkere og fordrevne fra Ukraina har man ikke sett en tilsvarende andelsmessig økning i Sverige og Danmark, som man har sett i Norge det siste halvåret. Imidlertid har Sverige totalt mottatt flest asylsøkere og fordrevne fra Ukraina i Norden, og Danmark ligger på om lag samme nivå som Norge.

Det kan være mange og sammensatte årsaker til at personer søker beskyttelse i Norge. Blant annet kan det knyttes til størrelsen på nettverk, tilgang på velferdstjenester og fremtidsutsikter som jobb og utdanning, samt forholdene i andre mottaksland. Det er krevende å sammenligne trender på tvers av land grunnet variasjoner i mottaks-ordninger, ytelsesnivå, arbeidsmarked og regelverk, og en rekke forhold må antas å spille inn. I tillegg vil det kunne være variasjoner over tid.

Justis- og beredskapsdepartementet følger nøye med på trender, antallet asylsøkere og antallet fordrevne fra Ukraina som kommer til Norge sammenliknet med andre relevante land, herunder de nordiske landene.

SPØRSMÅL NR. 684

Innlevert 10. desember 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener regjeringen at den vedtatte 50 % økningen i ytelsene (basisbeløpet) til beboere på asylmottak vil gjøre Norge et mer attraktivt land å søke asyl i?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen og Sosialistisk Venstreparti har i statsbudsjettet for 2023 valgt å øke ytelsene til beboere på asylmottak med hele 50 %. Samtidig vet vi at Sverige har varslet at de skal redusere alle slike ytelser til et minimum for ikke å være mer attraktive for velferdsmigranter.

Svar:

Ytelsene til beboere i asylmottak har over lang tid vært på et lavt nivå. Kjøpekraften til denne gruppen har blitt svekket over tid, spesielt med prisøkningen på mat- og husholdningsvarer i løpet av det siste året. Selv om økningen av ytelsesnivået vil gjøre beboere i asylmottak i bedre stand til å dekke sine grunnleggende behov, er det viktig å understreke at ytelsene fremdeles vil være på et nøkternt nivå.

Det er utfordrende å sammenlikne ytelsene på tvers av land, ettersom landene vi ønsker å sammenligne oss med har ulike mottakssystemer, det er variasjoner i hva som inngår i de ulike ytelsene, samt hva som gis i naturalytelser. Det er også sammensatte grunner til at personer

søker beskyttelse i Norge, og det er ikke gitt at en endring i ytelsesnivået i Norge isolert sett vil bidra til at flere per-

soner søker beskyttelse i Norge sammenlignet med andre land.

SPØRSMÅL NR. 685

Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 19. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil ministeren foreta seg mer for å stanse pengebruken på ledernivå i Statnett?

BEGRUNNELSE:

Mens folk betaler skyhøye strømpriser, går det godt med det statlige foretaket Statnett, som blant annet har store flaksehalsinntekter fra kraftutveksling. Ifølge deres årsrapport har alle de åtte topplederne en årslønn på rundt to millioner eller mer.

Svar:

Staten har tydelige retningslinjer for lederlønn i selskaper som staten eier, herunder Statnett SF. Statnett har i tillegg egne retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte. På

lik linje med statens retningslinjer oppgir Statnetts egne retningslinjer at hensynet til moderasjon skal vektlegges.

I den nylig ferdigstilte Meld. St. 6 (2022–2023) «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap — Statens direkte eierskap i selskaper» gjør regjeringen kraftige innstramninger i statens forventninger til lønn, bonuser og andre ytelser for ledere i de statlige selskapene. Å understreke denne regjeringens forventninger til moderasjon i lederlønnsutviklingen vil være et viktig tema i eierdialogen fremover.

Jeg vil for øvrig bemerke at lønnen til de ledende ansatte i Statnett ikke er påvirket av Statnetts økonomiske resultat. Flaskehalsinntektene har naturlig nok heller ingen betydning på lønnsnivået. Flaskehalsinntektene brukes til å redusere tariffgrunnlaget slik at nettleien til det norske folk blir lavere enn den ellers ville blitt uten disse inntektene.

SPØRSMÅL NR. 686

Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I Rjukan Arbeiderblad 11. desember skriver finanspolitisk talsperson at "Senterpartiet mener høyere avgift på bensin og diesel er helt feil løsning nå, tvert imot så vil vi redusere avgiftene." Senterpartiet skal ha honnør for at anleggsdiesel er redusert i pris, men bilistene som fyller bensin merker ikke dette.

Hva var de samlede drivstoffavgiftene (veibruksavgift og CO₂), kun for bensin, 15. oktober 2021, og hva vil de være 1. januar 2023?

Svar:

Alle kvantumssatser i særavgiftene justeres i utgangspunktet med anslått prisvekst (endring i konsumprisindeksen) slik at avgiftsbelastningen holdes reelt uendret. Tilsvarende justeres fradrag og beløpsgrenser i personbeskatningen med anslått vekst i lønn, pensjon eller priser, slik at

skattebelastningen holdes reelt uendret. Uten inflasjonsjustering vil den reelle avgiftsbelastningen gradvis reduseres mens den reelle skattebelastningen gradvis vil øke.

Tabell 1 viser endringer i avgiftssatsene på bensin i 2022 og 2023, sammenliknet med prisjusterte satser.

Tabell 1: Endringer utover prisjustering i særavgiftssatser på bensin. Kroner per liter

	2022	2023
Prisjustering	1,3 pst.	2,8 pst.
Veibruksavgift på bensin	-0,13	-0,39
CO ₂ -avgift på bensin	0,39	0,39
Samlede særavgifter på bensin	0,26	0,00

Kilde: Finansdepartementet.

I 2023 blir de samlede særavgiftene på bensin holdt reelt uendret. De samlede særavgiftene på autodiesel og anleggsdiesel blir redusert.

Satsene i veibruksavgiften på drivstoff og CO₂-avgiften på mineralske produkter framkommer av Stortingets årlige vedtak om særavgifter.

I 2021 var veibruksavgiften på fossil bensin 5,01 kroner per liter og CO₂-avgiften på bensin var 1,37 kroner per liter. De samlede særavgiftene på fossil bensin var dermed 6,38 kroner per liter. I 2023 vil veibruksavgiften på fossil

bensin være 4,70 kroner per liter og CO₂-avgiften på fossil bensin vil være 2,21 kroner per liter.

«Bensin», slik det omsettes fra norske bensinstasjoner, er reelt sett et blandingsprodukt som dels består av fossil bensin og dels består av bioetanol. Særavgiftene beregnes på bakgrunn av de enkelte bestanddelene i blandingen. Andel bioetanol i blandingen er fritatt for CO₂-avgift og ilegges veibruksavgift med lavere sats. Særavgiftene på «bensin», slik det omsettes fra norske bensinstasjoner, er derfor i praksis lavere enn avgiftssatsene på ren fossil bensin.

SPØRSMÅL NR. 687

Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 22. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Klimaministeren uttalte nylig at forrige regjering satte i gang «ekstremt koko mye veibygging». I lys av signalene i det sitatet vil jeg anta at statsråden hadde foretrukket andre løsninger på flere veistrekninger.

Er statsråden fornøyd med trasévalg, fartsgrense og kapasitet på E39-strekningen som ble åpnet i Agder før helgen?

Svar:

Det er urolige tider, høye priser og svært begrenset økonomisk handlingsrom. Vi får også et stadig trangere karbonbudsjett og må bremse det økende presset på areal og na-

tur. Aldri har det vært mer nødvendig å tenke klokt rundt hvordan og hvorfor vi bygger ut transportsystemet. En viktig del av løsningen på utfordringene vi står overfor, er å ta vare på infrastrukturen vi allerede har og utnytte denne bedre. Der det trengs, skal vi selvsagt bygge nytt, men på en måte som er realistisk og bærekraftig.

Vi skal fortsatt ha trygg og god fremkommelighet i hele landet, samtidig som vi skal nå Norges klima- og miljømål. Derfor trenger vi en langsiktig og bærekraftig innretning av transportsystem som svarer på fremtidens utfordringer, imøtekommer behovene for mobilitet i hele landet og ikke går på bekostning av viktige klima- og miljøhensyn. Dette vil kreve effektiv arealbruk og mindre nedbygging av skog og natur til veier. I Hurdalsplattfor-

men slo vi fast at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk, og at Norges klima- og miljømål forplikter alle deler av samfunnet, også transportsektoren.

Når det gjelder enkeltprosjekter vil jeg henvide til samferdselsministeren som ansvarlig for veisektoren.

SPØRSMÅL NR. 688

Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 16. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er det mulig å få svar på spørsmålet som stilles og ikke noe helt annet?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål i Dokument nr. 15:493 (2022-2023) som lyder: Kan statsråden gi en beregning på effekten på tapte inntekter for stat og kommunesektor som følge av pressekonferansen 28. september?

Svaret var på noe helt annet. Jeg forutsetter at departementet gjør slike beregninger som jeg etterspør. Det er anslått inntekter årlig på 3-4 mrd. Tapet for stat og kommune de første årene gjennom tapte auksjonsinntekter, redusert formuesskatt og børnsfall regner jeg med departementet nå har gjort noen beregninger av. Det er disse faglige beregningene jeg spør etter både i dette og forrige spørsmål.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmålet i brev til Stortinget av 2. desember 2022. I dette brevet angis det enkelte effekter av forslaget om å innføre en grunnrenteskatt på havbruk. Det vises blant annet til følgende, se særlig understrekninger:

- Auksjon av tillatelser og grunnrenteskatt på havbruk er to alternative metoder for å hente inn grunnrente i havbruksnæringen. Grunnrenteskatt henter imidlertid inn grunnrente fra all kapasitet i havbruksnæringen, i motsetning til auksjoner som kun henter ut grunnrente for ny kapasitet. Når det innføres grunnrenteskatt på havbruk, vil en forvente at betalingsviljen i auksjonen går ned fordi en henter inn en andel av grunnrenten over tid gjennom grunnrenteskatten i stedet for et engangsbeløp gjennom auksjon. Siden grunnrenteskatten også henter inn grunnrenteskatt fra allerede tildelte tillatelser, vil en forvente at grunnrenteskatten over tid

vil gi betydelig høyere skatteinntekter enn auksjoner alene.

- Det var heller ikke uventet at aksjeverdiene for børsnoterte oppdrettsselskaper ville falle som følge av forslaget om grunnrenteskatt på havbruk. Når fellesskapet henter inn en andel av grunnrenten i næringen, betyr det at selskapene (eierne) får beholde mindre av grunnrenten. Da reduseres verdien av selskapene og aksjeverdiene for eierne, også Folketrygdfondet. Staten vil likevel få økte inntekter over tid siden denne skatten påvirker alle eiere av havbruksselskaper.

Samlet tilsier derfor forslaget at det vil gi betydelige merinntekter til fellesskapet, og ikke et tap som det antydes i spørsmålet fra stortingsrepresentanten. Departementet har imidlertid ikke gjort en nærmere tallfesting av netto proveny over tid. Det ville blant annet krevd anslag på inntekter fra auksjonen i år og fremtidige auksjoner og fremtidig grunnrenteskatt.

SPØRSMÅL NR. 689**Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 16. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Statnett har begrunnet mellomlandsforbindelsene til Tyskland og Nederland ved å regne det hjem med parametere innen forsyningssikkerhet og samfunnsøkonomiske positiv verdi.

Kan statsråden avklare om han mener Statnetts tolkning av samfunnsøkonomisk positiv verdi er presis, eller om den er for smal og må endres- da den kun omhandler regnestykket for selve mellomlandsforbindelsene, og ikke medtar konsekvensene "høy samfunnsverdi", altså høye strømpriser, har for strømkundene på norsk side av kablene?

BEGRUNNELSE:

Statnett virker å vurdere samfunnsøkonomisk verdi vedrørende mellomlandsforbindelser som positiv hvis kraftinntekt over mellomlandsforbindelsene overstiger kostnadene i investering og drift, evt. inntekter med og uten forbindelsen. Som videre målsetting har det statlige nettselskapet det å maksimere samfunnsøkonomisk overskudd i angjeldende område, eks en mellomlandsforbindelse (dvs. sørge for at elektrisiteten flyter dit den har størst verdi). Dette virker å være en snever bruk av samfunnsøkonomiske parametere, da det kun medtar inntekter og utgifter ved selve mellomlandsforbindelsene, men ikke de negative konsekvensene effektene av forbindelsene kan gi på samfunnet og økonomien.

Svar:

Kablene til Nederland og Tyskland fikk konsesjon i henholdsvis 2004 og 2014, og konsesjonssøknadene ble følgelig behandlet under en tidligere regjering.

Analysene som lå til grunn for konsesjonsbeslutningen for disse utenlandskablene ble gjort under antakelser for hvordan kraftmarkedet så ut da. Som alle andre analyser, ble disse gjennomført med usikre antakelser om fremtiden. Analysene belyste blant annet usikkerheten knyttet til størrelsen på det nordiske kraftbehovet over året, prisnivået på termiske brensler og CO₂-kvoter, samt videre utvikling av kraftsystemene i Norge, Norden og Europa etter 2030.

I konsesjonssøknadene har Statnett vurdert effektene av utenlandsforbindelsene sett over hele levetiden, dvs. 40 år. Vi befinner oss nå i en ekstrem situasjon, med spesielt høye brenselpriser, og virkningen av kablene i dag

er større enn det en forventet i gjennomsnitt over hele levetiden.

Jeg er enig i at vi må arbeide kontinuerlig med å sikre best mulig vurderingsgrunnlag for store beslutninger i energisektoren gjennom gode samfunnsøkonomiske analyser, herunder hvilke virkninger ulike tiltak kan ha for norske strømkunder. Samtidig har denne regjeringen vært tydelig på at vi ikke vil godkjenne nye mellomlandsforbindelser til utlandet i denne stortingsperioden. Det er viktig å høste erfaringer med de mellomlandsforbindelsene vi har i dag, blant annet knyttet til hvordan økt kraftutveksling påvirker norsk forsyningssikkerhet og norske strømpriser.

SPØRSMÅL NR. 690**Innlevert 11. desember 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

OEDs konsesjonsvilkår til Statnett for å operere mellomlandsforbindelsene til England og Tyskland har en paragraf 12 om allmenne hensyn.

Kan statsråden avklare definisjonen av "Allmenne hensyn" er, og betingelsene for når ev. allmenne hensyn trer i kraft?

BEGRUNNELSE:

I paragraf 12 i konsesjonsvilkårene til England og Tysklandsforbindelsen står følgende: Olje- og energidepartementet forbeholder seg retten til å endre vilkårene i konsesjonen i konsesjonsperioden dersom allmenne hensyn gjør dette nødvendig. Dersom Statnett overtrer vilkår eller pålegg gitt i denne konsesjon, kan departementet trekke tilbake konsesjonen før utløpet av konsesjonsperioden.

Svar:

Statnetts konsesjoner for utenlandsforbindelser inneholder et vilkår om at departementet forbeholder seg retten til å endre vilkårene i konsesjonen dersom "all-

menne hensyn" gjør dette nødvendig. I konsesjonene er det ikke spesifisert hvilke hensyn dette konkret omfatter. Ut fra formålet med konsesjonsordningen vil hensyn som forsyningssikkerhet, miljø og ressursforvaltning etter min vurdering kunne være relevante.

I en eventuell vurdering av endringer i vilkårene i Statnetts konsesjoner for tilrettelegging av krafthandelen mot utlandet, vil også forholdet til annet lov- og avtaleverk måtte trekkes inn. I den forbindelse viser jeg til at EØS-avtalen og avtaleverket med Storbritannia har krav til hvordan krafthandelen over forbindelsene skal organiseres. Slikt regelverk begrenser mulighetene til for eksempel å innføre handelsrestriksjoner på forbindelsene. Eksportrestriksjoner er i utgangspunktet forbudt etter EØS-retten, men hensynet til energisikkerhet er et legitimt formål som kan begrunne unntak. EØS-retten åpner for at kvantitative eksportrestriksjoner eller tiltak med tilsvarende virkning på nærmere vilkår kan være begrunnet i hensynet til forsyningssikkerhet. I en avveining av behovet for eventuelle endringer må det legges vekt på at vi i en anstrengt forsyningssituasjon kan ha behov for å importere kraft fra utlandet.

SPØRSMÅL NR. 691**Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er en eventuell støtte fra Eksportfinansiering Norge til gassfeltet Sakarya i Tyrkia, som vil slippe ut 3 ganger Norges årlige CO₂-utslipp, forenelig med Parisavtalen?

BEGRUNNELSE:

Gassfeltprosjektet Sakarya i Tyrkia eier av Turkish Petroleum og prosjektet anses å være de største gassreservene som er oppdaget på tyrkisk sokkel. Prosjektet er nå under

utvikling, og har planlagt oppstart i 2024 med en forventet levetid til 2057. Fase 1 av prosjektet søker nå finansiering fra Eksportfinansiering Norge.

Prosjektet er av Eksportfinansiering Norge vurdert å være et "Kategori A" prosjekt, altså at det potensielt har signifikant negative sosiale eller miljømessige konsekvenser (potentially high negative social or environmental impact), og er nå til vurdering i Eksfin Norge.

Mer info: Eksfin Norge: <https://www.eksfin.no/en/cases/oecd-projects/sakarya-gas-field-development-project-turkey/>

Svar:

Gjennom Parisavtalen forplikter landene seg til å forsterke innsatsen mot klimaendringene ved å redusere utslipp av klimagasser. Både Norge og Tyrkia har sluttet seg til Paris-avtalen. Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, og Regjeringen har besluttet å heve utslippssambisjonene nasjonalt til 55 prosent kutt frem mot 2030. Tyrkia har forpliktet seg til å ha netto-null utslipp innen 2053. Begge landene støtter ambisjonen om å begrense temperaturøkningen til godt under («well below») 2 grader globalt, og med sikte mot 1,5 grader, sammenlignet med førindustriell tid. Forpliktelsene i Paris-avtalen er hovedsakelig basert på nasjonale utslipp.

I statsbudsjettet for 2023 innfører regjeringen et hovedprinsipp for virkemiddelapparatet om at alle prosjekter som mottar støtte «skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050». Regjeringen har også satt i gang et samlet arbeid i virkemiddelapparatet for å klassifisere og rapportere på grønne prosjekter.

Fossile energikilder vil måtte spille en viktig rolle i en overgangsfase. Gassprosjekter er et eksempel på prosjekter med betydelig utslipp, men som likevel har lavere utslipp enn noen av alternativene. Naturgass er også en

sentral innsatsfaktor for produksjon av blått hydrogen. Dagens energikrise i Europa har også plassert gass inn i en kontekst av geopolittikk og forsyningsikkerhet. Selv om vi skulle ønske det gikk fortere, ser det derfor ut som gass har en nødvendig plass også i årene fremover.

Eksfin fremmer norsk eksport ved å gi lån og garantier til kjøpere av norske eksportvarer og -tjenester. I dette prosjektet vurderer Eksfin å finansiere en rekke norske leveranser til det tyrkiske gassfeltet Sakarya, som blant annet inkluderer seismiske tjenester, styringskabler, havbunnsstrukturer, mudringstjenester, offshore installasjoner og skipstjenester. Totalt har over 40 norske selskaper, inkludert en betydelig andel små og mellomstore eksportører, leveranser til prosjektet. Eksfin tar, innenfor sitt handlingsrom, beslutning om finansiering av enkeltsaker. Det gjøres nøye vurderinger av blant annet kredittverdighet, bærekraft, miljø- og sosiale forhold, osv. Prosjekter som blir finansiert av Eksfin i andre land blir vurdert i henhold til landets forpliktelser til Paris-avtalen.

Representant Haltbrekken skriver i premisset for spørsmålet at gassfeltet Sakarya i Tyrkia vil slippe ut tre ganger Norges årlige CO₂-utslipp. Eksfin har så langt vurdert deltakelse i fase 1 av prosjektet. Fase 1 har beregnede utslipp for scope 1 og 2 på 146 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Til sammenligning var Norges samlede utslipp i 2021, ifølge Miljødirektoratet, på 51 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

SPØRSMÅL NR. 692

Innlevert 6. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 20. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva kan gjøres for å legge til rette for at REC Solar Norway AS kan få en fastprisavtale til konkurransedyktige priser slik at vi kan redde denne unike teknologien og dette unike teknologimiljøet som et viktig element i det grønne skiftet?

BEGRUNNELSE:

REC Solar Norway AS er en unik teknologibedrift innenfor et strategisk viktig område for Norge og Europa. Bedriften produserer silisium til solceller med ekstremt lavt energi-

forbruk og CO₂-fotavtrykk. Ingen andre i verden kan vise til tilnærmet sammenlignbare tall. Råmaterialet i produksjonen er avfall fra solcelleproduksjon, så de har en fullstendig sirkulær produksjon.

RECs produksjonen i Norge reduserer CO₂ utslipp med over 1 million tonn CO₂/år ift. om samme mengde blir produsert i Kina.

Solceller kan raskt bidra til at Europa kommer ut av energikrisen. Installasjon av solceller har økt kraftig de siste årene, og behovet for solcelleprodukter er enormt stort. Oppbygging av verdikjede for sol i Europa er nå høyt

prioritert i EU, og silisium er definert som kritisk råvare av EU.

Korona, krigen i Ukraina og energikrisen i Europa viser hvor viktig det er å ha kontroll på kritisk råvarer. Dette ble bl.a. vektlagt av NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg i en tale i forrige uke.

Norge har, som et av få land i Europa, fortsatt en solindustri. Denne står nå i fare for å bli nedlagt akkurat i oppstarten av en storsatsning i Europa/USA. Dette vil ikke bare føre til redusert produksjon av silisium til solceller. Det vil også føre til at Norge og Europa mister en unik teknologi og et unikt teknologimiljø som kan bidra til å videreutvikle en industri som Norge, Europa og hele verden trenger. Alternativet er at Kina får en enda mer dominerende posisjon i en viktig verdikjede for den grønne omstillingen.

I 2019-2021 utviklet REC en ny teknologi for å bruke avfallsprodukt i stedet for kvarts fra gruve, og de nådde budsjettert produksjonsmål i august 2022. De er således å betrakte som en oppstartsbedrift, og de har av den grunn ikke langsiktige fastprisavtaler for elektrisk kraft.

REC Solar omfattes ikke av det foreslåtte "kontrakt-sunntaket i grunnrenteskatten for vannkraft knyttet til standard fastprisavtaler". Bedriften faller utenfor fordi noen NACE-koder er unntatt ordningen. Det gjelder NACE-kode 20, 21, 24 og 27. REC har NACE-kode 24. Den omfattes heller ikke av støtteordningen til næringslivet i 4. kvartal 2022.

Kraftsituasjonen med de høye spotprisene har ført til at bedriften har permittert ca. 200 ansatte, og permitteringsperioden utløper i uke 9-2023.

Svar:

Som representanten viser til, er REC Solar en del av en sentral verdikjede for grønn omstilling som er i stor vekst internasjonalt, og selskapet er langt fremme i utvikling og bruk av ny teknologi. Det er også et stort potensial for denne verdikjeden til å selv bli mer bærekraftig, ved et mer bærekraftig mineraluttak, produksjon basert på fornybar kraft og høy grad av sirkularitet gjennom verdikjeden. Med sin nye teknologi passer REC Solar godt inn i dette bildet, og det er gledelig at selskapet kan produsere med både lavt forbruk av energi og lavt utslipp av CO₂, sammenlignet med konkurrenter. Nettopp slike egenskaper kan bli stadig viktigere konkurransefortrinn fremover, i tråd med at både marked og regulering stiller stadig høyere krav til at «grønne» materialer og produkter også produseres på en bærekraftig måte.

For norske bedrifter som forbruker mye kraft er profesjonell tilnærming til kraftpriser en nødvendighet, og for mange vil løsningen være å inngå fastprisavtaler som gir forutsigbare kraftkostnader. Utformingen av grunnrenteskatten for vannkraft har betydning for kraftprodusentenes insentiver til å tilby fastprisavtaler.

Utgangspunktet for beregning av grunnrenteskatt på vannkraft er at kraften verdsettes til spotmarkedspriser. Det er begrunnet med at da begrenses skattepliktiges motiver til å foreta disposisjoner ut fra skattemessige hensyn. Samtidig innebærer dette at salg av kraft til fastpris medfører en viss risiko for produsentene, da skatten vil kunne utmåles etter en høyere pris enn det kraften er solgt for.

Det er gjort enkelte unntak fra denne hovedregelen for å legge til rette for at kraftprodusentene enklere skal kunne tilby fastprisavtaler, hvor kraft levert etter gitte vilkår skal skattes etter kontraktspris. Blant annet har man et kontraktsunntak for langsiktige kontrakter med visse vilkår for industriell bruk av kraften (industrikraft-avtaler). Under dette unntaket kan kraftprodusenter tilby kontrakter på syv år eller mer og en samlet kraftleveranse på minst 150 GWh i løpet av kontraktsperioden til bedrifter som oppfyller vilkårene for registrering under NACE-kodene representanten viser til slik disse var avgrenset pr. 1. januar 1997.

I lys av situasjonen med høye kraftpriser og stor usikkerhet om utviklingen fremover, foreslo regjeringen i statsbudsjettet for 2023 et nytt grep for å sikre at ikke bare industribedrifter, men alle bedrifter som ønsker det, skal få en reell mulighet til å inngå fastprisavtaler. Konkret foreslo vi et nytt kontraktsunntak for å legge til rette for at aktører som ikke faller innenfor ordningen for kraftintensiv industri skal kunne inngå standardiserte fastprisavtaler på 3, 5 og 7 år. Regjeringen har fulgt opp innspill fra næringslivet, blant annet fra Norsk Industri, slik at bedrifter som har produksjon innenfor NACE-kodene som åpner for industrikraft-avtaler, men ikke når opp til volumkravet om leveranse på minst 150 GWh i kontraktsperioden, kan inngå fastprisavtaler under det nye kontraktsunntaket. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag ved behandling 16. desember, jf. Innst. 4 L (2022-2023).

Det nye kontraktsunntaket innebærer at alle bedrifter, herunder også REC Solar, vil kunne få tilbud om fastprisavtaler på strøm enten under det eksisterende eller det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten. Og så må bedriftene selv vurdere om de ønsker å inngå avtaler til vilkårene som tilbys i markedet, og ev. inngå i dialog/forhandlinger med kraftleverandørene. Regjeringen kan ikke bestemme prisene som skal legges til grunn i avtalene – både industrikraft-avtalene og avtaler under det nye kontraktsunntaket skal inngås på markedsmessige vilkår – men både bedriftene og kraftleverandørene kan være tjent med at det inngås fastprisavtaler. Jeg er kjent med at REC Solar tidligere har vært i dialog med kraftleverandører om fastprisavtaler, og jeg håper at selskapet fortsetter å utforske mulighetene fra ulike tilbydere slik at det finner en avtale som passer dets behov.

SPØRSMÅL NR. 693**Innlevert 7. desember 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 20. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at godt etablerte organisasjoner som mister øremerket tilskudd ikke mister viktig kompetanse, som vil påvirke brukernes hverdag og opplevelse negativt, ikke må legge ned mens de venter på søknadsbehandlingen i Helsedirektoratet?

Svar:

Regjeringen har foreslått å fjerne øremerkinger av særskilte tilskuddsmottagere i statsbudsjettet for 2023. Bakgrunnen for dette er blant annet å sikre en rettferdig fordeling av tilskuddsmidler basert på kriteriene for de respektive tilskuddordningene. Videre sikrer det at samfun-

nets ressurser benyttes på en mest mulig hensiktsmessig måte og i tråd med Stortingets tidligere budsjettvedtak.

Jeg har forståelse for at aktører som tidligere har mottatt øremerkede tilskudd nå er bekymret for sin videre drift. Samtidig er ikke øremerking på statsbudsjettet sikrere enn det de årlige bevilgningene tilsier. Disse aktørene har kun fått tilskudd for ett år av gangen og har måttet planlegge sin aktivitet ut ifra den forutsetningen. Jeg har videre tillit til at Helsedirektoratet som forvalter departementets tilskuddsordninger vil fatte vedtak om tilskudd for 2023 så raskt som overhodet mulig når regelverksarbeid mv. er ferdigstilt.

Jeg viser forøvrig til Stortingets flertall som i behandlingen av Innst. 11 S (2022-2023), har bedt regjeringen prioritere tilskudd til allerede etablerte tilbud i totalt 7 ordninger i 2023.

SPØRSMÅL NR. 694**Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 19. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hva mener statsråden om at idrettsutøvere får bøter for sine ytringer og hva vil statsråden gjøre for å sikre idrettsutøveres ytringsfrihet?

BEGRUNNELSE:

Under sesongåpningen for langrenn på Beitostølen tok den svenske skiløperen Emil Johansson Kringstad ut et banner med budskapet "Stopp Equinor, morgendagen smelter". I intervjuer etter skiløpet langet Johansson Kringstad ut mot Equinor, og kalte selskapet en trussel mot skisportens framtid.

For dette ble utøveren ilagt en bot på 999 sveitsiske franc av Det internasjonale skiforbundet. Beløpet ble av den helnorske juryen satt til 999 franc, for at det ikke skal være ankbart. Boten har blitt kritisert av Norges in-

stitusjon for menneskerettigheter (NIM), som påpeker at ytringsfriheten også gjelder i idretten. Boten står også i sterk kontrast til Idrettsforbundets internasjonale strategi som ble vedtatt på Idrettsforbundets ekstraordinære idrettsting i fjor. Her står det under avsnittet "Ytringsfrihet for idrettsutøvere" følgende:

"Det vil ikke være naturlig for norsk idrett å sanksjonere mot utøvere som gjennomfører slike markeringer i forbindelse med konkurranser, offisielle seremonier eller på seierspallen."

I tråd med rådet fra NIM, ble kombinertutøverne som protesterte mot at kvinnene ikke får gå kombinert i neste vinter-OL ikke sanksjonert. Johansson Kringstads protest dagen før ble imidlertid bøtelagt.

Tidligere har media avdekket uheldige formuleringer i Equinors sponsoraftaler. I avtaler med en rekke univer-

siteter og en høgskole har Equinor hatt avtaler som garanterte positiv omtale av selskapet.

Svar:

Som kultur- og likestillingsminister er jeg opptatt av at idrettsutøvere skal kunne uttrykke sine meninger uten å risikere negative sanksjoner. Engasjerte utøvere er en styrke for idretten, ikke et problem.

Ytringsfriheten er retten alle mennesker har til å gi uttrykk for det de mener, og det er en grunnleggende menneskerettighet som er grunnlovfestet i Norge. Det er viktig for meg å understreke at ytringsfriheten selvfølgelig også gjelder i idretten. Det er en påminnelse spesielt den internasjonale idrettsbevegelsen ofte kan se ut til å trenge.

Grunnloven gir et særskilt sterkt vern av politiske ytringer. I praksis skal det følgelig mye til for at et inngrep i ytringsfriheten kan legitimeres.

Idretten er autonom. Men jeg forventer at både nasjonale og internasjonale idretsorganisasjoner har høy terskel for å gripe inn i idrettsutøveres ytringsfrihet.

Vi har flere eksempler på at ytringsfriheten er under press, også i idretten. Styrking av ytringsfriheten til idrettsutøvere er en av prioriteringene i norsk idretts internasjonale strategi for å fremme idrettens verdier og samfunnsrolle. Strategien ble vedtatt på det ekstraordinære idrettstinget i 2021. I dokumentet heter det blant annet:

«Norsk idrett vil ikke sanksjonere mot utøvere som gjennomfører markeringer for menneskerettigheter, inkludering og likeverd i forbindelse med konkurranser, seremonier eller på seierspallen, og som konsekvens av dette, gå i dialog med andre aktører om justeringer av regelverk for dette.»

I min dialog med idretten vil jeg uttrykke tydelige forventninger til oppfølging av den internasjonale strategien. Norsk idrett bør ha en tydelig stemme i det internasjonale idretts samarbeidet, og de bør jobbe aktivt i alle relevante fora for å styrke idrettsutøveres ytringsfrihet. Ytringsfriheten skal vernes uavhengig av om man liker eller misliker en ytring.

SPØRSMÅL NR. 695

Innlevert 8. desember 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Vil statsråden ta avstand frå at demokratiske prinsipp ikkje er viktig i Stranda kommune, der ordføraren stadfestar i kommunestyret den 23/11-2022 at, "saka mykje viktigare enn å snakke om demokratiske rettar"?

GRUNNGJEVING:

Heile vårt folkevalgte system og demokrati, er faktisk tufta på demokratiske rettar og respekt for dette. Dette er godt forankra i gjeldande norsk lov.

Demokratiet vårt er forankra etter eit folkevalgt prinsipp der folket som er valgt inn i til dømes eit kommunestyre, styrer etter gjeldande reglar og lovverk slik som kommunelova og forvaltningslova.

Ingen kan opptre utover desse demokratiske prinsipp, og der finnast ikkje saker eller andre grunnar til å setje demokratiske prinsipp til side. Dette høyrer til andre autoritære og diktatoriske regimer og styresett.

I kommunestyremøtet i Stranda kommune den 23/11-2022, sette ordføraren opp på sakskartet igjen ei sak ang. salg av kommunen sitt kraftverk, sjølv om det var mindre enn nokre få veker sidan kommunestyret i sak 84/22 vedtok samrøystes å IKKJE selge det lokale E-verket.

Ordføraren sette seg sjølv inn som saksbehandlar, saksansvarleg og innstilte til vedtak i ny sak 106/22 til kommunestyremøtet den 23/11-2022, også då gjeldande salg av det lokale kraftverket. Rådmannen vart sett totalt til side, og kunne såleis ikkje overholde sine gjeldande saksbehandlingsrettar og plikter.

Når saka skulle setjast på dagsorden, vart det frå ein av kommunestyrets representant fremma krav om at saka vart avvist med bakgrunn i at demokratiske prinsipp vart brotne, og at det ikkje var respekt for eit samrøystes vedtak i kommunestyret for få veker sidan.

Ordføraren svarar då følgjande:

"Saka mykje viktigare enn å snakke om demokratiske rettar."

At ein SP-ordførar setter til side demokratiske rettar i kommunestyret i Stranda kommune, må være unikt i folkevalgt samanheng.

I dei fleste folkevalgte organ og i kommunar i dette landet er det begrensningar på kor tidlig etter eit lovleg fatta vedtak, faktisk kan takast opp att til behandling i samme folkevalgte organ. I Ålesund kommune til dømes er dette eit halvt år, i Stortinget eit heilt år.

Det er alvorleg når demokratiske prinsipp blir satt til sides, og enda værre er det når ein ordførar i ei norsk kommune faktisk uttrykker at demokratiske prinsipp ikkje betyr noko over open mikrofon.

Kommunestyremøta er heldigvis på Web tv i Stranda kommune, og sitata i dette spørsmålet kan kven som helst gå inn og høyre.

Svar:

Sakshandsaminga og det politiske ordsiftet i kommunestyret i Stranda kommune er dei lokale folkevalde sitt ansvar innanfor dei rammer som kommunelova set. Kommunelova legg godt til rette for lokalt folkestyre og eit sterkt representativt lokaldemokrati. Lova fastset naudsynte rammer for det kommunale sjølvstyret som òg gir vern til eit mindretal, samtidig som lova gir kommunane handlefridom. Kommunar har sjølv ansvar for å følgje lova. Det er ikkje mi oppgåve å kommentere verken saksførebuing eller uttalar i einskildsaker, men eg kan seie noko generelt om ansvar, plikter og rettar som fylgjer av lova. Utan omsyn til kven som har førebudd ei sak, er det kommunestyret sjølv (dersom saka vert handsama der) som avgjer om saka er greidd ut tilstrekkeleg til at det kan gjerast eit vedtak. Lova slår fast at folkevalde organ med alminneleg fleirtal kan vedta å utsette handsaminga av ei sak på sakslista. I tillegg følgjer det av lova at i tilfelle der kommunedirektøren blir merksam på faktiske eller

rettslege tilhøve som har sentral betydning for gjennomføringa av eit vedtak, skal kommunedirektøren gjere det folkevalde organet merksam på dette, jf. § 13-1 fjerde ledd. På denne måten vil det folkevalde organet få mogelegheit til å gjere om på sitt eige vedtak. Tre eller fleire medlemmer av kommunestyret kan òg krevje lovlegkontroll av eit vedtak fatta av kommunen.

Kommunelova skil mellom det folkevalde og det administrative nivået i ein kommune. Dette kjem mellom anna til uttrykk gjennom ei deling av funksjon og ansvar mellom folkevalde og kommunedirektøren. Kommunelova § 13-1 tredje ledd slår fast at kommunedirektøren «skal påse» at saker som vert lagt fram for folkevalde organ, er forsvarleg utgreidde. Utgreiinga skal gje dei folkevalde eit faktisk og rettsleg grunnlag for å treffe vedtak. Kommunedirektøren har eit sjølvstendig, fagleg ansvar for innhaldet i utgreiinga.

Sjølv om det klare utgangspunktet etter lova er at kommunedirektøren har ansvaret for utgreiing av saker, har lova ingen føresegn som forbyr ordføraren eller andre folkevalde frå å førebu saker for folkevalde organ. Ordføraren sitt ansvar følgjer mellom anna av kapittel 6 i kommunelova og av føresegna som gjeld for leiaren av folkevalde organ i kapittel 11. Ordføraren skal til dømes setje opp sakslista til møte i kommunestyret og formannskapet og vere leiar av desse møta. Dette inneber at ordføraren òg har eit ansvar for å sjå til at saker er tilstrekkeleg førebudde.

Kommunelova har ikkje reglar om kva for saker eller til kva tid saker kan setjast opp på sakslista. Dette inneber at ordføraren i utgangspunktet har stor fridom til å velje kva for saker som skal handsamast i eit møte. Ei sak skal likevel setjast på sakslista dersom minst 1/3 av medlemmane i organet krev det.

SPØRSMÅL NR. 696

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 21. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Stortinget vedtok i handsaminga av Energimeldinga å gjere det enklare for folk å få ENØK-støtte til tiltak for å spare energi i heimen. På NRK Dagsnytt18 9/12 karak-

teriserte Statssekretær Ragnhild Syrstad i KLD dette som «..ukritisk å bruke fellesskapets midler og kanalisere dem i direkte overføring til utenlandske kapitaleiere», og å «sponse varmepumper til øvre middelklasse».

Når vil regjeringa flytte fokus frå å latterleggjere stortingsvedtak om energisparing til å effektivere og gjere det enklare for folk å få ENØK-støtte?

Svar:

Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når vi har foretatt vurderingane Stortinget har anmodet om. Det er i denne sammenheng nødvendig å gjere grundige vurderingar av hvilke utslag statlig støtte gir inn enøk-markedet hvor det omsettes for mange milliarder årlig.

Erfaring frå støtte i markedet viser at aktører tilpasser seg når staten kommer på banen. Et eksempel på det var da Enova kunngjorde støtte til energirådgivning med halvparten av prisen opp til 5000 kroner. Prisen i markedet ble plutselig 10 000 kroner.

Når staten kommer på banen med støtteordningar kan slike tilpasningar oppstå. Da kan leverandør og produsent skumme fløten og skru opp prisen. Det betyr at fellesskapets midler – folkets skattekrone – kan havne på bunnlinja hos leverandør eller produsent. Arbeiderpartiet mener det er hensiktsmessig å vurdere nøye hvor midlene havner når staten stiller fellesskapets midler til disposisjon.

Ingen er tjent med økte priser på enøktiltak nå, så det er avgjørende at den statlig støtten innrettes for å forhindre utilsiktede tilpasningar og prisøkningar i markedet. Regjeringa skal komme tilbake med disse vurderingane så raskt som mulig.

For øvrig vil jeg peke på noen av de andre grepene vi allerede har tatt knyttet til energieffektivisering.

De med lav inntekt har ofte lite mulighet til å investere i energitiltak og rammes særlig av de høye prisene på kraft. Vi har derfor gitt Husbanken en klar rolle knyttet til støtte til modne energiløsningar rettet mot husholdningar med lave inntekter. Dette treffer de mest utsatte i

samfunnet. De får lavere utgifter og økt bokomfort. Det er bevilget 160 mill. kroner til Husbanken til dette formålet i 2023. Dette er en økning på 60 millioner sammenlignet med i år.

I tillegg støtter Enova energitiltak i husholdningar som går foran og tester ut nye løsningar.

Å prøve ut nye løsningar medfører ofte en merkostnad. Disse løsningane trenger ofte litt ekstra drahjelp i markedet. Uttesting av nye løsningar bidrar til utvikling av nye teknologier og markeder, og bidrar til at alle andre i neste omgang får bedre og billigere teknologier å velge mellom. Enova har så langt i år betalt ut over 325 millioner kroner til husholdningane. Det kan forventes utbetalningar på samme nivå også neste år, som følge av betydelig økt interesse for energitiltak. I tillegg har Enova støttet kommunale utleieboliger med 100 millioner kroner i 2022.

Over fireårsperioden 2021-2024 settes det av totalt 1,42 mrd. kroner til energitiltak i Enova og Husbanken. Jeg vil også nevne strømsøtten til næringslivet på 2,8 mrd. kroner, hvor bedriftene må gjennomføre energikartlegging for å få utløst støtte. I denne ordninga er det en komponent med økt støtte dersom mottageren gjennomfører energieffektiviseringstiltak. I sum er dette kraftfulle og effektive tiltak for å få til mer effektiv energibruk.

Mange ENØK-teknologier er i dag lønnsomme. Samtidig kan manglende informasjon være et hinder for at slike tiltak blir gjennomført. Regjeringa har derfor gjennom NVE satt i gang arbeid med et informasjonsopplegg om ENØK-tiltak, der hensikten er å bidra til at det offentlige, næringsliv og husholdningar tar fornuftige energivalg og reduserer eget energiforbruk. Det er allerede publisert gode tips og råd på NVEs nettsider og det forberedes blant annet en informasjonskampanje rettet mot husholdningar som etter planen vil rullas ut tidlig på nyåret.

SPØRSMÅL NR. 697

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over forventede strømkostnader for 2023 i RHF, samt hva kostnadene var

i 2022 og 2021, der det i oversikten spesifiseres på det enkelte sykehuset, samt en oversikt over hvilke sykehus som har fastprisavtale i 2022, og som vil ha det ved utgangen av 2023?

BEGRUNNELSE:

Strømprisene har vært høye over en lang periode, og har medført store merkostnader for familier, bedrifter, frivilligheten og mange flere. Sykehus krever mye energi, og med høye strømpriser og allerede magre sykehusbudsjetter, kan kostnadene bety mye for sykehusene. Forutsigbarhet for kostnader og økonomi er viktig, særlig når sykehusene står i en prekær økonomisk situasjon. Det er selvfølgelig positivt at sykehusene får mer penger i nysalderingen av budsjettet, men for å sikre forutsigbarheten er det viktig med fast styrkning av sykehusøkonomien over statsbudsjettet.

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene (RHF) om deres energikostnader. RHFene opplyser at det er inngått nasjonale avtaler for el.-kraft der avtalene er splittet i likelydende avtaler for hver av landets fire helseregioner. I de inngåtte avtalene opereres det ikke med fastpris, men det gjøres prissikring av leveransene i markedet. I praksis vil denne prissikringen fremstå som en fast pris knyttet til den delen av volumet som er prissikret. For 2023 er 85 pst. av et antatt normalt årsforbruk for sykehusene prissikret. I tillegg til kostnadstallene presentert nedenfor kommer el.-avgift, nettleie og merverdiavgift.

Kostnad elektrisk kraft regionale helseforetak (i mill. kroner)	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum regionale helseforetak
Faktisk kostnad 2021	160	81	47	37	325
Estimat 2022	243	117	34	26	420
Estimat for 2023	583	226	-57	-64	688

De regionale helseforetakene viser til at kostnadsanslagene for 2023 er gjort ut fra situasjonen per medio desember 2022. De siste månedene viser at det raskt kan skje store endringer, spesielt for områdeprisene. Ulike priser i Helse Midt-Norge og Helse Nord, samt den prissikringen som er gjort, gjør at disse helseregionene ligger an til en negativ kostnad for elektrisk kraft i 2023. Estimaten for 2023 er gjort 14. desember 2022. Estimaten kan derfor endre seg betydelig ved endringer i markedet. Hen-

syntatt el.-avgift og nettleie antas det samlet at det ikke blir negativ kostnad for elektrisk kraft i disse to helseregionene i 2023.

Nettleien varierer mye i områdene til de ulike nettselskapene. Nettleien i et område for ett nettselskap, fastsettes av NVE som et maksimalt inntektsnivå for selskapet per år. Tabellen nedenfor viser nettleiekostnadene for 2021.

Nettleiekostnader 2021 (i mill. kroner)	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum regionale helseforetak
	154	41	31	20	245

Flere helseforetak har inngått avtaler om fjernvarme som varmekilde. Disse avtalene er i all hovedsak knyttet

opp mot spot-pris for strøm og er ikke gjenstand for prissikring. Tabellen nedenfor viser kostnader til fjernvarme.

Kostnader til fjernvarme (i mill. kroner)	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum regionale helseforetak
Kostnad 2021	281	36	34	55	405
Prognose 2022	465	41	35	43	583
Budsjett 2023	504	56	38	59	656

Helse Sør-Øst RHF og Helse Vest RHF har langsiktige driftsavtaler med 12 ideelle virksomheter som utgjør en viktig del av regionenes oppfyllelse av sørge-for-ansvar. Disse virksomhetene mottar inntekter fra de regionale helseforetakene på linje med de offentlige helseforetakene. Økte strømkostnader hos disse er ikke inkludert i anslagene over.

SPØRSMÅL NR. 698**Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 15. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan helseministeren redegjøre for hva Nordlandssykehuset har gjort for å unngå å havne i den situasjonen som nå er et faktum og hva vil hun konkret gjøre for å raskest mulig få tilbake en forsvarlig akuttberedskap og gjenåpnet fødeavdelinga til regionens kvinner?

BEGRUNNELSE:

Uten noe forvarsel, fikk innbyggerne i Vesterålen og Lofoten gjennom media vite at Nordlandssykehuset Vesterålen stenger fødeavdelingen i minst et halvår, og regionens kvinner står igjen med kun en fødestue. Dette er et hån mot gravide kvinner og deres familie. Og en klar svekking av føde – og barsel tilbudet i regionen.

Stengningen begrunnes med mangel på bioingeniører, og dermed har sykehuset på Stokmarknes ikke mulighet til akutt-diagnostikk etter kl. 22 på kvelden. Gravide kvinner settes i en situasjon der de vinterstid må stole på værgudenes vilje, for at ambulansefly kommer i lufta og ned igjen. Eller at ferjer ikke er innstilte. Dette mener Miljøpartiet De Grønne ikke hører ikke hjemme i 2022, i en region med nesten 70 000 innbyggere.

Svar:

Jeg viser til Dokument nr. 15:541 (2022-2023) og mitt svar hvor jeg orienterer om bakgrunnen for utfordringene med å rekruttere bioingeniører og hvilke tiltak Nordlandssykehuset HF- har satt i verk for å stabilisere driften og rekruttere personell. Under er mitt svar gjengitt i helhet:

«Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. I innspillet framgår det at Nordlandssykehuset HF over år har erfart utfordringer i rekrutteringen av bioingeniører og at de i flere omganger har vært nær ved å måtte ta ned tjenestetilbudet ved laboratoriet ved sykehuset i Vesterålen. Ved hjelp av ambulering fra sykehusene i Lofoten og Bodø, har det vært mulig å opprettholde en forsvarlig 3-delt turnus for bioingeniørene i Vesterålen fram til 22. november i år. Da var det ikke lenger mulig. Nordlandssykehuset måtte da ta ned laboratoriedriften mellom klokken 2200-0730, og blodbank-tjenester hele døgnet. Medisinske og kirurgiske akutfunksjoner er likevel opprettholdt, men risikofødende har på grunn av manglende blodbank-tjenester måtte selekteres til å føde enten ved Nordlandssykehuset i Bodø

eller ved Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad. På grunn av reduksjon i laboratorietjenester må enkelte andre pasienter også overflyttes til Nordlandssykehuset i Bodø eller til Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad for ytterlige diagnostikk og behandling. Jeg viser for øvrig til Dokument nr. 15:538 (2022-2023) og mitt svar hvor jeg orienterer nærmere om hvilke tiltak Nordlandssykehuset har satt i verk for å stabilisere driften og rekruttere personell.

Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset HF opplyser at fødeavdelingen i Vesterålen vil driftes som normalt i løpet av uke 49. Det skjer fordi sykehuset igjen har fått på plass døgnerberedskap ved blodbanken; tilgang på blod er avgjørende for at en fødeavdeling skal kunne ivareta mor og barns sikkerhet i forbindelse med fødsel.

Befolkningen skal kjenne seg trygge på at de får den helsehjelpen de har behov for, og jeg har forståelse for at utfordringene ved Nordlandssykehuset kan bidra til å skape utrygghet. Jeg vil understreke at Nordlandssykehuset hele tiden har hatt bådemedisinsk og kirurgisk akuttberedskap.»

SPØRSMÅL NR. 699**Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svoldal Bøe****Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at flere vaksinerer seg mot influensa, og hva vil statsråden gjøre for at vi skal nå målet om at 75 prosent av helsepersonell med pasientkontakt skal være vaksinert mot influensa?

BEGRUNNELSE:

Viser til Folkehelseinstituttet sin ukesrapport 48: <https://www.fhi.no/publ/2020/koronavirus-ukerapporter/>

I Folkehelseinstituttet sin siste ukesrapport står det at «forekomsten av influensa og innleggelser med influensa er lav, men øker raskt». Ukesrapporten sier også at det «fortsatt er altfor lav vaksinasjonsdekning blant helsepersonell, barn med risikofaktor, eldre og andre risikogrupper». Tallene viser at den totale vaksinasjonsdekning i helse- og omsorgstjenesten blant helsepersonell per 4. desember er på 33 prosent, med en dekning på 45 prosent i spesialisthelsetjenesten og 27 prosent i primærhelsetjenesten. Dekningen på samme tid i fjor var på henholdsvis 51 prosent og 32 prosent. Norge har som mål at 75 prosent av helsepersonell med pasientkontakt skal være vaksinert mot influensa.

Svar:

Denne influensasessongen kan bli verre enn på lenge, og vaksiner beskytter godt mot alvorlig sykdom. Per 15. desember har 47 % av de ansatte i spesialisthelsetjenesten tatt influensavaksinen og 29 % av de ansatte i primærhelsetjenesten.

Vaksinasjonsdekningen har økt de siste årene, og gikk betydelig opp i pandemisesongene 20/21 og 21/22. Forbruket var på 500 000 doser til målgruppene for vaksinasjon i 2017/18, og dette steg til 1,26 millioner doser forrige sesong. I sesongene 20/21 og 21/22 har det vært spesielle ordninger for gratis influensavaksine, pga. pandemien. For denne sesongen er vi tilbake til normalen for influensavaksinasjonsprogrammet, og vaksine og vaksinasjon tilbys slik det ble gjort i årene før pandemien.

På grunn av stort fokus på vaksinasjon de siste sesongene kan det være noe vaksinetretthet i målgruppene, også blant helsepersonell. Det er imidlertid viktig å påpeke at vi aldri har nådd 75 % dekning annet enn i forrige sesong og da kun blant personer over 65 år med kronisk sykdom.

Folkehelseinstituttet (FHI) har gjennom mange år jobbet målrettet for å øke dekningen. Denne høsten har de sammen med Helsedirektoratet hatt en større kampanje for å opprettholde og helst øke dekningen for influensavaksinen i alle målgrupper. I den forbindelse har media blitt benyttet aktivt blant annet gjennom den årlige pressekonferansen i samarbeid med Helsedirektoratet. Det har gjennom høsten vært flere hundre mediasaker om influensa og influensavaksinasjon i lokale, regionale og nasjonale medier, og anbefalingen om vaksinasjon burde derfor være kjent for de fleste.

FHI og Helsedirektoratet har sendt gjentatte informasjonsbrev om influensavaksinasjon til kommunene og helseforetakene med påminnelse om anbefalinger, betydningen av en god organisering for å oppnå høy dekning, samvaksinerer med koronavaksine, informasjon om de ulike vaksinetypene osv. Her er det også informert om kommunens plikt til å organisere tilbudet på en slik måte at man oppnår høyest mulig dekning, og arbeidsgivers plikt til å tilby gratis vaksiner til personell med pasientkontakt i helse- og omsorgstjenesten. Det er i tillegg informert om influensavaksinasjon i webinarer for kommunelegene, til statsforvalternes vaksinasjonskoordinatører, i statsforvaltermøte, i regionale smittevernkontakters møter, på vaksinedagene, og i foredrag rundt omkring i landet for både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

FHI har hatt god dialog med barnelegeforeningen og allmennlegeforeningen for å få ut informasjon om vaksineanbefalinger og viktigheten av å gi tilbud om vaksine, henvendt seg til helsepersonell generelt og vaksinatører spesielt via fagblader som Tidsskrift for den norske legeforening, Fagbladet og Sykepleien, samt via kanaler som Norsk helseinformasjon, Nytt om legemidler og Nasjonalt kompetansesenter for legemidler til barn. Det er også laget flere Facebook-innlegg både fra FHI og Helsedirektoratet for å nå helsepersonellet med informasjon om egen vaksinasjon.

Det er utarbeidet store mengder informasjonsmaterieell til bruk for helsepersonell i deres arbeid med influensavaksinasjon – filmer, ferdige foredrag, informasjonsark på ulike språk og tilpasset personer med redusert helsekompetanse.

Helsedirektoratet har i samarbeid med FHI gjennomført en egen kampanje i sosiale medier i november rettet mot helsepersonell, som har nådd svært mange i målgruppen. I tillegg har denne kampanjen vært på You-

Tube og som bannerannonser på nhi.no, sykepleien.no, dagensmedisin.no og fontene.no.

I tillegg til egen informasjon på FHIs nettsider på mange ulike språk, har FHI hatt målrettede kampanjer rettet mot risikogruppene i lokale og regionale medier og på Facebook.

Det er også laget tilpasset materiell til aktuelle pasientorganisasjoner til bruk på deres nettsider og i medlemsblader. Dette er tatt godt imot og benyttet av pasientorganisasjoner for å spre informasjon.

Influensabølgen er på god vei oppover, og kan nå toppen tidlig i forhold til tidligere sesonger. Selv etter at toppen er nådd er det imidlertid viktig å opprettholde tilbud om vaksinasjon. Rundt halvparten av de som blir syke i løpet av en sesong vil bli syke etter at toppen er nådd, og

kommuner og helseforetak må derfor fortsette å tilby vaksiner til alle som vil ha dette, til influensasesongen er over. Influensasesongen er vanligvis over i uke 20.

Vaksinering er frivillig. Helsepersonell som pleier og behandler sårbare pasienter har imidlertid et særskilt ansvar for å ikke smitte pasientene sine. Arbeidsgiver og virksomheten har på samme vis et særlig ansvar for å hindre smitte til pasienter. Dette gjelder spesielt pasienter med et begrenset nettverk der personalet utgjør en stor del av deres sosiale omgang. Her bør arbeidsgiver legge ekstra godt til rette for å nå alle sine arbeidstakere med informasjon, svare på spørsmål de ansatte har og sikre et tilgjengelig vaksinetilbud, inkludert til ekstravakter og de som jobber utenom vanlig arbeidstid.

SPØRSMÅL NR. 700

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 19. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Tenkjer statsråden at denne eigenandelen bryt med gratisprinsippet i skulen?

GRUNNGJEVING:

I dag må elevar i den vidaregåande skulen med høgt fråvær dokumentere dette med ei legeerklæring.

For dei elevane som er over 16 år tilkjem det ein eigenandel for ei slik legeerklæring, og denne erklæringa er heilt naudsynt for fullføringa av skulegangen.

Svar:

Eg er oppteken av at vidaregåande opplæring skal vere like tilgjengeleg for alle, uavhengig av lommeboka til elevane eller familiene deira.

Ifølgje opplæringslova skal opplæringa i offentleg vidaregåande skole vere gratis. I lova er det presisert at dette mellom anna inneber at fylkeskommunen har ansvaret for å halde elevane med nødvendige trykte og digitale læremiddel. Elevane kan ikkje påleggjast å dekkja nokon del av utgiftene med mindre det følgjer av forskrift, eller det er individuelt utstyr som opplæringa til vanleg gjer det nødvendig å ha.

Det kan vere utgifter ved å skulle dokumentere fråvær etter forskrift til opplæringslova. Konsultasjon hos allmennlege for dei over 16 år inneber normalt ein eigendel, og nokre legekontor tek i tillegg betaling for å skriva ut attestar. Utgiftene er ikkje direkte knytte til opplæringa, og eg meiner derfor at reglane om å dokumentere fråvær som utgangspunkt ikkje bryt med gratisprinsippet. Eg understrekar at etter fråværsreglane treng ein ikkje dokumentere fråvær før ein går over grensa på 10 prosent. Elevar med fysiske eller psykiske helseutfordringar som gir økt risiko for fråvær, kan dessutan bruke eigenmelding i kombinasjon med dokumentasjon frå ein fagkyndig.

Dette er slik reglane er i dag. Eg gjer merksam på at Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å greia ut om det bør gjerast endringar i fråværsreglane i vidaregåande skole. Direktoratet er bede om å sjå utgreiinga i lys av Hurdalsplattforma, der det står at regjeringa vil betre dagens fråværsreglement slik at det blir mindre rigid og byråkratisk, meir rettferdig for elevane og legg opp til auka gjennomføring. Utgreiinga skal også innehalda ei vurdering av kva som er formålstenlege dokumentasjonskrav ved fråvær av helsegrunnar, og der vil det vera naturleg å vurdere kostnadane med å skaffa dokumentasjon. Direktoratet har fått frist til hausten 2023 med å levere ei slik utgreiing.

SPØRSMÅL NR. 701**Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 21. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Når kommer forslag om endring i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser på høring, slik Stortingets vedtak sier, og kan statsråden sende over/tilgjengeliggjøre den omtalte rapporten, som er en oppfølging av stortingsvedtaket om å utrede blant annet opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer om tidligere oppdragsgivere og oppdragenes innhold?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 27. november 2018, i behandlingen av Innst. 54 L (2018–2019), følgende:

«Stortinget ber regjeringen utrede og sende på høring forslag om endring i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser. Herunder opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer til å registreres i tidligere oppdragsgivere og oppdragenes innhold der vedkommende, de siste to år før tiltredelse, har arbeidet med å fremme politiske eller næringsmessige interesser.»

I Meld. St. 4 (2022-2023) forteller Kommunal- og distriktsdepartementet at det høsten 2019 satte ned en arbeidsgruppe for å utrede lovforslag om opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer. Arbeidsgruppa leverte sin utredning nesten tre år etter, i juni 2022. Stortinget har ikke sett denne rapporten og statsråden har ikke gitt Stortinget beskjed om når eller hvordan regjeringen vil følge den opp.

Til Aftenposten den 6. desember skriver statsrådets departement:

«Rapporten ligger nå til vurdering i departementet. Den vil bli en del av et større arbeid om eventuelle endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser.»

Denne uttalelsen reiser tvil om regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak. Stortinget har vedtatt at regjeringen skal utrede og sende på høring forslag til endring i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser, herunder opplysningsplikt for statssekretærer og statsråder. I dette ligger intet eventuelt, dvs. ingen anledning for regjeringen å ikke fremme konkrete lovendringsforslag med dette som mål.

Jeg ønsker derfor at arbeidsgruppens utredningen offentliggjøres, subsidiært oversendes på egnet måte til

Stortinget, slik at Stortinget gis anledning til å gjøre seg kjent med utredningens funn.

I lys av sakens aktualitet ønsker jeg også å vite når regjeringen vil fremme forslag til lovendring, og om statsråden vurderer «eventuelle endringer» som i tråd med Stortingets vedtak.

Svar:

Hausten 2019 sette dåverande regjering ned ei arbeidsgruppe som skulle vurdere konsekvensane av lovforslaget i Representantforslag 108 LS (2017–2018) om opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer. Rapporten frå denne arbeidsgruppa låg føre sommaren 2022.

Departementet vurderer no innhaldet i rapporten, som del av eit større arbeid med å vurdere endringar i lov 30. november 2012 nr. 70 om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser. Planen er at høyringsnotatet skal vere klart første halvår 2023. Rapporten vil også inngå i arbeidet med å utarbeide ein eventuell proposisjon om endringar i lov 30. november 2012 nr. 70 om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser.

Departementet har mottatt krav om innsyn i arbeidsgrupperapporten. Rapporten var i utgangspunktet eit organinternt dokument, jf. offentleglova § 14 første ledd. Vi har likevel etter ei konkret vurdering valt å utvise meiroffentlegheit, jf. offentleglova § 11. Dersom representanten ynskjer innsyn i rapporten sjølv, kan representanten på vanleg måte framsette eit innsynskrav overfor Kommunal- og distriktsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 702**Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 19. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Klimaministeren sa på en konferanse nylig at det var “ekstremt koko mye veibygging” de siste åtte årene.

Er statsråden enig med klimaministeren i at det ble igangsatt for mange veiprojekt mens Frp satt i regjering?

Svar:

Som samferdselsminister er jeg godt kjent med at det innenfor veisektoren har vært, og fortsatt er, utfordringer med trafiksikkerhet og framkommelighet både for person- og næringstransport mange steder i landet. Mine forgjengere, ikke bare fra forrige regjering, men også før det, har bidratt til et viktig løft for samferdselssektoren. Det er jeg glad for og effektene av prioriteringen, særlig for trafiksikkerheten, er svært gode.

Samferdselsbudsjettet er på et rekordhøyt nivå, og denne regjeringen har klare ambisjoner om å løse utfordringene i sektoren. Men vi må tenke smart. Vi må velge løsninger som reduserer kostnader og som gir mindre

inngrep i natur og lavere utslipp. Jeg viser til klima- og miljøministerens svar på spørsmål 687 fra samme representant. Han skriver her at

«Vi skal fortsatt ha trygg og god framkommelighet i hele landet, samtidig som vi skal nå Norges klima- og miljømål. Derfor trenger vi en langsiktig og bærekraftig innretning av transportsystem som svarer på fremtidens utfordringer, imøtekommer behovene for mobilitet i hele landet og ikke går på bekostning av viktige klima- og miljøhensyn.»

Regjeringen vil sikre at fremtidens veiutbygging er rett dimensjonert og at det er de rette prosjektene det arbeides med. I dette er veinormalene sentrale, de er rammeverket som definerer standard for utbygging av veiene. Derfor har regjeringen bedt Statens vegvesen sende på høring et forslag om endring av veinormalene. Regjeringen ser behov for å vurdere endringer i veinormalene for at fremtidige veiprojekter skal kunne bedre framkommeligheten og sikkerheten på veiene med mindre inngrep og utslipp og til lavere kostnader.

SPØRSMÅL NR. 703**Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 19. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for i hvilken grad i og i hvilke saker anmeldelse er et vilkår for adressesperring og sikkerhetsvurdering, og mener statsråden det er behov for mer rettslig regulering av bistand og støtte til trusselutsatte som ønsker beskyttelsestiltak?

BEGRUNNELSE:

Personer som utsettes for vold eller trusler om vold har krav på beskyttelse. I de mest alvorlige tilfellene vil de kunne ha behov for beskyttelsestiltaket strengt fortrolig adresse kode 6 eller fortrolig adresse kode 7. Disse per-

sonene vil være avhengig av en eller annen form for hjelp, støtte og informasjon for å kunne benytte seg av dette tiltaket.

SV har fått opplyst at det finnes situasjoner hvor personer får avslag på sikkerhetsvurdering, i tillegg til sperret adresse, fordi de ikke har anmeldt forholdet. SV har også fått forståelse for at arbeidet med sikkerhet håndteres svært ulikt i de ulike politidistriktene. Sammenhengen mellom anmeldelse og politiets arbeid med beskyttelse og sikkerhet må derfor avklares. Det har også kommet opp spørsmål om dette er et område som er for lite lovregulert, i den forstand at man ikke får innsyn i vurderinger

som politiet gjør, samt hvilke rettigheter de som søker om beskyttelse har til følge av advokat, bistand etc.

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at det som hovedregel skal foreligge anmeldelse som utgangspunkt for risikovurdering og eventuell vurdering av beskyttelsestiltak. Det er samtidig åpning for å foreta en risikovurdering også i tilfeller hvor det ikke foreligger anmeldelse, dersom gode grunner tilsier det.

Offentlige myndigheters plikt til å beskytte trusselutsatte personer er forankret i Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), som gjelder som norsk lov. Politiloven § 2 fastsetter at politiet skal

beskytte personer og forebygge kriminalitet. Politidirektoratet har utarbeidet en nasjonal instruks for risikovurdering og forebygging av partner- og æresrelatert vold for å sikre lik praksis innenfor feltet, da det tidligere har vært avdekket ulik praksis i politidistriktene. Instruksen trådte i kraft 1. desember i år.

Beslutning om iverksettelse av beskyttelsestiltak er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Saksbehandlingen følger forvaltningslovens regler, og den trusselutsatte har partsrettigheter etter loven. Trusselutsatte vil etter omstendighetene ha krav på bistandsadvokat i de sakstypene som kvalifiserer for dette. Den trusselutsatte vil for øvrig alltid ha anledning til å la seg bistå av advokat i sin kontakt med politiet.

SPØRSMÅL NR. 704

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre at Norsk pasientskadeerstatning følger ein praksis som er til pasienten sitt beste og der det berre er unntaksvis at erstatning ikkje blir betalt som engangssum?

GRUNNGJEVING:

I en sak på nrk.no kan vi lese om en 42 år gammel kvinne, som mottok brev om at hun skulle få full erstatning fra Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fordi beinkreften hennes ble oppdaget av legene for sent. Hun skulle motta en såkalt engangssum. Kreften holdes nå stabil med nye medisiner.

NPE har på eget initiativ gjort en såkalt ny vurdering av pasientens situasjon uten å ha møtt kvinnen selv. På bakgrunn av journallesing ble kvinnen vurdert til å ha to år igjen å leve, og på den bakgrunn vil NPE gi kvinnen delutbetaling hver termin i stedet for engangssummen. Overlege ved Radiumhospitalet sier selv, om egen vurdering av kvinnen, at:

«Vi mener et estimat av forventet levetid er beheftet med betydelig usikkerhet og at det er vanskelig, om ikke umulig, å konkludere (...).».

Via spesialist mente NPE, allerede i februar, at forventet levetid er over 2 år og at hun dermed hadde krav på en engangssum. Med ny vurdering så mener også NPE at den nye levetiden begynner å løpe fra den nye legen har gjort sin vurdering flere måneder senere, og gitt kontrabeskjød om at utbetalingen av erstatningen skal delutbetales.

Nå er situasjonen slik at denne saken ikke er konkludert. Men undertegnede er kjent med at flere pasienter har lignende erfaring med NPE, med en praksis der det kan virke som NPE vil unngå erstatningsutbetalinger fremfor å være en viktig støtte for pasienter som lider av konsekvensene av behandlingsfeil. Det strider med folks allmenne rettferdighetssans og rimelighet at skadde og syke, pga. svikt i behandlingssystemet, risikerer å få erstatningen minimert.

Svar:

Det er forferdelig trist når feil som blir gjort i helsetjenesten, får så store konsekvenser som i saken du skriver om i begrunnelsen for spørsmålet ditt. Pasientskadeerstatningsordningen kan ikke rette opp slike feil. Innvilgelse av pasientskadeerstatning er likevel en anerkjennelse av at det har skjedd svikt i helsehjelpen og en bekreftelse på at fellesskapet tar ansvar for konsekvensen av feilen.

Pasientskadeerstatninger skal utmåles etter skadeerstatningsloven og alminnelige erstatningsrettslige regler, blant annet praksis fra domstolene. Erstatninger for personskade og tap av forsørger skal som hovedregel beregnes for statistisk gjenværende levealder og utbetales som en engangssum. Erstatningen kan likevel utbetales som delbeløp (fastsettes til terminbeløp) når det er særlige grunner til det.

Verken jeg eller departementet mitt kan instruere Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) eller Pasientskadenemnda om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelse av enkeltsaker. Dette går fram av forskrift 20. desember 2002 nr. 1625 om Norsk Pasientskadeerstatning og Pasientskadenemnda § 2.

NPE har opplyst at deres praksis er basert på juridisk teori og rettspraksis. Ut fra det har de lagt til grunn at det ikke skal utbetales erstatning for statistisk gjenværende levetid dersom det er sikre medisinske prognoser for at personens levetid er vesentlig forkortet. Forkortet levetid anses da som en «særlig grunn» i lovens forstand. Det foreligger ingen klare uttalelser i rettspraksis eller teori om hvor forkortet levetiden må være. NPEs praksis tilsier at det er grunnlag for å utbetale terminerstatning når det foreligger konkrete og medisinske holdepunkter for at en

pasient vil leve i mindre enn to år. Denne vurderingen gjør NPE i den konkrete saken tett opp til tidspunktet for avgjørelsen i erstatningssaken. Grunnlaget er en medisinsk sakkyndig vurdering basert på oppdaterte journalopplysninger om pasienten og en juridisk vurdering av om det foreligger klar sannsynlighetsovervekt (dvs. strengere sannsynlighetsovervekt enn normalt i en erstatningssak) for at pasienten vil leve mindre enn to år.

Dersom pasienten dør i løpet av perioden terminen er fastsatt for, gjøres saken eventuelt om til beregning av erstatning for tapt forsørgelse. Dersom pasienten fortsatt lever når perioden terminbetalingen er fastsatt for utløper, vil NPE kun i helt spesielle tilfeller (der pasienten er i aller siste, palliative fase), fortsette utbetalingen i terminbeløp. Som oftest vil NPE i slike tilfeller utbetale erstatningen i sin helhet.

NPE har videre opplyst at de i perioden fra 2018 til dags dato har truffet 9 182 erstatningsvedtak. Det er truffet vedtak om terminutbetalinger i 33 av sakene, dvs. i 0,4 prosent av de avsluttede sakene. Det ble truffet vedtak om terminutbetalinger i ni saker i 2018, tre saker i 2019, tre saker i 2022, ti saker i 2021 og åtte saker i 2022. Det er dermed helt unntaksvis at pasientskadeerstatninger ikke blir utbetalt som en engangssum.

SPØRSMÅL NR. 705

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er det som tar så lang tid med utarbeidelse av styringsmekanisme for begrensning i kraftekspport, og når blir den lagt fram?

BEGRUNNELSE:

Tidlig i august gikk regjeringen ut og sa at man ville innføre en ny styringsmekanisme i kraftsystemet.

Til Montel 4. august sa statsråden at:

“Vi vil derfor se på tiltak som begrenser eksporten i situasjoner hvor magasinutfyllingen blir veldig lav eller kritisk lav. Da er det nasjonalt innenlandsk forbruk som skal sikres i kraftsystemet vårt”.

I starten så det ut til at statsråden så ut til å reagere raskt og ha dårlig tid, og sendte et brev til NVE 10. august

med frist 6 dager senere om å vurdere handlingsrommet for eventuelle ekstraordinære tiltak som kan tenkes satt i verk for å begrense kraftoverføringen til utlandet eller andre restriksjoner på overføring av elektrisk kraft. Siden har det tatt lengre tid. Det kom ikke mange nye detaljer i redegjørelsen til Stortinget 19. september eller i statsbudsjettet. Statsbudsjettet sier blant annet:

“Regjeringen har derfor varslet at det arbeides med å utforme en styringsmekanisme som skal sikre at mer vann spares i magasinene ved lave magasinnivåer og at eksporten i slike tilfeller begrenses. Arbeidet med styringsmekanismen pågår, og det tas sikte på å ferdigstille dette høsten 2022. Stortinget vil bli orientert på egnet måte.”

Til NRK 8. desember gjentar statsråden at man håper å være ferdig før jul.

Det er tydelig at det fortsatt er viktig å være på vakt. NVE-sjefen sier i en pressemelding 12. desember at:

“- Det er fortsatt en utførende energi- og sikkerhetspolitisk situasjon i Europa. Også neste vinter kan bli krevende. Det bør kraftprodusentene ta hensyn til gjennom denne vinteren. Vi bør ikke gå ut av denne vinteren med for lav fyllingsgrad”.

I NRKs program Debatten 6. september ble statsråden spurt om når mekanismen skal slå inn. Da viste statsråden til et bilde av et av magasinene som var tappet ned i år, og sa at en slik situasjon som bilde viste skal man ikke havne i igjen. Det tyder på at det vil ha betydning at ordningen kommer på plass snart, ettersom vi nå ser høye eksporttall men ikke har noen sikkerhetsmekanisme på plass. Jeg forventer at statsråden leverer på det som er sagt.

Svar:

Etter et år med svært lav magasinifylling i sørlige deler av landet, har utsiktene til kraftsituasjonen denne vinteren bedret seg betydelig de siste månedene. Mer nedbør enn normalt, produsentenes sparing av vann i magasinene og mer import har gitt en sterk økning i magasinifyllingen i løpet av høsten. Samtidig er kraftforbruket redusert sammenliknet med i fjor. Per 1. november anslo NVE at forbrukerne hadde spart 6,1 TWh i løpet av 2022, også når

en korrigerer for temperaturer. Strømsparingen har vært størst i Sør-Norge.

På bakgrunn av denne utviklingen endret nylig Statnett karakteriseringen av kraftsituasjonen i Sør-Norge fra gult til grønt nivå. Samtidig viser NVEs prognoser for kraftsituasjonen fram mot vårmeltingen at sannsynligheten for rasjonering er redusert, og denne anses nå som svært lav, selv om det skulle oppstå betydelige driftsutfordringer.

Jeg er glad for at rapporteringsordningen som vi innførte i sommer har hatt god effekt. Nå er vi inne i tappesongen, med lite tilsig, kaldere vær og høyere strømforbruk i Norge og landene rundt oss. Det er derfor normalt at det i denne perioden skal produseres fra kraftverk som har lagringskapasitet. Jeg har mener likevel det er viktig at produsentene er seg sitt ansvar bevisst i disponeringen av magasinene framover.

Gitt de endrede perspektivene for kraftsituasjonen denne vinteren mener jeg det er riktig å bruke noe mer tid på å vurdere ulike alternativ. Arbeidet med styringsmekanismen reiser kompliserte spørsmål og jeg er opptatt av at de valg som tas ikke skal ha utilsiktede virkninger. Jeg er fortsatt opptatt av å trekke nødvendige konklusjoner raskt, og Stortinget vil fortsatt bli orientert på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 706

Innlevert 12. desember 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 14. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden fremover se på barnets beste i utsendelsesaker der en av foreldrene blir utvist som følge av brudd på utlendingsloven og se på alternative reaksjonsformer enn utvisning?

BEGRUNNELSE:

Telemarksavisa kunne 5. januar fortelle om en alenemor med tre barn som nå har fått melding om utvisning og innreiseforbud til Norge i 2 år. I saken fremgår det av en advokat fra NOAS følgende:

«- Utvisningen krenker retten til familieliv i Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjonen. Det krenker

også FNs barnekonvensjon fordi barnas beste ikke tillegges den vekten konvensjonen krever, sier advokaten i NOAS».

Videre:

«- I stedet for utvisning kan UNE for eksempel fatte vedtak om inntil tre års tilleggstid før de kan søke om permanent opphold».

En psykologspesialist uttaler i saken:

«- Å skille barn fra sine foreldre er noe av det mest inngripende staten kan utsette sine borgere for. Det griper inn i barnets hverdag, identitet, tilhørighet og framtidstro, og kan gi store konsekvenser for både livskvalitet og psykisk helse».

I rapporten om Terskelen for utvisning i saker som berører barn avgitt til justis- og beredskapsdepartementet 24. januar 2022 sier også flertallet i utvalget:

«Utvalgets flertall mener – dersom barnets beste skal være grunnleggende og denne normen tilstrekkelig skal være løftet frem i lovverk og praksis– at det som et utgangspunkt kun bør velges utvisning i de ekstraordinære tilfellene, og ikke i det hele tatt dersom barnet har sterke interesser i at forelderen får bli i landet. Eksempelvis vil små barn som adskilles fra foreldre være særlig sårbare for negative konsekvenser ved en slik adskillelse».

Ved behandlingen av Innst. 299 S (2021-2022) fremmet Rødt og SV forslag som ba regjeringen fremme forslag om at hovedregelen for brudd på utlendingsloven skal være andre reaksjonsformer enn utvisning, slik som bot, gebyr eller tillegg til botiden før man får permanent op-

phold eller statsborgerskap, når utlendingen har barn bostatt i Norge.

Svar:

Departementet arbeider med å vurdere flere mulige tiltak for å utvikle og ytterligere forbedre regelverk og praksis knyttet til utvisningssaker som berører barn. Arbeidet har prioritet og departementets endelige oppfølging vil bli besluttet så snart som mulig i 2023.

SPØRSMÅL NR. 707

Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

EU har intet lært av land som Tysklands energipolitikk siste tiår, og fortsetter politikken med å bytte ut regulerbar kraft med fornybar variabel og uregulerbar kraft for fullt, selv i lys av kraftkrisen vi står i.

Har statsråden og regjeringen gitt beskjed om at det er urovekkende at EU ikke virker å ta lærdom, og at de gjentar Tysklands feil med å fase ut grunnproduksjonen uten fullgode regulerbare erstatninger og tilstrekkelig balansekraft, noe som også påvirker Norge, norske kraftpriser, kraftnett og kraftforbruk negativt?

BEGRUNNELSE:

Variabel og uforutsigbar grønn energi som sol og vind er ikke en fullgod erstatning for stabil kraftproduksjon som kjernekraft, gass og vannkraft. Tysklands politikk det siste tiår er kroneksempelen på uansvarlig energipolitikk ved deres Energiwende. Anført av Angela Merkels regjeringer som bedrev stortilt utfasing av regulerbar grunnproduksjon, uten tilstrekkelig gode alternativer til å erstatte kraften som ble lagt ned, samtidig som man gjorde seg fullstendig avhengig av fossil energi fra upålitelige land, har Tyskland i dag et dårligere kraftsystem med store problemer. Norge importerer både problemene og prisene, noe som er både utfordrende og uholdbart, og noe regjeringen bør gi EU beskjed om.

Svar:

EU uttrykker klare ambisjoner om å bygge ut mer fornybar kraft i møte med klimautfordringene. Samtidig har de enkelte landene egne mål for sin energiforsyning, for eksempel når det gjelder spørsmålet om utfasing kjernekraft, kullkraft eller gasskraft. Det er opp til EU og hvert enkelt land i Europa hvordan de ønsker å utforme sin langsiktige energipolitikk. I møte med en svært anstrengt energisituasjon har imidlertid flere land sett behov for å ta i bruk eldre kullkraftverk. Tyskland har besluttet å utsette avvikling av de tre siste kjernekraftverkene.

Regjeringen vil føre en energipolitikk som både sikrer norsk forsyningssikkerhet for strøm, og som ivaretar våre internasjonale forpliktelser. Med et væravhengig kraftsystem er importmulighetene av stor betydning for forsyningssikkerheten. Samtidig er jeg opptatt av at energisamarbeidet med andre land skal være balansert. Derfor er også dialog om energisamarbeidet viktig.

Tyskland er en viktig partner for Norge i Europa. Det gjelder både i håndteringen av krigen i Ukraina, og i videreutvikling av energisamarbeidet innen fornybar energi. Gjennom samarbeid kan vi nå felles mål om grønn industrialisering og lavere utslipp, og være bedre rustet til å løse utfordringer som oppstår i energisystemet vårt.

SPØRSMÅL NR. 708**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 19. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden, overfor tilbydere av anbudsutsatte tiltak, vurdere å gi økt grad av forutsigbarhet og en bedre varslings- og nedtrekkstid for eventuelle nedtrekk?

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått et innspill fra Fretex Jobb, samt Arbeid & Inkludering i NHO Service og Handel, som jeg synes det er verdt å sjekke nærmere.

I skjermede tiltak som AFT/VTA skal det foreligge klare regler for opp og nedtrekk, med 6 måneders skriftlig varsel. Det bidrar til å ivareta bedriftens ansatte og økonomi.

Innen anbudsutsatte tiltak er det ikke en felles rutine etablert spesielt for nedtrekk, og en del fylker gjør månedlige justeringer av rammene. Vi får tilbakemelding om at dette oppleves som utfordrende, da bedriften på kort varsel kan ha for stor bemanning i forhold til rammen. Aktørene melder om at dette kan oppleves som utrygt for ansatte innen anbudsutsatte tiltak, hvor jobbsikkerheten oppleves som lav grunnet raske endringer i rammene.

De samme aktørene anfører at personell med den nødvendige kompetansen (som det individuelle resultatet er avhengig av), trolig vil finne rammene for lite attraktive om vedkommende skal forholde seg usikkerhet og få måneders jobbsikkerhet. Man viser til Anskaffelsesloven § 5, andre ledd, der oppdragsgiver kan stille krav til leverandør som fremmer hensyn til blant annet arbeidsforhold og sosiale forhold. De mener dette kravet også bør gjelde oppdragsgivers tilrettelegging. Innspillet går på å innføre en varslings- og nedtrekkstid som ivaretar disse hensyn, også for å unngå risiko for en utvikling med bruk av midlertidige ansettelser fremfor faste ansettelser.

Svar:

Stortingets bevilgninger til arbeidsmarkedstiltak tilpasses behovene i arbeidsmarkedet mellom år, og noen ganger gjennom året. Arbeids- og velferdsdirektoratet fordeler den vedtatte budsjettammen mellom fylkene og har ansvaret for å sikre gjennomføring av arbeidsmarkedstiltakene innenfor Stortingets bevilgninger. I 2022 ble budsjettammen redusert inn i året og ytterligere ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett. Dette har påvirket alle typer tiltak. Reduksjonen i antall deltakere har vært særlig stor for tiltaket midlertidig lønnstilskudd.

Representantens spørsmål gjelder de anbudsutsatte tiltakene. Bl.a. oppfølging, avklaring og arbeidsrettet rehabilitering er anbudsutsatt. I departementets tildelingsbrev til Arbeids- og velferdsetaten gis det føringer om at det skal legges til rette for et levedyktig leverandørmarked for avklarings- og oppfølgingstjenester, blant annet gjennom bruk av rammeavtaler med eksterne tiltaksarrangører. Det skal stilles kvalitets- og resultatkrav til leverandører av tiltak. Dimensjonering og innretning av avtalene med tiltaksarrangørene forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten.

I utformingen av etatens rammeavtaler med tiltaksarrangører er ulike hensyn søkt ivarettatt. Det gjelder både behovet for nødvendig forutsigbarhet for leverandørene og at etatens tildeling av arbeidsmarkedstiltak skal være tilpasset den enkeltes behov. Det vil derfor være noe variasjon i innsøkingen til ulike tiltak på bakgrunn av for eksempel brukersammensetningen og lokalt arbeidsmarked. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at de tar flere forbehold i avtalene for å sikre etatens behov for fleksibilitet.

For å gi forutsigbarhet til leverandører av anbudsutsatte tiltak opplyser direktoratet at etaten ved inngangen til nytt kalenderår vil gi tiltaksleverandørene beskjed dersom forventet kapasitetsbehov vil avvike fra gjeldende behov. Det skal gi tiltaksleverandørene mulighet til å tilpasse sin bemanning. I 2022 ble det i tillegg lagt til en ytterligere presisering i avtalene som skal styrke kommunikasjonen ved større endringer.

For å øke forutsigbarheten for leverandørene har Arbeids- og velferdsdirektoratet åpnet for å forlenge inngåtte anbudsavtaler med ett år, slik at en leverandør kan levere tiltak i inntil fem år. Dette er maksimalt av hva anskaffelsesregelverket åpner for. Endringen kom etter dialog med bransjen som har pekt på behov for langsiktige avtaler for å ivareta viktig kompetanse og sikre gode arbeidsvilkår for sine ansatte.

Som gjennomgangen over viser er Arbeids- og velferdsdirektoratet bevisst på problemstillingen representanten reiser, og søker å sikre forutsigbarhet for leverandørene samtidig som hensynet til nødvendig fleksibilitet ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 709**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 20. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvilke steder i Norge er av statsforvalterne definert som “typisk turiststed”, og i hvilke fylker befinner disse seg i?

BEGRUNNELSE:

Viser til Lov om helligdager og helligdagsfred, § 5 sjette ledd, hvor følgende fremgår:

“Statsforvalteren kan etter søknad fra kommunen ved forskrift bestemme at et område skal regnes som typisk turiststed, se annet ledd nr. 4, for hele året eller deler av året. Som typisk turiststed kan bare regnes område der salget i de aktuelle periodene hovedsakelig skjer til turister”

Jeg ber om en oversikt over hvilke steder i Norge som av statsforvalterne er definert som “typisk turiststed”, samt i hvilke fylker disse befinner seg i.

Svar:

Utvalet som i desember 2017 la fram NOU 2017: 17 På ein søndag? såg på dei typiske turiststadane i punkt 5.5. Utvalet konstaterte då:

Per august 2017 er det 114 forskrifter som definerer 156 typiske turiststader i 106 kommunar. Av dei blei ti forskrifter fastsette i 2017, mellom anna historisk sentrum i Grimstad kommune og Fagernes og Leira i Nord-Aurdal kommune.

Departementet fører ikkje oversikt over typiske turiststader, men mottok årleg rapportering frå statsforvaltarane på deira sakshandsaming. Departementet har merka seg ei viss auke i talet på typiske turiststader. For å svare på spørsmålet har departementet nytta Lovdata for å finne forskrifter om typiske turiststader, jf. helligdagsfredloven § 5 andre ledd nr. 4 og sjette ledd. Eg må ta atterhald om at oversikta nedanfor kan ha manglar. Talet på forskrifter kan seie noko om utviklinga, men éi ny forskrift kan erstatte fleire tidlegare og også leggje til nye område.

På Lovdata ligg per i dag 143 lokale forskrifter om typisk turiststad (og «turiststed»). Av desse gjeld 128 framleis. Gjennomgangen departementet har gjort for å svare på spørsmålet, har avdekt at fleire av forskriftene er overlappende, dvs. at same område har unntak etter fleire forskrifter. Dette kan skuldast at statsforvaltaren har gløymd å oppheve eldre forskrifter då dei gav ei ny.

Eg vonar at informasjonen nedanfor vil gi svara representanten ber om:

- Talet på forskrifter per fylke (både dei opphavlege fylka og etter statsforvaltar)

- Diagram som viser kor mange forskrifter statsforvaltarane har gitt sidan heimelen til å gi unntak blei flytta frå kommunane til statsforvaltaren.

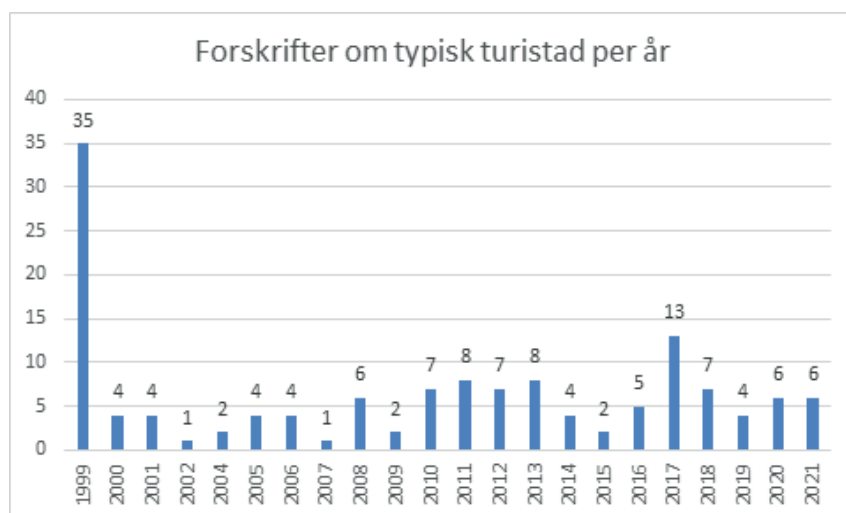
- Liste over kommunane som har forskrift sortert alfabetisk. Kommunenamn då forskrifta blei gitt, er nytta. Lista nemner områda nemnde i tittelen på forskriftene. Områda i to samleforskrifter om Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag er tekne med. Stadene kan vere geografisk stad eller eit anlegg.

Informasjonen her skil ikkje mellom stader som er typisk turiststad heile året og dei som er det delar av året. Listene skil heller ikkje mellom kommunar der heile kommunen er typisk turiststad og kommunar der berre delar er det. Sjå nærare NOU 2017: 17 punkt 5.5.6.

Opphavlege fylke	Forskrifter
Akershus	5
Aust-Agder	11
Buskerud	11
Finnmark	1
Hedmark	15
Hordaland	14
Møre og Romsdal	7
Nordland	2
Nord-Trøndelag	2
Oppland	23
Sogn og Fjordane	8
Sør-Trøndelag	5
Telemark	8
Troms	1
Vest-Agder	8
Vestfold	2
Østfold	5

Statsforvaltar	Forskrifter
Agder	19
Innlandet	38
Møre og Romsdal	7
Nordland	2
Troms og Finnmark	2
Trøndelag	7
Vestfold og Telemark	10
Vestland	22
Viken	21

Det er ingen typiske turiststader i Rogaland eller Oslo.

Kommune	Turiststad
Askvoll	Bulandet og Værlandet
Aurland	Flåm, Gudvangen, Aurlandsvangen og Undredal
Aurland	Flåm og Gudvangen
Austevoll	Austevoll
Balestrand	Sentrum i Balestrand
Bamble	Valle, Kjønnøya og Trosby
Bamble	Langesund
Bodø	Kjerringøy og Saltstraumen
Bremanger	Kalvåg
Bykle	Hovden
Dovre	Dombås
Eidfjord	Eidfjord
Engerdal	Engerdal
Evje og Hornnes	Evje og Hornnes
Farsund	Farsund
Fedje	Hamneområdet i Fedje
Fet	Enebakkneset
Flatanger	Vik- og Lauvsnesregionen
Flesberg	Flesberg
Flå	Flå

Folldal	Folldal
Fredrikstad	Gamlebyen Fredrikstad
Frogn	Drøbak gamle by
Frosta	Utsalsstader langs strekningane: Rv 753 Jubergkorsen – Vikakorsen; Fv 63 Jubergkorsen – Alstad vestre; Fvhuset – Borg
Fræna	Bud
Frøya	Dyrøy
Færder	Tjøme, Hvasser, Brøtsø og Kjøpmannskjær
Gausdal	Svatsum
Gausdal	Skei-Austlid
Gjerstad	Brokelandsheia
Gol, Nes og Sigdal	Gol, Nes og Sigdal
Grimstad	Grimstad sentrum
Grue	Delar av Svullrya sentrum
Hemsedal	Hemsedal
Hitra	Knarrlagsund, Kvenvær, Ut-Hitra og Hestvika
Hjartdal	Tuddal
Hol	Hol
Hurum	Holmsbu og Rødtangen
Hvaler	Hvaler
Jevnaker	Hadeland Glassverk
Jølster	Skei
Kragerø	Kragerø
Kristiansand	Hamresanden
Krødsherad	Krødsherad
Kvinesdal	Knabenområdet
Kvinnherad	Rosendalområdet. Postområda 5464 Dimmelsvik, 5472 Seimsfoss, 5470 Rosendal og 5474 Løfallstrand
Kvinnherad	Rosendalområdet. postområda 5464 Dimmelsvik, 5472 Seimsfoss, 5470 Rosendal og 5474 Løfallstrand
Kviteseid	Eidsto i Vrådal
Larvik	Ula, Kjerringvik, Nevlunghavn, Helgeroa, Stavern og Gloppe
Leka	Leka
Lesja	Lesjaverk
Lesja	Bjørli
Lierne	Jule og Skjelbred
Lillesand	Lillesand sentrum og Brekkestø
Lillesand	Delar av Høvåg
Lindesnes	Spangereid sentrum
Lom	Bøverdalen
Lom	Fossbergom
Lom	Fossbergom
Lyngdal	Lyngdal sentrum
Lærdal	Lærdal
Lørenskog	SNØ
Løten	Brenneriroa
Mandal	Mandal

Marker	Marker
Modalen	Modalen
Fjord	Fjord
Namsskogan	Trones, nærmare bestemt utsalsstader i tilknytning til den del av E6 som har redusert fart
Nissedal	Nissedal
Nord-Aurdal	Fagernes og Leira
Nord-Aurdal	Tisleidalen, Vaset, Kruk og Aurdal
Nord-Fron	Skåbu
Nordkapp	Honningsvåg og Nordkapp
Nordre Land	Nord-Torpa
Nore og Uvdal	Nore og Uvdal
Nore og Uvdal	Nore og Uvdal
Odda	Røldal og Skare
Odda	Tyssedal/Skjeggedal
Oppdal	Oppdal sentrum
Orkdal	Vormstad
Os (Innlandet)	Os
Os (Innlandet)	Os
Os (Innlandet)	Tufsingdalen
Osen	Sætervik og Vingsand
Rauma	Åndalsnes
Rendalen	Åkrestrømmen
Rennebu	Nerskogen
Ringebu	Kvitfjell og Venabygdsfjellet
Ringsaker	Næroset
Ringsaker	Tingnes med Helgøya og sørlege del av Neshalvøya
Ringsaker	Mesnali
Ringsaker	Sjusjøen og Ljøsheim
Risør	Risør sentrum til og med Østebø-området, Hopestrand og Søndeled sentrum
Roan	Bessaker
Rollag	Rollag
Rygge	Larkollen
Røros	Bergstaden Røros
Senja	Skaland og Stonglandseidet
Sirdal	Øvre Sirdal
Skjåk	Dønfoss
Smøla	Smøla
Smøla	Veiholmen
Stor-Elvdal	Sollia
Stranda	Geiranger og Hellesylt
Stryn	Stryn
Sunnidal	Gjøra
Søgne	Søgne
Sør-Aurdal	Hedalen
Sør-Fron	Gålå
Tinn	Tinn
Trysil	Trysil

Trøgstad	Båstad
Tvedestrand	Gjeving
Tvedestrand	Tvedestrand
Tydal	Stugudalen
Tysnes	Tysnes
Ullensvang	Jondal og Odda sentrum
Ullensvang	Nå
Ullensvang	Kinsarvik
Vaksdal	Dale
Valle	Valle
Vang	Tyin/Filefjell
Vestby	Son og Hvitsten
Vestre Slidre	Vaset og Syndin
Vinje	Vinje
Voss	Myrkdalen
Vågan	Henningsvær
Ørsta	Sæbø og Urke i Hjørundfjorden
Øyer	Øyer sentrum/Hafjell
Øystre Slidre	Beitostølen/Beito
Ål	Ål
Åmot	Nordre Osen

SPØRSMÅL NR. 710

Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 20. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva ville blitt konsekvensen for Forsvaret, Politiet, Kriminalomsorgen, Barnevernet, NAV, Tolletaten og vei- og jernbaneplanlegging i Norge dersom det ble gjennomført et ABE-kutt tilsvarende en prosent i statsbudsjettet for 2023 (ønsker at kuttene synliggjøres på kapittel og post)?

var driftsbevilgningene i saldert budsjett forrige år som ble lagt til grunn for beregningene av hvor mye departementenes rammer skulle reduseres med i ABE-reformen.

Med en tilsvarende metodikk har Finansdepartementet beregnet hva et ABE-uttrekk på én prosent kunne vært i statsbudsjettet for 2023 for de virksomhetene som er nevnt i spørsmålet.

Svar:

Regjeringen Solberg innførte den såkalte ABE-reformen fra budsjettåret 2015. I Gul bok 2019 ble ordningen beskrevet mer detaljert. Det fremgår der blant annet at ordningen omfattet alle statlige virksomheter som mottar driftsbevilgninger over statsbudsjettet på postene 01–29. Driftsutgiftene til departementer og etater hvor deler av virksomheten finansieres av gebyrer var inkludert. Det

SPØRSMÅL NR. 711**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 22. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I en hverdag preget av midlertidighet med midlertidig bolig, midlertidig kollektiv beskyttelse og midlertidig det meste, er det flere Ukrainske flyktninger som er bekymret over at selv om de har fått godkjent å bruke bilen sin i 2 år her i landet, så er sertifikatet deres kun godkjent for 1 år.

Vil regjeringen se på dette og vurdere å forlenge godkjenningen av ukrainske førerkort?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at ukrainske flyktninger skal være trygge på at de kan få kjøre bil når de oppholder seg i Norge. Tidligere i år utvidet vi derfor gyldigheten av ukrainske førerkort, fra tre måneder til ett år.

Mange av flyktningene har nå snart vært her i ett år, og mange har førerkort som de foreløpig kan bruke i Norge, men som vil bli ugyldige for bruk her dersom ikke regelverket blir endret. Mange har også førerkort for lastebil og buss, og kan være en ressurs i det norske samfunnet. Derfor vil vi nå forlenge og utvide varigheten av førerkortene deres ytterligere.

Statens vegvesen sendte 19. desember 2022 på høring forslag om utvidelse av perioden ukrainske førerkort er anerkjent i Norge. Fra dagens tolv måneder, til varigheten av den kollektive beskyttelsen ukrainske flyktninger har i Norge, som er inntil tre år. Videre foreslås det at alle førerkortklasser skal anerkjennes, ikke bare klasse B personbil, som i dag. Statens vegvesen tar sikte på å gjennomføre de foreslåtte endringene fra 1. februar 2023.

Pressemelding om saken, med lenke til høringen, er tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ukrainske-flyktninger-far-utvidet-rett-til-a-kjore-bil-i-norge/id2952248/>

Forslaget er i tråd med felleseuropeiske regler for anerkjennelse av ukrainske førerkort, som følger av forordning (EU) 2022/1280.

Forordningen har også valgfrie deler om utstedelse av førerkort der førerkortinnehaveren har mistet eller blitt fratjølet sitt ukrainske førerkort, og valgfrie regler for anerkjennelse og utstedelse av bevis for yrkessjåførkompetanse. Statens vegvesen vil vurdere dette nærmere når forordningen tas inn i EØS-avtalen, og da blant annet se hen til hvordan dette håndteres i andre EØS-land.

SPØRSMÅL NR. 712**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 21. desember 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvor langt har regjeringen kommet i arbeidet med å fase ut de konkurransepolitiske virkemidlene i meierisektoren og hvor lang tid trenger departementet på å avgjøre en klagesak?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen slår regjeringspartiene fast at de konkurransepolitiske virkemidlene i prisutjevningsordningen for melk skal fases ut.

Vi ser at det er en rekke oppslag i media landet rundt som tilsier at dette er riktig. Bl.a. har Nettavisen et større oppslag 12.11.22 hvor alle de tre store meieriaktørene i Norge er intervjuet.

Beregning av et ABE-uttrekk på 1 prosent i statsbudsjettet for 2023 for utvalgte virksomheter

ABE-uttrekk på 1 %, fordelt på utvalgte virksomheter (mill. kroner)	Utgifts-kapittel	Sum uttrekk utgiftsposter 01-29 *)	Inntekts-kapittel	Sum uttrekk inntektsposter
Kriminalomsorgen	430	52,0	3430	1,0
Politiet	440 – 441	210,0	3440	20,0
Arbeids- og velferdsetaten	605	126,0	3605	0,0
Barnevernet	853 – 858	81,0	3855 – 3858	1,0
Veier	1320 – 1321	146,0	4320	13,0
Jernbane	1352	80,0	4352	0,0
Tolletaten	1610	17,0	4610	0,0
Forsvaret	1720	321,0	4720	8,0
Totalt uttrekk		1 033,0		43,0
Netto reduksjon		990,0		

*) Inkl. ABE-uttrekk på kap. 1352, post 71

Det første konkurransepolitiske virkemidlet kom i 2003 og var et viktig verktøy for Stortingsflertallet som ønsket konkurranse i meierimarkedet. Siden 2003 har det skjedd store endringer i det Norske dagligvaremarkedet, bl.a. distribuerer ASKO varer over hele landet.

Og Landbruksdirektoratet har dokumentert at det ikke lenger er noe grunnlag for å hevde at det er noen aktører som har høyere distribusjonskostnader en de andre.

Videre er det kjent for Stortinget at ett av disse tiltakene – den særskilte distribusjonsstøtten – opphører som følge av avslag på søknad. Avslaget er påklaget og har vært til behandling i departementet siden mai i år.

Svar:

Landbruksdirektoratet leverte i samarbeid med Konkurransetilsynet den 15. desember rapport nr. 47/2022 Utredning av konkurransefremmende tiltak i prisutjevningsordningen for melk. Rapporten er nå sendt på høring med høringsfrist 27. januar 2023. Som jeg også har redegjort for i Stortinget, vil jeg innen høringsfristen ha møter med aktørene i meierimarkedet. Rapporten og innspillene til denne vil ligge til grunn for eventuelle endringer i de konkurransefremmende tiltakene i meierisektoren.

Klagesakene om Q-Meierienes og Rørosmeieriets rett på distribusjonstilskudd er omfattende, og de reiser flere krevende problemstillinger. Jeg tar likevel sikte på at sakene avgjøres så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 713**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre****Besvart 21. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hvilket rettsvern mot trakassering og hets har skeive når de benytter seg av servicetilbud som restauranter, underholdningstilbud og tilsvarende, og hvilke tilbud har det offentlige til skeive som opplever og utsettes for trakassering, hets og hatefulle ytringer?

BEGRUNNELSE:

I høst ble et ektepar utsatt for hets og sjikane fra nabobordet da de besøkte et underholdningsutested i Oslo. Mennene på nabobordet ropte «satans homoer» og kastet popcorn og papirbiter på ekteparet Isakka-Dahl.

I etterkant anmeldte ekteparet både mennene som trakasserte dem, og utestedet for ikke å ha beskyttet dem mot hatefulle ytringer. Sist uke kom beskjeden fra politiet – anmeldelsene henlegges.

For det første må det oppleves som meningsfullt for skeive å anmelde og varsle om hatkriminalitet, hets, og trakassering.

En undersøkelse fra 2019 viser at de opplever trusler og hets fire ganger så ofte som resten av befolkningen. Ifølge Bufdir sine undersøkelser så mottok politiet i 2020 kun 97 anmeldelser om hatkriminalitet på bakgrunn av seksuell orientering. Hele 43 % av ikke-heterofile har opplevd diskriminering det siste året. LDO behandlet nesten 500 lhbtqi-relaterte henvendelser mellom 2006 og 2020. I politiets undersøkelse "Holdninger til politiet, opplevelser med hatkriminalitet og anmeldelse, samt holdninger til politiets deltakelse på Pride 2022" kommer det fram at 30% av de spurte har svært eller ganske lav tillit til at politiet ivaretar behovene til skeive i Norge.

Hele 40 % sier at de har vært utsatt for hatkriminalitet én (13 %) eller flere (27 %) ganger. Av de spurte er det kun 8 % som svarer at de har anmeldt dette.

En annen ting er den menneskelige kostnaden for den enkelte. En konsekvens av at hets, trakassering og sjikane av skeive ikke blir slått ned på kan være at færre tør, ønsker eller orker å vise hvem de er og hvem de elsker. En annen konsekvens av dette kan være at skeive enten må velge mellom å skjule hvem de elsker og hvem de er, eller holde seg hjemme. En tredje konsekvens kan være forverring av psykisk uhelse. Forskningsrapporter viser til bedre levekår i dag enn for bare ti år siden. Det betyr likevel ikke at det å være skeiv i dag ikke byr på utfordringer. Mange i det skeive miljøet har levekårsutfordringer og sliter mer

med psykisk uhelse, sammenliknet med resten av befolkningen.

Hets, trakassering og hatefulle ytringer har ringvirkninger og konsekvenser for alle skeive, siden noen situasjoner og steder verken oppleves som trygt for oss, og at det ikke får konsekvenser for dem som utsetter andre for hets og trakassering.

Svar:

Regjeringen ser med uro på at lhbt+-personer opplever trakassering, hets, hatefulle ytringer og hatkriminalitet fordi de er den de er. Å bedre lhbt+-personers levekår og øke innsatsen mot trakassering, hets og hatkriminalitet er høyt prioritert av regjeringa.

Lhbt+-personers vern mot trakassering, hets og hatefulle ytringer er nedfelt i straffeloven og likestillings- og diskrimineringsloven.

Straffeloven § 185 forbyr diskriminerende eller hatefulle ytringer som rettes mot noen på grunn av deres seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. For å regnes som diskriminerende eller hatefull etter straffeloven § 185, må ytringen true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen. Straffansvar forutsetter at ytringen enten er fremsatt offentlig eller i andres nærvær overfor en person som vernes av bestemmelsen.

Videre rammer straffeloven § 186 diskriminering som består i at noen nektes varer eller tjenester på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. Bestemmelsen gir også et vern mot å bli nektet adgang til en offentlig forestilling, oppvisning eller annen sammenkomst på de vilkår som gjelder for andre. Det vil være en skjerpene omstendighet ved straffutmålingen dersom en straffbar handling har sin bakgrunn i andres seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, jf. straffeloven § 77 bokstav i. Jeg vil også fremheve at det følger av alkoholloven § 1-8 at bevilling kan inndras dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk.

Det er et mål at hatkriminalitet får nødvendig prioritet i alle politidistrikter på linje med annen alvorlig, integritetskrenkende kriminalitet. Politiets innsats, kompetanse og oppmerksomhet mot hatkriminalitet er styrket de senere årene. Både forebygging, avdekking og straffeforfølgelse er viktig i innsatsen mot hatkriminalitet.

I 2021 kom en ytterligere satsning for å øke kompetansen gjennom etablering av et nasjonalt kompetansemiljø.

Kompetansemiljøet er organisatorisk lagt til Oslo politidistrikt, men er gitt en nasjonal funksjon. Kompetansemiljøet skal bidra til å heve politidistriktenes kompetanse innen fagområdet og kan veilede i konkrete saker. Kompetansen skal omfatte ulike deler av politiets arbeid; forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling. I tillitsperspektivet fokuseres på fornærmede og benyttes Trygghetsprogrammet og Støttesenteret for kriminalitetsutsatte.

Likestillings- og diskrimineringsloven forbyr diskriminering og trakassering på grunn av blant annet seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, og det å medvirke til eller instruere om dette. Loven gjelder på alle samfunnsområder, også ved diskriminering og trakassering som skjer under benyttelsen av servicetilbud. Den som blir behandlet i strid med diskriminerings- og trakasseringsforbudene kan kreve oppreisning og erstatning, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 38.

Forbudet mot trakassering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk er nedfelt i loven § 13 første ledd. Med trakassering menes handlinger, unnlater eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdigen- de eller ydmykende, jf. andre ledd. Bestemmelsen favner dermed et vidt spekter av adferd som skaper eller har til formål å skape ulike former for ubehag hos den som rammes. Trakasseringsforbudet gjelder trakassering som rettes mot en eller flere enkeltpersoner. Trakassering som retter seg mot en ubegrenset krets av personer, vil ikke rammes av dette forbudet, men vil, som omtalt over, kunne falle inn under straffeloven § 185.

Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) har som lovpålagt oppgave å gi veiledning i saker om diskriminering og trakassering. Tilbudet er gratis. Videre kan en sak om brudd på trakasseringsforbudet bringes inn for Diskrimineringsnemnda og domstolene. Diskrimineringsnemnda er et gratis alternativ til domstolene i diskrimineringsaker.

Nemnda har myndighet til å ilegge erstatning i enkle saksforhold, og til å fatte vedtak med pålegg om stansing, retting og andre tiltak som er nødvendige for å sikre at diskriminering, trakassering, instruks eller gjengjeldelse opphører, og for å hindre gjentakelse, jf. diskrimineringsombudsloven § 11. I arbeidslivet har Diskrimineringsnemnda også myndighet til å ilegge oppreisning.

Jeg ønsker i denne sammenhengen også å nevne at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har en egen kunnskapsportal om hatkriminalitet og diskriminering rettet mot lhbt+-personer, og at Bufdir siden 2015 har satt i gang flere prosjekter for å bygge opp kunnskapen på området hatefulle ytringer. Kunnskapen skal bidra til utvikling av tiltak som treffer på en god måte. Det er også relevant å fremheve at Kultur- og likestillingsdepar-

tementet gir driftsstøtte til den norske Stopp hatprat-bevegelsen. Stopp hatprat har som mål å gi unge mennesker og ungdomsorganisasjoner verktøy, kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige for å gjenkjenne hatprat og handle mot menneskerettighetsbrudd på nett.

Som nevnt innledningsvis, er innsats for å bedre lhbt+-personers levekår og innsats mot trakassering, hets og hatefulle ytringer høyt på regjeringas agenda. Vi jobber med en handlingsplan som skal legges fram første kvartal i 2023, som skal bidra til å bedre livskvaliteten til skeive, sikre deres rettigheter og bidra til større aksept for kjønns- og seksualitetsmangfold. Vi har også styrket tilskuddsordningen for kjønns- og seksualitetsmangfold med 15 millioner kroner i 2023 for å bidra til bedre levekår og livskvalitet for lhbt+-personer gjennom å skape økt aktivitet blant organisasjoner som arbeider overfor denne målgruppen.

Kultur- og likestillingsdepartementet koordinerer også oppfølgingen av tiltaket i Hurdalsplattformen om å øke innsatsen mot netthets. Sett i lys av terrorangrepet 25. juni i år, er det også relevant å trekke frem at regjeringa har satt ned en ekstremismekommisjon, som blant annet skal belyse ulike forhold som har gitt grobunn for fremvekst av radikaliserings og ekstremisme i Norge i nyere tid, og hvordan dette kan forebygges bedre framover.

Jeg vil avslutningsvis også nevne Ytringsfrihetskommisjonen sin rapport, NOU 2022:9: En åpen og opplyst samtale, er sendt på bred høring med frist 16. januar 2023. Rapporten inneholder anbefalinger som er relevante for problemstillingene knyttet til hets og hatefulle ytringer. Kultur- og likestillingsdepartementet vil gå gjennom innspillene sammen med berørte departementer, og vurdere hvordan anbefalingene skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 714**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 22. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at Fitjar kommune ikke vil tape småkommunetilskuddet og ekstra støtten til ressurskrevende brukere om mottak av flyktninger etter anmodning fra regjeringen er grunnen til at kommunen overstiger 3 200 innbyggere?

BEGRUNNELSE:

Fitjar kommune har per i dag en befolkning på 3 184, og defineres som en småkommune. Kommunen mottar 7,25 millioner ekstra i årlige overføringer fordi de er en småkommune. Kommunen har i 2023 en forventet kostnadsramme på 42,6 millioner i forbindelse med ressurskrevende tjenester, og anslår refusjon for disse kostandene til tjenesteytingen til netto opp mot 22 millioner kroner. Kommunen har budsjettert for at de vil få et tilleggskompensasjon på 4,1 millioner kroner siden de er en småkommune. Kommunen tok i 2022 imot 30 flyktninger fra Ukraina. Fitjar kommune har blitt anmodet om å ta imot flere flyktninger slik som andre kommuner rundt om i landet. Dersom dette mottaket medfører at kommunen overstiger 3 200 innbyggere faller over 7 mill. om det ikke finnes en løsning. I Dagbladet 12. november svarer statsråden mellom anna:

«Regjeringens klare målsetting er at kommuner som tar imot flyktninger ikke skal tape økonomisk på dette».

Det er positivt og naturlig at en kommune som Fitjar ikke skal risikere et stort tap.

Svar:

Kommunane gjer ein svært viktig jobb med å ta imot og busetje svært mange flyktningar på kort tid, og eg er imponert over kva dei har fått til. Regjeringa er opptatt av å setja kommunane best mogleg i stand til å ta imot flyktningane på ein god måte. Regjeringa si klare målsetjing er at kommunar som tek imot flyktningar ikkje skal tape økonomisk på dette, og kommunane mottek blant anna tilskot for kvar person dei buset. Samtidig er vi opptekne av tett dialog med kommunane om særskilte situasjonar som kan oppstå for einskildkommunar og korleis desse kan løysast.

Kommunar som buset flyktningar får i dag integreringstilskot i fem år for kvar person dei buset. I tillegg

kjem ei auke i skatteinntekter og rammetilskot på grunn av at innbyggjartalet i kommunen går opp. Så er det enkelte ordningar i og utanfor inntektssystemet som har nokre grenseverdiar for når ein kommune mottek ekstra tilskot, for å ivareta dei aller minste kommunane særskilt. Dette gjeld blant anna småkommunetillegget i rammetilskotet til kommunane, og tilleggskompensasjonen i det øyremerka tilskotet til ressurskrevjande tenester. I desse ordningane, som i dei andre delane av inntektssystemet, er det talet på folkeregistrerte personar i kommunen som blir nytta. Ein auke i innbyggjartalet vil kunne gje ulike utslag i ulike ordningar, og det er for tidleg å seie korleis dette samla sett vil slå ut for den enkelte kommune sine inntekter. I tillegg er det ei overgangsordning i inntektssystemet, som sikrar at kommunen ikkje får ein brå nedgang i inntekter frå eit år til det neste.

Den situasjonen vi har no med eit stort tal på flyktningar gir ekstraordinære utfordringar som vi må følgje med på, og vi er som sagt opptekne av å ha tett dialog med kommunane om særskilte situasjonar som kan oppstå for einskildkommunar og korleis desse kan løysast.

SPØRSMÅL NR. 715**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 21. desember 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvor mange søknader om konsesjon for lakseoppdrett på land er under behandling, og for hvor stor produksjon?

BEGRUNNELSE:

Det planlegges landbaserte oppdrettsanlegg flere steder i landet. Det hadde vært interessant å få oversikt over antall søknader om konsesjon for lakseoppdrett på land som er under behandling, og for hvor mange tonn produksjon.

Svar:

Tillatelser til akvakultur av laks på land tildeles av fylkeskommunen etter søknad. Fiskeridirektoratet er klageinstans for fylkeskommunens vedtak.

Tillatelser til akvakultur av laks på land kan tildeles for akvakultur av stamfisk, settefisk og matfisk. Stamfisk er laksefisk som brukes til kunstig formering. Settefisk er en betegnelse på ung fisk (fra yngel til smolt) som oppholder seg i ferskvann før den er klar for overgang til sjøvann. Matfisk er voksen fisk som oppholder seg i sjøvann frem til slakt.

Når representanten viser til utviklingen i planlagte landbaserte oppdrettsanlegg, er det ut fra omsøkte tillatelser i den senere tid nærliggende å tolke spørsmålet dithen at det primært siktes til akvakultur av settefisk og matfisk.

Tillatelser til akvakultur på land tildeles løpende, er vederlagsfrie og uten antallbegrensninger. Videre er det ingen begrensninger i hvor mye biomasse (MTB – maksimalt tillatt biomasse) som kan tildeles. Dette i motsetning til tildeling av ordinære akvakulturtillatelser i sjø, som er antallbegrenset og tildeles mot vederlag. Gjennom trafikksystemet tildeles slike tillatelser primært gjennom tildelingsrunder annethvert år mot et betydelig vederlag. I lakseauksjonen 2022 ble det eksempelvis tildelt 24 644 tonn MTB, mot et samlet vederlag på om lag 3,8 milliarder kroner.

Det søkes om landbaserte konsepter med ulik teknologi. Konseptene kan ofte kategoriseres som enten resirkuleringsanlegg (RAS), eller såkalte gjennomstrømningsanlegg. I såkalte RAS-anlegg resirkuleres og gjenbrukes vannet i produksjonen. I gjennomstrømningsanlegg belager man seg derimot på å kontinuerlig hente inn omkringliggende sjøvann til produksjonen, ofte uten noen form for vannbehandling.

Pr. 19. desember 2022 ligger det inne 21 søknader om tillatelse til akvakultur på land hos fylkeskommunene. På samme tidspunkt foreligger det ingen klagersaker for slike søknader hos Fiskeridirektoratet. Det er søkt om både RAS-anlegg og gjennomstrømningsanlegg, men de fleste søknadene omhandler enten gjennomstrømmingsteknologi eller en kombinasjon av RAS og gjennomstrømmingsteknologi. De fleste søknadene omfatter både søknad om tillatelse til akvakultur av matfisk og tillatelse til akvakultur av settefisk.

Sammenlignet med anlegg for ordinær matfiskproduksjon i sjø er prosjektene som søker tillatelse til landbasert akvakulturproduksjon svært omfangsrike. Ved at slike tillatelser er gratis og uten antall- og biomasseavgrensninger, er den omsøkte årlige produksjonen også svært stor sammenlignet med matfiskproduksjon i sjø. For de 21 søknadene som ligger til behandling er det samlet sett omsøkt en total årlig produksjon på 591 787 tonn fisk. Til sammenligning ble det i 2021 produsert i overkant av 1 560 000 tonn laks fra totalt 1 098 tillatelser fra matfiskproduksjon som i all hovedsak foregikk i sjø. Salgsverdien av denne fisken utgjorde ca. 75,7 milliarder kroner.

SPØRSMÅL NR. 716**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Steinar Rørvik****Besvart 22. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Senterpartiet lovte å gjenopprette basistilskuddet som ble redusert til frivillige små kommuner. (Kommunen har gjennom samarbeid med nærliggende kommuner klart å få driften ned på ett akseptabelt nivå. Men er allikevel på ROBEK-listen.)

Når skal dette komme til kommunene?

BEGRUNNELSE:

Landets kommuner står overfor ulike utfordringer og muligheter.

Felles for de fleste er jo økonomi. Mange kommuner har vanskeligheter med å oppfylle lovpålagte tjenester når økonomien er vanskelig.

Kommunene spiller en sentral rolle i offentlig forvaltning og gjennomføring av statlig velferdspolitik. Et viktig kjennetegn ved det norske kommunesystemet er generalistkommuneprinsippet. Det innebærer at alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene. Det sørger for like demokratiske rettigheter, og er også en forutsetning for at finansieringssystemet og lovgivning av rammene for organisering og styring av kommunene er felles.

Generalistkommuneprinsippet har blitt satt under press. Gjennom kommunereformen er det mange kommuner som har valgt å satse på interkommunale samarbeid istedenfor sammenslåing. Dette kan gjelde IKT, Renovasjon, Legevakt, regnskap, osv.

For min kommune, Froland som er en kommune med vekst i folketallet har reduksjonen i rammetilskuddet vært direkte utslagsgivende i kommunens økonomi de siste årene, og har medført at kommunen har måttet jobbe med ekstraordinært mange sparetiltak og kutt, samt innføre eiendomsskatt. Som et resultat av disse tiltakene, har kommunen i år (basert på offisielt rapporterte tall i 2021) blitt beskrevet som en av de mest effektive kommunene i landet. Agenda Kaupang har på bestilling fra Storebrand Livsforsikring AS utarbeidet rapporten «Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2022». Kommuneindeksen sammenligner både kostnader, tjenestekvalitet og finanser i norske kommuner. I denne rapporten havner Froland kommune på 4. plass over de mest effektive kommunene i landet, og på 4. plass på listen over kommunene med laveste netto driftsutgifter pr. innbygger.

I oppstarten av årets budsjettarbeid så vi tidlig at kommunen kunne få vesentlig høyere kraftinntekter al-

lerede fra 2023. I Statsbudsjettet for 2023 er det imidlertid foreslått at Staten skal inndra vesentlig av kommunenes konsesjonsinntekter, og skattlegge kraftselskaper betydelig mer, som igjen vil kunne gi kommunene mindre utbytter fra kommunalt eide kraftselskaper. Dette har gitt oss store utfordringer med å få et budsjett for 2023 i balanse.

Svar:

Regjeringa har varsla at vi vil foreta ein heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet, og vi er i gang med dette arbeidet. Basistilskotet er ein del av utgiftsutjamninga i inntektssystemet for kommunane. Som omtalt i Kommuneproposisjonen for 2023, så står det i Hurdalsplattformen at regjeringa vil fjerne dei delane i inntektssystemet som straffer kommunar som ikkje slår seg saman. Regjeringa vil ta stilling til basistilskotet i samband med eit samla forslag til nytt inntektssystem, på grunnlag av Hurdalsplattforma, utredninga frå Inntektssystemutvalet og høringsinnspela til denne.

SPØRSMÅL NR. 717**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er det totale skatteprovenyet i form skatt av formuesskattepliktig formue som samlet går tapt for den Norske stat ved utflytting av de utflyttede, dersom man legger formuen året før utflyttingsåret til grunn, og hva var det samlede skatteprovenyet for de 115 personene finansdepartementet viser til det første skatteåret de flyttet til Norge?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar fra finansministeren av 23. november, og til presisering av svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 430, 13. desember. Det kan virke som om finansdepartementet ikke legger formuesskattepliktige formuer til grunn, men reelle formuer etter bladet Kapital sine beregninger. Finansdepartementet ber meg tolke svaret med varsomhet, men jeg trenger et mer presist svar. Departementet bes klargjøre om det er reelle eller formuesskattepliktige formuer som legges til grunn i svaret. Videre, dersom en flytter til for eksempel Sveits så vil man i skattelistene her i Norge ikke finne noen formue utflyttingsåret, grunnet at formuen da blir registrert og skattet av i Sveits utflyttingsåret.

Svar:

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over antall utflyttinger og innflyttinger mellom 2011 og 2022 blant personer som har hatt nettoformue over 100 mill. kroner i ett eller flere år i perioden 2011–2021, eller har vært på Kapitals liste over 400 rikeste (2019–2022), totalt 2 864 personer. Det presiseres at tallene ikke er innhentet for statistikkformål, og at uttrekket ikke er kvalitetssikret. Tallene må derfor tolkes med varsomhet.

I svar på skriftlig spørsmål nr. 430 ble det opplyst at 130 personer er flyttet ut i perioden 2011 til 2022, hvorav 23 av disse hadde flyttet ut så langt i 2022 (per 15. november.) Samlet netto skattepliktig formue for disse var i 2011–2021 om lag 18 mrd. kroner i utflyttingsåret.

Tallene departementet har fått fra Skatteetaten, baserer seg på de aktuelle personenes formuesskattepliktige nettoformue det året de fikk status som henholdsvis

inn- og utflyttet i det norske Folkeregisteret. Dette vil i noen tilfeller sammenfalle med året for skattemessig utflytting fra Norge, i andre tilfeller ikke. Etter internretten er hovedregelen at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år, først blir skattemessig utflyttet etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tar fast opphold i utlandet. I disse tilfellene vil altså skattemessig utflytting normalt skje flere år etter at personen fikk status som utflyttet i Folkeregisteret. En skatteavtale mellom Norge og tilflyttingslandet vil imidlertid kunne medføre at personen (når og dersom skatteavtalen påberopes) blir ansett bosatt i det andre landet etter skatteavtalen tidligere enn de blir skattemessig utflyttet etter internretten.

I lys av skatteavtalenes betydning for når opphør av skattemessig bosted faktisk skjer kan det også være relevant med tall for nettoformue også for året før utflyttingsåret.

Det kan være flere grunner til at skattemessig formue i gjennomsnitt er høyere året før (det folkeregistrerte) utflyttingsåret enn i (det folkeregistrerte) utflyttingsåret. En viktig forklaring er at enkelte skattytere står med null nettoformue i folkeregistrert utflyttingsår, fordi de ble bosatt i et annet land etter en skatteavtale dette året. Forskjellen kan imidlertid også skyldes andre forhold som gaver og arv til barn, andre tilpasninger til reglene/utflytting, reelt formuesfall etc. For de fleste årene i perioden er samlet skattepliktig formue i utflyttingsåret lavere enn året før, men dette gjelder ikke for alle år.

Dersom netto skattepliktig nettoformue i året før folkeregistrert utflyttingsår legges til grunn, viser disse tallene at den samlede skattepliktige formuen var om lag 29,5 mrd. kroner for årene 2012–2021. 2011 inngår ikke fordi departementet ikke har tall for skattemessig formue året før utflyttingsåret for de som flyttet ut i 2011. Tallene for perioden 2012–2021 omfatter 98 personer. Basert på disse formuestallene anslås det at formuesskatteinntektene av utflyttet formue utgjorde om lag 300 mill. kroner (2022-kroner). For de som flyttet inn (102 personer i 2012–2021), kan det tilsvarende anslås at formuesskatteinntektene av innflyttet formue utgjorde om lag 335 mill. kroner (2022-kroner).

SPØRSMÅL NR. 718**Innlevert 13. desember 2022 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 21. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er årsaken til at Konkurransetilsynet ikke har kontrollert og anmeldt strømselskaper for brudd på § 2 i Lov om pristiltak som lyder slik i første setning: "Det er forbudt å ta, kreve eller avtale priser som er urimelige", når det er Konkurransetilsynet som i § 3 er gitt oppgaven med å kontrollere at § 2 overholdes?

BEGRUNNELSE:

Produksjonskostnadene for strøm i de norske produksjonsselskaper varierer vel mellom 10 øre til kanskje 30 øre pr. kwt. Allikevel har salgprisen til forbrukere og bedrifter vært på både 3 kr. og av og til over 5 kr. pr. kwt.

Slike priser er helt klart meget urimelige og derfor i strid med ledd en i § 2 i Pristiltaksloven som lyder slik:

"Det er forbudt å ta, kreve eller avtale priser som er urimelige. Heller ikke må det kreves, avtales eller opprettholde forretningsvilkår som virker urimelige overfor den annen part eller som åpenbart er i strid med allmenne interesser."

De skyhøye priser som nå har vært praktisert lenge må ansees som både urimelige og også åpenbart være i strid med allmenne interesser når selv den nåværende fiendtlig innstilte regjering overfor vanlige folk har blitt tvunget til å innføre en strømstøtte til husholdningene for priser over 70 øre pr. kwt. Det er åpenbart at når fattigdommen i Norge vokser som følge av de skyhøye strømpriser i tillegg til høye drivstoffpriser og matpriser, mm. så er det i strid med allmenne interesser og også åpenbart urimelig med slike skyhøye overskudd som nå eksisterer.

Konkurransetilsynet og dets ledelse må ha sovet i timen når det ikke har reagert i henhold til sin plikt i § 3 i pristiltaksloven.

Som ansvarlig statsråd for tilsynet bør derfor næringsministeren forklare hvorfor han ikke har instruert tilsynet om å gjøre sin lovpålagte oppgave, samt redegjøre for hva han vil foreta seg for å sørge for at pristiltakslovens bestemmelser blir håndhevet.

Svar:

Konkurransemyndighetenes beredskapsansvar gjennom pristiltaksloven er et virkemiddel i myndighetenes krisehåndtering ved alvorlige forstyrrelser i tilgangen på varer og tjenester. Kompetansen er delegert til Konkurransetilsynet. Prisregulering er et inngripende tiltak som kan ha utilsiktede konsekvenser. Dersom det skal innføres

prisregulering i et marked, må det gjøres grundige undersøkelser slik at man er sikker på at tiltaket er nødvendig og forholdsmessig, og at problemene er så store at det er grunn til å sette prismekanismen ut av spill i et marked. Konkurransetilsynet følger med på prisene i kraftmarkedet, og foretar fortløpende vurderinger rundt hvilke virkemidler som skal benyttes fra tilsynets side.

Vi er nå i en situasjon der mye blir dyrere samtidig, og regjeringen har stor forståelse for at dette er krevende for mange. Regjeringen har innført en rekke tiltak for å avbøte konsekvensene av de høye strømprisene på husholdninger, næringsliv, frivilligheten og samfunnet for øvrig. Vi har blant annet innført en strømstøtteordning til husholdningene, hvor staten fremover dekker hhv. 90 pst. av gjennomsnittlig månedlig elspotpris over 70 øre per kilowattime for periodene september 2022-mars 2023 og oktober-desember 2023, og 80 pst. for perioden april-september 2023. Vi har redusert elavgiften, økt bevilgningene til energieffektivisering, økt bostøtten og økt rammetilskuddet til kommunene. Vi har innført egne ordninger for idrettslag og frivillige organisasjoner, samt jordbruks- og veksthusnæringen. Vi har innført en energitilskuddsordning og en lånegarantiordning for strømintensive bedrifter, og foreslått endringer i grunnrenteskatten for å legge til rette for et økt tilbud av bedre fastprisavtaler til bedriftene.

I skrivende stund er det mulig for bedrifter å tegne fastprisavtaler med en kontraktspris på ned mot 80 øre per kilowattime eks. mva., avhengig av kontraktslengde. Til sammenligning var gjennomsnittlig spotpris i strømprisområde NO2 (Sørvest-Norge) på 76 øre per kilowattime eks. mva. i 2021, ifølge tall fra Nord Pool.

SPØRSMÅL NR. 719**Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvilke grundige analyser og konkrete planer for de ulike pasientgruppene som har fått behandling under ordningen fritt behandlingsvalg (FBV), f.eks. pasienter med overspisingsproblematikk og alvorlige komplekse traumelidelser, har Helse Sør-Øst gjennomført, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at alle foretakene har konkrete planer for alle pasientgrupper som nå mister behandlingen under FBV slik at de, som lovet, får det tilbudet de har behov for?

BEGRUNNELSE:

I flere skriftlige spørsmål har Venstre vært bekymret for avviklingen av FBV. I svarene har statsråden forsikret at alle behandlingsplasser skal erstattes med behandling av like god eller høyere kvalitet, og at virksomheter som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt tilbud fortsatt skal tilbys.

Undertegnede har besøkt Modum Bad som leverer tjenester innen psykisk helsevern av svært høy kvalitet, og som gir tilbud som ikke er tilgjengelig andre steder. Virksomheten driver omfattende FOU-arbeid, er nytenkende og utvikler nye effektive behandlingsmetoder, og viser til gode behandlingsresultater.

Når vi vet at de henviste pasientene har svært kompliserte utfordringsbilder og har vært gjennom årevis med behandling ved DPS, private avtalespesialister mm., så er de gode resultatene imponerende. Pasienter som er henvist til Modum Bad trenger intensiv behandling over flere uker, de har behov for å skjermes fra egen hverdag og de mønster som hemmer tilfriskning. Dette er behandling som ikke kan gis innen foretaksstrukturen.

Vi er i desember og Modum Bad vet fremdeles ikke om de må ta ned aktiviteten sin med over 10 %, om få uker. Dette til tross for lange ventelister, at antallet henviste pasienter til psykisk helsevern i HSØ har økt betydelig, og til tross for økte midler til psykisk helsevern i statsbudsjettet og 2,5 mrd. i nysalderingen «..for å sette helseforetakene bedre i stand til å følge opp prioriterte grupper, f.eks. innen PHV», og løfter om at antallet døgnplasser skal øke.

Avtalene som HRFene inngår med private/ideelle, åpner ikke opp for viktig utvikling og kvalitetsheving av tjenesten. Dette rammer bla. videreføring av god behandling for overspisingslidelse og kapasitet til å behandle kompliserte relasjonstraumer. Dette er behandlinger de

kunne utvikle og øke kapasitet til å behandle under FBV, men som nå forsvinner. Uten en avtaleøkning på minimum 20 % blir det en reell nedgang i kapasitet til å behandle lidelser som ofte krever store ressurser i foretakene.

Statsråden har svart Venstre at hun har tillit til at helseforetakene gjør grundige analyser av aktiviteten som gjennomføres i FBV-ordningen og at HSØ har konkrete planer for de ulike pasientgruppene. Undertegnede vil gjerne vite mer om disse grundige analysene og konkrete planene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 499 til skriftlig besvarelse fra Alfred Jens Bjørlo av 2. desember 2022. Videre viser jeg til at representanter fra de regionale helseforetakene den 7. november 2022 møtte i Helse- og omsorgskomiteens høring om avvikling av godkjenningsordningen (Prop. 5 L (2022-2023)) og orienterte om hvordan de vurderte kapasiteten i egne helseregioner i forbindelse med forslaget om avvikling.

Jeg har innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF for å gi et oppdatert og utdypende svar på representantens spørsmål.

Helse Sør-Øst RHF viser til at de på bakgrunn av aktiviteten hos godkjente virksomheter og behovet i regionen, gjennomfører løpende analysearbeid i forbindelse med avviklingen av godkjenningsordningen. De viser til følgende vurderinger innenfor de ulike tjenestoområdene som inngår i godkjenningsordningen:

- Innen somatikk er det inngått nye avtaler med virkning fra 1. januar 2023. Volum i avtalene er økt fire ganger i forhold til tidligere nivå og er nå på totalt 120 millioner kroner. Sammen med helseforetakenes kapasitet, vurderes dette å være tilstrekkelig til å ivareta regionens behov. Det kan gjøres utvidelser av enkelte delytelser på et senere tidspunkt.

- Innen rehabilitering er det foretatt utvidelse av enkelte eksisterende avtaler.

- Innen psykisk helsevern er det noe restkapasitet hos helseforetakene og hos de private avtalepartene. I tillegg har Helse Sør-Øst RHF bedt om tilbakemelding fra avtaleparter om mulighet for å øke volum i dagens avtaler. Dette omtales nærmere nedenfor.

- Det er en viss restkapasitet hos private avtaleparter innen TSB, men det er en ujevn fordeling av døgnplasser i regionen. Helse Sør-Øst RHF har derfor kunngjort en

mulig kommende anskaffelse av behandlingstilbud innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i opptaksområdet til Sørlandet sykehus (dvs. Agder fylke). Det

- vurderes anskaffet 30 døgnplasser. Anskaffelsen planlegges kunngjort innen utgangen av 2022. Ved øvrig behov ut over tilgjengelig kapasitet, vil det være aktuelt å utvide avtalene med dagens avtaleparter.

Innen psykisk helsevern er det per november i overkant av 200 pasienter fra Helse Sør-Øst som i 2022 har mottatt behandling gjennom godkjenningsordningen, tilsvarende tilnærmet 14 000 behandlingdøgn. I underkant av 40 av disse 200 pasientene har mottatt behandling ved Modum Bad. Behandlingen ved Modum Bad utgjør tilnærmet 900 behandlingdøgn. Til informasjon har Helse Sør-Øst RHF en eksisterende avtale med Modum bad om behandling innen psykisk helsevern på over 30.000 behandlingdøgn. Samlet har Helse Sør-Øst RHF avtale med 11 private leverandører innen psykisk helsevern, om i overkant av 102 000 behandlingdøgn årlig.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at de har kontaktet avtaleparter med behandlingstilbud for voksne (unntatt alderspsykiatri) og bedt om tilbakemelding på om de har mulighet til å utvide sin behandlingsskapasitet med 10 prosent eller mer. Dagens avtaler innen psykisk helsevern kan utvides med inntil 15 prosent uten at det må gjennomføres en ny anskaffelse og uten reforhandling av pris. Helse Sør-Øst RHF har sendt likelydende forespørsel til alle aktuelle avtaleparter for å ivareta prinsippet om likebehandling. I henvendelsen ba Helse Sør-Øst RHF om tilbakemelding på om avtalepartene hadde mulighet til å tilby behandling innenfor følgende områder:

- angst, depresjon og traumelidelse
- alvorlige psykiske lidelser og omfattende tilleggsproblematikk
- alvorlige psykiske lidelser og alvorlig rusmiddelavhengighet (dobbeltdiagnoseproblematikk)
- spiseforstyrrelser

Med unntak av én leverandør, har alle svart at de kan øke avtalene med 10 prosent eller mer. En økning på 10 prosent vil utgjøre tilnærmet 7 300 behandlingdøgn, mens 15 prosent økning gir tilnærmet 11 000 behandlingdøgn. Med en begrensning oppad til 15 prosent, har avtalepartene meldt tilbake at de kan øke dagens avtaler med til sammen 10 500 behandlingdøgn. Modum Bad er en av avtalepartene som har gitt positiv tilbakemelding til Helse Sør-Øst RHF. De har kapasitet til å øke dagens avtale med opptil 20 prosent.

For behandling av spiseforstyrrelser har Helse Sør-Øst RHF avtale med Modum Bad om kjøp av 16,2 døgnplasser for behandling av voksne, og med Capio Anoreksi Senter om kjøp av 13 døgnplasser (13-23 år). Avtalene utløper 31.12.2024. Helse Sør-Øst RHF har på denne bakgrunn arbeidet med en behovsvurdering innen dette fagområdet, og behovsvurderingen ferdigstilles om kort tid. I behovsvurderingen beskrives dagens behandlingsskapasitet ved helseforetakene og hos private avtaleparter både for barn/unge og voksne, og det er foretatt en vurdering av fremtidig behov i henhold til Helse Sør-Østs sørge-

for-ansvar. Det pekes i behovsvurderingen særlig på økningen i antall henvisninger og økt sykkelighet hos barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 720

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 2. januar 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren bekrefte, at når utvida garanti for finansiering/bompengar for Nordøyvegen er oversendt til departementet frå Møre og Romsdal Fylkeskommune, så brukar departementet og statsråden minst mulig tid på å "snu denne i døra" slik at bompengesatsane raskt kan settast ned?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsministeren har ved fleire anledninger svart ut spørsmålet kva som skal til for å kunne sette ned bompengetakstane på Nordøyvegen.

No har fylkestinget samrøystes vedteke å sette ned bompengetakstane til nivået for Prop 140S, så raskt som råd før 1/3-2023.

Fylkestinget har også gjeve fullmakt til fylkesutvalget om å gjennomføre og stille tilleggsgaranti overfor Vegamot med bakgrunn i fylkestingsvedtaket.

Vi har forstått det slik at etter at ein utvida garanti frå fylkeskommunen til Vegamot er på plass, skal denne innom ein meget "snarvisitt" til departementet. Det burde ikkje være behov for å bruke meir enn 1 dag på dette i departementet, då statsråden sjølv har uttrykt at dette er eit fylkeskommunalt ansvar og ei fylkeskommunal sak.

Prosjektet og finansieringa av Nordøyvegen er eit 100 % fylkeskommunalt prosjekt, og eg reknar med at samferdselsministeren vidarefører dette prinsippet og står bak sine tidligare svar i saka.

SPØRSMÅL NR. 721

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 16. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og SV ble bevilgningen til Nye Veier AS redusert med 900 mill. kroner i driftskreditt. Samtidig ble det fremmet et verbalvedtak om at Ringeriksbanen skal fortsette som et fellesprosjekt under Nye Veier AS.

Er nedtrekket i driftskreditt direkte knyttet til Ringeriksbanen, eller gjøres nedtrekket i andre prosjekt?

Svar:

Budsjettforliket for statsbudsjettet 2023 mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble klart 29. november 2022. Av avtalen går det frem at driftskredittordningen til Nye Veier AS er redusert med 900 mill. kroner. Dette er ikke det samme som de ordinære overføringene til selskapet, som blir bevilget på kap. 1321 Nye Veier AS, post 70 Tilskudd til Nye Veier AS.

I Prop. 195 S (2020–2021) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021 foreslo regjeringen Solberg at Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet–Hønefoss skulle overføres til Nye Veier AS, jf. Innst. 600 S (2020–2021). I proposisjonen gikk det frem at det var lagt opp til at vederlaget som Nye Veier skal få for

Svar:

Eg er kjent med at det frå lokalt hald vurderast moglegheiter for å redusere bompengetakstane. Fylkeskommunen er i dialog med departementet om saka.

Det er Prop. 93 S (2021–2022) og Stortingets vedtak som gjeld for fv. 659 Nordøyvegen og som fylkeskommunen må leggje til grunn for saksbehandlinga si.

Ein eventuelt ny garanti må leggjast fram for Kommunal- og distriktsdepartementet for ny godkjenning då føresetnadene for den allereie godkjente garantien blir endra.

Dersom det er ønskeleg frå fylkeskommunens side å yte eit særskilt tilskot, eller stille ein særskilt garanti, må dette skje i samråd med bompengeselskapet Vegamot. Vi viser og til svar gitt på liknande spørsmål om fv. 659 Nordøyvegen frå representantane Sve og Sande.

prosjektet, skal komme som et tillegg til det faste, årlige vederlaget til selskapet som blir bevilget over kap. 1321, post 70.

Driftskreditten til selskapet på 1 mrd. kroner ble bevilget etter Stortingets behandling av Prop. 2 S (2021–2022) Endringer i statsbudsjettet 2021 under Samferdselsdepartementet (driftskreditt til Nye Veier AS og kostnadsrammer) og revisjon av bompengepakke (fylkesveg), jf. Innst. 79 S (2021–2022), og er utelukkende knyttet til selskapets arbeid med Ringeriksbanen, som er en del av fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Skaret–Høgstet–Hønefoss. I store prosjekt som Ringeriksbanen kan det oppstå betydelige svingninger i behovet for bevilgninger underveis i gjennomføringsfasen.

Driftskredittordningen skal bidra til at selskapet har tilstrekkelig likviditet til å håndtere løpende utbetalinger i gjennomføringsfasen og må betales tilbake i løpet av 12 måneder. Dette gir Nye Veier tilsvarende fleksibilitet på baneprojektet som de har i veiprojekt, der de har mulighet til å trekke på bompengelån. Driftskreditten ble i tråd med det som er opplyst i Prop. 2 S (2021–2022) satt inn på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank til det er bruk for den. En reduksjon av driftskreditten påvirker ikke de andre prosjektene til Nye Veier.

SPØRSMÅL NR. 722

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Olve Grotle
Besvart 22. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kor mange bedrifter har søkt på ordninga om energitilskuddsordninga for bedrifter, og kor mange har søkt og ikkje fått innfridd tilskot?

GRUNNGJEVING:

Høgre har gjennom heile 2022 vore opptatt av straumstøttetiltak for bedrifter. I haust følgde regjeringa etter og etablerte "energitilskuddsordninga for bedrifter", som skulle forvaltast av Enova SF. Energitilskuddsordninga er ei førebels ordning for energi-tilskot til næringslivet som følge av ekstraordinære straumutgifter. Søknadsfrist for ordninga gjekk ut 11. desember, og Høgre er interessert i å få vite kor mange bedrifter som nytta seg av ordninga.

Svar:

Som representanten syner til, var fristen for innsending av søknadar til energitilskottsordninga 11. desember 2022, i tråd med § 1-3 i forskrifta for ordninga; forskrift om midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømutgifter.

16. desember 2022 la regjeringa fram førebelse tal på antalet søkjarar i ordninga. Enova har no kvalitetssikra tala, og endelege tal syner at 3 186 føretak har søkt i ordninga. Alle søknadar som vart sendt inn gjennom sakshandsamingssystemet til Enova har vorte handsama og innvilga maskinelt, basert på informasjonen som vart lagt inn i søknadsskjema og som var kontrollert av revisor/autorisert rekneskapsfører. Med andre ord har ingen av søknadane som vart levert inn gjennom sakshandsamingssystemet vorte avvist.

Av dei 3 186 som har søkt, er det 3 180 som får tilskott til delvis dekning av straumkostnadar anten i støtetrinn 1 (993 søkjarar), støtetrinn 2 (2 181 søkjarar), eller tilskott til å gjennomføra energitiltak (2 187 søkjarar). Som desse tala syner, er det 6 føretak som får tilskott til å gjennomføra energitiltak i støtetrinn 2, men som ikkje får tilskott til delvis dekning av straumkostnader. Vidare er det 4 søkjarar som kun mottek støtte til kostnadsdekning av kontroll frå revisor/autorisert rekneskapsfører, og 2 søkjarar som ikkje mottek tilskott i det heile. Av tekniske årsaker vil alle dei 3 186 søkjarane likevel motta tilsagnsbrev med svar på deira søknad.

Støtteutmålinga er basert på informasjonen som kom inn til Enova i søknadane, mellom anna om straumforbruk, straumpris, omsetnad, kostnadar til godkjenning av revisor/autorisert rekneskapsfører, jf. mellom anna § 4-1 i forskrifta for ordninga. At det er eit lite antal søkjarar som kun mottek støtte til kostnadsdekning av kontroll frå revisor/autorisert rekneskapsfører eller ikkje mottek støtte i det heile, skuldast difor at dette vart deira berekna tilskott basert på opplysningane som kom inn i søknadane.

Enova arbeider no med utsending av tilsagnsbrev og utbetalinga av tilskott. Dei 3 174 føretaka som får tilskott til delvis dekning av straumkostnader vil få pengar på konto før jul, slik regjeringa lova. Meir informasjon om tilskottsmottakarane vil gjerast tilgjengeleg på Enovas nettsider for ordninga snarleg etter utsending av tilsagnsbrev.

SPØRSMÅL NR. 723

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen
Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva var prisveksten i Norge i november sammenliknet med andre land i Eurosonen i samme periode?

Svar:

Tabellen under viser tolv månedersveksten i den norske konsumprisindeksen i november og tolv månedersveksten i KPI for landene i Eurosonen i samme periode.

Tabell 1 *Tolv månedersvekst i konsumprisindeksen i november. Prosent*

Norge	6,5
Euroområdet	10,1
Latvia	21,7
Estland	21,4
Litauen	21,4
Slovakia	15,1
Italia	12,6
Tyskland	11,3

Nederland	11,3
Østerrike	11,2
Slovenia	10,8
Belgia	10,5
Portugal	10,2
Finland	9,1
Irland	9,0
Hellas	8,8
Kypros	8,1
Luxembourg	7,3
Malta	7,2
Frankrike	7,1
Spania	6,7

Kilder: SSB og Eurostat.

SPØRSMÅL NR. 724

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvilke kommuner har nå fått reduserte skatteinntekter som følge av at personer med en formue på over 100 millioner kroner har flyttet ut av landet, og hvor stort er inntektsbortfallet fordelt på den enkelte kommune?

BEGRUNNELSE:

De siste to årene har 41 personer med en formue på over 100 millioner kroner flyttet ut av landet ifølge Finansavisen. Tap i inntekter av formueskatten for Norge er anslått til 340 millioner kroner årlig som følge av det økende antall velstående personer som har forlatt landet under regjeringen Støre.

Vi vet at det ofte tas ut utbytte for å betale formueskatten, og velstående personer bidrar også til statskassen gjennom personskatt, eiendomsskatt, avgifter mm. Dette er skatteinntekter som kommer både kommuner og staten til gode.

For mange kommuner vil tapet av en velstående innbygger utgjøre et inntektsbortfall i millionklassen.

Svar:

Finansdepartementet har hentet inn en oversikt fra Skatteetaten over antall utflyttinger og innflyttinger mellom 2011 og 2022 blant personer som har hatt nettoformue over 100 mill. kroner i ett eller flere år i perioden 2011-2021, eller har vært på Kapitals liste over 400 rikeste (2019-2022). Det vises til presisering av svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 430 fra representanten Ove Trellevik 13. desember 2022.

Departementet har ikke tall som fordeler utflytting av personer med høy formue som nevnt ovenfor og tilhørende proveny tap på skattekommuner.

SPØRSMÅL NR. 725**Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 20. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kommisjonspresident Ursula von der Leyen erklærte 30. november i år at det i EU så langt var frosset 300 milliarder Euro fra den Russiske sentralbanken og 19 milliarder Euro fra russiske privatpersoner.

Hvor store midler har blitt frosset i norske banker som følge av russlandssanksjonene, og vil disse bli tilført et EU-ledet finansieringsmekanisme for gjenoppbygging av Ukraina når en slik foreligger?

Svar:

Per 19. desember 2022 har Utenriksdepartementet mottatt i overkant av 80 frysmeldinger, som omfatter fryste kontoer og transaksjoner til en samlet verdi av ca. 95 millioner kroner. Det gjelder bl.a. innen sektorene transport,

gjødsel, stål og energi. Flere transaksjoner er også fryst på bakgrunn av forsøk på overføring til listeførte banker.

Tallmaterialet omfatter ikke midler som i etterkant har blitt frigitt i tråd med forskrift om restriktive tiltak vedrørende handlinger som undergraver eller truer Ukrainas territoriale integritet, suverenitet, uavhengighet og stabilitet (Ukraina-forskriften).

Frys av midler medfører ingen endring av eierskap. Frys skal være reversibelt og utgangspunktet er at midlene skal tilbakeføres når grunnlaget for frystiltakene opphører.

Det diskuteres i EU om det kan etableres et rettslig grunnlag for konfiskering av listeførtes midler, slik at disse kan brukes til gjenoppbygging i Ukraina. Norge følger disse diskusjonene tett. Vi er opptatt av at eventuelle skritt av denne typen skjer i overensstemmelse med nasjonal rett og folkeretten.

SPØRSMÅL NR. 726**Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 22. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Pressfire.no skrev 2.12 om at gamingturneringer ikke blir gjennomført da produsentene bak spill truer arrangører med søksmål om turneringer og arrangementer bruker spillene deres uten offisiell godkjenning eller partnerskap. Dette setter en stopper for utviklingen til e-sport og skaper et monopol som hemmer vanlige folks mulighet til å delta og se på e-sport.

Hva vil regjeringen gjøre for å adressere dette problemet og for å muliggjøre at turneringer kan avholdes?

Svar:

Internasjonalt har e-sport vokst seg veldig stort på 2000-tallet, og også i Norge har vi opplevd en betydelig vekst. Dataspill og e-sport er i dag viktige deler av barne-

og ungdomskulturen og e-sport oppnår stadig større anerkjennelse. Regjeringen tar denne utviklingen på alvor og vil presentere tiltak for e-sport og øvrig dataspillkultur i den kommende dataspillstrategien. Disse tiltakene vil primært være innrettet mot feltets muligheter og utfordringer på et nasjonalt nivå.

I november sluttet Europaparlamentet seg til EUs kulturkomité's rapport om dataspill og e-sport. Europaparlamentet ber om at det utarbeides en europeisk dataspillstrategi for hele EU. Samtidig peker de på at det er klare forskjeller mellom e-sport og mer tradisjonell idrett. Et viktig skille er den sentrale betydningen dataspill som er utviklet og produsert av private selskaper har for enhver e-sport, og til disse spillene knytter det seg rettigheter.

Et dataspill vil normalt være vernet av opphavsrett etter åndsverkloven, og rettighetshaverne til spillene vil i ut-

gangspunktet ha enerett til å fremstille eksemplar av dem og til å tilgjengeliggjøre dem for allmennheten. Dersom et opphavsrettslig vernet dataspill skal benyttes i en e-sportturnering som arrangeres av andre enn rettighetshaverne, må det derfor innhentes samtykke til det. Elementer i dataspillet, som f.eks. logo, avbildninger eller mer tekniske aspekter, kan dessuten være beskyttet av annen immaterialrett, bl.a. varemerkerett. Bruk av dataspillene kan derfor også forde at det innhentes samtykke fra andre rettighetshavere. I tillegg vil bruken og tilgjengeliggjøringen av spillene ofte krysse landegrenser, f.eks. gjennom nettbaserte tjenester, og dette kan komplisere klareringen.

Dataspillbransjen utgjør en kompleks og internasjonal verdikjede med ulike aktører og lovverk, herunder blant

annet designere, kunstnere, manusforfattere, musikere og tekniske utviklere, utviklerselskaper og utgivere, som alle innehar ulike immaterialrettigheter. Utvikling og innovasjon i dataspillbransjen avhenger av at aktørene selv får forvalte rettighetene til egne dataspill. E-sport kan i dag derfor ikke reguleres på samme måte som tradisjonell idrett, og en god regulering av e-sport krever internasjonalt samarbeid. Jeg vil derfor fortsette å tilrettelegge for e-sport og annen organisert dataspillaktivitet på et nasjonalt nivå og samtidig oppfordre rettighetshaverne til dataspillene og e-sportfeltet til fremtidig samarbeid om klarering av rettigheter til bruk i e-sportturneringer på et nasjonalt og internasjonalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 29. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ser statsråden at enkelte av straffene som idømmes for promillekjøring på elsparkesykler ikke er proporsjonale og ikke i tråd med folk flest sin allmenne rettsoppfatning og mener statsråden at det er logisk og rettferdig at promillekjøring med el sparkesykler skal straffes like hardt som med bil og langt hardere enn promillekjøring med elsykkel, selv om el sykkel har en høyere maksfart enn 20 km/t og mange biler har en maksfart på over 200 km/t?

BEGRUNNELSE:

I 2018 åpnet Frp for el sparkesykler med en maks hastighet på 20 km/t. Siden det ble lovlig med el sparkesykler i Norge har det gradvis blitt innført flere og flere regler, restriksjoner og forbud. Alle restriksjonene har ført til reduksjon i antall el sparkesykler. For el sparkesykkel utleiere har det bl.a. blitt innført forbudssoner, antallsbegrensninger, nattestengt, etc. Generelle regler som er innført som både gjelder for eie og utleie er bl.a. parkeringssoner, ytterligere fartsbegrensninger, forbud mot å kjøre to på el sparkesykkelen, hjelmpåbud for de under 15 år, et totalforbud for de under 12 år, krav om forsikring og alkoholforbud. Fra 15. juni 2022 ble el sparkesykler klassifisert som motorvogn etter vegtrafikkloven og er

dermed omfattet av den samme promillegrensen som for bil, d.v.s. 0.2 promille. Promillekjøring med el sparkesykkel kan dermed straffes med inndragning av førerkort for bil, bøter eller fengsel. Til sammenlikning finnes det ingen absolutt promillegrense for bruk av el sykkel, som i motsetning til el sparkesykler ikke har en maksfart på 20 km/t. Siden 15. juni har det kommet flere eksempler på helt ulogisk og urimelig strenge straffer for å kjøre el sparkesykkel med promille, selv også ved lav promille. Det bildet som foreløpig har tegnet seg i rettspraksis, er at straffutmålingen i saker som gjelder promillekjøring på el sparkesykler for det første er veldig strenge, men også at de spriker veldig. Forslagstiller minner om at det er ulogisk å likestille en el sparkesykkel med en bil. En el sparkesykkel går maks i 20 km/t, saktere enn både sykkel og el sykkel. Føreren står bare noen få cm over bakken og det er enkelt å hoppe av el sparkesykkelen om nødvendig. I hovedsak skader man bare seg selv, om man blir utsatt for en ulykke. Mens en bil i høy hastighet kan forårsake veldig alvorlig ulykker, med dødsfall både for de som kjører bilen, passasjerer eller andre medtrafikanter. Spørsmålstiller har registrert at flere reagerer på at straffereaksjonene i enkelte saker likestiller bil på flere tonn som også kan kjøre i 200 km/t, med en el sparkesykkel på 15 kg som maks kan kjøre i 20 km/t og forslagstiller bes derfor om statsrådets vurdering av hvor

straffenivået for promillekjøring på el sparkesykkel bør ligge.

Svar:

Innføring av den alminnelige promillegrensen på 0,2 også for elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy var helt nødvendig for å redusere svært høye skadetall, hvor svært mange var knyttet til promille. Selv om skadepotensialet er mindre for elsparkesykler enn for bil, kan konsekvensene av å kjøre i ruspåvirket tilstand være alvorlige også på elsparkesykkel. De foreløpige resultatene av en undersøkelse viser at promillegrensen har bidratt til redusert kjøring med elsparkesykkel med promille og dermed reduserte skadetall.

Ulykkesstatistikken viser at risikoen for kjøring med elsparkesykkel er vesentlig høyere enn for vanlig sykkel og elsykkel. Vi har i år hatt 5 dødsulykker på elsparkesykler nasjonalt, og om lag tre skadetilfeller daglig bare i Oslo.

Derfor har vi målrettet tiltakene mot elsparkesykkelulykkene.

Vi har de samme hovedreglene for promillegrense og sanksjonering for alle typer motorvogn. Regelverket gir likevel rom for å ta hensyn til særlige risikoforhold ved små elektriske motorvogner, og vi ser at domstolene tar hensyn til det blant annet ved utmåling av betinget eller ubetinget fengsel og ved fastsettelse av hvor lenge førerretten skal tapes.

Vi har også fastsatt særlige formildende regler for hvor lenge man skulle kunne tape førerretten ved promillekjøring på elsparkesykkel, tilsvarende reglene vi har for moped.

Det er ellers domstolene som fastsetter straffen i hver enkelt sak. Det har vært noe varierende tilnærming fra underrettene i slike saker, særlig når det gjelder bøtenivået. Jeg er kjent med at Høyesterett vil behandle en sak om dette og antar at det vil kunne bidra med en avklaring av straffenivået i slike saker.

SPØRSMÅL NR. 728

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 22. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilken informasjon som statsråden har formidlet via den kinesiske applikasjonen TikTok har medført at statsråden har vurdert bruken av TikTok som nødvendig i sin utførelse av virket som justis- og beredskapsminister, og mener statsråden det kinesiske selskapet ByteDance er en tiltrodd kilde?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 433 av 17.11.22 og statsrådets respons til dette spørsmålet av 28.11.22. Statsråden besvarer ingen av spørsmålets to elementer, men henviser til besvarelser av tidligere skriftlige spørsmål (nr. 7, nr. 65 og nr. 152) hvor det heller ikke gis direkte svar på spørsmålet. Spørsmålsstiller forstår henvisningene slik at det er «en mulighet til å kommunisere viktige budskap om justis- og beredskapspolitikk til grupper det ikke er like lett å nå via tradisjonelle media.» i besvarelsen av spørsmål nr. 7 som hevdes å begrunne nødvendigheten av statsrådets TikTok-bruk.

Statsråden har vært tydelig på at hennes mobilbruk har vært i tråd med de råd hun har fått, men det er først i besvarelsen av spørsmål nr. 152 hvilke råd dette gjelder spesifiseres – med en henvisning til NSMs 13 råd for mobilbruk. Dette er bakgrunnen for spørsmål nr. 433, hvor det som etterspørres er hvilke vurderinger som er gjort for statsrådets bruk av TikTok og hvordan man vurderer tilliten til leverandøren av applikasjonen.

Det ønskes derfor svar på hvilken informasjon statsråden har formidlet via TikTok som har ført til at bruken av applikasjonen har blitt vurdert som nødvendig i utførelsen av virket som Justis- og beredskapsminister. Dette for å få vite hvordan statsråden har vurdert nødvendighetskriteriet i NSMs råd nr. 12 for mobilbruk. Det bes videre om en tilbakemelding på om statsråden anser det kinesiske selskapet ByteDance som en tiltrodd kilde, da dette også er et vurderingskriterium den enkelte mobilbruker skal foreta etter NSMs råd nr. 12 for mobilbruk.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene nr. 7, nr. 65, nr. 152, og nr. 433 hvor jeg har orientert om min begrunnelse for bruk av ulike sosiale medier og plattformer.

SPØRSMÅL NR. 729

Innlevert 14. desember 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 22. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan tolker statsråden NSMs råd nr. 13 for mobilbruk, og har hun på noe tidspunkt hatt den kinesiske applikasjonen TikTok installert på sin tjenestetelefon?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 433 av 17.11.22 og statsrådets respons til dette spørsmålet av 28.11.22. Temaet for spørsmålet er statsrådets tolkning og forståelse av NSMs råd nr. 12 for mobilbruk. Statsråden besvarer ikke noe av det hun blir spurt om, men henviser til besvarelser av tidligere skriftlige spørsmål (nr. 7, nr. 65 og nr. 152) hvor det som etterspørres heller ikke besvarer. Det at statsråden oppfatter dette som en besvarelse av spørsmålet som stilles, gir grunn til bekymring om hvordan statsråden tolker og forstår NSMs råd for mobilbruk. Statsråden har tidligere hevdet at hennes mobilbruk er i tråd med de råd hun har fått om dette, og i besvarelsen

av spørsmål nr. 152 henvises det konkret til NSMs 13 råd for mobilbruk.

På bakgrunn av den bekymringsverdige måten statsråden tilsynelatende tolker og forstår NSMs råd nr. 12 for mobilbruk, ønsker spørsmålsstiller en tilbakemelding på hvordan statsråden tolker og forstår NSMs råd nr. 13. Råd nr. 13 har overskriften «Skill mellom jobb og privatliv» og i rådets tredje avsnitt heter det: «Vurder å bruk én telefon til jobb og en annen telefon privat.». Det ønskes herunder en særskilt tilbakemelding på om statsråden på noe tidspunkt har hatt den kinesiske applikasjonen TikTok installert på sin tjenestetelefon.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene nr. 7, nr. 65, nr. 152 og nr. 433

TikTok er installert på telefon dedikert til sosiale media.

SPØRSMÅL NR. 730

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 29. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er status for endringen av reglene slik at politiattesten som må fremvises ved ansettelse i barnehager og skoler

viser flere lovbrudd enn det som har vært reglene de siste årene, og har regjeringen i det hele tatt begynt arbeidet med å endre reglene for dette?

BEGRUNNELSE:

I november 2020 vedtok et enstemmig Storting et representantforslag fra Fremskrittspartiet hvor Stortinget ba regjeringen fremme forslag om endring av reglene om politiattest ved ansettelse i barnehager og skoler, slik at politiattesten viser flere lovbrudd.

I oktober i år sendte Foreldreutvalget for barnehager (FUB) et brev til Barne- og familiedepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet der de understreker behovet for regelendringer knyttet til politiattest for ansatte i barnehage og skole.

Denne høsten har det igjen dukket opp saker der barnehageansatte er siktet for overgrep mot barnehagebarn, blant annet i Bergen.

Svar:

Jeg er opptatt av at alle barn i barnehagen og elever i skolen i Norge skal ha en trygg og god barnehage- og skoleh-

verdag, og foreldre skal være trygge på at barna tas hånd om av ansatte som er egnet til jobben.

Jeg gjør representanten oppmerksom på at Opplæringslovutvalget i NOU 2019: 3 Ny opplæringslov foreslo å utvide hvilke straffbare forhold som skal komme frem på en politiattest i skolen. Utvalget foreslo at en del voldslovbrudd som ikke kommer frem i dag, frihetsberøvelse, tvang, kjønnslemlestelse, brudd på tausehetsplikten og brudd på avvergingsplikten skulle omfattes av en politiattest. Utvalgets forslag har vært på offentlig høring, og forslaget var også med i forslaget til ny opplæringslov, som ble sendt på høring 26. august 2021.

Regjeringen tar sikte på legge frem en ny opplæringslov for Stortinget i en lovproposisjon våren 2023. Dersom det blir gjort endringer i reglene om politiattest på skoleområdet, vil jeg vurdere å gjøre tilsvarende endringer i reglene om politiattest på barnehageområdet.

SPØRSMÅL NR. 731

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å være trygg på at pasientsikkerheten -som de ansatte på St. Olavs hospital er sterkt bekymret for - ivaretas og sikres i lys av utfordringene med innføringen av Helseplattformen?

BEGRUNNELSE:

Hos NRK kan vi 15.12 lese om bekymringen for pasientsikkerheten i lys av innføringen av Helseplattformen ved St. Olav hospital. De ansatte er bekymret for pasientene, for prøvesvarene og foretakstillitsvalgt er også bekymret for belastningen for de ansatte etter innføringen. Denne bekymringen varslet de ansatte om også før innføringen. St. Olav er nå på femte uke etter innføringen, men forutsetningen før innføringen var at det skulle være normal drift etter fire uker.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mitt svar 20. oktober i år til stortingsrepresentant Bollestad på spørsmål nr. 85 om bekymring knyttet til innføring av nytt journalsystem i Helse Midt-Norge. Som vist til her er det de regionale helseforetakene og helseforetakene som har ansvaret for at de journal- og informasjonssystemene som benyttes er forsvarlige, og at man ved anskaffelse og utvikling av nye systemer søker å ivareta behovet for effektiv elektronisk samhandling for å sikre god pasientbehandling.

Styret i Helse Midt-Norge RHF følger situasjonen knyttet til innføringen av Helseplattformen tett og fattet senest 15. desember vedtak om å gjøre en ny vurdering av implementeringsplanen innen 6. januar neste år.

Helse- og omsorgsdepartementet blir jevnlig orientert av Helse Midt-Norge RHF om situasjonen knyttet til innføringen av Helseplattformen i regionen. På bakgrunn av spørsmålet fra stortingsrepresentant Bollestad har jeg innhentet ytterligere informasjon fra Helse Midt-Norge RHF.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at St. Olavs hospital og seks kommuner tok Helseplattformen i bruk 12. november, i tråd med innføringsplanen. Som det framgikk av innføringsplanen var det tatt høyde for at det ville bli avdekket feil og justeringsbehov etter innføringen. Utfordringene ved St. Olavs hospital har innen noen områder imidlertid vist seg større enn forventet. Dette gjelder spesielt radiologi og e-meldinger, noe som påvirker de fleste avdelinger ved sykehuset og har skapt utrygghet for om informasjon når fram dit den skal. I tillegg har merkantilt personell opplevd at flere av deres nye arbeidsflyter ikke er hensiktsmessige i kombinasjon med at mye etterarbeid etter blant annet migrering faller på dem. Dette påvirker alt fra pasientlogistikk til datagrunnlaget for rapportering i sykehuset. Årsakene er både tekniske utfordringer, utfordringer med integrasjon mot tredjeparts-systemer, besluttede arbeidsflyter som viser seg å fungere mindre hensiktsmessig, og noe utestående aktiviteter ved sykehuset som ikke ble høyt nok prioritert før innføringen. Opplæring og tilpasning til nye måter å jobbe på tar også lengre tid enn planlagt.

Samtidig meldes det om færre problemer enn forventet i de seks kommunene som innførte Helseplattformen samtidig med St. Olavs hospital. Ansatte med pasientnære oppgaver forteller at de allerede har mer tid til pasienten fordi de kan dokumentere på stedet.

Helse Midt-Norge RHF erkjenner at innføringen ved St. Olavs hospital har satt ansatte i en krevende situasjon og at det er bekymringsfullt at det er kritiske feil og mangler som må utbredes. Jeg har fått opplyst at alle tilgjengelige ressurser for feilretting og optimalisering nå skal settes inn for å sikre kvalitet i løsningen snarest mulig. Det er også gjort avtale om å hente inn flere ressurser med kompetanse på systemet. Helse Midt-Norge RHF følger

utviklingen tett gjennom det felles regionale innføringsprosjektet.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at det er iverksatt tiltak som skal bidra til å ivareta pasientsikkerheten og understøtte muligheten til normal drift ved St. Olavs hospital. De opplyser også at mange av løsningene i Helseplattformen er bra og fungerer.

Helseplattformen og St. Olavs hospital har i fellesskap utarbeidet en prioritert liste over feilrettinger og endringer som skal gjøres i løsningen for å stabilisere og optimalisere denne. I denne perioden er det viktig at pasientsikkerheten og effektiv drift blir ivaretatt. De to viktigste områdene som det arbeides med nå er e-meldinger og radiologi. For e-meldinger omhandler dette forbedring av funksjonalitet og overvåking av meldingstrafikken innen hovedområdene epikriser, henvisninger og radiologisvar. Radiologi er det området med størst kritikalitet, og det har vært behov for betydelige endringer av funksjonalitet for å oppnå tilstrekkelig effektivitet innen radiologi-området. Alle tilgjengelige ressurser i Helseplattformen med bistand fra systemleverandøren er satt inn med mål om å rette feilene. Arbeidet styres av en styringsgruppe bestående av toppledelsen i Helse Midt-Norge RHF, St. Olav hospital og Helseplattformen.

Det er opprettet innsatsgrupper innenfor de sentrale utfordringsområdene. I tillegg til e-meldinger og radiologi opprettes det nå grupper innenfor områder som trenger forbedring raskt, som merkantilt, legemidler, legearbeidsflyt, sykepleie og rapportering. Disse styres av den samme styringsgruppen som nevnt over. Rapporteringen til styret i Helse Midt-Norge RHF baserer seg på dette arbeidet og sørger for at styret hele tiden kan følge situasjonen tett.

Styret i Helse Midt-Norge RHF vil gjøre en ny vurdering av implementeringsplanen for Helseplattformen i ekstraordinært styremøte 5. januar 2023.

SPØRSMÅL NR. 732

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 22. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil bedrifter som har inngått fremtidig avtale om energikartlegging og som har dokumentert avtaleinngåelsen kunne få strømstøtte, eller er det et vilkår at energikartleg-

gingen må ha vært gjennomført rent faktisk før 11. desember?

BEGRUNNELSE:

Foretak som gjennomfører energikartlegging og som oppfyller vilkårene for øvrig vil kunne få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre for månedene oktober-desember 2022. Flere bedrifter har gitt tilbakemelding om at de ikke har rukket å gjennomføre energikartleggingen fordi det har vært vanskelig å få tak i elektrikere/konsulenter og lignende oppdragstakere som skal gjennomføre kartleggingen. Særlig i distriktene kan det ha oppstått kø for å få gjort avtaler fordi etterspørselen er høy. Noen bedrifter har da enten gjennomført kartleggingen selv, eller inngått fremtidig avtale om gjennomføring av energikartlegging etter 11. desember.

Svar:

Jeg viser til regjeringens forslag om en ny midlertidig energitilskuddsordning, som ble fremmet for Stortinget 30. september 2022 ved Prop. 142 S (2021-2022). Slik det fremgår av proposisjonen, foreslo regjeringen at gjennomføring av energikartlegging skulle være et vilkår for å kvalifisere til tilskudd. Videre foreslo regjeringen at det skulle legges opp til én søknadsperiode for ordningens tilskuddsperiode, og at alle søknadene etter søknadsfristens utløp skulle behandles samlet før tilsagn skulle gis og tilskudd utbetales. Bakgrunnen for dette var blant annet at ordningen skulle være rammestyrte, med mulig behov for avkortning dersom omsøkt beløp skulle overstige disponibel ramme bevilget av Stortinget. Regjeringen tok sikte på at ordningen skulle åpne for søknader i løpet av november, med søknadsfrist i desember, slik at utbetalinger innen utgangen av 2022 skulle være mulig. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag ved behandling 27. oktober 2022, jf. Innst. 34 S (2022-2023).

SPØRSMÅL NR. 733

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 21. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil regjeringen forsvare Stortingets vedtak om at eierskapsregisteret skal være åpent, i møte med EU-domstolens kjennelse om at åpne eierskapsregistre ikke skal tillates?

Den videre innretningen av ordningen fulgte opp rammene som ble lagt i proposisjonen og gjennom Stortingets behandling. Jeg viser her blant annet til § 1-3 i forskriften for ordningen (Forskrift om midlertidig ordning for energitilskudd til næringslivet som følge av ekstraordinære strømutfgifter), som setter søknadsfristen i ordningen til 11. desember 2022. Videre viser jeg til § 2-3 første ledd, som gir bestemmelse om at et foretak bare kan søke om tilskudd fra ordningen dersom det har gjennomført energikartlegging, og til andre ledd som gir bestemmelser om hvordan energikartleggingen skulle gjennomføres.

Det var således et krav om gjennomføring av energikartlegging for å kunne søke tilskudd fra ordningen, og bedrifter måtte legge ved dokumentasjon på gjennomført kartlegging i søknaden. Det var imidlertid ikke stilt noen formelle krav til kompetanse for å gjennomføre energikartleggingen, som var lagt opp slik at alle foretak skulle kunne gjennomføre den selv. Kartleggingsskjema og veileder for gjennomføring av energikartleggingen var tilgjengelig på nettsider for ordningen i god tid før den åpnet for søknader 24. november, og Enova hadde også en veiledningstjeneste hvor man kunne henvende seg med spørsmål.

Det er ikke anledning til å gjøre unntak fra regelverket nå. Innkomne søknader er nå behandlet, og tilsagnsbrev og tilskudd er på vei ut fra Enova. Så er det naturligvis synd dersom noen bedrifter opplevde det som krevende å få gjennomført energikartlegging innen søknadsfristen. Vi har imidlertid vært tydelig på at vi ville overholde forpliktelsen vår om at utsatte bedrifter skulle få hjelp før jul, og dersom vi skulle være sikre på dette kunne vi ikke sette søknadsfristen senere enn 11. desember.

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bestemt at registeret over reelle rettighetshavere, heretter kalt eierskapsregisteret, skal være åpent.

Dette er nedfelt i Lov om register over reelle rettighetshavere § 11, hvor første ledd lyder:

(1) Enhver skal ha tilgang til registrerte opplysninger om reelle rettighetshavere, med unntak av opplysninger om fødselsnummer og D-nummer. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tilgangen til registrerte opplysninger, herunder om tilgang til fødselsnummer og D-nummer.

I innst. 143 L (2018-2019) understreket en samlet finanskomite viktigheten av åpenhet rundt reelle eiere:

«Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 109 L (2017–2018) foreslår at registeret skal være åpent for alle, uten krav til innlogging, norsk ID-nummer eller krav om «legitim interesse» for å få tilgang. Komiteen mener dette er positivt, og viser til at dette er en oppfølging av Innst. 298 S (2014–2015), hvor det ligger en forutsetning om at allmennheten til enhver tid skal kunne ha innsyn i et slikt register over endelige, reelle eiere.»

Denne åpenheten blir nå truet av krefter utenfor landets lovgivende myndighet. En plenumsdom fra EU-domstolen 22. november kom til at åpne eierskapsregistre er uforenlig med hensynet til personvern nedfelt i EUs charter om grunnleggende rettigheter, artikkel 7 og 8.

EU-charteret er ikke gjeldende rett for Norge. Avgjørelser i EU-domstolen har imidlertid tidligere påvirket rettsstatus i Norge, som relevant rettskilde i EØS-retten eller Den europeiske menneskerettsdomstol. Professor ved UiB Jon Petter Rui, som ledet Hvitvaskingsutvalget, uttalte til Rett24 den 29. november at dommen innebærer at den norske loven om eierskapsregister må endres for å begrense allmennhetens tilgang til registrerte opplysninger.

Eierskapsregisteret skal etter det statsråden tidligere ha sagt startes opp tidlig i 2023. I budsjettforliket er det satt av ytterligere 15 millioner kroner til videreutvikling av registeret, etter at flere partier, blant annet Rødt, hadde øremerket dette som en prioritering i sine alternative budsjetter. I lys av EU-domstolens dom er det avgjørende å vite om regjeringen vil forsvare Stortingets vedtak om at publikum skal få innsyn i reelle eiere.

Svar:

Regler om register over reelle rettighetshavere ble vedtatt i 2019. Formålet med registeret er å gi opplysninger om de fysiske personene som står bak juridiske personer som f.eks. selskaper, ved at de som er underlagt loven, identifiserer «sine» reelle rettighetshavere og innrapporterer dem i en registerløsning. Regler om selskapenes innhentning av opplysninger om reelle rettighetshavere ble satt i kraft 1. november 2021. Brønnøysundregistrene har utviklet en basisløsning for et register over reelle rettighetshavere som teknisk sett kan settes i drift.

Det norske registeret er utformet slik at det er en høy grad av åpenhet, ved at det legger til rette for at allmennheten skal ha tilgang til de fleste opplysningene som registreres i registeret. EU-domstolen har imidlertid i en avgjørelse 22. november 2022 i forente saker C-37/20 og C-601/20 konkludert med at den delen av femte hvitvaskingsdirektiv som stiller krav om offentlig tilgang til registeret uten prøving av om det foreligger legitim interesse, er ugyldig fordi den strider mot artikkel 7 og 8 i EUs pakt om grunnleggende rettigheter (retten til privatliv/familieliv og retten til vern om personopplysninger). Pakten er ikke gjort til en del av EØS-avtalen og er derfor ikke bindende for Norge. Den kan likevel få betydning, for eksempel for tolkningen av EU-regelverk som er innlemmet i EØS-avtalen.

Åpenhet om de registrerte opplysningene har vært vurdert som et sentralt virkemiddel for å motvirke hvitvasking, og hvilken innsynsløsning som lovlig kan etableres for det norske registeret, er derfor et sentralt spørsmål. I første omgang må vi få klarhet i hva avgjørelsen innebærer for det norske registeret, og om det vil være behov for lovendringer. Departementet vurderer nå disse spørsmålene. Målet er å legge til rette for en raskest mulig utrulling av registeret etter at vi har fått de nødvendige avklaringer.

SPØRSMÅL NR. 734

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Lederen av energi- og miljøkomiteen sier i Klassekampen 14. desember at hun håper energikommisjonen vil si noe om hvordan den norske strømprisen blir fastsatt.

Forventer statsråden at energikommisjonen som leverer sin utredning 1. februar vil si noe om dette, som regjeringen kan følge opp?

Svar:

Energikommisjonen ble nedsatt i starten av 2022 med et bredt og krevende mandat. En av hovedoppgavene er å vurdere hva som er de grunnleggende dilemmaene i norsk energipolitikk fram mot 2030 og 2050, og hvordan ulike politiske valg kan påvirke utviklingen i kraftforsyningen på lang sikt. Energikommisjonen skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon for at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft, og for at norsk industri og norske forbrukere skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft – også i framtiden.

For å sikre tilgang på rikelig ren og rimelig kraft må det være tilstrekkelig kraftproduksjon i Norge. Prissettin-

gen er viktig i kraftmarkedet, og kraftprisen er avgjørende for etableringen av ny kraftproduksjon og kraftrelaterte investeringer. Jeg vil ikke forskuttere hva energikommisjonen konkret vil løfte fram før utredningen er levert. Regjeringen vil følge opp utredningen når den leveres 1. februar 2023.

Jeg vil i den forbindelse også vise til at regjeringen har kommet til enighet med SV om å nedsette et offentlig utvalg som blant annet skal utrede ulike forhold ved prisdannelsen for strøm, innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen og et fortsatt sterkt energisamarbeid. Det endelige mandatet for utvalget vil utformes etter at energikommisjonen har levert sin utredning.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 22. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva er statsrådens begrunnelse for, i statsbudsjettet, å foreslå nedleggelse av Norsk Pasientforening og dermed i realiteten stanse behandlingen av klager på feilbehandlinger fra 300 pasienter og er statsråden villig til å vurdere en reversering av stans i den statlige støtten til foreningen - som har eksistert i 40 år?

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av statsbudsjettet fremgår det at Helse- og omsorgsministeren foreslår stans i den statlige bevilgningen til Norsk Pasientforening (NP). Foreningen er en viktig forbrukerorganisasjon for norske pasienter basert på medisinsk rådgivning/second overfor personer som mener seg feilbehandlet og/eller ikke når frem gjennom en til tider uoversiktlig og stor helsesektor. NP har fem ansatte med helse- og juridisk kompetanse og en stor stab av innleide legespesialister som bidrar i saksbehandlingen. Foreningen, som har kontor i Oslo sentrum, administrerer også en unik og stor ledsagertjeneste – basert på frivillig innsats – som tilbyr pasienter hjelp og støtte i møte med primær- og spesialisthelsetjenesten. Årlig betjener foreningen over ett tusen henvendelse. NP skiller seg fra Pasientombudet ved sin medisinske hjelp – ikke først og fremst den rettighetsbaserte/juridiske. Likevel hjelper NP årlig et betydelig antall med å utforme klager

til NPE/Statsforvalteren. I motsetning til Pasientombudet går NP inn i pasientens journaler og er dermed i større grad å betrakte som et lavterskeltilbud. Ofte bidrar NP til at språklige og medisinske misforståelser oppklares uten at rettsvesen eller statsadministrasjonen belastes.

Som det fremgår av høringsuttalelser overfor Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget (der NP årlig deltar), har NP de senere årene sett et stadig økende antall pasienter innenfor psykisk helse/rus. Det bør være kjent for statsråden at dette er en pasientgruppe som ofte er krevende å hjelpe og som til tider gjør det nødvendig å strekke arbeidstiden langt ut over det normale. Det vil således være riktig å si at pasientforeningen er en organisasjon som i stor grad er basert på frivillig/ideell bistand. Det fremstår som noe merkelig at Helse- og omsorgsministeren – i Frivillighetens år – ikke lenger finner det formålstjenlig å bidra til foreningens eksistens.

Svar:

Utgangspunktet for endringene regjeringen foreslo i statsbudsjettet er at alle bør ha lik anledning til å søke om tilskuddsmidler. Vi ønsker også å sørge for at vi får mest mulig igjen for pengene Stortinget bevilger. Dette er særlig viktig i et stramt budsjett med krevende prioriteringer.

For å oppnå treffsikre tilskuddsordninger må bevilgede midler tildeles etter kjente kriterier og slik at det er mulig for organisasjonene å konkurrere på like vilkår.

Åpne søknader om tilskuddsmidler vil gi mer likebehandling og større forutsigbarhet for alle frivillige organisasjoner, og ikke bare tilgodese de som allerede er inne på statsbudsjettet. Vi har derfor foreslått å fjerne øremerkinger til mottakere som vi mener kan inngå i en søknadsbasert ordning.

I hovedsak flyttes pengene inn i relevante søknadsbaserte tilskuddsordninger som også de tidligere øremerkede organisasjonene kan søke på.

Jeg har forståelse for at de mottakerne som i mange år har vært spesifisert i statsbudsjettet gjerne skulle hatt beskjed om endringene god tid i forveien. Men regjeringen presenterer statsbudsjettet i sin helhet, og det legges først fram for Stortinget. Det er derfor krevende med en åpen dialog om innholdet i statsbudsjettet med organisasjonene før det legges frem.

Vi har anbefalt Norsk pasientforening å ta kontakt med Helsedirektoratet for å få informasjon om tilskuddsordninger det kan være aktuelt å søke på. Helsedirektoratet vil tilstrebe rask behandling av nytt og revidert tilskuddsregelverk med sikte på rask behandling av søknader og utbetaling av tilskudd for 2023.

SPØRSMÅL NR. 736

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 29. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva er det endelige antallet søkere på Energitilskuddsordningen til Enova?

BEGRUNNELSE:

Ber om tall delt opp på de to trinnene for støtte også.

Svar:

16. desember 2022 la regjeringen frem foreløpige tall på antallet søkere i energitilskuddsordningen. Enova har nå kvalitetssikret tallene, og endelige tall viser at 3186 foretak har søkt i ordningen. Av de 3186 som har søkt, er det 3180 som får tilskudd til delvis dekning av strømkostnader enten i støtetrinn 1 (993 søkere), støtetrinn 2 (2181 søkere), eller tilskudd til å gjennomføre energiltak (2187 søkere). Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 722 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Olve Grotle, hvor jeg redegjør nærmere for antallet søknader i ordningen.

Enova, som er tilskuddsmyndighet for energitilskuddsordningen, har nå sendt ut tilsagnsbrev til tilskuddsmottakere samt publisert tilskuddslisten og en interaktiv innsynsløsning på nettsiden for ordningen (www.energitilskuddsordningen.no). Tilskuddet som går til delvis dekning av strømkostnader er nå på vei ut til bedriftene, slik regjeringen lovet.

SPØRSMÅL NR. 737**Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Steinar Rørvik****Besvart 21. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det er merkelig at ATP-plan skal legge hindringer for en ny etablering av næring. Er det ikke bedre at ATP-planer justeres etter behov og lokalisering av arbeidsplasser istedenfor at arbeidsplasser skal tilpasse seg etter kollektivtrafikken, skal alle nyetableringer i Norge sies nei til med tanke på naturhensyn, og hvordan stiller ministeren seg til slike nyetableringer som vil kunne løfte en hel region med nye grønne arbeidsplasser når man ser uttalelsen fra Hurdalsplattformen?

BEGRUNNELSE:

Bøylestad Energipark er særdeles godt egnet for å utvikle bærekraftig industri med næringsaktører som aktivt bidrar til grønn omstilling. Det kan være produsenter av materialer eller komponenter til batterier, solceller eller ulike typer avansert elektronikk. Deler av arealet settes av til næringsaktører som kan gjenbruke restvarme og avfall, for å ivareta en sunn og bærekraftig sirkulærøkonomi. I tillegg til direkte tilgang til fornybar kraft er følgende forhold av stor betydning: Bøylestad ligger langs Nidelva, som gir mulighet for vannkjøling av produksjonsanlegg. Arendalsbanen går gjennom bygda og Jernbanen er et miljøgunstig alternativ som kan håndtere persontransport og logistikken til energiparken. Bøylestad ligger sentralt plassert i Østre Agder, og dekker en stor bo- og arbeidsmarkedsregion. Denne satsningen vil kunne gi 650 nye arbeidsplasser som vil gi ringvirkninger lokalt og regionalt. Nærheten til Morrøys Batterifabrikk i Arendal vil gi gunstig plassering for underleverandører. Hurdalsplattformen uttrykker en rekke mål som i sum skal legge til rette for at fremtidsrettet industri etablerer seg i Norge. Det fremgår av plattformen at det skal legges til rette for storskala battericelle produksjon i Norge og industriell aktivitet i en komplett batteriverdikjede, inkludert råvarer, komponenter, utnyttelse, innsamling og resirkulering. For å få til et slikt grønt industriløft skal staten engasjere seg mer gjennom en kraftfull verktøykasse og sikre gode og forutsigbare rammevilkår som legger til rette for private investeringer og videre vekst. Tilgang til areal, infrastruktur, kompetanse og rimelig fornybar kraft fremheves særskilt i plattformen, samt at staten i større grad skal bidra til at bedrifter kan utvikle og skalere industriell teknologi i Norge. Men Statsforvalteren i Agder har følgende Innsigelse: Statsforvalteren fremmer med hjemmel i plan- og bygningsloven § 5-4, innsigelse til føl-

gende forhold i planen: Lokalisering av næringsområde på Bøylestad. Lokaliseringen er etter vår vurdering i strid med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, punkt 4.1 og 4.2, med Areal- og transportplanen for arendalsregionen og med nasjonale føringer for ivaretagelse av viktig naturmangfold, jf. rundskriv T2/16, punkt 3.6.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for et grønt industriløft. Målet er å gjøre Norge til en grønn industri- og energigigant. Dette vil sette fart på den grønne omstillingen, skape jobber i hele landet, styrke fastlandsinvesteringene og redusere klimagassutslippene.

Norge og norsk næringsliv er unikt posisjonert for å lykkes i det grønne skiftet, med rike naturressurser, industriell kompetanse i toppklasse, den norske arbeidslivsmodellen og mer enn 100 års erfaring med fornybar kraft, elektrifisering, verdensledende offshoreteknologi og kontinuerlig utvikling av ledende prosessindustri. Dette er fortrinn som gir betydelige verdiskapingsmuligheter i en verden som i økende grad etterspør bærekraftige produkter og løsninger.

Med et slikt utgangspunkt har regjeringen lansert initiativet «Grønt industriløft» for å realisere verdiskapingspotensialet innenfor sju utvalgte innsatsområder; verdikjedene for hydrogen, havvind, CO₂-håndtering, batterier, prosessindustrien, grønn skipsfart og skog- og trenæringen og annen bioøkonomi.

Det haster å komme i gang, og skal vi lykkes i det grønne skiftet, krever det større ambisjoner, høyere tempo, bedre gjennomføringsevne og mer systematisk samarbeid enn i dag. Derfor har regjeringen lansert «Veikart for Grønt industriløft», som presenterer regjeringens politikk for de sju innsatsområdene som en helhet, med stadfesting av målsettinger, virkemidler og 100 tiltak. Regjeringen har også lagt frem en nasjonal batteristrategi med ti grep for industriell realisering. Med veikartet og batteristrategien ønsker vi å synliggjøre for norske og internasjonale aktører og investorer fordelene ved å velge Norge som vertsland for nye investeringer. Samtidig vil dette være arbeidsverktøy for regjeringen og virkemiddelapparatet vårt med henhold til realisering av ambisjonene, i en verden som ikke står stille, men tvert imot endres raskt.

Skal vi nå våre mål må vi forsterke vårt industrielle samarbeid langs flere akser og vi ser at flere politikkom-

råder er sentrale rammebetingelser for realisering av våre ambisjoner for et grønt industriløft. Bærekraftig bruk av norske naturressurser er avgjørende for å legge til rette for fremtidig verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting over hele landet, og er en forutsetning for et vellykket grønt industriløft. Klima og natur må ses i sammenheng, slik at viktig natur og økosystemer ikke går tapt for å nå klimamål.

Kommunen er lokal planmyndighet og avgjør spørsmål om bruk og vern av arealer innenfor rammene av lovverket og nasjonal politikk. I planleggingen skal kommunene blant annet sørge for at det settes av nødvendige arealer til næringsutvikling. Samtidig skal kommunene sikre viktige miljø- og samfunnshensyn, som arealer for matproduksjon og viktig naturmangfold. Are-

albruken skal derfor vurderes helhetlig i kommuneplanens arealdel, og eventuelt også i regionale planer.

Spørsmålet som er stilt gjelder et område som er foreslått som næringsareal i kommuneplanens arealdel for Froland kommune. Statsforvalteren i Agder fremmet innsigelse til forslaget 23. september 2022. Kommunen har nylig fattet vedtak om å gå videre med forslaget, og vil nå be om mekling med statsforvalteren. Dersom partene ikke blir enige om en løsning, vil saken sendes til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse. Siden saken fortsatt er i prosess lokalt, og kan havne på regjeringens bord, kan jeg ikke kommentere de konkrete vurderingene som er gjort. Jeg viser ellers til at regjeringen er i gang med å revidere de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, som det vises til i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 738

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. januar 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan jeg be om at statsråden legger frem siste prognoser for resultat for både de regionale helseforetakene og enkeltvis for hvert sykehus, og en oversikt over hvilke sykehus og helseregioner som budsjetterer med underskudd i 2023?

BEGRUNNELSE:

Sykehusene står i en prekær økonomisk situasjon, og må forberede seg på ytterligere kutt neste år. En kartlegging av Dagens Medisin viste i oktober at de regionale helseforetakene samlet hadde et negativt budsjettavvik på 1,7 mrd. kroner. Helse Nord har blant annet sett seg nødt til å iverksette tiltak som ansettelsesstopp og stans av ikke-kritiske innkjøp.

Svar:

Basert på mottatt rapportering og oppdatert informasjon som jeg har innhentet fra de regionale helseforetakene, vil jeg i det følgende presentere både prognoser for resultat 2022 for regionale helseforetak og hvert enkelt helseforetak, samt status for utarbeidelse av budsjett for 2023. Jeg presiserer at ikke alle helseregioner per nå har fordelt midlene mottatt gjennom nysalderingen 2022 og at estimatene for årsresultat 2022 til dels er svært usikre, spesielt sett opp mot smittesituasjonen den senere tid og konsekvensene dette har for sykehusenes drift. For 2023 er det ulikt hvor langt de enkelte helseregionene er kommet i utarbeidelse av konkrete budsjetter og fastsettelse av endelig resultatkrav. Jeg oppfordrer derfor stortingsrepresentanten til å følge med på aktuelle styresaker i den kommende tiden.

Helse Sør-Øst RHF

Tall i 1 000 kr	Årsestimat 2022 per november (ekskl. nysalderingen)	Budsjett 2023
Akershus universitetssykehus HF	40 000	60 000
Oslo universitetssykehus HF	-100 000	50 000
Sunnaas sykehus HF	2 000	6 000
Sykehusapotekene HF	55 000	5 000
Sykehuset i Vestfold HF	-80 000	-60 000
Sykehuset Innlandet HF	-150 000	25 000
Sykehuset Telemark HF	-45 000	10 000
Sykehuset Østfold HF	-210 000	-50 000
Sykehuspartner HF	100 000	100 000
Sørlandet sykehus HF	-53 000	0
Vestre Viken HF	-50 000	178 000
Helse Sør-Øst RHF	700 000	400 000
Sum Helse Sør-Øst	209 000	724 000

Helse Sør-Øst RHF ble tildelt 1 348 mill. kroner gjennom nysalderingen 2022. Disse midlene skal fordeles til helseforetak og private ideelle sykehus i egen styresak primo 2023, og de anslåtte årsresultatene for 2022 per helse-

foretak som presentert i tabellen over vil dermed trolig bli vesentlig endret. I sum er foretaksgruppens årsresultat for 2022 forventet å bli omtrent som budsjettet, dvs. om lag 1,5 mrd. kroner.

Helse Vest RHF

Tall i 1 000 kr	Årsestimat 2022 per november (inkl. nysalderingen)
Helse Stavanger	100 000
Helse Fonna	-150 000
Helse Bergen	
Helse Førde	7 500
Sjukehusapoteka Vest	9 000
Helse Vest IKT	1 000
Helse Vest morselskap	400 000
Sum Helse Vest	367 500

Helse Vest RHF har fordelt midlene de mottok gjennom nysalderingen 2022 (477 mill. kroner) til egne helseforetak og satt av midler til kjøp av helsetjenester. Helse Vest hadde et budsjett for 2022 på 495 mill. kroner, og årsestimatet presentert i tabellen over er således noe svakere enn årsbudsjettet. For 2023 ble inntektsrammene til helseforetakene i Helse Vest fordelt i styremøte den 7. desember 2022. Budsjetterrammene for 2023 er stramme, og

helseforetakene er nå i gang med å regne igjennom hvilke konsekvenser dette får for budsjettet, samt hva som er et realistisk resultatkrav for 2023. Helse Vest RHF skal behandle endelig konsernbudsjett med resultatkrav per helseforetak for 2023 i styremøte 15. februar 2023.

Helse Midt-Norge RHF

	Årsestimat 2022 per november (inkl. nysalderingen)	Foreløpig budsjettert re- sultat 2023
Tall i 1 000 kr		
St. Olavs hospital	-231 700	10 000
Helse Møre og Romsdal	98 000	0
Helse Nord-Trøndelag	0	-130 000
Sykehusapotekene i Midt-Norge	19 200	
Hemit	-6 000	
Helse Midt-Norge RHF	548 000	
Helseplattformen	-204 800	
Trøndelag Ortopediske verksted	6 600	
Sum Helse Midt-Norge	229 300	

Helse Midt-Norge ble tilført 358 mill. kroner gjennom nysalderingen. Tilleggsbevilgningen vil bli inntektsført i sin helhet hos det regionale helseforetaket for å ta høyde for risiko og styrke regionens mulighet til å prioritere nødvendige investeringer.

Med forbehold om styrebehandling av budsjett 2023 i styret for det regionale helseforetaket har underliggende sykehusforetak planlagt med følgende resultat for budsjett 2023:

- Helse Nord-Trøndelag HF budsjetterer med et underskudd på 130 mill. kr i 2023 (vedtatt av styret i Helse Nord-Trøndelag HF 12.12.22), med en forpliktende plan om et resultat i balanse for 2024. «Utfordringen Helse Nord RHF

størrelse, i kombinasjon med at de fire første månedene av 2023 går med til implementering av Helseplattformen, krever et omstillingsarbeid som må strekke seg over 2023 og 2024 om gjennomføringen skal være realistisk», jf. styresak 85-22 i Helse Nord-Trøndelag HF.

- Styret i Helse Møre og Romsdal HF vedtok et resultat på 0 for budsjett 2023 i styremøtet 14.12.22.
- St. Olavs Hospital HF har i styresak 95-22 foreslått et budsjettert resultat for 2023 på 10 mill. kr (med forbehold om styrebehandling 19.12.22).

Budsjett 2023 for regionen for øvrig er ikke klart ennå.

	Årsestimat 2022 per oktober (ekskl. nysalderingen)
Tall i 1 000 kr	
Finnmarkssykehuset	- 188 000
UNN	39 000
Nordlandssykehuset	- 239 000
Helgelandssykehuset	- 147 000
SANO	11 000
Ikt	15 000
RHF	41 000
RHF felles	200 000
Sum Helse Nord	-269 000

Helse Nord ble tilført 317 mill. kroner gjennom nysalderingen 2022. Midlene er fordelt til helseforetakene i regionen i tråd med ordinær inntektsfordelingsmodell i styremøtet 14. desember 2022 i Helse Nord RHF, men er ikke hensyntatt i tabellen over. Det presiseres at årsresultatet for 2022 er betydelig påvirket i positiv retning

av gevinster ved salg av eiendom på 345 mill. kroner. Årsprognosen for 2022 eksklusiv salgsgvinst og hensyntatt tildelingen i nysalderingen er et underskudd på ca 300 mill. kroner. Årsbudsjettet for 2022 var på 247 mill. kroner eksklusiv gevinster ved salg av eiendom.

I styremøtet 26. oktober 2022 i Helse Nord RHF, ble det gjennom styresak 139-2022 vedtatt et samlet overskuddskrav for 2023 på 283 mill. kroner. I desember 2022 har alle regionens helseforetak vedtatt budsjett for 2023 hvor foretakene i ulik grad har utfordringer med å nå vedtatte resultatkrav. I styremøtet 14. desember 2022 i Helse Nord RHF, uttaler konstituert administrerende direktør følgende i styresak 181-2022 Virksomhetsrapport

nr. 11: «Adm. direktør vurderer det som lite sannsynlig at foretaksgruppen kan innfri resultatkrav på et overskudd på 283 mill. slik vedtatt i budsjett 2023, jf. styresak 139-2023.»

Styret i Helse Nord RHF vil i styremøtet 8. februar 2023 behandle konsolidert budsjett for 2023 hvor samlet oversikt vil bli gjennomgått.

SPØRSMÅL NR. 739

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 20. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Howdan kan Stortinget på selvstendig grunnlag kontrollere at en ordinær statsutgift ikke budsjetteres på 90-post?

BEGRUNNELSE:

Rammeverket for finanspolitikken trekker et klart skille mellom ordinære utgifter og lånetransaksjoner. Dette er blant annet nødvendig for å hindre omgåelser av handlingsregelen. Det har nasjonal betydning at handlingsregelen overholdes og ikke uthules over tid. Det er derfor viktig med åpenhet om budsjettering av lånetransaksjoner og at Stortinget på selvstendig grunnlag kan kontrollere at det finanspolitiske rammeverket er fulgt. For at noe skal kunne budsjetteres som en lånetransaksjon, må tiltaket ifølge kapittel 8.2 i Gul bok (2022-2023) forventes å gi staten like god avkastning som det en finansiell investor ville krevd i samme situasjon. Budsjettproposisjonene fra regjeringen inneholder ikke nødvendigvis detaljert informasjon om avkastningen ved en plassering eller hva som bør kunne regnes som et markedsmessig avkastningskrav for tilsvarende investeringer. Jeg ønsker derfor informasjon om hvordan jeg som saksordfører konkret bør gå frem hvis jeg er i tvil om et forslag fra regjeringen kan budsjetteres som lånetransaksjon og ønsker å sikre at handlingsregelen etterleves.

Svar:

For forslag om budsjettering av nye tiltak som lånetransaksjon skal ansvarlig departement gjøre vurderinger av om tiltaket er i tråd med forutsetningene for slik budsjettering. Vurderingen skal normalt omfatte både en vurdering av forventet avkastning av tiltaket og hvilket avkastningskrav en privat investor ville ha krevd for investeringa isolert sett, jf. omtalen i avsnitt 8.2 i Gul bok (2022-2023).

Dersom representanten er i tvil om et forslag fra regjeringen kan budsjetteres som lånetransaksjon, og opplever at saken ikke er tilstrekkelig belyst, kan det stilles et skriftlig spørsmål til ansvarlig statsråd om nærmere begrunnelse for budsjetteringen. For utforming av spørsmålet kan det sees hen til omtalen i kapittel 8.2 i Gul bok (2022-2023) som forklarer hvilke vilkår som normalt må være oppfylt for at noe skal kunne budsjetteres som lånetransaksjon og føres på 90-post.

SPØRSMÅL NR. 740

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 21. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Er de nødvendige endringer Folketrygdloven, for å sikre likebehandling bl.a. mellom langtidsinnlagte somatiske pasienter i sykehus og pasienter innen psykisk helsevern og rusbehandling, ferdig utredet, og når vil en lovsak legges frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Det er en uheldige forskjellsbehandlingen mellom somatiske pasienter og pasienter innen psykisk helse og rusbehandling. Viser til at Stortinget har vedtatt følgende, i Innst. 528 S (2020-2021):

Stortinget ber regjeringen utrede endringer i folketrygdlovens regler om reduksjon av ytelser under opphold i institusjon, herunder forskjellen mellom innlagte i somatiske og psykiatriske institusjoner, og komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer som sikrer likebehandling av pasientgrupper.

Ulike media, har ved en rekke tilfeller synliggjort et urimelig regelverk der psykisk syke og rusavhengige får redusert uføretrygd om de blir innlagt mer enn fire måneder for å få behandling innen psykisk helsevern eller TSB, men der innlagte pasienter for fysisk fysiske sykdommer ikke får redusert sine trygdeytelser. Om du er tvangsinnlagt og ikke kan hindre innleggelsen eller behandlingen må pasienter i tillegg betale for den gjennom redusert trygd. Psykisk helsevern har mange forbedringspunkter, og regelendringer i Folketrygdloven er viktige skritt fremover. Forskjellsbehandlingen mellom ulike pasientgrupper strider mot den allmenne oppfatning om likebehandling, noe også et flertall har på Stortinget har vært klar på. Undertegnede mener det haster med å få på plass et regelverk som sikrer rettferdighet og likebehandling for alle pasientgrupper.

Svar:

Bakgrunnen for spørsmålet er Stortingets anmodningsvedtak 10. juni 2021 nr. 1219, jf. Innst. 528 S (2020-2021):

«Stortinget ber regjeringen utrede endringer i folketrygdlovens regler om reduksjon av ytelser under opphold i institusjon, herunder forskjellen mellom innlagte i somatiske og psykiatriske institusjoner, og komme tilbake til Stortinget med

forslag til endringer som sikrer likebehandling av pasientgrupper.»

Hovedregelen i folketrygdloven er at sykepengen, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, ytelse til tidligere familiepleier, ytelse til gjenlevende ektefelle, barnepensjon og alderspensjon reduseres ved langtidsopphold i institusjon under statlig ansvar med fri kost og losji. Ytelsen gis uten reduksjon i innleggelsesmånedene og de tre påfølgende månedene, og blir deretter redusert. Ytelsene skal ikke reduseres når vedkommende forsørger ektefelle eller barn. Dersom vedkommende har faste og nødvendige utgifter til bolig, kan Arbeids- og velferdsetaten bestemme at ytelsen ikke skal reduseres eller med mindre enn det følger av de ulike bestemmelsene.

Ved langtidsopphold i kommunale institusjoner kan kommunen ta betaling for oppholdet (egenandel) etter nærmere regler fastsatt i forskrift.

Ved opphold i somatiske sykehusavdelinger gjør folketrygdloven unntak for mottakere av uføretrygd, ytelse til tidligere familiepleier, ytelse til gjenlevende ektefelle, barnepensjon og alderspensjon. Under slike opphold blir disse ytelsene ikke redusert. Et slikt unntak gjelder ikke for mottakere av sykepengen og arbeidsavklaringspenger – disse to ytelsene blir dermed redusert også ved langvarig opphold i somatiske sykehusavdelinger.

Mottakere av trygdeytelser som oppholder seg i institusjon, blir dermed behandlet ulikt, avhengig av hva slags institusjon de er innlagt i og hva slags ytelse de mottar.

Saken er til behandling i departementet, og det vurderes hvordan lovverket bør utformes for å sikre likebehandling av pasientgrupper og ytelse. Det tas sikte på å sende et forslag på alminnelig høring våren 2023.

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 22. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan statsråden garantere for at de som nå oppsøker Nav med akutt behov for hjelp får den hjelpen før jul?

BEGRUNNELSE:

I VG 15.12.2022 er Statsråd Marte Mjøs Persen ute i media og sier at mennesker som trenger hjelp ikke må nøle med å ta kontakt med Nav for å få hjelp. Representanten har mottatt flere henvendelser fra personer som er fortvilet over nav og saksbehandlingstiden. En av de henvendelsene hadde ventet i 38 uker på svar på søknad om sykepenger. Det er 9 måneders vente tid på en søknad, men hvis vedkommende ønsker å klage på vedtaket, har hen bare 2 uker på seg. Dette finner representanten veldig underlig, at nav kan ta seg friheten til å bruke 38 uker, eller 185 arbeidsdager på å behandle en søknad. Hvis mennesker er i en akutt økonomisk krise, er 38 uker lenge å vente på økonomisk hjelp.

Svar:

Det er viktig at mennesker som trenger hjelp på grunn av sin økonomiske situasjon oppsøker NAV. De kan bistå med veiledning og økonomisk støtte. Representanten viser til at jeg ga denne oppfordringen i et intervju publisert i VG 15. desember 2022. Jeg står ved denne oppfordringen.

I begrunnelsen for sitt spørsmål viser representanten Saudland til at han har mottatt henvendelser fra flere personer som er fortvilet over NAV og saksbehandlingstiden. En av personene som har henvendt seg skal ha ventet i mange måneder på svar på søknad om sykepenger.

For å besvare representantens spørsmål vil jeg først redegjøre for hvordan NAV behandler søknader om sykepenger, og videre informere om hva man kan gjøre om man har akutt behov for økonomisk hjelp.

Før NAV kan utbetale sykepenger, må de vurdere om søkeren har rett på sykepenger. For å vurdere dette trenger NAV dokumentasjon, som for eksempel inntektsmelding fra arbeidsgiver.

NAV har ikke hjemmel til å utbetale sykepenger før de har vurdert om en person møter vilkårene. Søknader om sykepenger skal ifølge NAV være behandlet innen 4 uker fra nødvendig dokumentasjon er mottatt. I saker

hvor NAV ikke får nødvendig dokumentasjon må søkeren dessverre vente lenger enn dette.

NAV har hatt utfordringer med saksbehandlingstider på søknader om sykepenger, og det er iverksatt flere forbedringstiltak. Det er for eksempel omdisponert saksbehandlere internt i NAV for å behandle flere søknader. De som har et sterkt behov for at sykepengene blir utbetalt raskt, kan også ta kontakt med NAV Kontaktsenter, slik at søknaden kan bli behandlet raskt. Dette forutsetter at NAV har fått all nødvendig dokumentasjon.

Etaten har informert meg om at de er nærmere normalsituasjon på behandling av søknader om sykepenger enn tidligere i år. Det kan likevel være enkelte saker som har lengre saksbehandlingstid enn ønsket. Det er fortsatt utfordringer med saksbehandlingstider, spesielt på klagebehandling.

Representanten spør videre om de som nå er i en akutt situasjon vil få penger til jul. Hvis situasjonen er akutt som følge av at NAV har brukt lang tid på behandling av en søknad, vil jeg råde dem først til å ta kontakt med NAV for å finne ut av hva som er status i deres sak. Personer som står uten penger til mat eller andre helt nødvendige utgifter kan ha rett på økonomisk sosialhjelp. I en akutt situasjon bør personen kontakte NAV-kontoret i sin kommune. En slik henvendelse skal behandles raskt.

Jeg vil igjen understreke at de som har behov for hjelp kan oppsøke NAV. Hvis de har en søknad inne som de venter svar på, kan de få vite hva som skjer i saken. Om personen ikke får utbetalt sykepenger og situasjonen er akutt, skal de få rask hjelp om de henvender seg til sitt NAV-kontor. Det sitter dyktige ansatte i hele NAV som er klare til å bistå dem som henvender seg.

SPØRSMÅL NR. 742

Innlevert 15. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt å fjerne en rekke administrative barrierer for å utløse mer solenergi fra tak på privatboliger og næringsareal.

Hvilke av anmodningsvedtakene fra Stortinget om solenergi vil være fulgt opp innen 1. januar 2023?

Svar:

Regjeringen ønsker mer solenergi i Norge. Vi har nylig hatt et forslag på høring som vil legge bedre til rette for lokal strømproduksjon i borettslag. Forslaget innebærer at kunder på samme eiendom kan gå sammen om å produsere fornybar kraft, og få fritak for elavgift og nettleie når de forbruker den kraften de selv har produsert.

Regjeringen gjennomfører også en kartlegging av regulatoriske barrierer som et steg i å legge til rette for mer etablering av lokal energiproduksjon. Kartleggingen fokuserer på prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme, og vektlegger primært energiproduksjon i tilknytning til industriparker og næringseiendom. Vi vil se nærmere på hvordan lokal energiproduksjon tilknyttet lokalt forbruk i industri og næringseiendom, sammen med batteri og annen lagring kan bidra til å unngå behov for nye nettinvesteringer.

Når det gjelder konkrete anmodningsvedtak som omfatter solenergi, vil jeg vise til omtale i Olje- og energidepartementets Prop. 1 S (2022-2023) Del I pkt. 4, Opfølgning av anmodningsvedtak og utredningsvedtak.

SPØRSMÅL NR. 743

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kan statsråden svare på om det er andre postar som kan nyttast til dette viktige satsinga med fokus på historia om starten på utvikling av demokratiet Noreg?

GRUNNGJEVING:

I november i 2021 stilte eg spørsmål til statsråd Trettebergstuen om markering av Kristenretten som vart sett på Moster i Vestland i 1024. Dette skal markerast, og staten har bidratt med midlar til markeringa med tilskot til Moster 2024.

Eg etterspurte midlar til bygningsressursar til å ha markeringa i. Moster Amfi og kyrkjehistoriske senter er staden som skal ta arven etter markeringa. Dei treng ny

lokale for å ha rom til utstilling og formidling av arven etter riksjubileet. Arven er formidling og drøfting på lovverk og samfunn og korleis ein kan forma framtida. Demokratiet er under press, og dette vert ei svært aktuell og viktig rom for drøfting og formidling ut mot born og unge. I svaret sa blant anna statsråden at Moster Amfi ikkje hadde send søknad om midlar.

Dei har no søkt om midlar gjennom ordninga Nasjonale Kulturbygg. Det er ikkje sett av midlar til kulturbygg på statsbudsjettet for 2023. Dette gjer utfordringar for tilrettelegging for jubileet, sidan det no ikkje er mogleg å få midlar til utbygging og utstilling før i 2024.

Kan og nemna at Vestland fylkeskommune og Bømlø kommune har løyvd kr. 8 mill. til prosjektet.

Svar:

Eg sluttar meg til vurderinga frå spørsmålsstiller av at det er aktuelt og viktig å ha eigna rom for å drøfta og formidla prinsippa og historia knytt til utviklinga av demokratiet, ikkje minst andsynes born og unge.

Kultur- og likestillingsdepartementet forvaltar ei ordning for oppgradering av eksisterande, og oppføring av nye kulturarenaer, på kap. 322/70 Nasjonale kulturbygg. Dette er den einaste aktuelle posten på Kultur- og likestillingsdepartementet sitt budsjett for denne typen investeringar. Til denne posten kom det inn 40 søknadar til 2023-budsjettet, inkludert ein søknad frå Moster Amfi.

Mange av desse er gode prosjekt. Regjeringa fann i lys av den økonomiske situasjonen ikkje rom for å setje i gang nye byggeprosjekt i budsjettframlegget for 2023.

Det er positivt at fylke og kommune bidreg til prosjektet. Eg minner samstundes om at hovudregelen for statleg medverknad over denne posten er inntil 1/3 av totalbudsjettet. Moster Amfi har søkt om halvparten av totalprosjektet på 49,9 mill. kroner, altså 25 mill. kroner frå staten.

Om trenden frå dei seinaste åra held fram, forventar eg ein auke av søkjarar til 2024-budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 744

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 21. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Norge har et fremragende forskningsmiljø på fusjonskraft som kan bidra til å løse verdens energi- klima- og naturutfordringer på lang sikt, men nektes å delta i et sentralt internasjonalt forskningsprosjekt på dette området.

Vil statsråden melde Norge inn i EUs forskningsprogram på fusjonskraft EuroFusion?

BEGRUNNELSE:

Det gjøres stadige fremskritt i utprøving av reaktorer for fusjonskraft. Nylig kom verdensbegivenheten fra USA om at man for første gang har klart å produsere mer kraft fra en fusjonsreaktor enn kraft som er benyttet for å sette prosessen i gang. Dette anses som et viktig steg i retning av å realisere fusjonskraft i fremtiden.

Selv om krafttilførsel fra fusjonskraft ligger tiår frem i tid for å kunne overta en stor del av verdens kraftproduksjon, er teknologien potensielt svært viktig for å løse både energi- og klimautfordringen. Fusjonskraft har en rekke fordeler. Råmaterialer som benyttes som innsatsfaktorer for fusjonskraft finnes rikelig på hele kloden, fusjonskraft gir ikke utfordringer med radioaktivt avfall på samme måte som med tradisjonell fusjonskraft, fusjonskraft gir ikke CO₂-utslipp, og ved eventuelle feil med reaktoren er den ikke til skade for miljø og mennesker. Som for all

kjernekraft, krever det minimalt med naturinngrep sammenlignet med andre energikilder.

Det satses stadig mer på fusjonskraft internasjonalt, både fra myndigheter og en økende andel private investeringer, blant annet fra Equinor.

Ved Universitetet i Tromsø finnes en forskergruppe med spisskompetanse på fusjonskraft. Forskning og kompetanse på nordlyset har noe overføringskapasitet til prosesser i fusjonskraft, og gjennom flere år har forskerne opparbeidet seg stor kunnskap innen fagfeltet, blant annet i samarbeid med Massachusetts Institute of Technology.

EU har også et avansert forskningsprogram for fusjonskraft, kalt EuroFusion. Det er svært ønskelig både fra Universitetet i Tromsø og for EuroFusion at den norske forskergruppen får delta fullt ut som medlemmer i EuroFusion-programmet for bedre samarbeid om utviklingen av fusjonskraft. Likevel er norske myndigheter til hinder for norsk deltagelse i EuroFusion.

Regjeringen kan og bør sørge for at Norge deltar fullt ut i forskningssamarbeidet EuroFusion i regi av EU for å bidra til utviklingen av fusjonskraft. Denne typen forskningssamarbeid vil kunne gi et stort bidrag til å løse energi- klima- og naturutfordringene på kloden på lang sikt.

Svar:

Det europeiske atomfelleskapet, også kalt Euratom, ble etablert i 1958 gjennom euratom-traktaten. Forskning er et av hovedformålene med traktaten, og Europakommisjonen forvalter et eget forsknings- og utdanningsprogram for Euratom. Euratom-traktaten omfattes ikke av EØS-avtalen, og Norge betraktes i Euratom-sammenheng som tredjeland. Dette innebærer blant annet at norske forskere deltar i programmet på prosjekt-til-prosjekt-basis, og at kostnadene for den norske deltakelsen må dekkes av Norge. Norge har deltatt i dette samarbeidet siden 1989. Det europeiske konsortiet for utvikling av fusjonsenergi (EUROfusion) er ett av tre europeiske partnerskap under Euratom-programmet. Universitetet i Tromsø Norges arktiske universitet (UiT) er tilknyttet EUROfusion som assosiert medlem gjennom Danmarks tekniske universitet.

Når EU vedtar sine langtidsbudsjetter, vurderer regjeringen deltakelse i EU-programmene som ligger under EUs langtidsprogram (inneværende periode er 2021–2027). EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa er ett slikt EU-program. Euratoms forsknings- og utdanningsprogram (2021–2025) er ikke en del av Hori-

sont Europa, men komplementerer Horisont Europa på feltet nukleær forskning og innovasjon.

Euratoms finansiering av forskning om strålevern, radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall er relevant for Norge. Norges forskningsråd har derfor en ordning for å dekke utgiftene til deltakelse på disse prioriterte områdene innenfor økonomiske rammer fastsatt av Stortinget i de årlige statsbudsjettene. Norske forskningssmiljøer kan i all hovedsak delta på lik linje med forskere fra EUs medlemsland. Norske forskningsinstitusjoner kan imidlertid ikke være prosjektkoordinator og har derfor reduserte muligheter for å ta initiativ til prosjekter.

Per i dag dekker ikke Euratom-ordningen i Norges forskningsråd utgifter til forskning på fusjonsenergi. UiT har løst dette ved å selv finansiere sin deltakelse. For øvrig opplyser UiT at avtalen de har inngått med EUROfusion sikrer at de kan delta i europeiske forskningsprosjekter på fusjonsenergi. Avtalen gir UiT tilgang til eksperimentelle måledata og numeriske beregninger samt mulighet til å bidra med analyse av disse. Slike data inngår allerede i prosjektene til noen av doktorgradsstudentene ved UiT.

SPØRSMÅL NR. 745**Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 29. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Solcelleprodusenten REC Solar Norway AS står i fare for å måtte legge ned produksjonen for godt på grunn av rekordhøye strømpriser.

Vil næringsministeren, gjennom statens eierskap i Statkraft, sørge for at REC Solar tilbys en strømvtalesom gir mulighet for videre drift og som sikrer at arbeidsplassene beholdes?

BEGRUNNELSE:

REC Solars ansatte er permittert frem til 3. mars 2023. Hvis ikke selskapet kan starte produksjonen igjen da, må Norges og et av verdens teknologisk ledende solcelleprodusenter legge ned produksjonen for godt.

Oppbygging av solstrømproduksjon i Norge skyter fart akkurat nå. Kraftforbruket vil øke. Forbrukere og bedrifter ønsker alternativer til og beskyttelse mot ekstreme og uforutsigbare strømpriser. Det er nå bred politisk enighet om at billig og pålitelig solstrøm skal være et stort satsingsfelt. Stortinget har vedtatt tiltak for å utløse sterkt økt solstrømproduksjon, regjeringen arbeider med forskrifter for å legge til rette for dette og solstrømnæringen opplever sterk vekst i etterspørsel.

Kina har, etter sterk subsidiering av sin solcelleproduksjon overtatt det meste av markedet. Nesten all produksjon av solcellepaneler og komponenter til solcellepaneler foregår nå i Kina. En norsk solstrømsatsing som begrenser seg til å montere flest mulig solpaneler i Norge vil utløse mye og verdifull strømproduksjon, og skape arbeidsplasser i montørbransjen, men den vil være

avhengig av import av store mengder solpaneler som produseres med svært høye klimautslipp, og potensielt problematiske arbeidsforhold, i Kina.

Norge nå blant få europeiske land som fortsatt har en etablert solcelleindustri, med bedrifter som REC Solar, NorSun og Norwegian Crystals. REC Solar i Norge har verdens mest energieffektive og klimavennlige teknologi for produksjon av solcellesilisium. REC bruker 85 prosent mindre energi per produsert kilo silisium enn standard fremstilling i Kina. Skulle REC Solars produksjon bli erstattet av kinesisk produksjon, ville produksjonsutslippene økt med 1,1 millioner tonn CO₂ per år. REC Solars ledende produksjonsmetoder er utviklet på bedriften i direkte samarbeid mellom alle deler av arbeidsstokken på over 200. Denne kompetansen kan ikke flyttes og ikke gjenskapes, den er knyttet direkte til bedriften REC Solar.

Svar:

Som representanten viser til, er REC Solar en del av en sentral verdikjede for grønn omstilling som er i stor vekst internasjonalt, og selskapet er langt fremme i utvikling og bruk av ny teknologi. Det er også et stort potensial for denne verdikjeden til å selv bli mer bærekraftig. REC Solar passer godt inn i dette bildet, og det er gledelig at selskapet kan produsere med både lavt forbruk av energi og lavt utslipp av CO₂, sammenlignet med konkurrenter. Nettopp slike egenskaper kan bli stadig viktigere konkurransefortrinn fremover, i tråd med at både marked og regulering stiller stadig høyere krav til at «grønne» materialer og produkter også produseres på en bærekraftig måte.

Regjeringen har gjennom det grønne industriløftet lagt frem en kraftfull satsing på grønn industri. Målet er å gjøre Norge til en grønn industri- og energigigant basert på våre naturressurser, kunnskapsmiljøer, industrielle kompetanse og historiske fortrinn. Vi har allerede gjort en rekke grep for å sikre næringslivet gode rammevilkår slik at det kan gripe mulighetene i den grønne omstillingen, blant annet med en grønndreining og styrking av virkemiddelapparatet og en betydelig satsing på ny fornybar energiproduksjon. Dette arbeidet fortsetter vi naturligvis med videre.

For norske bedrifter som forbruker mye kraft er profesjonell tilnærming til kraftpriser en nødvendighet, og for mange vil løsningen være å inngå fastprisavtaler som gir forutsigbare kraftkostnader. Utformingen av grunnrenteskatten for vannkraft har betydning for kraftprodusentenes insentiver til å tilby fastpriskontrakter. Utgangspunktet for beregning av grunnrenteskatt på vannkraft er at kraften verdsettes til spotmarkedspriser. Det er gjort enkelte unntak fra denne hovedregelen for å legge til rette for at kraftprodusentene enklere skal kunne tilby fastpriskontrakter, hvor kraft levert etter gitte vilkår

skal skattes etter kontraktspris. Blant annet har man et eksisterende kontraktsunntak for langsiktige kontrakter med visse vilkår for industriell bruk av kraften (industrikraft-avtaler).

I lys av situasjonen med høye kraftpriser og stor usikkerhet om utviklingen fremover, foreslo regjeringen i statsbudsjettet for 2023 et nytt kontraktsunntak for å sikre at alle bedrifter som ønsker det, skal få en reell mulighet til å inngå fastprisavtaler. Dette grepet innebærer at alle bedrifter, herunder også REC Solar, vil kunne få tilbud om fastprisavtaler på strøm enten under det eksisterende eller det nye kontraktsunntaket i grunnrenteskatten. Bedriftene må selv vurdere om de ønsker å inngå avtaler til vilkårene som tilbys i markedet, og ev. inngå i dialog/forhandlinger med kraftleverandørene. Regjeringen kan ikke bestemme prisene som skal legges til grunn i avtalene, men både bedriftene og kraftleverandørene kan være tjent med at det inngås fastprisavtaler. Å pålegge et statlig kraftselskap å inngå avtaler på bestemte vilkår vil være å gripe inn i styret og selskapets ansvarsområde og et brudd på statens eierskapspolitikk.

Det er aldri hyggelig å høre om bedrifter som sliter, og som må permittere sine ansatte. Blant våre viktigste oppgaver er å sørge for at folk har en jobb å gå til, og alle norske bedrifter som skaper verdier og arbeidsplasser er viktige. Jeg er kjent med at REC Solar tidligere har vært i dialog med kraftleverandører om strømvavtaler, og jeg håper at selskapet fortsetter å utforske mulighetene fra ulike tilbydere slik at det finner en avtale som passer dets behov.

SPØRSMÅL NR. 746

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 22. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Amnesty krever at Qatar oppretter et fond for migrantarbeidere som er blitt utsatt for menneskerettighetsbrudd. Estimerer anslår at ca. 6 500 fremmedarbeidere har dødd etter Qatar ble tildelt VM. Mange er blitt uføre og skadet under bygging av anlegg, men får ikke erstatning fra qatarske bedrifter og myndigheter. Andre har blitt utsatt for lønnsstyveri og fått fratatt sine pass.

Vil regjeringen bidra til å påvirke Qatar til å opprette et slikt fond?

Svar:

Jeg deler langt på vei både Amnesty, Norges Fotballforbund (NFF) og flere andre organisasjoners engasjement og beskrivelser av situasjonen i Qatar for migrantarbeidere og menneskerettighetene. Det har også skjedd visse forbedringer i de siste par årene som resultat økt bevisstgjøring og reformer i arbeidslivet. Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) har dokumentert dette i sine rapporter. Det er imidlertid langt igjen.

Norge vil derfor fortsette å bruke alle de anledninger vi har, både direkte overfor Qatars myndigheter og multilateralt gjennom organisasjoner som FN og ILO, til å påvirke og øve press, slik at menneskerettighetssituasjonen i

Qatar kan bli bedre. Dette gjelder også for spørsmålet om kompensasjonsmekanismer for migrantarbeiderne.

Alle stater må etterleve sine menneskerettighetsforpliktelser. Dette inkluderer også at ofre for menneskerettighetsbrudd og -overgrep har adgang til rettsmidler, hvor saken kan bli prøvet av kompetente myndigheter og hvor berettigete klager tas til følge.

Jeg har merket meg at Qatar for tre år siden opprettet et fond som skal kompensere migrantarbeidere for forsinkede eller manglende lønnsutbetalinger. ILO har i sin siste rapport påpekt at siden 2019 har fondet utbetalt i alt USD 350 millioner, noe som illustrerer omfanget av problemet med manglende lønnsutbetalinger. Fondets innretning drøftes nå og det er bl.a. planlagt utveksling av erfaringer med andre land som har tilsvarende ordninger. Det pågår som kjent også en diskusjon internasjonalt om innretningen av et mulig FIFA-fond, bl.a. i lys av initiativer fra UEFA, Amnesty, NFF og andre organisasjoner, som det vil være opptil FIFAs medlemmer å vedta.

Fra vår side fortsetter vi vår dialog om menneskerettigheter med Qatar, bilateralt og multilateralt. Dette gjelder også spørsmålet om effektive klageordninger som kan bidra til å ivareta rettighetene til migrantarbeidere, og som sikrer erstatning og kompensasjon i saker hvor det har skjedd menneskerettighetsbrudd og -overgrep.

SPØRSMÅL NR. 747

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 20. desember 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Luftforsvaret har stort behov for teknikere. Mange teknikere utdannes i dag ved Forsvarets skole på Kjevik.

Hvordan har fremdriften for flytting av Kjevik og opprettelsen av nye lokasjoner for utdanning og vedlike-

hold utviklet seg, og når vil virksomheten være på plass på Værnes?

BEGRUNNELSE:

Aktiviteten på Kjevik er gjennom gjeldende langtidsplan for Forsvaret vedtatt nedlagt. Det har i den senere tid fremkommet påstander om at flyttingen ikke går etter planen når det gjelder fremdrift.

Utover dette har det blitt påstått fra flere lokale tillitsvalgte at kostnadsberegningen for flyttingen ikke er slik den var forespeilet i vedtakets beslutningsgrunnlag. Det er derfor ønskelig med en avklaring rundt fremdrift i forbindelse med flyttingen av aktivitet og opprettelse av nye lokasjoner og den aktiviteten som skal gjennomføres der.

Svar:

Stortinget vedtok gjennom Innst. 62 S (2016-2017) til Prop. 151 S (2015-2016) å legge ned Forsvarets virksomhet

ved Kjevik og flytte Luftforsvarets skolesenter til Værnes. Nedleggelsen skal være gjennomført innen utgangen av 2025. Oppbyggingen av Luftforsvarets skolevirksomhet ved Værnes er i gang og per i dag er Baseforsvarstaktisk skole, inkludert Luftforsvarets sanitetsskole, i all hovedsak etablert på Værnes. Forsvaret planlegger at Luftforsvarets spesialist-skole samt store deler av staben til Luftforsvarets skolesenter flytter fra Kjevik til Værnes i 2023.

Forsvarsdepartementet har mottatt anbefaling fra Forsvaret om hvordan behovet for eiendom, bygg og anlegg til den tekniske utdanningen i Luftforsvaret skal ivaretas på Værnes. Denne anbefalingen er til vurdering i departementet. En kontroll av forutsetningene for vedtaket i 2016, og betydningen av eventuelle endringer i forutsetningsbildet, er en integrert del av denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 748

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

NRK dokumenterte 12.12 fiskedød i vannmagasiner som blir tømt svært raskt og til en uforsvarlig lav grad som har negative konsekvenser for livet i vannet. Skal vi ha en ansvarlig forvaltning av vannkraften vår, er det viktig å balansere behovet for energi med hensyn til miljøet og det som lever i vannet.

Vil regjeringen vurdere strengere rammer i lovverket for minimum vannstand som er i tråd med behovene til dyrelivet, og instruere NVE så raskt som mulig om at strengere krav må til ved nye og reviderte vannkraftkonsesjoner?

Svar:

Tillatelse til å regulere vassdrag er gitt gjennom konsesjoner. En konsesjon gis der fordelene overstiger skadene og ulempene for private og allmenne interesser. Fordelen er i all hovedsak lønnsom kraftproduksjon, herunder fleksibel vannkraftproduksjon som kan tilpasses variasjon i forbruket. Vanlige ulemper er knyttet til redusert vann-

føring eller oppdemming som påvirker fisk, fiske, naturmangfold, landskap og friluftsliv. I nyere konsesjoner er det vilkår om minstevannføring mv. Forskrift om internkontroll for vassdragsanlegg pålegger konsesjonæren å dokumentere hvordan kraftverket driftes, herunder overholdelse av vilkårene. Ved brudd på vilkårene kan NVE pålegge retting, overtredelsesgebyr mv.

Vilkårene for eldre konsesjoner kan tas opp til revisjon. Hovedformålet med revisjon er miljøforbedringer, men dette må veies opp mot formålet med selve konsesjonen som er kraftproduksjon. Ved å sette nye vilkår om for eksempel minstevannføring eller restriksjoner på nedtapping vil man kunne redusere noen av skadene på landskap, fisk, biologisk mangfold og andre interesser. Det er særlig aktuelt å pålegge tiltak i vassdrag med store miljøverdier. Disse er prioritert gjennom godkjenningen av vannforvaltningsplanene, ved at de har fått godkjent miljømål som kan medføre krafttap. NVE er bedt om å prioritere saker i vassdrag som er godkjent med høyere miljømål.

Jeg mener på denne bakgrunn at det lovverket vi har gir oss nødvendige virkemidler for å ivareta miljøet i regulerte vassdrag.

SPØRSMÅL NR. 749

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Terje Kollbotn

Besvart 21. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden leggje fram ei liste over alle norske vindkraftverk og kva eigarar desse selskapa har – både norske og utanlandske?

GRUNNGJEVING:

I regjeringa sin Hurdalsplattform heiter det:

«Regjeringen er opptatt av å sikre norsk eierskap til viktig infrastruktur, eiendom og nasjonal kontroll over naturressursene».

I fylgje stortingsmelding 28 (2019-2020) Vindkraft på land, var andelen utanlandsk eigarskap 58 %. Til Dagens Næringsliv 12.12.22 sa statsråden:

«Jeg vil sikre nasjonal kontroll, en forutsetning for det er å vite hvem som eier Norge».

Med ein aukande andel utanlandske aktørar innan vindkraftindustrien og varsla storsatsing frå regjeringa si side på vindkraft både til lands og til havs i Norge, bør det vere eit minstekrav at regjeringa kan leggje fram ein full oversikt over dagens eigarskap innan vindkraftindustrien.

Svar:

En oversikt over alle norske vindkraftverk med ulik status, finnes tilgjengelig på NVEs hjemmesider med oversikt over konsesjonssaker, ved å sortere etter type sak, fremdrift mv.:

<https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/>

Følgende lenke gir en oversikt i kart hvor ulike kartlag kan slås av og på for å vise hva som er utbygd, under bygging mv. Via kartoversikten får man også frem hvilket selskap som innehar konsesjon for de ulike anleggene ved å klikke på prikkene i kartet:

<https://temakart.nve.no/link/?link=vindkraftverk>

Jeg gjør oppmerksom på at det ikke er bestemmelser om eierskap i energiloven knyttet til kjøp og salg av eierandeler i selskaper som eier elektriske anlegg som f.eks. vindkraftverk. Noe fullstendig bilde av de bakenforliggende eierforholdene i selskaper som eier vindkraftanlegg her til lands, kan det derfor ikke gis en nøyaktig beskrivelse av fra konsesjonsmyndighetenes side.

Det er ikke utarbeidet noen oppdatert oversikt over eierskapet i norske vindkraftverk siden oversikten som fremkommer av Meld. St. 28 (2019-2020) kap. 8.2. En oversikt over eierskapet, herunder det indirekte eierskapet, er arbeidskrevende og forutsetter innhenting av informasjon fra en rekke ulike kilder. Det kan blant annet være krevende fordi NVE ikke har tilgang til eierskapsregister hos Skatteetaten.

Innlevert 16. desember 2022 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 21. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

En gjennomgang Naturvernforbundet har gjort viser at 94 prosent av de som mellom 2014 og 2022 søkte om å sette opp bygninger, kjøre, ta ut masser, drive med fiskeoppdrett, gruvevirksomhet og en lang rekke andre inngrep i norske verneområder har fått søknader innvilget. Bare seks prosent får avslag.

Hva mener statsråden er poenget med å verne natur når myndighetene i et overveldende antall saker ser bort fra vernestatus, og hva vil regjeringen gjøre for å sørge for at vernede områder får reell beskyttelse mot inngrep?

Svar:

Vi har om lag 3200 verneområder i Norge og har på den måten sikret viktig naturmangfold for generasjoner.

Hvert av disse verneområdene har sin egen verneforskrift, som regulerer hva som er forbudt og hva som er tillatt, og hva som bare er tillatt dersom du søker og får tillatelse. Tiltak som er tillatt eller som du kan få tillatelse til, er i all hovedsak mindre tiltak som anses for ikke å svekke verneverdiene såfremt de gjennomføres på skånsom måte.

I tillegg inneholder naturmangfoldloven en unntaksbestemmelse som sier at det kan gis dispensasjon fra verneforskriften i visse tilfelle. Bakgrunnen for dette er bl.a. at en verneforskrift vanskelig kan regulere alle typer situasjoner og avklaringsbehov. Det er svært strenge vilkår for slik dispensasjon.

Mange av vedtakene som representanten Haug viser til i sitt spørsmål, gjelder tiltak som ikke er forbudt etter verneforskriftene, men som bare kan gjennomføres etter søknad. Søknadsplikt betyr altså ikke forbud, men at det ikke er fritt fram. Krav om søknad gjør at forvaltningsmyndigheten får oversikt og kan stille vilkår om for eksempel tid, sted og omfang slik at aktivitet og tiltak ikke gjør skade. Og de kan si nei der hensynet til verneverdiene tilsier det.

Tall på innvilgede tillatelser alene er derfor ikke noen god indikasjon på om regelverket praktiseres etter intensjonene, eller om naturen er tilstrekkelig beskyttet.

Områdevern er det sterkeste og viktigste virkemiddelet vi har for å oppnå langsiktig bevaring av naturen. Vern beskytter svært godt mot nedbygging og andre inngrep som skader verneverdiene. At det gis enkelttillatelser til

små tiltak innenfor verneområdene endrer ikke på dette. Men forvaltningsmyndigheten har selvsagt et ansvar for å påse at omfanget av tiltak og aktivitet som tillates i verneområdene ikke blir så høyt at den samlede belastningen for verneverdiene i området blir for stor.

Forvaltningsmyndigheten har ansvar for å følge loven og for å sørge for at tilstanden i verneområdene opprettholdes eller forbedres. Tillatelses- og dispensasjonspraksis er selvsagt av betydning, men verneområdene påvirkes nok i større grad av andre faktorer som gjengroing, fremmede arter, forstyrrelser og terrengslitasje. I fremtiden må vi forberede oss på at verneområdene i tillegg også vil påvirkes mer av klimaendringer.

